LASY SPOŁECZNE

Raport z konsultacji społecznych raportu pt. „Analiza pierwszego etapu pilotażu wyznaczania lasów społecznych w jedenastu aglomeracjach. Zidentyfikowane problemy i bariery oraz rekomendacje dla dalszych etapów procesu”

Warszawa, 2026

Opracowanie:

Izabela Zygmunt

Małgorzata Bidłasik

Małgorzata Hajto

Natalia Horak

Bożena Kornatowska

Paweł Pawlaczyk

Izabela Potapowicz

Agnieszka Sobol

Sfinansowano ze środków NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA i GOSPODARKI WODNEJ

Niniejszy materiał został sfinansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Za jego treść odpowiada wyłącznie Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy

Spis treści

1. Ogólne informacje o przedmiocie konsultacji 4
2. Organizacja konsultacji społecznych Raportu 4
2.1. Cel 4
2.2. Tryb 5
2.3. Uczestnicy 5
3. Wyniki konsultacji społecznych 7
3.1. Liczba i charakterystyka zgłoszonych uwag 7
3.2. Sposób rozpatrzenia uwag 8
Załącznik. Zestawienie uwag oraz sposobu ich rozpatrzenia 9

1. Ogólne informacje o przedmiocie konsultacji

Raport pt. „Analiza pierwszego etapu pilotażu wyznaczania lasów społecznych w jedenastu aglomeracjach. Zidentyfikowane problemy i bariery oraz rekomendacje dla dalszych etapów procesu" (dalej: Raport) omawia dotychczasowe doświadczenia pilotażowego procesu wyznaczania lasów społecznych[1]. Proces ten miał miejsce w 2024 r., a jego zamierzeniem było pilotażowe wdrożenie w jedenastu aglomeracjach w Polsce ustaleń Ogólnopolskiej Narady o Lasach dotyczących wyznaczania lasów społecznych.

W przedmiotowym Raporcie proces ten jest określany jako „pierwszy etap pilotażu". Zakończył się on w listopadzie 2024 r. przekazaniem do Ministerstwa Klimatu i Środowiska raportów z prac lokalnych zespołów ds. lasów społecznych wokół aglomeracji: Bielsko-Białej, Bydgoszczy wraz z Toruniem, Łodzi, Katowic, Kielc, Krakowa, Poznania, Szczecina, Trójmiasta (Gdańsk-Sopot-Gdynia), Warszawy, Wrocławia.

Raport został przygotowany przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy w ramach projektu, którego celem jest wsparcie Ministerstwa Klimatu i Środowiska m. in. w procesie wzmocnienia funkcji przyrodniczych i społecznych lasów. Celem prac IOŚ-PIB w ramach projektu jest zaprojektowanie i przeprowadzenie partycypacyjnego procesu ustalania zasad gospodarowania w lasach społecznych.

Celem Raportu jest sformułowanie wniosków z dotychczasowych doświadczeń wyznaczania lasów społecznych oraz identyfikacja barier i problemów, które zostały ujawnione podczas wyznaczania tych lasów w pierwszym etapie pilotażu. Raport ma na celu także sformułowanie rekomendacji dotyczących partycypacyjnego ustalania zasad gospodarowania w lasach społecznych w drugim etapie pilotażu.

2. Organizacja konsultacji społecznych Raportu

2.1. Cel

Celem konsultacji społecznych było zebranie uwag dotyczących przeprowadzonej analizy procesu w pierwszym etapie pilotażu i weryfikacja sformułowanych wniosków i rekomendacji.

Uwagi i komentarze zgłaszane podczas konsultacji pomogły zweryfikować zapisy Raportu, aby dokument ten odzwierciedlał faktyczny przebieg procesu pierwszego etapu pilotażu, jak również zostały wykorzystane przy dopracowaniu wniosków i rekomendacji, które będą podstawą opracowania metod i narzędzi ustalania zasad gospodarowania w lasach społecznych, a także określenia reguły angażowania interesariuszy w ten proces i ich ról w drugim etapie pilotażu.

[1] Pojęcie lasów społecznych nie posiada oficjalnej definicji. W trakcie ONoL oraz pierwszego etapu pilotażu było używane kilka terminów takich jak: lasy ważne społecznie, obszary o szczególnych funkcjach społecznych, lasy aglomeracyjne, lasy o zwiększonej funkcji społecznej. Pojęcia te były stosowane wymienne i traktowane jak synonimy. W Raporcie zastosowano pojęcie "lasy społeczne", którym obecnie posługuje się MKiŚ, również traktując je jako synonim pozostałych pojęć pojawiających się w ramach procesu.

2.2. Tryb

Konsultacje społeczne Raportu zostały zaplanowane w projekcie IOŚ-PIB, nie wynikały z wymogów przepisów prawnych. IOŚ-PIB jako podmiot realizujący projekt mający na celu wsparcie Ministra Klimatu i Środowiska i autor Raportu, opublikował na swojej stronie internetowej i mediach społecznościowych informację o rozpoczęciu i czasie trwania konsultacji społecznych dokumentu. Informacja została także opublikowana na stronie internetowej Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Konsultacje społeczne Raportu rozpoczęły się 23 grudnia 2025 r. i trwały do 2 lutego 2026 r. Raport został zamieszczony na stronie internetowej IOŚ-PIB 23 grudnia 2025 r.

Do udziału w konsultacjach społecznych zaproszono wszystkich zainteresowanych lasami społecznymi. Wraz z zaproszeniem poinformowano o możliwości zgłaszania uwag za pomocą przygotowanego formularza dostępnego online. Uczestnicy mieli możliwość przekazania uwag o charakterze ogólnym dotyczących całego dokumentu jak i uwag szczegółowych odnoszących się do poszczególnych fragmentów opracowanego dokumentu.

2.3. Uczestnicy

W procesie konsultacji społecznych Raportu wzięło udział 46 podmiotów oraz osoby fizyczne. Uczestnicy konsultacji identyfikowali się z następującymi grupami:

- mieszkaniec/mieszkanka – 74 osoby,
- przedstawiciel/przedstawicielka lasów państwowych – 235 osób,
- reprezentant/reprezentantka samorządu lokalnego – 8 osób,
- przedstawiciel/przedstawicielka liderów formalnych (radni, sołtysi, parlamentarzyści) – 2 osoby,
- przedstawiciel/przedstawicielka liderów nieformalnych (np. związanych z turystyką, rekreacją, miłośnicy historii lokalnej, regionalnej, liderzy w zakresie kultury, dziedzictwa kulturowego itd.) – 2 osoby,
- przedstawiciel/przedstawicielka NGO – 92 osoby,
- przyrodnicy – 43 osoby,
- stowarzyszenie działające na rzecz ochrony przyrody, leśnictwa, łowiectwa i przemysłu drzewnego – 9 osób,
- przedsiębiorca/przedsiębiorczyni prowadzący/prowadząca działalność powiązaną z funkcjonowaniem lasów społecznych – 11 osób,
- przedstawiciele związków zawodowych – 10 osób,
- inne (w tym myśliwi) – 8 osób.

Uwagi zgłosiły następujące podmioty:

1) Podmioty Lasów Państwowych:
   - Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych
   - Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Gdańsku
   - Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Łodzi
   - Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu
   - Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie
   - Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu

- Nadleśnictwo Babki
- Nadleśnictwo Brzeziny
- Nadleśnictwo Celestynów
- Nadleśnictwo Chojnów
- Nadleśnictwo Cierpiszewo
- Nadleśnictwo Gdańsk
- Nadleśnictwo Gryfino
- Nadleśnictwo Kliniska
- Nadleśnictwo Kobiór
- Nadleśnictwo Krzeszowice
- Nadleśnictwo Łopuchówko
- Nadleśnictwo Myślenice
- Nadleśnictwo Oborniki Śląskie
- Nadleśnictwo Siewierz
- Nadleśnictwo Solec Kujawski
- Nadleśnictwo Toruń
- Nadleśnictwo Trzebież
- Nadleśnictwo Żołędowo

2) Samorządy:
   - Gmina Piaseczno/Rada Miejska w Piasecznie
   - Gmina Police

3) Organizacje pozarządowe:
   - Bydgoskie Forum Ekologiczne
   - Fundacja Alarm dla Klimatu
   - Fundacja Zielone Pierścienie Polskich Miast
   - Klub Miłośników Knieji
   - Klub Przyrodników
   - Natural Forest Foundation
   - Ratujmy Las Mokrzański
   - Ruch Obrony Lasów Polskich
   - Stowarzyszenie Atmosfera
   - Stowarzyszenie Ekologiczne Przyjaciół Pokrzywnicy w Sławoborzu
   - Stowarzyszenie Ligota Piękna
   - Stowarzyszenie Nasz Las Tulecki
   - Stowarzyszenie Papierników Polskich
   - Stowarzyszenie Przedsiębiorców Leśnych w Gołuchowie
   - Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka
   - Stowarzyszenie Zagórze

4) Inne podmioty
   - Kampinoski Park Narodowy
   - Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego
   - Zakładowa Organizacja Związkowa w Nadleśnictwie Gryfino Związek Leśników Polskich w Rzeczypospolitej Polskiej

W konsultacjach społecznych wzięły udział 73 osoby fizyczne.

3. Wyniki konsultacji społecznych

3.1. Liczba i charakterystyka zgłoszonych uwag

W konsultacjach zgłoszono 503 uwagi i komentarze. Uwagi dotyczyły szerokiego spektrum tematów i miały zróżnicowany charakter pod względem szczegółowości. Na potrzeby ich analizy uwagi zostały skategoryzowane (Tab. 1). Najwięcej uwag dotyczyło szczegółów dotyczących partycypacji społecznej w pierwszym etapie pilotażu. Zgłoszono także wiele sugestii dotyczący poprawy treści Raportu. Znaczna liczba uwag dotyczyła idei lasów społecznych. Większość z tych uwag podważała zasadność wyznaczania lasów społecznych oraz odnosiła się do sposobów gospodarki leśnej.

Tab. 1. Kategorie zgłoszonych uwag i komentarzy

Kategorie uwag	Liczba uwag
Bezpieczeństwo w lasach	26
Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	44
Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	70
Kwestie finansowe	10
Łowiectwo	3
Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	31
Opinia	46
Partycypacja w drugim etapie pilotażu	44
Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	127
Przebudowa drzewostanów	4
Redakcja i edycja Raportu	98
Łącznie	**503**

3.2. Sposób rozpatrzenia uwag

Zgromadzone w procesie konsultacji uwagi poddano analizie uwzględniając dostępną dokumentację dotyczącą pierwszego etapu pilotażu. Ustosunkowując się do uwag brano pod uwagę także wnioski z przeprowadzonych webinarów, podczas których zainteresowani interesariusze mogli przedstawić swoją opinię i doświadczenia płynące z udziału w procesie pierwszego etapu pilotażu, oraz wyniki badania ankietowego przeprowadzonego przez IOŚ-PIB na temat partycypacji w pierwszym etapie pilotażu. Zestawienie sposobu rozpatrzenia uwag przedstawiono w poniższej tabeli (Tab. 2).

Tab. 2. Sposób rozpatrzenia uwag

Sposób rozpatrzenia	Liczba uwag
Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	135
Uwaga nieuwzględniona.	232
Uwaga uwzględniona częściowo.	68
Uwaga uwzględniona.	68
Łącznie	**503**

Sposób rozpatrzenia uwag został uzasadniony, w przypadku uwzględnienia uwagi określono miejsce i zakres zmian dokonanych w dokumencie.

Załącznik

Zestawienie uwag oraz sposobu ich rozpatrzenia

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
1.	Osoba fizyczna	Całość	Nikt z mieszkańców nie był informowany , nie był brany pod uwagę wpływ na gospodarkę rolną leśną i niebezpieczeństwo dla ruchu drogowego i obszarów miejscach przyległych do takich lasów że względu na ekspansję zwierzyny	Całość	Lasy społecznego niepotrzebny wymysł , lasy są ogólnie dostępne a brak prowadzenia gospodarki leśnej czy łowieckiej może doprowadzić do degradacji drzewostanu oraz przynieść straty w budżecie również społeczności lokalnej	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport analizuje przeprowadzony w 2024 roku pilotaż związany z ustanawianiem lasów społecznych – jego przedmiotem nie jest ocena zasadności wyznaczania oraz funkcjonowania „lasów społecznych”. Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia mieszkańców w proces i w części dotyczącej rekomendacji wskazuje na potrzebę lepszej polityki informacyjnej.
2.	Osoba fizyczna	Całość	Nikt z mieszkańców nie był informowany, nie brany jest pod uwagę wpływ na gospodarkę rolną, leśną i niebezpieczeństwa dla ruchu drogowego i obszarów miejscach przyległych do takich lasów ze względu na ekspansję zwierzyny	Całość	Lasy społeczne to niepotrzebny wymysł lasy są ogólnie dostępne, a brak prowadzenia gospodarki leśnej czy łowieckiej może przynieść jedynie szkody i straty w budżecie również społeczności lokalnych.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport analizuje przeprowadzony w 2024 roku pilotaż związany z ustanawianiem lasów społecznych – jego przedmiotem nie jest ocena zasadności wyznaczania oraz funkcjonowania „lasów społecznych”. Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia mieszkańców w proces i w części dotyczącej rekomendacji wskazuje na potrzebę lepszej polityki informacyjnej.
3.	Osoba fizyczna	Rekomendacje	Ustalenie zasad cofnięcia funkcji Lasu Społecznego dla danego terenu w przypadku wystąpienia zamierania drzewostanów od suszy, szkodników lub po zniszczeniu lasu np. przez pożar lub wiatr. Czym starsze drzewa tym większa podatność na uszkodzenia.		Po usunięciu zniszczonych drzew widok takiego lasu może się okazać mało atrakcyjny dla spacerowiczów. Brak możliwości przebudowy zniszczonego drzewostanu daje możliwość przeznaczenia takiego terenu pod działalność komercyjną, tak potrzebną przy dużych aglomeracjach.	Przebudowa drzewostanów	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Kwestie dotyczące zamierania drzewostanów i ich przebudowy zostaną uwzględnione w pracach w ramach drugiego etapu pilotażu.
4.	Nadleśnictwo Trzebież	Załącznik 7.	1.Podkreslić, że wiodącą funkcję lasów społecznych jest funkcja rekreacyjna i wypoczynkowa, gdyż takie są faktyczne oczekiwania mieszkańców. Ochrona walorów przyrodniczych jest całkowicie odrębnym procesem.	94-97	Uzasadnienie: Potrzeba uzupełnienia raportu o uwagi zgłaszane również podczas posiedzeń Zespołu oraz podczas spotkań on-line.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nieuwzględniona.	Zgodnie z kryteriami przyjętymi w pierwszym etapie pilotażu lasy społeczne mogą pełnić nie tylko funkcje rekreacyjne i wypoczynkowe.
5.	Nadleśnictwo Trzebież	Załącznik 7.	2. Nie można pogodzić wyłączeń i ograniczeń użytkowania z zapewnieniem bezpieczeństwa. Sama zmiana przepisów dotyczących odpowiedzialności zarządcy lasu za wypadki tego bezpieczeństwa nie	94-97		Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nieuwzględniona.	Raport analizuje przeprowadzony w 2024 roku pilotaż związany z ustanawianiem lasów społecznych. Założeniem pilotażu było włączenie obywateli w dyskusję o funkcjach lasów i sposobach gospodarowania w nich. Raport nie

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			zwiększy. Między innymi z tego względu modyfikacje prospołeczne w gospodarce leśnej są najlepszym modelem zagospodarowania tych lasów. Raport wymaga doprecyzowania, że lasy społeczne nie są obszarami biernej ochrony. Ograniczanie lub wstrzymywanie zabiegów hodowlanych, zwłaszcza w lasach intensywnie użytkowanych rekreacyjnie, może prowadzić do pogorszenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zwiększenia zagrożeń dla bezpieczeństwa publicznego. Lasy społeczne mogą skutecznie łączyć potrzeby społeczne z funkcjami przyrodniczymi pod warunkiem zachowania nadrzędności trwałości lasu, możliwości prowadzenia aktywnej hodowli oraz spójności z obowiązującymi Planami Urządzenia Lasu.					rozstrzyga o sposobach prowadzenie gospodarki leśnej w lasach społecznych. W Raporcie zwrócono uwagę na konieczność zapewnienia odpowiednich ram formalno-prawnych dla lasów społecznych.
6.	Nadleśnictwo Trzebież	Załącznik 7.	3. W raporcie pominięto rolę Lasów Miejskich miasta Szczecina, (choć nie były uczestnikiem omawianego projektu pilotażowego MKiŚ) które już wypełniają z powodzeniem funkcję lasów społecznych, a bezpośrednio sąsiadują z lasami w zarządzie nadleśnictw.	94-97		Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Pilotażem były objęte lasy zarządzane przez Lasy Państwowe, nie dotyczył on lasów miejskich.
7.	Nadleśnictwo Trzebież	Załącznik 3.	Podczas dyskusji dotyczącej wzmocnienia ochrony Puszczy Bukowej przedstawiono rozbieżne stanowiska dotyczące zasad gospodarowania, od wyłączenia z cięć drzewostanów w wieku ponad 80 lat dla gatunków liściastych, zgłaszanych przez organizacje społeczne do stanowiska przedstawicieli związków zawodowych o liberalizację tych zasad i szersze cięcia. Natomiast RDOŚ przedstawił rozwiązanie	67	Proponujemy powyższy zapis, który urealnia poszczególne stanowiska. Przedstawiciele związków zawodowych, nie uczestniczyli w roli pracowników Nadleśnictwa, więc zapis należy zmienić. Natomiast Nadleśnictwo Gryfino wskazało wyłączenie z cięć drzewostanów w wieku powyżej 80 lat, jako jedną z opcji wymagającą odrębnych uzgodnień (tak duży obszar wymaga wielu analiz przyrodniczo-ekonomicznych).	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Skorygowano zapis dot. wieku drzewostanów. Sprawdzono opis i zweryfikowano go w świetle dokumentacji procesu. Dokumentacja nie potwierdza, by podczas procesu Nadleśnictwo podnosiło "tymczasowość" zaprzestania cięć i by kwestionowało merytorycznie to rozwiązanie. Usunięto zapis dot. związków zawodowych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			pośrednie między powyższymi stanowiskami.		Przyjęte rozwiązanie dla Puszczy Bukowej zaprzestania cięć w drzewostanach powyżej 70-80 lat było rozwiązaniem czasowym i schematycznym, wskazanym na okres do momentu pojawienia się nowych uregulowań prawnych (na zasadzie moratorium) i nie powinno być docelowym rozwiązaniem dla Puszczy Bukowej. W dłuższej perspektywie czasowej jest rozwiązaniem, które stoi w sprzeczności z aktualnie obowiązującym prawem i naukami leśnymi. Decyzje dotyczące lasów społecznych powinny być każdorazowo oceniane pod kątem ich wpływu na przyszłą strukturę gatunkową, wiekową i przestrzenną drzewostanów, wynikać z potrzeb lasu oraz zapewniać ciągłość i trwałość lasu.			
8.	Osoba fizyczna	Wnioski z analizy i rekomendacje	Fragmenty "Ankieta została przeprowadzona w celu poznania ocen procesu partycypacji w ramach pilotażu wyznaczania lasów społecznych z perspektywy uczestników webinariów, które odbyły się w dniach 23 i 29 września 2025 r. Interesariusze rejestrujący się na webinaria zostali poproszeni o wypełnienie kwestionariusza ankiety." i "Ankieta została przeprowadzona w celu poznania ocen procesu partycypacji w ramach pilotażu wyznaczania lasów społecznych z perspektywy uczestników webinariów, które odbyły się w dniach 23 i 29 września 2025 r. Interesariusze rejestrujący się na webinaria zostali poproszeni o wypełnienie kwestionariusza ankiety." są sprzeczne	44	Osoby uczestniczące w webinarze 29 września nie miały możliwości wypełnienia kwestionariusza. W związku z tym całość badania jest nierzetelna i niereprezentatywna.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona.	Doprecyzowano zapisy wskazując, że o wypełnienie ankiety zostali poproszeni uczestnicy webinariów, którzy przy rejestracji wskazali, że brali udział w pierwszym etapie pilotażu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
9.	Osoba fizyczna		Lasy Państwowe ustawowo są ogólnie dostępne dla społeczeństwa, nie ma więc powodu by tworzyć jakiś nowy twór o nazwie "lasy społeczne". Ponadto od lat 60-tych ub. wieku lasy wokół miast są lasami ochronnymi w których była i jest prowadzona gospodarka leśna na innych zasadach aniżeli w lasach gospodarczych. O wiele ważniejsza jest rzetelna i mądra edukacja z zakresu ochrony środowiska i kształtowanie właściwych postaw i zachowań społecznych w środowisku przyrodniczym. Całkowicie bezzasadne jest więc mącenie ludziom w głowach poprzez "bicie przysłowiowej piany" i nic nie robienie w zasadniczych kwestiach. Lasy zostawcie leśnikom, a nie politykom i dyletantom nie mających zbytniego pojęcia o gospodarce leśnej.			Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport analizuje przebieg przeprowadzonego w 2024 roku pilotażu związanego z ustanawianiem lasów społecznych. Ocena zasadności powoływania lasów społecznych nie jest przedmiotem raportu.
10.	Osoba fizyczna	Całość raportu	Raport stanowi opracowanie przygotowane przez zespół składający się głównie z młodych osób, wśród których jedynie Paweł Pawlaczyk ma rozległą wiedzę z zakresu leśnictwa, botaniki oraz praktycznych aspektów gospodarowania zasobami przyrodniczymi. Nie znam dorobku któregokolwiek członka zespołu autorskiego, który świadczyłby o doświadczeniu w zarządzaniu terenami leśnymi. Wspólna platforma odniesienia w postaci wiedzy na temat lasów, w tym spuścizny poprzednich pokoleń i prowadzonej gospodarki, jej zaniedbań, ale i wyzwań oraz potrzeb (w tym choćby związanych ze zmianami klimatu) jest podstawą, prerekwizytem nie tylko do włączania się w dialog dotyczący lasów, ale i w proces jego oceny. Lasy społeczne to nie tylko ładne stare drzewa wokół			Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport został opracowany na podstawie dokumentacji z pierwszego etapu pilotażu. Zadbano o metodyczne podejście do analizy materiału. Zastosowano różne metody jakościowe i ilościowe, aby zapewnić systematyczną i obiektywną ocenę procesu. Raport nie rozstrzyga o sposobach prowadzenie gospodarki leśnej w lasach społecznych ani nie ocenia leśnictwa w Polsce.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			miast które zawsze były, są i będą stare, jak to myśli większość ludzi nieznających materii. To także szereg wyzwań przyrodniczych, potrzeb przebudowy, reagowania, zarządzania. Odwrócenie zniekształceń fitocenoz, pinetyzacji, zakwaszania gleb i uproszczenia budowy oraz struktury wiekowej i przestrzennej lasów to wyzwania stojące przed współczesnym leśnictwem, niezależnie od tego, co wydaje się osobom nieposiadającym specjalistycznej wiedzy. Z tego powodu dziwić może nie tylko wybrzmiewająca w raporcie krytyka leśników i całego procesu, ale i idealistyczna wiara w to, że zarządzanie taką delikatną materią można oddać w ręce znającego się na wszystkim ludu. Dzisiejsze leśnictwo posiada narzędzia do nowoczesnego gospodarowania z poszanowaniem wszystkich funkcji lasów, a użytkowanie lasów lub - postulowane w literaturze światowej poświęconej przygotowaniu lasów na zmiany klimatu - ich stopniowe odmładzanie, nie musi się bynajmniej odbywać za pomocą rębni zupełnych. Wystarczy narzędzia te i zdobycze naukowe zacząć wdrażać z pomocą praktyków i merytorystów.					
11.	Stowarzyszenie Nasz Las Tulecki	3.8 Przebieg i efekty procesu w poszczególnych aglomeracjach	Opis ustaleń dotyczących sposobów gospodarowania w lasach społecznych wokół Poznania jest, w przeciwieństwie do opisu innych zespołów, lakoniczny i głęboko niepełny. 1) należy zastąpić "wszystkich" określeniem "w żadnym z". 2) Opis nie uwzględnia dokumentu złożonego do raportu przez 10 organizacji - członków zespołu, zawierającego rekomendacje ws. obszaru i zmian	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych	1) W opisie ustaleń Zespołu poznańskiego pominięto identyfikację twórców propozycji składanych przez stronę społeczną. Taki zabieg jest niedopuszczalny gdyż usuwa podmiotowość strony społecznej obrad Zespołu. 2) Opis trzeciego i czwartego spotkania Zespołu jest całkowicie niezgodny ze stanem faktycznym, który polegał na forsowaniu jednostronnej woli Dyrekcji RDLP. Wyrażam	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Zweryfikowano i uzupełniono informacje dotyczące pilotażu w Poznaniu. Zastąpiono "we wszystkich" określeniem "w żadnym z" w ustaleniach dot. sposobów gospodarowania w lasach społecznych dla aglomeracji Poznania. Opis prac Zespołu w Poznaniu zweryfikowano i uzupełniono o dodatkowe informacje.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			gospodarki leśnej w projektowanych lasach społecznych. Dokument został opracowany przez Stowarzyszenie Nasz Las Tulecki zgodnie ze standardami metodologii urządzeniowej lasów oraz możliwy do realizacji bez zmian obowiązującego prawa. W raporcie przedstawiliśmy dokumenty świadczące o poparciu tego opracowania przez władze samorządowe Poznania: Wiceprezydent Poznania, Komisji Środowiska i Gospodarki Komunalnej Rady Miasta Poznania oraz Dyrektora Zakładu Lasów Poznańskich (jako przedstawiciela UM dla prac Zespołu). Komisja Rady Miasta w swoim stanowisku, widzi wsparcie tego opracowania w Uchwale Rady Miasta z 18.01 2022r. wzywającej do „zabezpieczenia lasów ochronnych dla miasta przed użytkowaniem rębnym". Uchwała ta powstała na skutek incjatywy uchwałodawczej mieszkańców Poznania. 3) Pomijanie stanowisk samorządu Poznania oraz rekomendacji strony społecznej, tak ważnych z punktu widzenia partycypacji społecznej, dyskwalifikuje rzetelność tego rozdziału raportu IOŚ-PIB.	aglomeracjach	stanowczy sprzeciw wobec powielania nieprawdy zamieszczonej przez Dyrektora Krzewinę w raporcie Zespołu. Pełny kontekst tego zastrzeżenia został opisany w załącznikach do Raportu Zespołu poznańskiego, w części "Uwagi ws uchybień w Raporcie Końcowym". 3) Przytaczam fragment listu otwartego do Ministry KiŚ z dnia 4.11.2024, podpisanego przez 9 organizacji - członków Zespołu: "Nasze propozycje obszarowe zostały zredukowane do jednostronnie narzuconej wersji, wyznaczonej przez RDLP bez konsultacji i utrzymywanej pomimo protestów. Sposób prowadzenia spotkań nie dopuszczał do dyskusji merytorycznych, gdyż czas na referaty został oddany funkcjonariuszom RDLP w stosunku 10:1, co wraz z innymi uchybieniami łamało podstawowe zasady partycypacji. Nieprawdą jest jakoby Zespół uzgodnił, by w lasach społecznych praktycznie wykluczyć „ograniczenia" i „wyłączenia" w pozyskaniu drewna. Jest to wyłącznie efekt manipulacji zgłoszeniami Członków. Intencja pozostawienia wycinek na dotychczasowym poziomie była forsowana w wystąpieniach Nadleśniczych". 4) Podobnej treści szczegółowe zastrzeżenia wobec manipulacji Przewodniczącego Zespołu zostały umieszczone we wniosku o podjęcie działań naprawczych skierowanym do Wojewody Wielkopolski 10.10.2024, oraz w wniosku o interwencję ws łamania zasad prac Zespołu do Departamentu Leśnictwa i Łowiectwa MKiŚ z dnia 28.09.2024, wspartych podpisami 10 Stowarzyszeń - Członków Zespołu. 5) Pomijanie w raporcie IOŚ-PIB treści oficjalnych dokumentów, w tym załączników			

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					do raportu Zespołu poznańskiego, zawierających opis oburzających uchybień ze strony Dyrekcji RDLP wobec każdej z 7 rekomendowanych zasad partycypacyjnych, dyskwalifikuje rzetelność Załącznika 3 raportu IOŚ-PIB w obszarze opisującym ustalenia Zespołu poznańskiego (str 65-67).			
12.	Stowarzyszenie Nasz Las Tulecki	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach	Załączam link do spisu 26 incydentów zawinionych przez Lasy Państwowe w różnych aglomeracjach już na etapie powoływania Zespołów ds Lasów Społecznych. Spis ten został zebrany przez Fundację Las Naturalny i wręczony Minister KiŚ 31.07.2024 na spotkaniu w Dziewiczej Górze poprzedzającym prace ZLS https://docs.google.com/spreadsheets/d/1ygQWaK8CSB-okz0IraJemwjPACKEqKvazTgbxHtXoXQ/edit?gid=0#gid=0			Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Dziękujemy za informacje.
13.	Osoba fizyczna	Ramy formalno-prawne procesu wyznaczania lasów społecznych	Brak definicji pojęcia "lasy społeczne" czyni całe działanie bezsensownym!	8 ; 33	Jeśli nie określiliśmy przedmiotu dyskusji, a w tej części raportu mowa o określeniu w przyszłości "ram prawnych", to o czym rozmawiamy? Dwa zestawy kryteriów, L.P. i ONoL różnią się i są bardzo enigmatyczne. Zbyt szerokie i nieprecyzyjne, wręcz publicystyczne, określenie czym miały by być "lasy społ." czyni niemożliwym logiczną dyskusję o nich, bo nie sposób dyskutować o przedmiocie o którym nie wiemy czym ma bbyć.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Brak wypracowanego katalogu pojęć i definicji dotyczących lasów społecznych oraz różnice w rozumieniu społecznych funkcji lasu jest główną bariera pilotażu wskazaną w Raporcie. Ponadto w Raporcie zarekomendowano jako niezbędne „stworzenie solidnych formalnych i prawnych ram wyznaczania lasów społecznych, które określą definicję lasu społecznego i innych pojęć niezbędnych dla czytelności procesu, tryb formalizowania i wdrażania ustaleń i role poszczególnych interesariuszy lasów społecznych.”
14.	Osoba fizyczna	całość	Brak omówienia prowadzenia gospodarki łowieckiej		Wokół dużych miast i w nich problemem jest populacja dzików. Wystarczy sięgnąć po dane ile razy w ciągu ostatnich lat była udzielana pomoc medyczna poszkodowanym , zaatakowanym przez dziki. Mnie szyto w Grodzisku Mazowieckim w Szpitalu	Łowiectwo	Uwaga nieuwzględniona.	Raport nie ocenia skutków utworzenia lasów społecznych, a jedynie opisuje przeprowadzony w 2024 roku pilotaż związany z ich rozwojem. Zagadnienia związane z gospodarką łowiecką pojawiły się w pracach zespołów w niektórych aglomeracjach, skutki gospodarki łowieckiej

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					Zachodnim "tylko" jeden raz. A takich wypadków jest więcej! Do tego dochodzi problem wypadków drogowych, potrąceń saren, dzików i łosi. Jedynie intensywny odstrzał może go rozwiązać. Wszelkie inne sposoby, jak np. odławianie i przesiedlanie, są nieskuteczne i horrendalnie drogie! Nie ma też sensu dyskutować o wyjątkowo głupich pomysłach, jak np. antykoncepcja dzików. Pominięcie tego tematu w projekcie p.t. "Lasy Społ." jest wielkim błędem i świadczy o złej woli i ignorancji jego twórców. Co nie dziwi już chyba nikogo, kto obserwuje działania obecnych ministrów w MKiŚ. Mam wrażenie, że to najgłupsza ekipa zajmująca gabinety na Wawelskiej w Warszawie nawet nie od '89 roku, a od 1945 !			w lasach społecznych nie były jednak przedmiotem analiz w raportu.
15.	Ruch Obrony Lasów Polskich	2.1 Okoliczności poprzedzające pilotaż wyznaczania lasów społecznych	W opracowaniu pojawiają się elementy polityki wskazując na nie obiektywizm procesu np. poprzez wplecenie w treść dokumentu sformułowania: Umowa Koalicji 15 października w ustaleniach programowych zawiera zobowiązanie, że: 20% najcenniejszych obszarów leśnych zostanie wyłączone z wycinki, oraz że zostanie ustanowiony społeczny nadzór nad lasami	13	Przy obiektywnym tworzeniu dokumentów o charakterze regulacyjnym (formalno-prawnym) nie należy kierować umowami koalicyjnymi, które nie stanowią prawa wiążącego społeczeństwo a są wyłącznie ustaleniami określonej grupy zainteresowanych	Opinia	Uwaga nieuwzględniona.	Zawarta w raporcie informacja o zapisach umowy koalicyjnej jest elementem opisu kontekstu procesu wyznaczania lasów społecznych. Raport został opracowany na podstawie dokumentacji z pierwszego etapu pilotażu. Zadbano o metodyczne podejście do analizy materiału. Zastosowano różne metody jakościowe i ilościowe, aby zapewnić systematyczną i obiektywną ocenę procesu.
16.	Ruch Obrony Lasów Polskich	Załącznik 2. Usługi ekosystemowe w debacie o lasach społecznych	Odniesiono się do pomysłu wyceny usług ekosystemowych, bez dodania informacji, że pomimo wielu prób nigdy wcześniej nie udało się wprowadzić rozwiązań, które przeniosłyby wirtualne pieniądze pochodzące z lasu, na rzeczywistość (realne funkcjonowanie finansów państwa).	47	W tym zakresie można doszukiwać się próby lobbowania na rzecz idei, której od lat ze względów obowiązujących w Polsce rozwiązań prawnych z zakresu finansów publicznych nie udało się nigdy wprowadzić.	Kwestie finansowe	Uwaga nieuwzględniona.	Raport opisuje i analizuje proces społeczny, jaki został przeprowadzony w 2024 r., a nie koncepcję wyznaczenia i funkcjonowania lasów społecznych. Analiza ekonomiczna leży poza zakresem Raportu. Wiedza o uwarunkowaniach ekonomicznych powinna być przesłanką przy kontynuacji procesu, co wskazano w Rekomendacjach: „Niezbędne jest wyjaśnienie i wypracowanie wspólnego podejścia do kwestii ekonomicznych oraz ocena finansowych skutków wyznaczania lasów społecznych z punktu

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
								widzenia zaangażowanych nadleśnictw i samorządów oraz strony społecznej. Potrzebne jest w szczególności określenie zasad finansowania lasów społecznych, w tym infrastruktury związanej z ich udostępnianiem, oraz zasad transparentności finansowej funkcjonowania lasów społecznych. Rozstrzygnięte powinny być zarówno kwestie ponoszenia kosztów za kategorie realizowanych zadań, a także uzyskiwanych korzyści z gospodarowania w lesie społecznym.”
17.	Ruch Obrony Lasów Polskich	1. Cel i zakres opracowania	W opracowaniu nie poruszono aspektu wskazującego na brak rozważenia możliwości przeprowadzenia procesu pilotażowego z wykorzystaniem leśnych kompleksów promocyjnych, które zgodnie z formalno-prawnymi regulacjami mogłyby stanowić obiekt badań, w zamian wskazania bez wystarczająco przejrzystych kryteriów miast, w obszarze zasięgu, których toczono dyskusje.	11	Założenia programu i dobór "obiektów badawczych" bez odpowiedniego przygotowania rozwiązań formalno-prawnych, w konsekwencji spowodowały zamieszanie w funkcjonowaniu nadleśnictw objętych pilotażem, nieuzasadnionym spadkiem przychodów z realizacji zadań w lasach gospodarczych na rzecz Skarbu Państwa, zakłóceniem procesu przebudowy drzewostanów i innymi.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nieuwzględniona.	Raport wielokrotnie odnosi się do braku ram formalno-prawnych – zarówno jako zarzut wskazywany na etapie pilotażu przez uczestników, jak i jako jeden z głównych punktów we wnioskach z analizy pilotażu.
18.	Ruch Obrony Lasów Polskich	4.2 Pilotaż jako proces partycypacyjny	W opracowaniu nie wspomniano o licznych wątpliwościach Stron zapraszanych do udziału w poszczególnych stolikach bez jasnego zachowania zasady równości w prowadzeniu dialogu społecznego chociażby poprzez równoważne zaproszenie organizacji reprezentujących nie tylko organizacje skrajnie przyrodnicze z pomijaniem części organizacji branżowych z zakresu leśnictwa i przemysłu drzewnego. Nie wspomniano również o zgłaszanych wątpliwościach nad zasadnością zainicjowania całego procesu (w oparciu o polecenie ministra).	28	"W poleceniu z 26 kwietnia 2025 r. Minister Klimatu i Środowiska wskazała kategorie interesariuszy i konkretne podmioty, które powinny być włączane w prace lokalnych zespołów ds. lasów społecznych (zob. Rozdział 3), a następnie wskazała konkretne organizacje społeczne do udziału w pracach zespołów w poszczególnych aglomeracjach. W dokumentacji procesu brak jest informacji o tym, jak przeprowadzono mapowanie interesariuszy oraz dokonano wyboru konkretnych organizacji i podmiotów do udziału w pilotażu."	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport wielokrotnie odnosi się do braku ram formalno-prawnych - zarówno jako zarzut wskazywany na etapie pilotażu przez uczestników, jak i jako jeden z głównych punktów we wnioskach. Zgodnie z analizą składu Zespołów organizacje branżowe były reprezentowane w poszczególnych aglomeracjach.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
19.	Ruch Obrony Lasów Polskich	Załącznik 5. Słownik pojęć stosowanych w procesie wyznaczania lasów społecznych	Brak przytoczenia w opracowaniu w słowniku pojęć ustawowej definicji pojęcia las.	85, 86, 87	Realizacja zadań z zakresu gospodarki leśnej oraz raportowanie o stanie lasu odbywa się w Polsce w ujęciu wprowadzonej w ustawie o lasach z dnia 28 września 1991 r. definicji lasu: "Art. 3. Lasem w rozumieniu ustawy jest grunt: 1) o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryty roślinnością leśną (uprawami leśnymi) – drzewami i krzewami oraz runem leśnym – lub przejściowo jej pozbawiony: a) przeznaczony do produkcji leśnej lub b) stanowiący rezerwat przyrody lub wchodzący w skład parku narodowego albo c) wpisany do rejestru zabytków; 2) związany z gospodarką leśną, zajęty pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywany na parkingi leśne i urządzenia turystyczne."	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Słownik w Raporcie ma charakter nienormatywny, więc nie ustanawia "jedynie poprawnych" definicji. Jego celem jest ujednolicenie rozumienia terminów używanych w dokumentach procesu i w debacie publicznej.
20.	Ruch Obrony Lasów Polskich	Materiały źródłowe wykorzystane w raporcie	W raporcie nie poddano analizie studium przypadku ewentualnych przykładów wystąpienia podobnych procesów stanowienia tzw. lasów o zwiększonej funkcji społecznej - lasów społecznych w innych krajach.	98-103	https://land.unece.org/forests/en/knowledge-hub/urban-forestry https://www.fao.org/forestry-fao/urbanforestry/en/ https://efuf.org/2023/12/03/fao-publication-a-global-perspective-of-urban-forests/ https://unece.org/sites/default/files/2023-03/Urbanforestpolicybrief_final_0.pdf https://www.uforest.eu/wp-content/uploads/2022/10/Uforest_report-3.4_071022.pdf	Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Cel raportu został jasno dookreślony. Raport nie jest monografią analizującą rozwój lasów społecznych na świecie, a dokumentem oceniającym proces pilotażu przeprowadzony w Polsce.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
21.	Ruch Obrony Lasów Polskich	Ramy czasowe pilotażu	W opracowaniu nie odniesiono się do czasu prowadzenia spotkań z przedstawicielami potencjalnie zainteresowanych stron, kiedy większa część społeczeństwa skupiała się nad realizacją codziennych obowiązków związanych z wykonywanymi obowiązkami pracy (nie każdy pracuje w instytucji o profilu przyrodniczym z możliwością aktywnego udziału w spotkaniach Zespołu).	31	Przeprowadzenie konsultacji w godzinach wieczornych lub w weekendy być może spowodowałaby inną reprezentatywność osób i organizacji biorących udział w procesie, w tym wypowiadanie się osób czynnych zawodowo a zamieszkujących teren poddawany konsultacjom.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Uwaga została odnotowana i będzie uwzględniona w projektowaniu drugiego etapu pilotażu. Wypracowane zostaną rozwiązanie służące włączaniu interesariuszy.
22.	Ruch Obrony Lasów Polskich	Załącznik 6. Wyniki badania ankietowego na temat partycypacji w pierwszym etapie pilotażu	Prace nad działaniami pilotażowymi ocenianego procesu były prowadzone bez przeprowadzenia kampanii medialnej w wyniku, której informacja o projekcie winna dotrzeć do wszystkich a nie wyłącznie wybranych grup społecznych.	93	Informacja o projekcie trafiała do wąskiej grupy zainteresowanych osób. Zabrakło skutecznych narzędzi promocji informujących wszystkich uprawnionych do zabierania decyzji mieszkańców lokalnych społeczności.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Raport zawiera rekomendację wskazującą na potrzebę szerszego upowszechniania informacji o projekcie lasów społecznych wśród potencjalnych odbiorców, w tym społeczności lokalnych. W części Raportu poświęconej wnioskom uzupełniono informację o niewystarczającej promocji lasów społecznych wśród mieszkańców lokalnych społeczności.
23.	Ruch Obrony Lasów Polskich	Materiały źródłowe wykorzystane w raporcie	Brak należytych i podbudowanych dogłebną analizą dokumentów legislacyjnych, szerokiego spektrum opracowań naukowych z wszystkich dziedzin życia korzystających z powiązań z lasem, przeprowadzenia badań ankietowych na reprezentatywnej w tym zakresie próbie obejmującej społeczeństwo Polski i inne, powiązanych z krótkim czasem na sformułowanie założeń programu pilotażowego, z jednoczesnym pominięciem w opracowaniu faktu (umocowanego prawnie), że w Polsce funkcjonujący model gospodarki leśnej jest zrównoważony i wielofunkcyjny a całe lasy są dostępne społeczeństwu, czyli są społeczne.	98-103	krótkie terminy ograniczały możliwość przeprowadzenia pogłębionych analiz terenowych, konsultacji wewnętrznych oraz przygotowania wariantowych rozwiązań. Uwzględnienie tej perspektywy pozwoli lepiej zaplanować harmonogram kolejnych etapów prac.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport zawiera odniesienia do zidentyfikowanych ograniczeń organizacyjnych pilotażu, w tym dotyczących harmonogramu oraz ram czasowych realizacji działań. Czynniki te miały wpływ na zakres dostępnych materiałów oraz stopień ich przygotowania, co zostało uwzględnione w analizie jako jedno z istotnych uwarunkowań procesu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
24.	Gmina Piaseczno/Rada Miejska w Piasecznie	3.8 Przebieg i efekty procesu w poszczególnych aglomeracjach	Warszawa: Porozumiano się co do zasięgu lasów społecznych w Nadleśnictwach Jabłonna, Celestynów i Chojnów. W Nadleśnictwie Drewnica nie osiągnięto porozumienia.	22	Na str. 70 analizowanego Raportu zapisano: "W Nadleśnictwie Chojnów strony zasadniczo porozumiały się co do zasięgu lasów społecznych po tym, jak na trzecim spotkaniu Lasy Państwowe zaakceptowały propozycję strony społecznej dotyczącą ustanowienia lasów społecznych na całym obszarze nadleśnictwa". Podobnie, w Raporcie RDLP z października 2024 r. z pilotażowego, uspołecznionego procesu zainicjowanego przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska dotyczącego lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół miasta Warszawa na str. 35 zapisano: "W Nadleśnictwie Chojnów na trzecim, dodatkowym spotkaniu zorganizowanym na wniosek Prezydium, Lasy Państwowe przystały na propozycję strony społecznej wskazania 100% Nadleśnictwa jako lasu o wiodącej funkcji społecznej." Potwierdza to również pismo Ministerstwa Klimatu i Środowiska z dn. 20.11.2024 do Dyrektora Regionalnej Dyrekcjo Lasów Państwowych. Treść pisma zacytowana została w uzasadnieniu do uwagi nr 2 poniżej.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Skorygowano zapisy dotyczące Nadleśnictwa Chojnów w rozdz. 3.8
25.	Gmina Piaseczno/Rada Miejska w Piasecznie	3.7 Ramy czasowe i harmonogram realizacji pilotażu w 2024 r.	Spotkania odbywały się w okresie od 12 września 2024 r. do 26 listopada 2024 r., przy czym w większości aglomeracji prace zakończono z końcem października. W listopadzie odbywało się tylko ostatnie, trzecie spotkanie aglomeracji warszawskie, czwarte spotkanie zespołu aglomeracji kieleckiej, trzecie, czwarte i piąte spotkanie zespołu aglomeracji wrocławskiej, dla którego termin zakończenia prac został wydłużony do 29 listopada 2024	21	Proces przedłużono również w Warszawie dla Nadleśnictwa Chojnów do 27 listopada, co potwierdza pismo Ministerstwa Klimatu i Środowiska z dn. 20.11.2024 do Dyrektora RDLP w Warszawie. Treść pisma: :" Szanowny Panie Dyrektorze, mając na uwadze pismo z dnia 30 października br. przekazane przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w dniu 6 listopada br. zawierające prośbę o przychylenie się do propozycji wydłużenia procesu wyznaczania fragmentów lasów z przeznaczeniem ich do pełnienia wiodącej funkcji społecznej na terenie Nadleśnictwa	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Skorygowano zapisy dotyczące Nadleśnictwa Chojnów w rozdz. 3.8.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					Chojnów, potwierdzam zgodę na kontynuację wypracowania wspólnego stanowiska w ramach trwającego jeszcze procesu wzmocnienia lasów o wiodącej funkcji społecznej, z zastrzeżeniem przekazania ostatecznych stanowisk do dnia 27 listopada 2024 r. do godz. 10:00. Jednocześnie dziękuję za organizację spotkania w Nadleśnictwie w dniu 26 listopada 2024 r. W celu umożliwienia wypracowania szerokiego i konstruktywnego porozumienia proszę o zapewnienie dostępności zarówno pracowników nadleśnictwa jak i przedstawicieli kierowanej przez Pana Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, jak również udzielanie pozostałym interesariuszom wszelkich informacji niezbędnych do wypracowania konsensusu. Ministerstwo Klimatu i Środowiska podziela stanowisko, że lasy w zarządzie PGL Lasy Państwowe w Nadleśnictwie Chojnów są szczególnie predystynowane do realizacji jako wiodącej funkcji społecznej – czego także Państwa wyrazem świadomości jest zakwalifikowanie 100% tych lasów do tej kategorii – proszę zatem o zaproponowanie takich działań (wyłączeń, ograniczeń lub modyfikacji o dookreślonej treści), zgodnie z kryteriami ONoL, które tę funkcję społecznie oczekiwaną będą realizować w najwyższym stopniu."			
26.	Osoba fizyczna	Rekomendacje	Ustalenie zasad cofnięcia funkcji Lasu Społecznego dla danego terenu w przypadku zmiany własności, zarządcy lub przeznaczenia pod budowę infrastruktury.		Zmiany własnościowe wokół miast występują często i są wymuszone potrzebami rozbudowy aglomeracji. Grunty przejmowane od Lasów Państwowe na potrzeby budowy ciągów komunikacyjnych, energetyki, budowy osiedli społecznych, szpitali, obiektów sportowych, ośrodków	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Kwestia wpływu ew. zmian przeznaczenia lub własności lasu na funkcjonowanie lasu społecznego zostanie uwzględniona merytorycznie w pracach w ramach II etapu pilotażu. Raport wskazuje na konieczność uwzględniania planów rozwojowych samorządów i zaplanowanych

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					edukacji lub innych potrzeb infrastrukturalnych są ważniejsze od lasów spacerowych.			projektów infrastrukturalnych podczas planowania lasów społecznych.
27.	Osoba fizyczna	Cały raport	Żadne z mieszkańców nie został nie został poinformowany, nie brany jest również wpływ na gospodarkę rolną i leśną, niebezpieczeństwa dla ruchu drogowego oraz obszarów przyległych do takich lasów ze względu na ekspansję zwierzyny.	Cały raport	Lasy są i powinny być ogólnodostępne, brak prowadzenia gospodarki rolnej i łowieckiej może skutkować poważnymi szkodami i stratami w budżetach gmin jak i lokalnych społeczności.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności tworzenia lasów społecznych. Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia mieszkańców w proces i w części dotyczącej rekomendacji wskazuje na potrzebę lepszej polityki informacyjnej. Zagadnienia związane z gospodarką łowiecką pojawiły się w pracach zespołów w niektórych aglomeracjach, skutki gospodarki łowieckiej w lasach społecznych nie były jednak przedmiotem analiz w raportu.
28.	Osoba fizyczna	Całość	MKiŚ chcąc wprowadzenia lasów społecznych wokół 14 aglomeracji działa w imieniu wąskiej grupy ineresariuszy, biorąc pod uwagę tylko te aspekty, które są dla nich korzystne. Korzystne dla aktywistów.Brak jest merytorycznych podstaw do tak nagłych i drastycznych działań, nie popartych danymi o bezpośrednim oddziaływaniu na bezpieczeństwo, gospodarkę leśną oraz polną.	Całość	Brak jest uzasadnienia dla działań na rzecz wąskiej grupy, nie popartych badaniem ich wpływu na gospodarkę leśną, gospodarkę polną oraz bezpieczeństwo, zwłaszcza na drogach, ścieżkach, trasach rowerowych. W Polsce od zawsze prowadzona jest gospodarka opierająca się na modelu wielofunkcyjności, która za zadanie ma pogodzenie wszystkich funkcji od społecznej, po kulturową, skończywszy na gospodarczej, gdzie las jest dostępny dla wszystkich(oprócz ustawowych wyjątków) w równym stopniu. W dobie zmian klimatu wprowadzane jest wiele działań mających na celu ochronę siedlisk i różnorodności, programy retencyjne, przemiana pokoleniowa drzew z wymianą na gatunki bardziej dopasowane do siedlisk i klimatu z jednoczesnym zapewniem naturalnego i odnawialnego surowca jakim jest drewno.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności tworzenia lasów społecznych. Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia mieszkańców w proces i w części dotyczącej rekomendacji wskazuje na potrzebę lepszej polityki informacyjnej. Zagadnienia związane z gospodarką łowiecką pojawiły się w pracach zespołów w niektórych aglomeracjach, skutki gospodarki łowieckiej w lasach społecznych nie były przedmiotem analiz w Raporcie.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
29.	Fundacja Alarm dla Klimatu	3.5 Powołanie lokalnych zespołów ds. lasów społecznych	Dokumentacja poważnego naruszenia procedury tworzenia Zespołu ds. lasów społecznych w aglomeracji warszawskiej Jako społecznik będący członkiem zespołu przed jego startem zaczęłam obdzwaniać nasze okoliczne samorządy i okazało się, że : a) radni do których dzwoniłam (po ogłoszeniu MKiŚ) z poszczególnych gmin i powiatu zasadniczo nic nie wiedzieli o temacie , nie mieli informacji ,że tworzone są zespoły i będą zapraszani reprezentacji przez GDLP b) potem. sprawdzałam do kogo dotarło zaproszenie, to sprawa i tak : b1 GDLP sam sobie wybrał kogo będzie zapraszał z terenów 4 Nadleśnictw - lasów aglomeracyjnych , tym samym zamiast ponad 70 gmin, okazuje się że zaproszenie wysłał teoretycznie do 40 stu i podobno do tych gdzie był spór b2 faktycznie do dn. 10.06 Gmina Piaseczno w której spór jest od 2021r (są 2 uchwały) nie została zaproszenia, po mojej interwencji burmistrz poprzez WOchŚ wysłał zapytanie do RDLP, godzinę później dostał zaproszenie, w tym samym czasie korespondowałam z przedstawicielką Gminy Konstancin i to samo zdarzyło się u nich (zaproszenie dostali o tej samej godzinie co Gmina Piaseczno (Konstancin jako samorząd nie miał sporu z NCH) b3 z kolei Zarząd Powiatu Piaseczyńskiego otrzymał zaproszenie 22 maja i nie informując nikogo z wydziału ochrony środowiska czy radnych zgłosił kandydata (osobę kompletnie nie znającą tematu,	str.19-20	Uwaga pokazuje jak oddano kontrolę na procesem Lasom Państwowym i taka sytuacja trwa do dzisiaj. Bez ograniczenia roli LP w tym procesie do ciała opiniotwórczego szanse na powoadzenie dą bliskie zeru.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	We wnioskach w Raporcie, w części dotyczącej „niedoskonałości procesu partycypacyjnego” wskazano na deficyty procesu związane z niedostateczną reprezentacją samorządów.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			raczej wierzącą w mit leśnika, dodatkowo niepokoi fakt, że w powiecie jest wiele osób popierających obecna gospodarkę, można więc przypuszczać, że GDLP dlatego tak ochoczo i wcześnie wysłało właśnie tam zaproszenie. b4 Gmina Prażmów otrzymała zaproszenie 21 maja z datą do zgłaszania się do 28 (spór był, była uchwała), zainteresowali się tematem dopiero po moim telefonie i wójt 10.06 zgłosił przedstawiciela. Kuriozalne jest to iż samorządy dostały tylko prośbę o podanie imienia i nazwiska oraz funkcji swojego reprezentanta, ale żadnych szczegółów, harmonogramu, obowiązków etc. stąd duża część sądzę pozostawiła pismo bez reakcji. Samorządy nie były doinformowane, kompletnie nic nie wiedziały o procesie. b5 Gmina Lesznowola, nikt nic nie wiedział do czasu mojego telefonu b6 Gmina Tarczyn, dostała zaproszenie chociaż sam samorząd nie był w sporze, zaproszenie ma datę 01.06 czas na zgłaszanie do 10 czerwca, dostała je Pani Burmistrz i tylko aktywna postawa zainteresowanej tematem radnej sprawiła, że zaproszenie nie przepadło i radna został zgłoszona do zespołu. b7 Podkowa Leśna też nie dostała zaproszenia, dopiero coś ruszyło po mojej interwencji, choć spór był					
30.	Osoba fizyczna	Całość	Nie rozumiem tego pomysłu. Lasy są ogólnie dostępne dla mieszkańców. Nie ma z tym najmniejszego problemu. Co na to rolnicy posiadający uprawy w okolicy takiego kompleksu leśnego, kierowcy którzy poruszają się drogami	Całość	Ten pomysł raczej nie pochodzi od mieszkańców szczególnie okolic tach lasów społecznych. Wygląda na rezultat szkodliwej finalnie dla mieszkańców ideologi reprezentowanej przez MKiŚ. Jeśli to zostanie wprowadzone zapłacą za to	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności tworzenia lasów społecznych. Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia mieszkańców w proces i w części dotyczącej rekomendacji

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			przebiegającymi przez takie lasy. Inwazja zwierząt będzie ogromna. Co nieuchronne prowadzi do strat okolicznych mieszkańców. Oceniam ten pomysł za skrajnie szkodliwy i niepotrzebny.		okoliczni mieszkańcy, ucierpi gospodarka leśna co przyniesie wymierne straty, w końcu zapłacą wszyscy obywatele kraju ponieważ będzie trzeba płacić za szkody wyrządzone przez rozrastającą dię populację zwierząt. Społeczna rola takich lasów może skończyć się jak za zwierzętami typu jeleń, sarna, łoś pojawią się w tych lasach wilki. Pomysł niepotrzebny skrajnie szkodliwy, to działanie nie ma sensu.			wskazuje na potrzebę lepszej polityki informacyjnej. Zagadnienia związane z gospodarką łowiecką pojawiły się w pracach zespołów w niektórych aglomeracjach, skutki gospodarki łowieckiej w lasach społecznych nie były jednak przedmiotem analiz w raporcie.
31.	Fundacja Alarm dla Klimatu	1. Cel i zakres opracowania	W tym miejscu warto dookreślić co konkretnie było zakładanym rezultatem procesu. Było nim : a) wyznaczenie granic /zasięgu/obszarów lasów o wiodącej funkcji społecznej w oparciu o dokument “Wzmocnienie ochrony lasów ważnych społecznie wokół miast w oparciu o wybrane rekomendacje i wytyczne Ogólnopolskiej Narady o Lasach”oraz b) zdefiniowanie zasad gospodarowania na wyznaczonych obszarach w oparciu o wczesniej wyznaczone kryteria w dokumencie : “Wzmocnienie ochrony lasów ważnych społecznie wokół miast w oparciu o wybrane rekomendacje i wytyczne Ogólnopolskiej Narady o Lasach” (wyłączenia, ograniczenia i modyfikacje), a nie były przedmiotem prac kwestie finansowe oraz kwestie bezpieczeństwa.	str. 11	Pisząc o celach raportu warto podkreślić co miałobyć głównym rezultatem omawianego procesu dot. lasów społecznych. Warto wyszczególnić rezultaty właśnie w tej części raportu. Bo w trakcie prac zespołów wielokrotnie dochodziło do niepotrzebnych dyskusji ze strony leśników w obszarach , które nie były przedmiotem prac (finanse, bezpieczeństwo, szacowanie ryzyk)	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	W pkt 3.2 przeredagowano informację o celu pilotażu poprzez wzmocnienie zapisów dot. dokumentu “Wzmocnienie ochrony lasów ważnych społecznie wokół miast w oparciu o wybrane rekomendacje i wytyczne Ogólnopolskiej Narady o Lasach”. Kwestia zabezpieczenia lasów została w raporcie uwzględniona. W prezentacji celu nie uzupełniono informacje o kontekście pilotażu, gdyż znajduje się ona w kolejnym rozdziale: 2. Kontekst procesu wyznaczania lasów społecznych. Raport został opracowany na podstawie dokumentacji z pierwszego etapu pilotażu. Zastosowano różne metody analizy, aby zapewnić systematyczną i obiektywną ocenę procesu. Zagadnienia związane z finansami, bezpieczeństwem i szacowaniem ryzyka były podnoszone przez uczestników pilotażu.
32.	Fundacja Alarm dla Klimatu	1. Cel i zakres opracowania	Nie dobrze, że raport nie obejmuje tego zagadnienia, od początku całego procesu dot. lasów społecznych nie mamy danych dot. tymczasowego zabezpieczenia - to był koronny postulat strony społecznej, a niestety przykładów ingerencji leśników w cenne społecznie lasy w trakcie trwania obrad, także w typowane przez stronę	str. 12	Być może to nie autorzy raportu powinni zebrać powyższe dane dotyczące tymczasowych zabezpieczeń. Ale nawet jeśli wykracza to po za zakres kompetencji IOŚ to z pewnością takie dane powinny zostać zebrane i dołączone jako załącznik do tego raportu.bez zabezpieczenia przedmiotu	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport nie odwołuje się do oceny decyzji i działań 'powykonawczych' - po pilotażu, a omawia dotychczasowe doświadczenia pilotażowego procesu wyznaczania lasów społecznych w 11 aglomeracjach w 2024 roku. Jak wskazano w Raporcie: "Zakres raportu nie obejmuje analizy sposobu prowadzenia gospodarki leśnej na obszarach lasów społecznych uzgodnionych

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			społeczną satrolasy czy rezerwaty mamy wiele. W naszym Nadleśnictwie wciąż wycina się " satrodrzew dębowy" na grądach. Zabezpieczenie jest absolutnie konieczne by dalej toczyć rozmowy "pokojowe" w dobrej atmosferze i zaufaniu.		sporu i stanu na dzisiaj, rozmowy są praktycznie niemożliwe.			w wyniku procesu, w ciągu roku czasu, jaki minął od zakończenia pierwszego etapu pilotażu. Z tego względu raport nie zawiera również oceny stopnia, w jakim został spełniony postulat dotyczący tymczasowego zabezpieczenia cennych lasów społecznych oraz czy zaszła realna zmiana, jeśli chodzi o wzmocnienie ochrony lasów o wiodącej funkcji społecznej zgodnie z pierwszym punktem polecenia MKIŚ dla DGLP z dnia 26 kwietnia 2024 r." Kwestia zabezpieczenia lasów została w raporcie uwzględniona w opisie kontekstu pilotażu.
33.	Fundacja Alarm dla Klimatu	2.3 Ogólnopolska Narada o Lasach (ONoL)	Niestety leśnicy nadal nie biorą tego celu w swoich planach pod uwagę. Obecnie w Nadleśnictwie Chojnów raczej trwa poszukiwanie rozwiązań, które pomogą obejść przyszłe wytyczne dot. " lasów cennych społecznie i ważnych przyrodniczo". Jednym z nich jest "zamierająca sosna", która ma być usuwana masowo w ramach cięć przygodnych (a sosny zdaniem NCH mamy70%). To, że badania, które wykazały, że jedynym sposobem walki z zamierającą sosną jest wycinka, zostały wykonane przez leśników budzi kontrowersje i wzmaga nieufność strony społecznej.	str.15	To nie jest bezpośrednia uwaga do treści raportu,a raczej podkreślenie faktu, iż cele opracwoane w ramach ONOL nie są realizowane,	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Jak wskazano w Raporcie: "Zakres raportu nie obejmuje analizy sposobu prowadzenia gospodarki leśnej na obszarach lasów społecznych uzgodnionych w wyniku procesu, w ciągu roku czasu, jaki minął od zakończenia pierwszego etapu pilotażu. Z tego względu raport nie zawiera również oceny stopnia, w jakim został spełniony postulat dotyczący tymczasowego zabezpieczenia cennych lasów społecznych oraz czy zaszła realna zmiana, jeśli chodzi o wzmocnienie ochrony lasów o wiodącej funkcji społecznej zgodnie z pierwszym punktem polecenia MKiŚ dla DGLP z dnia 26 kwietnia 2024 r." W opisie dyskursu podczas pilotażu uwzględniono kwestie zamierania i przebudowy drzewostanów. Ponadto zagadnienia te będą uwzględnione merytorycznie w pracach w ramach II etapu pilotażu.
34.	Fundacja Alarm dla Klimatu	3.7 Ramy czasowe i harmonogram realizacji pilotażu w 2024 r.	Proces przedłużono również w Warszawie dla Nadleśnictwa Chojnów do 27 listopada pismem MKiŚ z dn. 20.11.2024 o treści , tu cyt. :" Szanowny Panie Dyrektorze, mając na uwadze pismo z dnia 30 października br. przekazane przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w dniu 6 listopada br. zawierające prośbę o przychylenie się do	str. 21	W rozdziale mowa o lokalizacjacch, gdzie proces wydłużono, zatem nie należy pomijać Nadleśnictwa Chojnów (o którym bywało dość głośno w kraju), gdzie proce także został przedłużony.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Uzupełniono zapis o wydłużeniu czasu pilotażu w nadleśnictwie Chojnów.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			propozycji wydłużenia procesu wyznaczania fragmentów lasów z przeznaczeniem ich do pełnienia wiodącej funkcji społecznej na terenie Nadleśnictwa Chojnów, potwierdzam zgodę na kontynuację wypracowania wspólnego stanowiska w ramach trwającego jeszcze procesu wzmocnienia lasów o wiodącej funkcji społecznej, z zastrzeżeniem przekazania ostatecznych stanowisk do dnia 27 listopada 2024 r. do godz. 10:00. Jednocześnie dziękuję za organizację spotkania w Nadleśnictwie w dniu 26 listopada 2024 r. W celu umożliwienia wypracowania szerokiego i konstruktywnego porozumienia proszę o zapewnienie dostępności zarówno pracowników nadleśnictwa jak i przedstawicieli kierowanej przez Pana Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, jak również udzielanie pozostałym interesariuszom wszelkich informacji niezbędnych do wypracowania konsensusu. Ministerstwo Klimatu i Środowiska podziela stanowisko, że lasy w zarządzie PGL Lasy Państwowe w Nadleśnictwie Chojnów są szczególnie predystynowane do realizacji jako wiodącej funkcji społecznej – czego także Państwa wyrazem świadomości jest zakwalifikowanie 100% tych lasów do tej kategorii – proszę zatem o zaproponowanie takich działań (wyłączeń, ograniczeń lub modyfikacji o dookreślonej treści), zgodnie z kryteriami ONoL, które tę funkcję społecznie oczekiwaną będą realizować w najwyższym stopniu. "					

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
35.	Fundacja Alarm dla Klimatu	3.8 Przebieg i efekty procesu w poszczególnych aglomeracjach	Nadleśnictwo Chojnów jest wskazane jako jedno z tych, w których – mimo przeprowadzonych spotkań (m.in. 24 września, 30 września oraz 15 października 2024 r.) – nie udało się wypracować porozumienia co do obszaru lasów społecznych. UWAGA: Sprzeczność ze stroną 70. Nadleśnictwo Chojnów w wyniku rozmów zostało w całości uznane za lasy o wiodącej funkcji społecznej. Tak, wNadleśnictwie Chojnów osiegnięto pełne porozumienie co do zasięgu lasów społecznych - uznano, że cały obszar leśny NCH są to lasy o wiodącej funkcji społecznej o czym jest mowa również w tym raporcie i wielu innych dokumentach jak raport z prac zespołu warszawskiego.	str.22	Błąd merytoryczny, który należy poprawić.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Raport został poprawiony w częściach dotyczących ustaleń w nadleśnictwie Chojnów.
36.	Fundacja Alarm dla Klimatu	Załącznik nr 3, zatytułowany „Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach”	“W Nadleśnictwie Chojnów strony zasadniczo porozumiały się co do zasięgu lasów społecznych po tym, jak na trzecim spotkaniu Lasy Państwowe zaakceptowały propozycję strony społecznej dotyczącą ustanowienia lasów społecznych na całym obszarze nadleśnictwa. W dyskusji o sposobach gospodarowania strony porozumiały się tylko w sprawie wyłączeń w kilku kompleksach leśnych obejmujących 1883,4 ha z 10397,3 ha łącznej powierzchni nadleśnictwa. Co do pozostałych obszarów strony nie zbliżyły się do porozumienia. “ Uwaga: Sprzeczność ze stroną 22. Zespół wypracował obszar lasów społecznych dla nadleśnictwa Chojnów. Całe nadleśnictwo Chojnów jest obszarem lasów o wiodącej funkcji społecznej. Uwaga: W dyskusji o sposobach	str.70	Błąd merytoryczny.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Raport został poprawiony w częściach dotyczących ustaleń w nadleśnictwie Chojnów.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			gospodarowania w Nadleśnictwie Chojnów strony nie porozumiały się w sprawie wyłączeń w żadnym zakresie! Lęśnicy zapronowali wyłączenia w wielu miejscach an młodnikach, bagnach i obszarach bezleśnych ,a często w najcenniejszych obszarach pozostawili modyfikacje. Zatem odwrotny klucz niż srona społeczna.					
37.	Fundacja Alarm dla Klimatu	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjachWarszawa	W ramach przedłużonego procesu spotkanie poza zespołem (za zgodą MKiS) w siedzibie Nadleśnictwa Chojnów 26.11.2024, gdzie strona społeczna skupiona wokół koalicji PILCH (Porozumienie Inicjatyw Lasów Chojnowskich) zaprezentowała koncepcję zagospodarownia na interaktywnej mapie, dla wszystkich około 4 tys. wydzieleń leśnych , proponując nie 3 ale 5 kategorii działań. Leśnicy niestety wyszli z propozycja znacznie gorszą względem tej przedstawionej na wcześniejszych spotkaniach w związku z czym spisaliśmy protokół rozbieżności link do naszej mapy , gdzie również zamieściliśmy stanowiska samorzadów https://www.arcgis.com/apps/View/index.html?appid=79fbf964873e4cfdbb9918741ac8589f&extent=20.521852.140320.851452.2423&fbclid=IwY2xjawPpZmRleHRuA2FlbQIxMABicmlkETBVcmZBekphYkJzc1F4NFIyc3J0YwZhcHBfaWQQMjIyMDM5MTc4ODIwMDg5MgABHmLc7S0uupZiyKG-0YkKuhMdPIJ6GuHhWz3ONQhK1_TKyNbovovLwkpKSU7Ev_aem_1vRdpnwTHg_XBfZoofdl1Q	str. 70	Brak w rozdziale o przebiegu i ustaleniach procesu kluczowego,kulminacyjnego spotkania w siedzibie NChojnów należy uzupełnić. Spotkanie to uwidoczniło zaangażowanie i determinację strony społecznej ,czego niestety nie można powiedzieć o stronie leśnej, która z niewyjaśnionych przyczyn wyszła ze zdecydowanie gorszą propozycją zmniejszając% wyłączeń z 15 do 5% .(z czego poprzednie wyłączenia w duzej części to młodniki i strefy bez lasu). Natomiast strona społeczna wykazała się profesjonalizmem w działaniu mimo ogromnej dysproporcji jeśli chodzi o zasoby. Leśnicy mimo iż sami składali prośbę o przedłużenie procesu nie zdołali przygotować szczegółowych materiałów na których można było pracować.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Doprecyzowano zapisy Raportu dot. Nadleśnictwa Chojnów.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
38.	Fundacja Alarm dla Klimatu	Rozdział 5: Wnioski z analizy i rekomendacje	Uwaga odnośnie rekomendacji 11. Wprowadzenie rekomendacji o pracy w mniejszych grupach roboczych może zostać odebrane przez organizacje społeczne jako próba „dziel i rządź". Istnieje obawa, że kluczowe decyzje będą zapadać w mniejszych, mniej transparentnych gronach, co obniży zaufanie społeczne do całego procesu. Uwaga odnośnie ogólnie rekomendacji: Rekomendacje próbują pogodzić ogień z wodą. Próba zadowolenia wszystkich stron (leśników, samorządów, aktywistów i przemysłu) przy jednoczesnym braku twardych wytycznych, wskaźników i propozycji rozwiązań systemowych może sprawić, że drugi etap procesu utknie w martwym punkcie.	str. 41	Zapewnienie faktycznej równowagi w procesie to klucz do jego powodzenia, do tej pory procesem rządzą LP bo MKiŚ im na to zezwala,	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Kluczowym warunkiem realizacji procesu rozwoju lasów społecznych jest zapewnienie równowagi w reprezentacji poszczególnych grup interesariuszy. W Raporcie uwzględniono tę kwestię w rekomendacjach (rozdz. 5).
39.	Fundacja Alarm dla Klimatu	Rekomendacje pkt.1	pkt. 1. Niezbędne jest ...stoworzenie...ram...Ramy te powinno zbudować MKiŚ wspierane przez niezależne od LP grono ekspertów (spoza GDLP, RDLP, IBL i innych pokrewnych czy finansowanych przeze LP instytucji), ekspertów z zakresu ekologii lasu, nauk społecznych, przyrodniczych, architektury krajobrazu, hydrologów.	str. 40	W rekomendacjach należy zasugerować, kto powinien tworzyć te ramy. Lasy społeczne powinny być traktowane hiolistycznie , zgodnie z oczekiwaniem strony społecznej. A jeśli jak dotąd będziemy je opierać na definicjach z encyklopedii leśnej to to się nie uda.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga uwzględniona.	Doprecyzowano treść rekomendacji 1, wskazując, że współczesna wiedza powinna być podstawą opracowana ram formalno-pranych i katalogu pojęć.
40.	Fundacja Alarm dla Klimatu	Rekomendacje pkt.2	2. "Opracowanie definicji powinno być wynikiem debaty.." tak, ale ostateczna decyzja powinna należeć do MKiŚ , bez podszeptów i wpywów PGLLP jak dotychczas to się dzieje.	str. 40	W rekomendacjach należy zasugerować, kto powinien podejmować decyzje.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Ze względów formalno-prawnych wszystkie ostateczne decyzje są w kompetencjach MKiŚ.
41.	Osoba fizyczna	Całość	Brak informacji na temat obszarów i dokładnych zadań lasów społecznych oraz wprowadzanie niepotrzebnego sztucznego tworu jakim są lasy społeczne. Są przeciez parki	Całość	Nie ma informacji jak wpłynie tworzenie lasów społecznych na miejscowe rolnictwo i ochronę pól oraz bezpieczeństwo w aspekcie zwiekszonej ekspansji zwierzyny	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności tworzenia lasów społecznych. Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia mieszkańców

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			krajobrazowe,rezerwaty, obszary chronione ktore spełniają funkcje ochronne.					w proces i w części dotyczącej rekomendacji wskazuje na potrzebę lepszej polityki informacyjnej. Zagadnienia związane z gospodarką łowiecką pojawiły się w pracach zespołów w niektórych aglomeracjach, skutki gospodarki łowieckiej w lasach społecznych nie były jednak przedmiotem analiz w raporcie.
42.	Osoba fizyczna	Całość	Mieszkańcy nie byli zapraszani do żadnych rozmów.	Całość	Obecnie LP są społeczne. To demagogia. Wyłączenie kolejnych obszarów z gospodarki leśnej i łowieckiej przełoży się na wzrost kosztów opału i wzrost kłusownictwa.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności tworzenia lasów społecznych. Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia mieszkańców w proces i w części dotyczącej rekomendacji wskazuje na potrzebę lepszej polityki informacyjnej. Zagadnienia związane z gospodarką łowiecką pojawiły się w pracach zespołów w niektórych aglomeracjach, skutki gospodarki łowieckiej w lasach społecznych nie były jednak przedmiotem analiz w raporcie.
43.	Osoba fizyczna	Całość	Nikt z mieszkańców nie był informowany. Nie brany jest wpływ na gospodarkę rolną, leśną i niebezpieczeństwa związane z brakiem odpowiedniego nadzoru.	Całość	Lasy społeczne to niepotrzebny wymysł. Lasy są ogolnoe dostępne a brak prowadzenia gospodarki leśnej czy łowieckiej, przyczyni się do ich niekontrolowanej degradacji.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności tworzenia lasów społecznych. Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia mieszkańców w proces i w części dotyczącej rekomendacji wskazuje na potrzebę lepszej polityki informacyjnej. Zagadnienia związane z gospodarką łowiecką pojawiły się w pracach zespołów w niektórych aglomeracjach, skutki gospodarki łowieckiej w lasach społecznych nie były jednak przedmiotem analiz w Raporcie.
44.	Osoba fizyczna	Całość	Pod pozorem lasów spolecznych probuje sie przemycić szereg restrykcji uderzajacych w wiele grup spolecznych. W obecnie funkcjonujacej formie lasy w zarzadzie AL P jednoznacznie są spolecznie dostępne. Nie mozna zgodzic			Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności tworzenia lasów społecznych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			się na wykluczanie waznej funkcji lasow jak dostarczanie drewna czy dziczyzny. Brak gospodarowania powoduje utrudnienia dla rekreacji czy choćby urozmaicania diety o wlasnoręcznie zebrane owoce leśnego runa.					
45.	Osoba fizyczna	Całość	Nikt z mieszkańców nie był informowany. Nie jest brany wpływ na gospodarkę rolną leśną i kwestie bezpieczeństwa.	Całość	Lasy w Polsce są ogolniedostępne a wprowadzanie tzw. „Lasów społecznych” zwłaszcza wokół aglomeracji miejskich może negatywnie wpłynąć na gospodarkę rolną, leśną i przyczynić się do rozprzestrzenienia w niekontrolowany sposób chorób odzwierzęcych.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności tworzenia lasów społecznych. Zagadnienia związane z bezpieczeństwem były dyskutowane w pracach zespołów w aglomeracjach, co zostało uwzględnione w Raporcie.
46.	Osoba fizyczna	Całość	Nikt z mieszkańców nie był informowany, nie brany pod uwagę wpływ na gospodarkę rolną leśną i niebezpieczeństwa dla uczestników ruchu drogowego i obszarów w miejscach przyległych do takich lasów ze względu na ekspanję zwierzyny.	Całość	Lasy społeczne to niepotrzebny wymysł, lasy są ogólnie dostępne a brak prowadzenia gospodarki leśnej czy łowieckiej może przynieść jedynie szkody i straty w budżecie również społeczności lokalnych.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych. Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia mieszkańców w proces i w części dotyczącej rekomendacji wskazuje na potrzebę lepszej polityki informacyjnej. Zagadnienia związane z gospodarką leśną i łowiecką były dyskutowane w pracach zespołów w aglomeracjach, skutki gospodarki leśnej i łowieckiej w lasach społecznych nie były jednak przedmiotem analiz w raporcie. Kwestie finansowe związane z lasami społecznymi, także w kontekście budżetów gmin, zostały uwzględnione.
47.	Osoba fizyczna	Całość	Nikt z mieszkańców nie był informowany nie brany jest pod uwagę wpływ na gospodarkę leśną, rolną i niebezpieczeństwa dla ruchu drogowego i obszarów przyleglych do takich lasów ze względu na ekspansje dzikiej zwierzyny	Całość	Lasy społeczne to niepotrzebny wymysł, Lasy i tak są ogólnie dostępne dla wszystkich, a brak prowadzenia gospodarki łowieckie i leśnej może przyczynić się do strat w budżecie także ludności lokalnej	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych. Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia mieszkańców w proces i w części dotyczącej rekomendacji wskazuje na potrzebę lepszej polityki informacyjnej. Zagadnienia związane z gospodarką leśną i łowiecką były dyskutowane w pracach

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
								zespołów w aglomeracjach, skutki gospodarki leśnej i łowieckiej w lasach społecznych nie były jednak przedmiotem analiz w raporcie. Kwestie finansowe związane z lasami społecznymi, także w kontekście budżetów gmin, zostały uwzględnione.
48.	Osoba fizyczna	Całość	Ten projekt, to ieldeologiczna walka z normalnoscią. Plan zniszczenia wielowiekowego porządku w naturze budzi strach i obawę przed burzeniem spokoju za wszelką cenę	Całość	J/w	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych.
49.	Osoba fizyczna	całość	Nikt z mieszkańców nie był informowany, nie brany jest pod uwagę wpływ na gospodarkę rolną,leśną i niebezpieczeństwa dla ruchu drogowego i obszarów miejskich przyległych do takich lasów ze względu na ekspansję zwierzyny.	całość	Lasy społeczne to niepotrzebny wymysł, lasy są ogólnie dostępne ,a brak prowadzenia gospodarki leśnej, łowieckiej może przynieść jedynie szkody i straty w budżecie również społeczności lokalnych.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych. Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia mieszkańców w proces i w części dotyczącej rekomendacji wskazuje na potrzebę lepszej polityki informacyjnej. Zagadnienia związane z gospodarką leśną i łowiecką były dyskutowane w pracach zespołów w aglomeracjach, skutki gospodarki leśnej i łowieckiej w lasach społecznych nie były jednak przedmiotem analiz w raporcie. Kwestie finansowe związane z lasami społecznymi, także w kontekście budżetów gmin, zostały uwzględnione.
50.	Osoba fizyczna	Caly	Żaden ze znanych mi mieszkańców nie był informowany o zagrożeniach i zmianach w gospodarce na terenach objętych plombowanym utworzeniem „lasów społecznych”. Tym samym nie mógł uczestniczyć w konsultacjach społecznych. Mamy w Polsce organizacje taką jak „Lasy Państwowe” mamy Parki Narodowe, Parki Krajobrazowe, więc uważam, że wszyscy Obywatele RP powinni mieć dostęp do ich zasobów. Nie	Wszystkie	Brak racjonalnej gospodarki leśnej i łownej doprowadzi do ogromnych strat w rolnictwie przez nadmierny wzrost liczebności zwierzyny łownej.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych. Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia mieszkańców w proces i w części dotyczącej rekomendacji wskazuje na potrzebę lepszej polityki informacyjnej. Zagadnienia związane z gospodarką łowiecką pojawiły się w pracach zespołów w niektórych aglomeracjach, skutki gospodarki

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			widzę konieczności tworzenia czegoś takiego jak lasy spoleczne					łowieckiej w lasach społecznych nie były jednak przedmiotem analiz w raporcie.
51.	Fundacja Alarm dla Klimatu	Partycypacja społeczna i transparentność pkt 13	Skutki finansowe lasów społecznych powinny być opracowane przez zespoł ekspertów (spoza LP) zajmujących się m.in. wyceną usług ekosystemowych jak prof. Giergiczny, pod auspicjami MKIŚ,mogą być w tym zespole przedstawiciele samorzadów, leśnicy natomiast powinni dostarczyć niezbędne dane i ewentualnie opiniować gotowy dokument.Strona społeczna oczekująca ograniczenia wycinek w lasach nie powinna być uwikłana w pracę nad kwestiami finansowymi.	str. 42	Tworzenie zasad finansowania lasów społecznych absolutnie nie powinno należeć do styrony społecznej , stworzenie tych zasad jest rola państwa.	Kwestie finansowe	Uwaga uwzględniona.	Rekomendacja dotycząca kwestii ekonomicznych oraz oceny skutków finansowych funkcjonowania lasów społecznych została doprecyzowana. W szczególności podkreślona została rola Ministerstwa Klimatu i Środowiska jako podmiotu odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji w zakresie kształtowania zasad finansowania oraz określania ram instytucjonalnych tego procesu. Podkreślono, że określanie zasad finansowania lasów społecznych stanowi element polityki publicznej i jako takie należy do kompetencji państwa. Udział różnych interesariuszy może mieć charakter konsultacyjny, jednak przy zachowaniu przejrzystości procesu oraz klarownego podziału ról i odpowiedzialności. Transparentność procedur oraz jasne komunikowanie podstaw i konsekwencji przyjętych rozwiązań wszystkim zainteresowanym stronom będą w tym kontekście kluczowe.
52.	Fundacja Alarm dla Klimatu	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach	i w ramach przedłużonego procesu spotkanie po za zespołem (za zgodą MKiŚ) w siedzibie Nadleśnictwa Chojnów 26.11.2024, gdzie strona społeczna skupiona wokół koalicji PILCH (Porozumienie Inicjatyw Lasów Chojnowskich) zaprezentowała koncepcję gospodarownia w lasachs połezcnych, na interaktywnej mapie dla wszystkich około 4 tys. wydzieleń leśnych , proponując nie 3, ale 5 kategorii działań. Leśnicy niestety wyszli z propozycja znacznie gorszą względem tej przedstawionej na wcześniejszych spotkaniach w związku z czym spisaliśmy protokół rozbieżności link do naszej mapy , gdzie również zamieściliśmy stanowiska samorzadów	str. 70	Brak w raporcie informacji o kluczowym, rozstrzygającym spotkaniu z NChojnów i jego przebiegu należy uzupełnić, gdyż aktwywność strony społecznej, jej zaangażowanie na tym terenie jest niezwykle wysokie. Interaktywna mapa jest świadectwem poziomu zaangażowania społeczności w ochronę lasów, która niestety wciąż jest ignorowana przez leśników .	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Doprecyzowano zapisy w Załączniku 3.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			https://www.arcgis.com/apps/View/index.html?appid=79fbf964873e4cfdbb99187 41ac8589f&extent=20.521852.140320.85 1452.2423&fbclid=IwY2xjawPpZmRleHRu A2FlbQIxMABicmlkETBVcmZBekphYkJzc1 F4NFIyc3J0YwZhcHBfaWQQMjIyMDM5M Tc4ODIwMDg5MgABHmLc7S0uupZiyKG-0YkKuhMdPIJ6GuHhWz3ONQhK1_TKyNb ovovLwkpKSU7Ev_aem_1vRdpnwTHg_XBf Zoofdl1Q					
53.	Fundacja Alarm dla Klimatu	akapit. " W Nadleśnictwie Chojnów... zakończenie pilotażu.	w ramach przedłużonego procesu spotkanie po za zespołem (za zgodą MKiS) w siedzibie Nadleśnictwa Chojnów 26.11.2024, gdzie strona społeczna skupiona wokół koalicji PILCH (Porozumienie Inicjatyw Lasów Chojnowskich) zaprezentowała koncepcję zagospodarownia na interaktywnej mapie , wszystkich około 4 tys. wydzieleń leśnych , proponując nie 3, ale 5 kategorii działań. Leśnicy niestety wyszli z propozycja znacznie gorszą względem tej przedstawionej na wcześniejszych spotkaniach w związku z czym spisaliśmy protokół rozbieżności link do naszej mapy , gdzie również zamieściliśmy stanowiska samorzadów https://www.arcgis.com/apps/View/index.html?appid=79fbf964873e4cfdbb99187 41ac8589f&extent=20.521852.140320.85 1452.2423&fbclid=IwY2xjawPpZmRleHRu A2FlbQIxMABicmlkETBVcmZBekphYkJzc1 F4NFIyc3J0YwZhcHBfaWQQMjIyMDM5M Tc4ODIwMDg5MgABHmLc7S0uupZiyKG-0YkKuhMdPIJ6GuHhWz3ONQhK1_TKyNb ovovLwkpKSU7Ev_aem_1vRdpnwTHg_XBf Zoofdl1Q	str. 70	Brak w raporcie informacji o kluczowym, rozstrzygającym spotkaniu z NChojnów i jego przebiegu należy uzupełnić, gdyż aktwywność strony społecznej, jej zaangażowanie na tym terenie jest niezwykle wysokie. Interaktywna mapa jest świadectwem poziomu zaangażowania / determinacji społeczności w ochronę lasów, która niestety wciąż jest ignorowana przez leśników.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Doprecyzowano zapisy w Załączniku 3.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
54.	Osoba fizyczna	Całość	Nie jest brany pod uwagę wpływ na gospodarkę rolna, leśną i bezpieczeństwo obywateli w ruchu drogowym. Kto miałby odpowiadać za szkody wyrządzone przez zwierzynę. Lasy są ogólnie dostępne i prawidłowo zarządzane, nie ma potrzeby wprowadzania jakieś tworu dla jednej małej grupki. Brak gospodarki leśnej spowoduje, ze lasy te stana sie niebezpieczne dla odwiedzających.	Całość	Lasy społeczne to wymysł NGO po to aby zgarniać pieniądze na swoje organizacje pod pretekstem dbania o te lasy.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych. Zagadnienia związane z gospodarką leśną były dyskutowane w pracach zespołów w niektórych aglomeracjach, co opisano w raporcie.
55.	Osoba fizyczna	Całość	Nikt z mieszkańców nie był informowany, nie brany pod uwagę wpływ na gospodarkę rolną leśną i niebezpieczeństwa dla uczestników ruchu drogowego i obszarów w miejscach przyległych do takich lasów ze względu na ekspanję zwierzyny.	Całość	Lasy społeczne to niepotrzebny wymysł, lasy są ogólnie dostępne a brak prowadzenia gospodarki leśnej czy łowieckiej może przynieść jedynie szkody i straty w budżecie również społeczności lokalnych.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych. Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia mieszkańców w proces i w części dotyczącej rekomendacji wskazuje na potrzebę lepszej polityki informacyjnej. Zagadnienia związane z gospodarką leśną i łowiecką były dyskutowane w pracach zespołów w aglomeracjach, skutki gospodarki leśnej i łowieckiej w lasach społecznych nie były jednak przedmiotem analiz w raporcie. Kwestie finansowe związane z lasami społecznymi, także w kontekście budżetów gmin, zostały uwzględnione.
56.	Osoba fizyczna	Całość	Nikt z mieszkańców nie był informowany o zamiarze utworzenia lasów spolecznych, więc nie miał możliwości wzięcia udziału w rozmowach	Całość	Wzrost liczebności zwierzyny spowoduje duże straty w uprawach rolnych na olach	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności tworzenia lasów społecznych. Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia mieszkańców w proces i w części dotyczącej rekomendacji wskazuje na potrzebę lepszej polityki informacyjnej. Zagadnienia związane z gospodarką łowiecką pojawiły się w pracach zespołów w niektórych aglomeracjach, skutki gospodarki łowieckiej

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
								w lasach społecznych nie były jednak przedmiotem analiz w raporcie.
57.	Osoba fizyczna	Całość	Nikt z mieszkańców nie był informowany, nie brany pod uwagę wpływ na gospodarkę rolną leśną i niebezpieczeństwa dla uczestników ruchu drogowego i obszarów w miejscach przyległych do takich lasów ze względu na ekspanję zwierzyny.	Całość	Lasy społeczne to niepotrzebny wymysł, lasy są ogólnie dostępne a brak prowadzenia gospodarki leśnej czy łowieckiej może przynieść jedynie szkody i straty w budżecie również społeczności lokalnych.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych. Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia mieszkańców w proces i w części dotyczącej rekomendacji wskazuje na potrzebę lepszej polityki informacyjnej. Zagadnienia związane z gospodarką leśną i łowiecką były dyskutowane w pracach zespołów w aglomeracjach, skutki gospodarki leśnej i łowieckiej w lasach społecznych nie były jednak przedmiotem analiz w raporcie. Kwestie finansowe związane z lasami społecznymi, także w kontekście budżetów gmin, zostały uwzględnione.
58.	Osoba fizyczna	Całość	Żaden z mieszkańców nie dostał jakichkolwiek informacji. W raporcie nikt nie podnosi tematu terytorialnego zasięgu zwierzyny który się rozszerza i zaczyna stwarzać zagrożenia dla ruchu drogowego czy gospodarki rolnej	Całość	Lasy społeczne to kolejny biurokratyczny wymysł który tylko utrudni racjonalną gospodarkę łowiecką oraz leśną. Należy zaznaczyć że lasy są były i będą dobrem wspólnym każdego obywatela i kolejne regulacje przyniosą odwrotne do założenia skutki	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności tworzenia lasów społecznych. Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia mieszkańców w proces i w części dotyczącej rekomendacji wskazuje na potrzebę lepszej polityki informacyjnej. Zagadnienia związane z gospodarką łowiecką pojawiły się w pracach zespołów w niektórych aglomeracjach, skutki gospodarki łowieckiej w lasach społecznych nie były jednak przedmiotem analiz w Raporcie.
59.	Osoba fizyczna	Całość	Bardzo szkodliwe i niebezpieczne	Całość	Szkodliwe i niepotrzebnie. Brak gospodarki leśnej negatywnie wpłynie na bezpieczeństwo i funkcje jakie las ma spełniać. A lasy i tak są ogólnie dostępne.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności tworzenia lasów społecznych. Zagadnienia związane z bezpieczeństwem były dyskutowane w pracach zespołów w aglomeracjach, co zostało uwzględnione w Raporcie.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
60.	Osoba fizyczna	Całość	Nikt nie byl informowany o oddzialywaniu na gospodarkę łowiecką	Całośc	Brak możliwości prowadzenia gospodarki leśnej doprowadzi do starzenia sie drzewostanów tworząc zagrożenie bezpieczeństwa dla przebywających w tym głupim lesie. Ponadto pewno zostaną wyłączone z gospodarki łowieckie. Będzie więc sprzyjało to rozłożenia sie np dzików które migruja do aglomeracji powodując wypadki drogowe i wchodzą do miast.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Przedmiotem pilotażu ani analiz w ramach prac na raportem nie było oddziaływanie na gospodarkę łowiecką. Zagadnienia związane z gospodarką łowiecką pojawiły się w pracach zespołów w niektórych aglomeracjach, skutki gospodarki łowieckiej w lasach społecznych nie były jednak przedmiotem analiz w Raporcie.
61.	Nadleśnictwo Gdańsk	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach. Gdańsk, Sopot, Gdynia	Fragment brzmiący: "W wyniku dyskusji strony porozumiały się co do tego, że cały obszar Nadleśnictwa Gdańsk należy uznać za lasy pełniące funkcje społeczne (...)" proponuje się zmienić na: "W wyniku dyskusji strony nie doszły do porozumienia w kwestii uznania całego obszaru Nadleśnictwa Gdańsk za lasy pełniące funkcje społeczne"	55	Zgodnie ze stwierdzeniami zawartymi na str. 56, nie udało się osiągnąć konsensusu, a rezultaty pracy Zespołu przedstawiono w raporcie końcowym w sposób wariantowy, jako zestawienie czterech scenariuszy. Wskazane wyżej zdanie jest zatem w sprzeczności z efektem prac Zespołu.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Skorygowano zapisy w Załączniku 3.
62.	Nadleśnictwo Gdańsk	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach. Gdańsk, Sopot, Gdynia	Proponuje się usunąć fragment: "(...) że jedynym punktem zbieżnym w dyskusji jest zgoda Zespołu co do zasięgu lasów społecznych, który powinien obejmować całe Nadleśnictwo Gdańsk, a w przyszłości także Nadleśnictwo Kolbudy.	56	jak powyżej; w trakcie piątego spotkania nie wypracowano żadnego zgodnego stanowiska Zespołu	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Doprecyzowano zapisy w Załączniku 3.
63.	Nadleśnictwo Gdańsk	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach. Gdańsk, Sopot, Gdynia	Proponuje się zmianę zapisu: "Scenariusz Urzędu Marszałkowskiego i Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego oraz Klubu Przyrodników, był oparty na planie ochrony Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego" na: "Scenariusz Urzędu Marszałkowskiego oraz Klubu Przyrodników, był oparty na planie ochrony Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego"	56	Zgodnie z zapisem na str. 55 Trójmiejski PK nie był członkiem zespołu, był reprezentowany przez Urząd Marszałkowski	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Współautorka scenariusza desygnowana przez Urząd Marszałkowski jest Kierownikiem Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. W toku prac wielokrotnie podkreślała, że scenariusz odzwierciedla potrzeby ochrony Parku.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
64.	Nadleśnictwo Gdańsk	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach. Gdańsk, Sopot, Gdynia"	Proponuje się usunąć fragment: "Scenariusz ten został też poparty przez Klub Przyrodników, którego przedstawiciel docenił niektóre zaproponowane rozwiązania."	56	Przedstawiciel Klubu Przyrodników nie podpisał się pod scenariuszem III, a jedynie wyraził swoją opinię, co nie jest w żadnym stopniu wiążące.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Doprecyzowano zapis w Załączniku wskazując, że scenariusz Stow. Bryza uzyskał poparcie organizacji proponującej inny, własny scenariusz, jako dopuszczalne alternatywne rozwiązanie.
65.	Nadleśnictwo Gdańsk	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach. Gdańsk, Sopot, Gdynia	Proponuje się zmianę brzmienia fragmentu: "Scenariusz Lasów Państwowych (...) - podpisało się pod nim 11 osób (przedstawiciele LP, kilku samorządowców, reprezentanci Biura Urządzania Lasu i Związku Gmin Pomorskich oraz przedsiębiorstw drzewnych – nie poparli go przedstawiciele organizacji społecznych)." na następujące: "scenariusz Lasów Państwowych (...) - podpisało się pod nim 11 osób (przedstawiciele LP, samorządowcy, reprezentanci Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oraz Związku Gmin Pomorskich oraz przedsiębiorstw drzewnych)."	56	Analogicznie jak w przypadku wcześniejszych scenariuszy - wymienia się wyłącznie członków Zespołu, którzy podpisali się pod scenariuszem	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Doprecyzowano zapisy w Załączniku 3.
66.	Nadleśnictwo Gdańsk	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach. Gdańsk, Sopot, Gdynia	Proponuje się usunąć końcowy fragment: "Czwarty scenariusz, przedstawiony przez Lasy Państwowe, został oceniony jako propozycja kontynuacji dotychczasowego modelu gospodarki, z niewielkimi udoskonaleniami faktycznymi, i przez to niespełniający oczekiwań dotyczących celów procesu wyznaczanie lasów społecznych."	57	Scenariusze nie były oceniane przez cały Zespół. Zostały przygotowane i włączone do raportu końcowego po zakończonych spotkaniach.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Przeredagowano tekst w Załączniku 3 i uzupełniono opis o istotne aspekty.
67.	Nadleśnictwo Gdańsk	Załącznik 5. Słownik pojęć stosowanych w procesie	Zdanie: "Zespoły były powołane decyzjami regionalnych dyrektorów Lasów Państwowych właściwych dla lokalizacji pilotażu w miastach: Bielsko-	89/90	uwaga doprecyzowująca zapis	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Uzupełniono zapisy Raportu o informacje dotyczące Zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych oraz polecenia MKiŚ.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		wyznaczania lasów społecznych	Biała, Katowice, Kraków, Łódź, Poznań, Szczecin, Bydgoszcz, Toruń, Wrocław, Gdańsk, Sopot, Gdynia, Kielce oraz Warszawa." uzupełnić dopiskiem "(...) zgodnie z zarządzeniem Dyrektora Generalnego LP oraz w uzgodnieniu z Ministerstwem Klimatu i Środowiska."					
68.	Nadleśnictwo Gdańsk	4.3 Ramy formalno-prawne procesu wyznaczania lasów społecznych. Kryteria wyznaczania lasów społecznych	Proponuje się zmianę fragmentu: " Strona społeczna jako podstawę procesu traktowała siedem kryteriów wypracowanych przez ONoL, podczas gdy Lasy Państwowe w swoich propozycjach opierały się na kryteriach zawartych w wewnętrznym Zarządzeniu nr 58 Dyrektora Generalnego LP. Zgodnie z tym ostatnim, o uznaniu danego obszaru za las o zwiększonej funkcji społecznej decydowały kryteria dotyczące a) intensywnego użytkowania rekreacyjnego, b) położenia lasu w bezpośrednim sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych, c) uzdrowiskowego charakteru lasu rozumianego jako położenie w strefach A i B (w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych)." na następujący: "Jako podstawę procesu przyjęto siedem kryteriów wypracowanych przez ONoL"	33	Przeciwstawianie sobie podejścia strony społecznej i Lasów Państwowych jest nieuprawniony i niezgodny z prawdą. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Gdańsku wskazała kryteria S1-S7, na podstawie których wyznaczano propozycję lasów społecznych wraz ze wskazaniem źródeł danych. Powstała na tej podstawie mapa składa się wyłącznie z obszarów zakwalifikowanych do każdego z kryteriów S1-S7.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Doprecyzowano zapis w rozdz. 4.3, wskazując, że Lasy Państwowe traktowały kryteria ONoL jako podstawę procesu, ale w swoich propozycjach nawiązywały do kryteriów zawartych w wewnętrznym Zarządzeniu nr 58.
69.	Kampinoski Park Narodowy		Całość jest niezgodna z konstytucją gwarantującą obywatelowi dostępu do lasu		Nie dla zawłaszczania lasów przez eko biznes	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności tworzenia lasów społecznych. Wyznaczanie lasów społecznych nie wiąże się z ograniczeniem dostępu do lasu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
70.	Osoba fizyczna	Całość	Projekty społeczne konsultuje się ze społeczeństwem a nie wykorzystuje jego niewiedzę.	Całość	Lasy społeczne ? A przepraszam teraz mamy jakie ? Kolejny twór mający na celu dewastację polskiej przyrody o którą dbamy od pokoleń.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Proces był prowadzony w trybie partycypacyjnym. Niedostatki tego procesu opisano w Raporcie.
71.	Fundacja Alarm dla Klimatu	1. Cel i zakres opracowania	W tym miejscu warto dookreślić co konkretnie było zakładanym rezultatem procesu. Było nim : a) wyznaczenie granic /zasięgu/obszarów lasów o wiodącej funkcji społecznej w oparciu o dokument "Wzmocnienie ochrony lasów ważnych społecznie wokół miast w oparciu o wybrane rekomendacje i wytyczne Ogólnopolskiej Narady o Lasach"oraz b) zdefiniowanie zasad gospodarowania na wyznaczonych obszarach w oparciu o wczesniej wyznaczone kryteria w dokumencie : "Wzmocnienie ochrony lasów ważnych społecznie wokół miast w oparciu o wybrane rekomendacje i wytyczne Ogólnopolskiej Narady o Lasach" (wyłączenia, ograniczenia i modyfikacje), a nie były przedmiotem prac kwestie finansowe oraz kwestie bezpieczeństwa.	str. 11	Pisząc o celach raportu warto podkreślić co miałobyć głównym rezultatem omawianego procesu dot. lasów społecznych. Warto wyszczególnić rezultaty właśnie w tej części raportu. Bo w trakcie prac zespołów wielokrotnie dochodziło do niepotrzebnych dyskusji ze strony leśników w obszarach , które nie były przedmiotem prac (finanse, bezpieczeństwo, szacowanie ryzyk)	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona.	W pkt 3.2. Raportu uzupełniono zostanie o doprecyzowanie celu pilotażu: Zakładanym rezultatem procesu było: wyznaczenie obszarów lasów o wiodącej funkcji społecznej w oparciu o dokument "Wzmocnienie ochrony lasów ważnych społecznie wokół miast w oparciu o wybrane rekomendacje i wytyczne Ogólnopolskiej Narady o Lasach" oraz zdefiniowanie zasad gospodarowania na wyznaczonych obszarach w oparciu o wcześniej wyznaczone kryteria w dokumencie: "Wzmocnienie ochrony lasów ważnych społecznie wokół miast w oparciu o wybrane rekomendacje i wytyczne Ogólnopolskiej Narady o Lasach".
72.	Fundacja Alarm dla Klimatu	1. Cel i zakres opracowania	Wielka szkoda, że raport nie obejmuje tego zagadnienia, od początku całego procesu dot. lasów społecznych nie mamy danych dot. tymczasowego zabezpieczenia - to był koronny postulat strony społecznej, a niestety przykładów ingerencji leśników w cenne społecznie lasy w trakcie trwania obrad, także w typowane przez stronę społeczną satrolasy czy rezerwaty mamy wiele. W naszym Nadleśnictwie wciąż wycina się " satrodrzew dębowy" na grądach. Zabezpieczenie jest absolutnie konieczne	str. 12	Nie mam pewności czy akurat to autorzy raportu powinni zebrać ww. dane dotyczące tymczasowych zabezpieczeń. Ale nawet jeśli wykracza to po za zakres kompetencji IOŚ to z pewnością taki dane powinny zostać zebrane i dołączone jako załącznik do powyższego raportu, bez zabezpieczenia przedmiotu sporu rozmowy są praktycznie niemożliwe.	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	W pkt 4.3 Raportu jest omówiona kwestia tymczasowego zabezpieczenia lasów objętych pilotażem.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			by dalej toczyć rozmowy "pokojowe" w dobrej atmosferze i zaufaniu.					
73.	Fundacja Alarm dla Klimatu	2.3 Ogólnopolska Narada o Lasach (ONoL)	Niestety leśnicy nadal nie biorą tego celu w swoich planach pod uwagę. Obecnie w Nadleśnictwie Chojnów raczej trwa poszukiwanie rozwiązań, które pomogą obejść przyszłe wytyczne dot. " lasów cennych społecznie i ważnych przyrodniczo". Jednym z nich jest "zamierająca sosna", która ma być usuwana masowo w ramach cięć przygodnych (a sosny zdaniem NCH mamy70%). To, że badania, które wykazały, że jedynym sposobem walki z zamierającą sosną jest wycinka, zostały wykonane przez leśników budzi kontrowersje i wzmaga nieufność strony społecznej.	str.15	To nie jest bezpośrednia uwaga do treści raportu,a raczej podkreślenie faktu, iż cele opracwoane w ramach ONOL nie są realizowane,	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Jak wskazano w Raporcie: "Zakres raportu nie obejmuje analizy sposobu prowadzenia gospodarki leśnej na obszarach lasów społecznych uzgodnionych w wyniku procesu po zakończeniu pierwszego etapu pilotażu. Z tego względu raport nie zawiera również oceny stopnia, w jakim został spełniony postulat dotyczący tymczasowego zabezpieczenia cennych lasów społecznych oraz czy zaszła realna zmiana, jeśli chodzi o wzmocnienie ochrony lasów o wiodącej funkcji społecznej zgodnie z pierwszym punktem polecenia MKIŚ dla DGLP z dnia 26 kwietnia 2024 r." Kwestie zamierania i przebudowy drzewostanów zostaną uwzględnione merytorycznie w pracach w ramach II etapu pilotażu.
74.	Fundacja Alarm dla Klimatu	3.7 Ramy czasowe i harmonogram realizacji pilotażu w 2024 r.	Proces przedłużono również w Warszawie dla Nadleśnictwa Chojnów do 27 listopada pismem MKiŚ z dn. 20.11.2024 o treści , tu cyt. :" Szanowny Panie Dyrektorze, mając na uwadze pismo z dnia 30 października br. przekazane przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w dniu 6 listopada br. zawierające prośbę o przychylenie się do propozycji wydłużenia procesu wyznaczania fragmentów lasów z przeznaczeniem ich do pełnienia wiodącej funkcji społecznej na terenie Nadleśnictwa Chojnów, potwierdzam zgodę na kontynuację wypracowania wspólnego stanowiska w ramach trwającego jeszcze procesu wzmocnienia lasów o wiodącej funkcji społecznej, z zastrzeżeniem przekazania ostatecznych stanowisk do dnia 27 listopada 2024 r. do	str. 21	W rozdziale mowa o lokalizacjacch, gdzie proces wydłużono, zatem nie należy pomijać Nadleśnictwa Chojnów (o którym bywało dość głośno w kraju), gdzie proce także został przedłużony.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona	Doprecyzowano zapisy Raportu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			godz. 10:00. Jednocześnie dziękuję za organizację spotkania w Nadleśnictwie w dniu 26 listopada 2024 r. W celu umożliwienia wypracowania szerokiego i konstruktywnego porozumienia proszę o zapewnienie dostępności zarówno pracowników nadleśnictwa jak i przedstawicieli kierowanej przez Pana Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, jak również udzielanie pozostałym interesariuszom wszelkich informacji niezbędnych do wypracowania konsensusu. Ministerstwo Klimatu i Środowiska podziela stanowisko, że lasy w zarządzie PGL Lasy Państwowe w Nadleśnictwie Chojnów są szczególnie predystynowane do realizacji jako wiodącej funkcji społecznej – czego także Państwa wyrazem świadomości jest zakwalifikowanie 100% tych lasów do tej kategorii – proszę zatem o zaproponowanie takich działań (wyłączeń, ograniczeń lub modyfikacji o dookreślonej treści), zgodnie z kryteriami ONoL, które tę funkcję społecznie oczekiwaną będą realizować w najwyższym stopniu. "					
75.	Fundacja Alarm dla Klimatu	3.8 Przebieg i efekty procesu w poszczególnych aglomeracjach	Pomyłka, w Nadleśnictwie Chojnów osiegnięto pełne porozumienie co do zasięgu lasów społecznych - uznano, że cały obszar leśnych NCH są to lasy o wiodącej funkcji społecznej o czym jest mowa również w tym raporcie i wielu innych dokumentach jak raport z prac zespołu warszawskiego.	str.22	Błąd merytoryczny, który należy poprawić	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona	Skorygowano zapisy Raportu.
76.	Fundacja Alarm dla Klimatu	3.9 Działania MKiŚ po zakończeniu	Niestety w terenie (w Nadleśnictwei Chojnów) bez zmian, tymczasowe	str.23	To nie jest uwaga bezpośrednia do raportu,a jedynie stwierdzenie faktu i zwrócenie uwagi	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Jak wskazano w Raporcie: "Zakres raportu nie obejmuje analizy sposobu prowadzenia gospodarki leśnej na obszarach lasów społecznych

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		pierwszego etapu pilotażu	zabezpieczenie jest fikcją, leśnicy realizują PUL.		iż organ podległy MKiŚ czyli LP nie wypełnia poleceń lub wypełnia je częściowo.			uzgodnionych w wyniku procesu po zakończeniu pierwszego etapu pilotażu. Z tego względu raport nie zawiera również oceny stopnia, w jakim został spełniony postulat dotyczący tymczasowego zabezpieczenia cennych lasów społecznych oraz czy zaszła realna zmiana, jeśli chodzi o wzmocnienie ochrony lasów o wiodącej funkcji społecznej zgodnie z pierwszym punktem polecenia MKIŚ dla DGLP z dnia 26 kwietnia 2024 r." Do kwestii podnoszonej w uwadze odniesiono się w pkt 4.3.
77.	Fundacja Alarm dla Klimatu	4.1 Dyskurs i ramy pojęciowe procesu	Lasy o zwiększonej funkcji społecznej/lasy o szczególnych funkcjach społecznych. Leśnicy w dyskursie uznaja tylko swoją definicję, która pozwala im wyciać tyle samo tylko innymi sposobami, co powoduje, że de facto tracimy tyle samo lasu co wcześniej. Dopóki leśnicy nie zostaną "zmuszeni "- z pomocą narzedzi legislacyjnych - do uznania społeczenej, holistycznej wizji def. lasu /lasu społecznych to nic się nie zmieni.	str. 24	To nie jest uwaga do treści raportu,a jedynie potwierdzenie, że problem tutaj wypunktowany istnieje i zaburza możliwość dialogu. To jest clue problemu. Leśnicy mówią o lesie jak o hodowli drewna.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Kwestie definicji lasów społecznych oraz podstaw formalno-prawnych zostały w Raporcie opisane.
78.	Fundacja Alarm dla Klimatu	Kryteria wyznaczania lasów społecznych	"w pierwszym etapie pilotażu posługiwano się dwoma różniącymi sie od siebie zestawami kryteriów " i tu był "pies pogrzebany" bo to MKiŚ pełniące funkcję nadzorcy nad działaniami LP powinno w tej sprawie podjąć decyzję i poinformać LP na samym początku, że podstawą są kryteria ONOL ,w których tworzeniu LP brały przecież udział.	str.33	To nie jest uwaga do treści raportu, a jedynie potwierdzenie, że problem tutaj wypunktowany jest jednym z kluczowych i należy go podkreślić. Konsekwencją braku solidnych ram dla prac jest niepowodzenie całego procesu.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga uwzględniona	Doprecyzowano zapisy Raportu.
79.	Fundacja Alarm dla Klimatu	Rekomendacje pkt.1	pkt. 1. Niezbędne jest ...stoworzenie...ram...Ramy te powinno zbudować MKiŚ wspierane przez niezależne od LP grono ekspertów (spoza GDLP, RDLP, IBL i innych pokrewnych czy finansowanych przeze LP instytucji),	str. 40	W rekomendacjach należy zasugerować, kto powinien tworzyć te ramy. Lasy społeczne powinny być traktowane hiolistycznie , zgodnie z oczekiwaniem strony społecznej. A jeśli jak dotąd będziemy je opierać na	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga uwzględniona.	Doprecyzowano treść rekomendacji 1.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			ekspertów z zakresu ekologii lasu, nauk społecznych, przyrodniczych, architektury krajobrazu, hydrologów.		definicjach z encyklopedii leśnej to to się nie uda.			
80.	Fundacja Alarm dla Klimatu	Rekomendacje pkt.2	2. "Opracowanie definicji powinno być wynikiem debaty.." tak, ale ostateczna decyzja powinna należeć do MKiŚ , bez podszeptów i wpywów PGLLP jak dotychczas to się dzieje.	str. 40	W rekomendacjach należy zasugerować, kto powinien podejmować decyzje.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Ze względów formalno-prawnych wszystkie ostateczne decyzje są w kompetencjach MKiŚ.
81.	Osoba fizyczna		Jak dotąd nie wypracowano mechanizmu rekompensaty finansowej dla nadleśnictw, których sprzedaż drewna na skutek wprowadzenia tzw. "lasów społecznych" drastycznie spadnie. Czy społeczeństwo zostało poinformowane przez rząd Rzeczpospolitej Polskiej, że finalnie będzie musiało dopłacać do tego projektu? Chyba że wszyscy liczą na to ,że to PGL Lasy Państwowe udźwignąfinansowo ten projekt. Lasy Państwowe działają na zasadzie samofinansowania kosztów pieniędzmi pochodzącymi głównie ze sprzedaży drewna. Wprowadzanie takich zmian w prawie, które uniemożliwiają bilansowanie się tej organizacji doprowadźi wprost do jej upadku, jak wielu innych firm państwowych (np. PKP Cargo). Brak konkretnych sortymemtów drzewnych (np. Dąb W0) musi doprowadzić do upadku firm, które takie drewno przetwarzają. Chyba, że rząd Rzeczpospolitej Polskiej liczy, że takie deficytowe drewno będzie sprowadzane z zagranicy.			Kwestie finansowe	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport opisuje i analizuje proces społeczny, jaki został przeprowadzony w 2024 r., a nie koncepcję wyznaczenia i funkcjonowania lasów społecznych. Analiza ekonomiczna leży poza zakresem Raportu. Wiedza o uwarunkowaniach ekonomicznych powinna być przesłanką przy kontynuacji procesu, co wskazano w Rekomendacjach: „Niezbędne jest wyjaśnienie i wypracowanie wspólnego podejścia do kwestii ekonomicznych oraz ocena finansowych skutków wyznaczania lasów społecznych z punktu widzenia zaangażowanych nadleśnictw i samorządów oraz strony społecznej. Potrzebne jest w szczególności określenie zasad finansowania lasów społecznych, w tym infrastruktury związanej z ich udostępnianiem, oraz zasad transparentności finansowej funkcjonowania lasów społecznych. Rozstrzygnięte powinny być zarówno kwestie ponoszenia kosztów za kategorie realizowanych zadań, a także uzyskiwanych korzyści z gospodarowania w lesie społecznym.”

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
82.	Osoba fizyczna	Całość	Treść raportu jest nieobiektyrna co za tym idzie nie można na jego podstawie podejmować żadnych decyzji.	Całość		Opinia	Uwaga nieuwzględniona.	Raport został opracowany na podstawie dokumentacji z pierwszego etapu pilotażu. Zadbano o metodyczne podejście do analizy materiału. Zastosowano różne metody analizy, aby zapewnić systematyczną i obiektywną ocenę procesu.
83.	Osoba fizyczna	Całość	Lasy Państwowe sprawnie prowadziły gospodarkę. Lasy społeczne to droga do prywatyzacji lasów.			Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności tworzenia lasów społecznych Założenia procesu tworzenia lasów społecznych (opisane w rozdziałach 2 i 3 Raportu) nie przewidują jakichkolwiek zmian w zakresie własności lasów Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych.
84.	Osoba fizyczna		Szanowni Państwo ideę Lasów społecznych uważam za wysoce nietrafioną, lasy państwowe zawsze były dostępne dlatego społeczeństwa i tworzenie jakiegoś tworu, który nie ma żadnego uzasadnienia oprócz przesłanek ideologiczych uważam za zbędne. Konsekwencj ich ewentualnego powstania będą zakazy i ograniczanie praw i swobód obywatelskich.			Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności tworzenia lasów społecznych.
85.	Osoba fizyczna		Zbyt rozległy obszar powodujący szkody w gospodarce rolnej			Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport nie ocenia skutków utworzenia lasów społecznych, a przeprowadzony w 2024 roku pilotaż związany z ich rozwojem.
86.	Osoba fizyczna	Całość	Lasy społeczne to nic innego jak chęć odebrania gospodarki leśnej Lasom Państwowym i sprzedania ich kiedyś osobom prywatnym. Do lasów państwowych każdy ma wstęp po co to zmieniać	Całość	Jak wyżej opisane. Z resztą obecna władza robi wszystko, aby zniszczyć to co zostało budowane od wieków…	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności tworzenia lasów społecznych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
87.	Osoba fizyczna	Całość	Nie informowano mieszkańców, nie brano pod uwagę wpływu na gospodarkę rolną, leśną, oraz niebezpieczeństwa z ekspansją zwierzyny na terenach miejskich przystających do miast.	Całość.	Lasy są ogólnodostępne, nie ma potrzeby tworzyć nowej formy. To polityczne zgranie biorące pod uwagę zyski małej części społeczności a nie wskazówki.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności tworzenia lasów społecznych. Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia mieszkańców w proces i w części dotyczącej rekomendacji wskazuje na potrzebę lepszej polityki informacyjnej. Zagadnienia związane z gospodarką łowiecką pojawiły się w pracach zespołów w niektórych aglomeracjach, skutki gospodarki łowieckiej w lasach społecznych nie były jednak przedmiotem analiz w Raporcie.
88.	Osoba fizyczna	Całość	Wiekszość lasów, które są państwowe pełnią funkcję lasów społecznych. Wyjątkiem są lasy zajęte na poligony wojskowe czy jednostki. Także nie ma absolutnie żadnej potrzeby ustanawiania lasów społecznych. Dodatkowo chciałbym podkreślić, że zakaz polowań w takich lasach spowoduje nasilenie inwazji obcych gatunków IGO takich jak szop pracz czy jenot. Uważam tą ideę za działającą przeciwko założeniu ochrony przyrody. Lasom wokół miast potrzebna jest czynna ochrona polegająca na pielęgnacji, usuwaniu zwierząt i roślin IGO.		J.w.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Zagadnienia związane z gospodarką łowiecką pojawiły się w pracach zespołów w niektórych aglomeracjach. Ustalenie sposobów gospodarowanie w lasach społecznych jest przedmiotem drugiego etapu pilotażu.
89.	Nadleśnictwo Kliniska	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach.	Podczas dyskusji dotyczącej wzmocnienia ochrony Puszczy Bukowej przedstawiono rozbieżne stanowiska dotyczące zasad gospodarowania, od wyłączenia z cięć drzewostanów w wieku ponad 80 lat dla gatunków liściastych, zgłaszanych przez organizacje społeczne do stanowiska przedstawicieli związków zawodowych o liberalizację tych zasad i szersze cięcia. Natomiast RDOŚ przedstawił rozwiązanie	67	Proponujemy powyższy zapis, który urealnia poszczególne stanowiska. Przedstawiciele związków zawodowych, nie uczestniczyli w roli pracowników Nadleśnictwa, więc zapis należy zmienić. Natomiast Nadleśnictwo Gryfino wskazało wyłączenie z cięć drzewostanów w wieku powyżej 80 lat, jako jedną z opcji wymagającą odrębnych uzgodnień (tak duży obszar wymaga wielu analiz przyrodniczo-ekonomicznych). Przyjęte rozwiązanie dla Puszczy Bukowej	Przebudowa drzewostanów	Uwaga uwzględniona częściowo.	Skorygowano zapis dot. wieku drzewostanów. Sprawdzono opis i zweryfikowano go w świetle dokumentacji procesu. Dokumentacja nie potwierdza, by podczas procesu Nadleśnictwo podnosiło "tymczasowość" zaprzestania cięć i by kwestionowało merytorycznie to rozwiązanie. Usunięto zapis dot. związków zawodowych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			pośrednie między powyższymi stanowiskami.		zaprzestania cięć w drzewostanach powyżej 70-80 lat było rozwiązaniem czasowym i schematycznym, wskazanym na okres do momentu pojawienia się nowych uregulowań prawnych (na zasadzie moratorium) i nie powinno być docelowym rozwiązaniem dla Puszczy Bukowej. W dłuższej perspektywie czasowej jest rozwiązaniem, które stoi w sprzeczności z aktualnie obowiązującym prawem i naukami leśnymi. Decyzje dotyczące lasów społecznych powinny być każdorazowo oceniane pod kątem ich wpływu na przyszłą strukturę gatunkową, wiekową i przestrzenną drzewostanów, wynikać z potrzeb lasu oraz zapewniać ciągłość i trwałość lasu.			
90.	Nadleśnictwo Kliniska	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach.	Przedstawiciele LP jako zarządcy terenu podkreślali, że zapewnienie bezpieczeństwa w lasach jest ich obowiązkiem, zwłaszcza na terenach w pobliżu terenów zabudowanych, infrastruktury turystycznej czy w drzewostanach, które zagrażają odwiedzającym. Stali na stanowisku, że drzewostany te wymagają regularnych cięć, przebudowy, (należy użyć określenia "obalania" zamiast usuwania martwych i przewracających się drzew. Natomiast strona społeczna postulowała o zapewnienie bezpieczeństwa poprzez odpowiednie zarządzanie ryzykiem.	68	Proponujemy zmianę powyższego zapisu, gdyż Nadleśnictwo Gryfino nie proponowało usuwania drzew niebezpiecznych, lecz ich obalania, w celu zasilenia depozytu martwego drewna.	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Dokumenty procesu wskazują, że zamiarem LP było usuwanie i wykorzystywanie martwego drewna. Kwestia odpowiedzialności nadleśniczych została uwzględniona w Raporcie, także w Rekomendacjach, gdzie wskazano na konieczność zmiany obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie.
91.	Nadleśnictwo Kliniska	Załącznik 7. Propozycje rozwiązań zgłoszone przez uczestników Procesu.	12. Konieczna jest zmiana przepisów o odpowiedzialności (proponujemy zmianę sformułowania „nadleśniczych” na ”leśników”) za bezpieczeństwo. Obecny kształt przepisów, zgodnie z którymi leśnicy ponoszą odpowiedzialność	97	W Nadleśnictwie Gryfino, na terenie RDLP w Szczecinie prowadzone są postępowania - karne i kilka cywilnych - wobec dwóch leśniczych. Wobec tego, nie tylko nadleśniczy odpowiada za bezpieczeństwo, ale również imiennie leśniczowie, co było podkreślane	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Kwestia odpowiedzialności nadleśniczych została uwzględniona w Raporcie, także w Rekomendacjach, gdzie wskazano na konieczność zmiany obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			prawną za wypadki w lesie, był wskazywany przez wszystkie strony biorące udział w pilotażu jako bariera utrudniająca leśnikom uwzględnianie oczekiwań strony społecznej.		podczas spotkań ZLW w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie. Dlatego należy dopisać również leśniczych			za bezpieczeństwo w lesie. Przepisy te nie stosują się do leśniczych.
92.	Nadleśnictwo Kliniska	Rozdział 4.2 – Pilotaż jako proces partycypacyjny, podrozdział Ramy czasowe pilotażu	Raport wskazuje na presję czasową, jako jedną z barier procesu, jednak nie odnosi się w wystarczającym stopniu do jej wpływu na możliwość rzetelnego wykorzystania wiedzy praktycznej zdobytej przez przedstawicieli pracowników LP.	31	Krótkie terminy ograniczały możliwość przeprowadzenia pogłębionych analiz terenowych, konsultacji wewnętrznych oraz przygotowania wariantowych rozwiązań. Uwzględnienie tej perspektywy pozwoli lepiej zaplanować harmonogram kolejnych etapów prac.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Raport zawiera odniesienia do zidentyfikowanych ograniczeń organizacyjnych pilotażu, w tym dotyczących harmonogramu oraz ram czasowych realizacji działań. Czynniki te miały wpływ na zakres dostępnych materiałów oraz stopień ich przygotowania, co zostało uwzględnione w analizie jako jedno z istotnych uwarunkowań procesu.
93.	Nadleśnictwo Kliniska	4.2 Pilotaż jako proces partycypacyjny	Zasadne wydaje się rozważenie wprowadzenia możliwości pisemnego zgłaszania uwag i stanowisk w trakcie prac lokalnych zespołów, z jednoczesnym krótkim wprowadzeniem ustnym oraz pisemnym uzasadnieniem zgłaszanego głosu.	31	Takie rozwiązanie mogłoby usprawnić przebieg spotkań, uporządkować dyskusję oraz umożliwić pełniejsze i bardziej precyzyjne przedstawienie stanowisk stron.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Doprecyzowano zapisy rekomendacji 7. Rekomendacje mają charakter kierunkowy. Konkretne rozwiązania zostaną wypracowana na potrzeby drugiego etapu pilotażu. Uwzględnione zostaną procedury, które wzmocnią przejrzystość procesu, ułatwią dokumentowanie zgłaszanych uwag oraz będą sprzyjać skutecznemu włączeniu perspektyw różnych interesariuszy.
94.	Osoba fizyczna	Całość Raportu	Brak jakichkolwiek informacji na ten temat w środowisku lokalnym które mogłoby byc zainteresowane zajęciem stanowiska.	Całość raportu	Lasy państwowe są ogólnodostępne nie ma potrzeby udostępniać ich na nowo pod pretekstem wyimaginowanych potrzeb.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia mieszkańców w proces i w części dotyczącej rekomendacji wskazuje na potrzebę lepszej polityki informacyjnej
95.	Osoba fizyczna		Cały projekt do kosza. Mamy wystarczająco dużo form ochrony, nie potrzeba tworzyć nowych.		Społeczne to mogą być prace, lasy są Państwowe.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności tworzenia lasów społecznych.
96.	Osoba fizyczna	Całość	Nikt z mieszkańców nie był informowany o zamiarze utworzenia lasów społecznych, a więc nie miał możliwości wzięcia udziału w rozmowach	Całość	Lasy społeczne to wymyślona bzdura ponieważ już teraz lasy są dostępne dla całej społeczności. Brak w nich gospodarki leśnej i łowieckiej spowoduje zubożenie miejscowych społeczności również z powodu wzrostu liczebności zwierzyny, która będzie	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia mieszkańców w proces i w części dotyczącej rekomendacji wskazuje na potrzebę lepszej polityki informacyjnej. Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					powodowała duże straty w uprawach rolnych na polach przyległych do tychże lasów i nikt nie będzie w stanie temu zapobiec!!!			społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności tworzenia lasów społecznych.
97.	Nadleśnictwo Babki	słownik	"Gospodarka leśna w lasach społecznych: Zorganizowany system działań ochronnych, hodowlanych i użytkowych prowadzonych w lesie, w którym decyzje dotyczące lasu są podejmowane z udziałem społeczności (samorządów, NGO, mieszkańców) (dodano: na etapie tworzenia PUL dla nadleśnictw), a priorytetem jest dobro wspólne i wielowymiarowa rola lasu, a nie przychody z pozyskania drewna". - zapis ten powinien być zawężony do udziału społeczności w planowaniu prac na etapie sporządzania PUL i tylko na tym etapie.	85	Prowadzenie szeroko rozumianej gospodarki leśnej musi odbywać się w sposób zaplanowany i przewidywalny. Nie da się prowadzić wieloletniej strategii prac, uwzględniając wszystkie pojawiające się uwagi i zastrzeżenia społeczeństwa. Istnieje realne zagrożenie, że działania takie mogłyby prowadzić do paraliżu prowadzenia prac gospodarczych na terenach LoWFS.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nieuwzględniona.	Słownik ma charakter nienormatywny: nie ustanawia obowiązujących definicji ani standardów, a jedynie porządkuje i wyjaśnia słownictwo używane w dokumentach i debacie w ramach pilotażu. Założeniem lasów społecznych jest wprowadzenie mechanizmów dialogu o gospodarce leśnej bez ingerowania w bieżące decyzje operacyjne i bez naruszania spójności zaplanowanych działań.
98.	Nadleśnictwo Toruń	Załącznik 7. Propozycje rozwiązań zgłoszone przez uczestników procesu	Poniżej przedstawione są najczęściej powtarzające się propozycje dotyczące systemowych aspektów pilotażu jako całości (pominięto propozycje rozwiązań dotyczących zagospodarowania lasów społecznych w poszczególnych aglomeracjach).		Podać w nawiasach ilość sztuk lub uporządkować wg częstości	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Nie przeprowadzono ilościowej analizy zgłaszanych propozycji w poszczególnych aglomeracjach.
99.	Nadleśnictwo Toruń	Załącznik 7. Propozycje rozwiązań zgłoszone przez uczestników procesu	podnoszono kwestię nietransparentnego trybu powołania lokalnych zespołów (decyzją Dyrekcji Lasów Państwowych według wytycznych Ministerstwa) oraz	94	Decyzje MKiŚ	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Zespoły lokalne powołane były przez dyrektorów RDLP na podstawie zarządzeń. W podstawie prawnej ww. zarządzeń przywoływane było zarządzenie GDLP, nie było natomiast odwołania do aktów MKiŚ. Opis "decyzją Dyrekcji Lasów Państwowych według wytycznych Ministerstwa" dokładnie oddaje stan faktyczny.
100.	Nadleśnictwo Toruń	Załącznik 7. Propozycje rozwiązań zgłoszone przez	W szczególności zwracano uwagę na wykluczenie dwóch kategorii interesariuszy. Pierwszą z nich byli mieszkańcy, w tym mieszkańcy	94	W jaki sposób rozmawiać ze wszystkimi? Przecież nawet decyzje w ramach samorządów odbywają się za pomocą przedstawicieli.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport relacjonuje propozycje i uwagi podnoszone w trakcie procesu pilotażu przez jego uczestników, nie dokonując ich oceny.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		uczestników procesu	aglomeracji niezrzeszeni w organizacjach społecznych oraz mieszkańcy terenów wiejskich, na których wyznaczano lasy społeczne.					
101.	Nadleśnictwo Toruń	Załącznik 7. Propozycje rozwiązań zgłoszone przez uczestników procesu	Zdaniem osób biorących udział w pilotażu pojęcie lasów społecznych powinno zostać wprowadzone do porządku prawnego,	95	Czy badał ktoś zdaniem ilu osób dotyczy to pojęcia lasów społecznych a ilu lasów o zwiększonej funkcji społecznej?	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Raport uwzględnia problem niejednoznacznego i zamiennego używania tych określeń w trakcie pilotażu, a także braku formalnej definicji lasów społecznych. W Raporcie uporządkowano i wyjaśniono słownictwo używane w pierwszym etapie pilotażu (patrz: Załącznik 5. Słownik pojęć stosowanych w procesie wyznaczania lasów społecznych).
102.	Nadleśnictwo Toruń	Załącznik 7. Propozycje rozwiązań zgłoszone przez uczestników procesu	Opracowanie i zakres dokumentu byłyby wzorowany na audycie krajobrazowym opracowywanym przez samorządy na poziomie regionalnym. Propozycja obejmuje przyjęcie tego dokumentu uchwałą krajobrazową40.	95	Nigdzie nie ma odnośnika do "40".	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona.	Skorygowano treść raportu przez usunięcie nieprawidłowego odesłania.
103.	Nadleśnictwo Toruń	Załącznik 7. Propozycje rozwiązań zgłoszone przez uczestników procesu	Potrzeba więcej czasu i bardziej szczegółowych danych.	96	Dojaśnić, czego dotyczyć miałyby te dane?	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Zastąpiono zdanie "Potrzeba więcej czasu i bardziej szczegółowych danych. " – zdaniem: "Konieczność wydłużenia czasu na dyskusję oraz wcześniejszego udostępnienia materiałów roboczych (w tym map i danych przestrzennych) na potrzeby prac zespołów.
104.	Nadleśnictwo Toruń	Załącznik 7. Propozycje rozwiązań zgłoszone przez uczestników procesu	Biorąc pod uwagę konieczność większego otwarcia procesu i umożliwienia udziału w nim wszystkim zainteresowanym, nie jest możliwe proste ograniczenie liczby osób biorących udział w pracach w ramach pilotażu.	96	Co autorzy rozumieją poprzez "nie jest możliwe"? W jakim sensie? Czy na spotkanie np. w Warszawie powinni przyjść wszyscy mieszkańcy stolicy?	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Zamiast „nie jest możliwe” wprowadzono zapis: Otwarty charakter procesu wyklucza arbitralne zamknięcie udziału do z góry ustalonej listy osób. Liczebność uczestników należy regulować organizacyjnie (rejestracja/limity sali) przy zapewnieniu alternatywnych form udziału (transmisja, formularz uwag, kilka terminów spotkań).
105.	Nadleśnictwo Toruń	Materiały źródłowe wykorzystane w raporcie	3. Korespondencja MKiŚ – DGLP (dot. asów społecznych)	99	3. Korespondencja MKiŚ – DGLP (dot. lasów społecznych)	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona.	Poprawiono literówkę.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
106.	Nadleśnictwo Toruń	Materiały źródłowe wykorzystane w raporcie: 6. Opracowania naukowe i eksperckie	Cytat z raportu: Ten raport nie pretenduje do reprezentowania opinii wszystkich (ani nawet wymienionych podzbiorów) grup i organizacji zajmujących się ochroną lasów. Jest to niemożliwe przy tak skomplikowanej materii i przy zaistniałych już, niezwykle trudnych dla uczestników, doświadczeniach rozmów na jesieni 2024. Raport został skonsultowany z częścią uczestników/czek procesu wyznaczania lasów społecznych4. Należy go jednak rozpatrywać łącznie z innymi dokumentami, które wyrażały opinie i wnioski na temat procesu wyznaczania lasów społecznych	100	Dokument nie stanowi zatem ani opracowania naukowego ani eksperckiego, zgodnie z cytatem.	Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport nie stanowi opracowania naukowego. Zadbano o metodyczne podejście do analizy materiału – dokumentacji z pierwszego etapu pilotażu. Zastosowano różne metody, aby zapewnić systematyczną i obiektywną ocenę procesu.
107.	Osoba fizyczna	ogólne do Krakowa	strona "społeczna" - podawała że usługi ekosystemowe nie mogą być równocześnie z gospodarką leśną - wskazując na rynkową wartość drewna - a to nie chodzi nawet o sprzedaż drewna tylko użytkowanie pod kątem trwałości tego lasu - Drzewostany sosnowe w |Niepołomicach wymagają pilnej przebudowy - co wiąże się z pracami leśnymi - czasami intensywnymi. W perspektywie to jest wybór między trwałością lasu a względną ciszą obecnie.		Brak jest definicji lasu społecznego. Grupa społeczna to w większości członkowie NGOS, którzy nie do końca określili jasno czego oczekują, jeśli chodzi o społeczeństwo - to jasnym przykładem jest Gmina Drwinia której mieszkańcy nie chcą lasów społecznych a mieszkańcy Krakowa na siłe ich teren chcą nimi objąć - dla mnie zbyt mała reprezentacja faktycznych mieszkańców terenów proponowanych na lasy społeczne. Również mała reprezentacja leśników, którzy jednak są gospodarzami terenu. A gdzie jest mowa o partycypacji w kosztach prowadzenia lasów społecznych przez miasta, skoro to mieszkańcy domagają się tworzenie takich stref.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	W Raporcie przedstawiono problemy z nazewnictwem oraz niedoskonałości partycypacji w etapie I pilotażu. Odniesiono się także to kwestii reprezentacji różnych grup społecznych w procesie wyznaczania lasów społecznych.
108.	Nadleśnictwo Toruń	Słownik pojęć	Interesariusze lasów społecznych W procesie LS interesariusze są kluczowi dla partycypacyjnego ustanawiania ich obszarów oraz współzarządzania.	85	Skąd teza, że interesariusze są kluczowi dla współzarządzania? W jaki sposób taka delegacja miałaby być realizowana?	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	W przyjętym w Raporcie podejściu pojęcie "współzarządzanie" oznacza partycypacyjny udział interesariuszy w dialogu i uzgadnianiu rozwiązań, a nie delegację kompetencji administracyjnych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
								Zakres Raportu nie obejmuje modelu prawnego przekazywania uprawnień.
109.	Nadleśnictwo Toruń	Słownik pojęć	Las spokojny Potoczne określenie lasu, który jest postrzegany jako stabilny, nienaruszony, bez wrażenia intensywnej gospodarki: bez dużych „dziur” po zrębach, z widoczną obecnością starszych drzew i ciągłą, czytelną strukturą. „Las spokojny” to kategoria doświadczenia użytkownika, kluczowa dla społecznej akceptacji działań w lesie.	86	Skąd i po co jest ta definicja? Co to znaczy czytelna struktura? Skąd teza, że "„Las spokojny” to kategoria doświadczenia użytkownika, kluczowa dla społecznej akceptacji działań w lesie."?	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Słownik ma funkcję porządkującą język i nie ma charakteru definicyjnego ani normatywnego.
110.	Nadleśnictwo Toruń	Słownik pojęć	pozostawianie martwego drewna, ochronę gatunków chronionych i siedlisk, ograniczanie chemizacji	87	pozostawianie martwego drewna, ochronę gatunków rzadkich lub chronionych, ochronę siedlisk, ograniczanie chemizacji	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Podana lista jest przykładowa (m.in.). "Gatunki chronione" obejmują również gatunki rzadkie.
111.	Nadleśnictwo Toruń	Słownik pojęć	PUL (Plan urządzenia lasu) Podstawowy dokument planistyczny dla nadleśnictwa, zwykle na okres 10 lat, określający cele gospodarki leśnej, podział funkcjonalny i typologię drzewostanów, wielkość pozyskania, odnowienia, pielęgnację, zasady ochrony przyrody oraz rozwój infrastruktury.	88	PUL (Plan urządzenia lasu) Podstawowy dokument planistyczny dla nadleśnictwa, zwykle na okres 10 lat, określający cele gospodarki leśnej, podział funkcjonalny i typologię siedlisk leśnych, wielkość pozyskania, odnowienia, pielęgnację, zasady ochrony przyrody oraz rozwój infrastruktury.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Zdanie o dostosowaniu PUL w granicach lasów społecznych stanowi celowe doprecyzowanie kontekstu. Słownik pojęć odnosi się do języka używanego podczas pilotażu, a nie do definicji formalnych.
112.	Nadleśnictwo Toruń	Słownik pojęć	Tożsamość kulturowa (związana z lasem) Zespół symboli, miejsc, zwyczajów i opowieści, w których las odgrywa ważną rolę w życiu lokalnej społeczności. Mogą to być konkretne miejsca spacerów i spotkań, historyczne związki z pracą w lesie, gospodarką leśną, tradycjami górniczo-leśnymi czy charakterystyczne panoramy, wzgórza i punkty widokowe.	88	Tożsamość kulturowa (związana z lasem) Zespół symboli, miejsc, zwyczajów i opowieści, w których las odgrywa ważną rolę w życiu lokalnej społeczności. Mogą to być konkretne miejsca spacerów i spotkań, historyczne związki z pracą w lesie, gospodarką leśną, prowadzeniem tradycyjnej gospodarki leśnej, tradycje górniczo-leśne czy charakterystyczne panoramy, wzgórza i punkty widokowe.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Słownik ma charakter nienormatywny i porządkuje pojęcia w sposób zwięzły. Dopisywanie równoważnych sformułowań niepotrzebnie obniża czytelność, nie wnosząc korzyści merytorycznej.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
113.	Nadleśnictwo Toruń	Słownik pojęć	Uspołeczniony proces Proces planowania i decydowania dotyczący lasów faktycznie włączający interesariuszy . Oznacza to możliwość udziału w spotkaniach, zgłaszania uwag i propozycji, dostęp do informacji i danych oraz realny wpływ na kształt rozwiązań.	88/89	Co oznacza faktyczne włączanie interesariuszy i realny wpływ wg tego hasła?	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Hasło ma charakter objaśniający i doprecyzowuje, co oznacza "faktyczne włączanie" i "realny wpływ" (udział w spotkaniach, możliwość zgłaszania uwag i propozycji, dostęp do informacji i danych oraz wpływ na kształt rozwiązań). Słownik ma charakter nienormatywny, nie określa szczegółowych procedur ani kryteriów partycypacji.
114.	Nadleśnictwo Toruń	Słownik pojęć	Wycinka Potoczne określenie każdego usuwania drzew z lasu, bez rozróżniania typu i celu cięć. W świadomości społecznej „wycinka” kojarzy się zwykle z dużą skalą (widoczne „gołe” powierzchnie), szybkim i radykalnym przekształceniem krajobrazu oraz poczuciem utraty „lasu spokojnego”. W analizach dotyczących lasów społecznych warto odróżniać „wycinkę” jako społeczne doświadczenie od „pozyskania drewna” jako terminu technicznego.	89	W świadomości społecznej nie funkcjonuje termin "las spokojny", zatem wyjaśnianie jednego hasła przeciwwagą do terminu nieistniejącego jest niewłaściwe.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	"Las spokojny" jest w słowniku pojęciem opisującym doświadczenie/percepcję, nie terminem normatywnym. Odwołanie do "wycinka" ma funkcję ilustracyjną skojarzeń społecznych.
115.	Nadleśnictwo Toruń	Słownik pojęć	Współzarządzanie Model zarządzania lasami, w którym formalny zarządca (np. Lasy Państwowe) dzieli się w określonym zakresie wiedzą, odpowiedzialnością i wpływem na las z innymi interesariuszami: samorządami, organizacjami społecznymi, społecznościami lokalnymi. W lasach społecznych współzarządzanie może przybierać formę stałych forów, rad, zespołów, które nie tylko opiniują, ale też współtworzą decyzje.	89	To raczej nie jest definicja współzarządzania. Dlaczego zarządca ma się dzielić wiedzą, odpowiedzialnością i wpływem na las, skoro a) często nie mają podstawowej wiedzy przyrodniczej (nawet nie koniecznie leśnej), b) przepisy prawa nie przewidują dzielenia się ani odpowiedzialnością, ani wiedzą Współtworzenie decyzji przez ciała nieznające materii jest szkodliwe i niebezpieczne, ponieważ nie mamy żadnych gwarancji, że w ich skład wejdą przyrodnicy, naukowcy, prawnicy.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Ocena zasadności współzarządzania oraz kwestie kompetencji i odpowiedzialności prawnej nie są przedmiotem Raportu. Hasło w Słowniku stanowi pomocnicze, nienormatywne objaśnienie pojęcia używanego w dyskusji o lasach społecznych.
116.	Nadleśnictwo Toruń	Załącznik 6. Wyniki badania ankietowego na temat partycypacji	Badanie przeprowadzono w formie online w okresie od 15 do 21 września 2025 r. Łącznie uzyskano 48 poprawnie wypełnionych kwestionariuszy ankiety.	91/92	Próba jest niewielka, szczególnie w podziale na poszczególne aglomeracje. Czy był oceniony research bias tej ankiety oraz jej interpretacji? Proszę o podanie w tym	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona.	Celem ankiety było poznanie ocen procesu partycypacji w ramach pilotażu z perspektywy uczestników webinariów, które odbyły się w dniach 23 i 29 września 2025 r. Interesariusze

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		w pierwszym etapie pilotażu			rozdziale dokładnych pytań ankietowych. Dlaczego wykres dotyczy wyłącznie jednej zasady?			rejestrujący się na webinaria zostali poproszeni o wypełnienie kwestionariusza ankiety, jeśli wskazali, że brali udział w pierwszym etapie pilotażu. Ankieta miała na celu uzupełnienie analizy dokumentacji z pierwszego etapu pilotażu pod kątem zgodności z „Siedmioma zasadami konsultacji". W podsumowaniu ankiety uzupełniono informacje dotyczące niereprezentatywności opinii dla wszystkich uczestników procesu.
117.	Nadleśnictwo Toruń	Metoda ankietowa	Metody ankietowe obarczone są dużymi błędami.	44	Napisać tutaj, gdzie i ile ankiet przeprowadzono.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Ankieta miała na celu uzupełnienie analizy dokumentacji z pierwszego etapu pilotażu. Na podstawie ankiety nie formułowano wniosków. Informacja o miejscu, formie i liczbie ankiet jest zawarta w raporcie. Była to ankieta online skierowania do uczestników webinariów, które odbyły się w dniach 23 i 29 września 2025 r. Interesariusze rejestrujący się na webinaria zostali poproszeni o wypełnienie kwestionariusza ankiety, jeśli wskazali, że brali udział w pierwszym etapie pilotażu. Ankietę przeprowadzono w formie online w okresie od 15 do 21 września 2025 r. Łącznie uzyskano 48 poprawnie wypełnionych kwestionariuszy ankiety. Powyższe informacje są podane w Raporcie. Uzupełniono zapisy Załącznika 6 o kwestie dot. interpretacji wyników ankiety.
118.	Nadleśnictwo Toruń	Załącznik 2. Usługi ekosystemowe w debacie o lasach społecznych	Uczestnicy pilotażu odwoływali się do wyników badań naukowych wskazujących na znaczenie lasu nie tylko jako źródła drewna, lecz także jako przestrzeni pełniącej ważne funkcje przyrodnicze, społeczne i ochronne, które przekładają się na konkretne korzyści dla społeczeństwa.	46	Ilu uczestników odwoływało się do badań naukowych? LP również nierzadko odwołują się do badań naukowych.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Zdanie opisuje obserwację jakościową (pojawianie się odwołań do badań naukowych). W analizie nie zliczano częstotliwości takich odwołań, ponieważ nie było to przedmiotem pilotażu i nie stanowiło elementu zakresu Raportu.
119.	Nadleśnictwo Toruń	Załącznik 2. Usługi ekosystemowe w	Wyniki badań nad ekonomiczną wyceną polskich lasów konsekwentnie pokazują, że nierynkowe usługi ekosystemowe	47	Czy z tego wynika jednoznacznie, że obywatele faktycznie płaciliby? To są rozważania czysto teoretyczne.	Opinia	Uwaga nieuwzględniona.	Tekst nie formułuje tezy, że obywatele faktycznie ponosiliby opłatę w rzeczywistym systemie płatności, lecz odnosi się do deklarowanej

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		debacie o lasach społecznych	mogą być cenniejsze niż zysk z produkcji surowców. ... Wyniki te korespondują z ustaleniami ogólnopolskiego badania wartości rekreacyjnej funkcji lasu (Skłodowski, Gołos 2016) oraz z badaniami nad wyceną funkcji turystycznej lasu metodą wyceny warunkowej (Mandziuk i in. 2019), które pokazują, że gotowość społeczeństwa do płacenia za możliwość korzystania z lasu i za utrzymanie jego walorów pozaprodukcyjnych jest bardzo wysoka.					gotowości do płacenia, badanej standardowymi metodami ekonomii środowiska. W tym sensie zapis jest adekwatny do przywołanych badań (w tym wyceny warunkowej) i nie wymaga korekty.
120.	Nadleśnictwo Toruń	Załącznik 2. Usługi ekosystemowe w debacie o lasach społecznych	Sam termin „usługi ekosystemowe” oraz związane z nim ramy wyceny w kategoriach kapitału naturalnego pojawiały się w debacie głównie za sprawą strony społecznej – nie były natomiast trwale zakorzenione w języku używanym przez reprezentantów sektora leśnego.	47/48	Jest to nieprawda. O usługach ekosystemowych naucza się na pierwszych semestrach studiów na kierunku leśnictwo i leśnicy znają ten termin i posługują się nim.	Opinia	Uwaga nieuwzględniona.	Cytowany zapis dotyczy obserwacji z analizowanej debaty/pilotażu – częstotliwości i sposobu używania terminu "usługi ekosystemowe" przez reprezentantów sektora leśnego w zgromadzonym materiale. Zapis nie kwestionuje znajomości pojęcia przez leśników, a jedynie opisuje jego ograniczone utrwalenie w praktyce komunikacji w ramach pilotażu.
121.	Nadleśnictwo Toruń	Literatura	Brak pozycji Wycena pozaprodukcyjnych funkcji lasu Raport końcowy Prof. dr hab. Tomasz Żylicz Dr Marek Giergiczny UNIWERSYTET WARSZAWSKI, WYDZIAŁ NAUK EKONOMICZNYCH; 2013	50	Uzupełnić	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Pozycja jest uwzględniona w spisie literatury cytowanej w Załączniku 2.: Żylicz T., Giergiczny M. 2013. Wycena pozaprodukcyjnych funkcji lasu. Raport końcowy. Uniwersytet Warszawski, Wydział Nauk Ekonomicznych, Warszawa https://www.la: sy.gov.pl/pl/publikacje/copy_of_gospodarka-lesna/ochrona-przyrody/wycenapozaprodukcyjnych-funkcji-lasu/raport-koncowy/view
122.	Nadleśnictwo Toruń	Bydgoszcz i Toruń	tj. nie uzgodniono zasięgu lasów społecznych wokół Bydgoszczy i Torunia oraz zasad gospodarowania na tych obszarach.	54	Nieprawidłowo sformułowane zdanie. Otóż uzgodniono, po czym jedna ze stron post factum wniosła zdanie odrębne.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Treść raportu odnosi się do ostatecznego rezultatu, którym był brak uzgodnienia. Doprecyzowano zapis, aby lepiej odzwierciedlał przebieg prac.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
123.	Nadleśnictwo Toruń	Słownik pojęć	Termin potoczny, także stosowany opracowaniach naukowych, osadzony w języku, ale bez jednoznacznej definicji prawnej.	84	Nie jest to termin potoczny i ma jednoznaczną definicję prawną - w Prawie Ochrony Środowiska, Prawie wodnym	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Doprecyzowano, że termin "aglomeracja" ma definicje legalne w określonych kontekstach (POŚ/Prawo wodne), natomiast w Raporcie używany jest w znaczeniu potocznym/operacyjnym dla obszarów pilotażu; nie zmieniono pozostałej treści. Dodano zdanie: W przepisach prawa termin "aglomeracja" występuje w sektorowych znaczeniach (m.in. w Prawie ochrony środowiska oraz w Prawie wodnym – w kontekście wodno-ściekowym), które nie stanowią uniwersalnej definicji tego pojęcia.
124.	Nadleśnictwo Toruń	Słownik pojęć	Bufor ochronny Pas lasu lub innego terenu zieleni o określonej szerokości (np. 50 m od szlaku, 100 m od cieku lub zbiornika),	84	Skąd ta szerokość w definicji? Z reguły operuje się wysokością drzewostanu, czyli 25 lub 30 m.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Podane wartości (50 m, 100 m) mają charakter przykładowy i odnoszą się do opisu bufora w jednostkach metrycznych spotykanego w praktyce planistycznej. Słownik ma charakter nienormatywny, źródłem terminologii jest dyskusja w ramach prac pilotażu.
125.	Nadleśnictwo Toruń	Słownik pojęć	Funkcje lasów społecznych Funkcje lasu, w którym świadomie przesuwa się akcent z produkcji drewna na inne role. Na pierwszym planie znajdują się:	84	Tu jest jakiś błąd	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Uwaga nie wskazuje, na czym polega błąd ani którego elementu hasła dotyczy; bez doprecyzowania nie jest możliwe wprowadzenie zmiany.
126.	Nadleśnictwo Toruń	4.2 Pilotaż jako proces partycypacyjny	Presja czasu nałożona na operatorów przełożyła się na sposób prowadzenia spotkań lokalnych zespołów, w tym utrudniła pracę moderatorów i skłaniała ich do prowadzenia procesu w sposób niezgodny ze standardami dobrej facylitacji. Przejawiało się to ponagleniami, porzucaniem podejmowanych tematów i niekończeniem dyskusji, różnicowaniem wagi poszczególnych głosów, brakiem odpowiedniego czasu na przygotowanie materiałów, ich udostepnienie zainteresowanym oraz zapoznanie się z nimi przez strony i odniesienie do nich.	31	1. "udostenienie" 2. Proces i ramy czasowe były wyznaczane przez MKiŚ. Skąd teza o ponagleniach, porzucaniem tematów i niekończeniu dyskusji itp.? Takie podsumowanie torpeduje jakość procesu. Jeżeli takie przypadki miały w jakiejś dyrekcji miejsce to należy napisać w ilu RDLP, bo brzmi to jak by miało miejsce wszędzie.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Poprawiono literówkę (udostępnienie). Pozostała część uwagi ma charakter interpretacyjny. Treść akapitu stanowi wniosek jakościowy z analizy materiału o skutkach presji czasu dla facylitacji. Raport nie zlicza częstości zjawisk w podziale na RDLP, a postulat takiego zestawienia wykracza poza zakres opracowania.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			+Nie zapewniono wystarczającego czasu na uzupełnianie i uzgadnianie stanowisk w grupach osób będących przedstawicielami jednej strony lub zgłaszających wspólną propozycję lasów społecznych. +Jedną z przyczyną tego stanu rzeczy był niewystarczający czas wyznaczony na prace zespołów, bez wzięcia pod uwagę czasu potrzebnego na przekazywanie danych...					
127.	Nadleśnictwo Toruń	Brak wypracowanego katalogu pojęć i definicji dotyczących lasów społecznych oraz różnice w rozumieniu społecznych funkcji lasu	Pierwszy etap pilotażu odbywał się warunkach braku wspólnego, jednolitego katalogu pojęć dotyczących lasów społecznych, które nie zostały zdefiniowane przed jego rozpoczęciem.	36	Numeracja - rozpocząć od 1.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Rekomendacjom nadano niepowtarzalne numery z myślą o łatwiejszym korzystaniu z Raportu
128.	Nadleśnictwo Toruń	Niedoskonałości procesu partycypacyjnego	Ponadto, ze względu na fakt, że Lasy Państwowe są zarządca lasów, były jednocześnie (współ-)decydentem wraz z MKIŚ.	37	Dlaczego jest to zarzut?	Opinia	Uwaga nieuwzględniona.	Uwaga nie zawiera propozycji zmiany zapisu. Zdanie opisuje układ ról/kompetencji w procesie, nie stanowi zarzutu.
129.	Nadleśnictwo Toruń	Niedoskonałości procesu partycypacyjnego	W trakcie procesu zgłaszano liczne zastrzeżenia co do roli zatrudnionych przez RDLP facylitatorów i ich obiektywizmu i bezstronności. Materiały te w wielu przypadkach były przekazywane późno,	37	Kto zgłaszał i gdzie zgłaszał? Ile było takich przypadków zastrzeżeń? + ile było przypadków zbyt późnego przekazywania materiałów?	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Nie prowadzono zliczania przypadków ani atrybucji "kto i co zgłaszał" w podziale na jednostki/spotkania, ponieważ nie było to celem pilotażu i wykracza to poza zakres Raportu.
130.	Nadleśnictwo Toruń	Brak ram formalno-prawnych procesu wyznaczania lasów społecznych	Drugim ważnym aspektem były kwestie finansowo-ekonomiczne, tj. potencjalny wpływ ustanowienia lasu społecznego na finanse nadleśnictw, konieczność ponoszenia ewentualnych nowych	39	oraz formalno-prawne dotyczące nierealizowania przez nadleśniczych wskazów gospodarczych wynikających z planu urządzenia lasu.	Kwestie finansowe	Uwaga nieuwzględniona.	W Raporcie uwzględniono i omówiono kwestie finansowe. Wskazano, że ocena finansowych skutków wyznaczania lasów społecznych powinna poprzedzić drugi etap pilotażu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			kosztów związanych z utrzymaniem lasów społecznych przy zmniejszonych przychodach, czy finansowania inwestycji w infrastrukturę niezbędną dla funkcjonowania lasów społecznych.					
131.	Nadleśnictwo Toruń	Brak ram formalno-prawnych procesu wyznaczania lasów społecznych	Ustalenia wynikające z ONoL dawały podstawę by oczekiwać, że pilotaż doprowadzi do szybkiego tymczasowego zabezpieczenia wyznaczonych lasów społecznych przed dalszą degradacją ich społecznie istotnych walorów przez prowadzoną dotychczas gospodarkę leśną. Założenie to jest trudne do zrealizowania za pomocą istniejących instrumentów prawnych, a brak skutecznego zabezpieczenia podważa zaufanie uczestników do dalszych etapów procesu.	39	Przed dalszą degradacją? Czy przez 100 lat działalności LP następowała degradacja ich społecznie istotnych walorów czy wręcz przeciwnie?	Opinia	Uwaga nieuwzględniona.	Uwaga dotyczy oceny dotychczasowej działalności LP, a użyte w tekście sformułowanie odnosi się do ryzyka dalszej utraty walorów społecznych w niektórych lokalizacjach przy kontynuacji obecnych praktyk oraz do potrzeby tymczasowych narzędzi zabezpieczających.
132.	Nadleśnictwo Toruń	Partycypacja społeczna i transparentność	7. Właściwe zaprojektowanie	41	Rozpocząć numerację od 1.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Rekomendacjom nadano niepowtarzalne numery z myślą o łatwiejszym korzystaniu z Raportu.
133.	Nadleśnictwo Toruń	15. Przed kontynuowaniem procesu w jedenastu aglomeracjach wskazane jest przeprowadzenie wśród interesariuszy procesu debaty dotyczącej kwestii horyzontalnych, takich jak definicja lasu społecznego, formuła partycypacji czy	15. Przed kontynuowaniem procesu w jedenastu aglomeracjach wskazane jest przeprowadzenie wśród interesariuszy procesu debaty dotyczącej kwestii horyzontalnych, takich jak definicja lasu społecznego, formuła partycypacji czy wybór metod i narzędzi do dalszych prac w aglomeracjach.	42	Ten punkt umieścić jako pierwszy.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Obecny układ zachowuje spójność narracji (najpierw kontekst i ustalenie ram, potem rekomendacja debaty horyzontalnej jako krok porządkujący).

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		wybór metod i narzędzi do dalszych prac w aglomeracjach.						
134.	Nadleśnictwo Toruń	Partycypacja społeczna i transparentność	Rozstrzygnięte powinny być zarówno kwestie ponoszenia kosztów za kategorie realizowanych zadań, a także uzyskiwanych korzyści z gospodarowania w lesie społecznym.	42	Rozstrzygnięte powinny być zarówno kwestie ponoszenia kosztów i odpowiedzialności za kategorie realizowanych zadań, a także uzyskiwanych korzyści z gospodarowania w lesie społecznym.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona.	Uzupełnienie o „odpowiedzialność" doprecyzowuje zapis i zwiększa jego jednoznaczność. Rozstrzygnięte powinny być zarówno kwestie ponoszenia kosztów i odpowiedzialności za realizację poszczególnych kategorii zadań, jak i podziału korzyści z gospodarowania w lesie społecznym.
135.	Stowarzyszenie Atmosfera	3.8 Przebieg i efekty procesu w poszczególnych aglomeracjach	W tabeli w kolumnie "Ustalenia dotyczące zasięgu obszarów lasów społecznych" przy Bielsko-Biała raport wskazuje błędnie "Porozumiano się co do zasięgu lasów społecznych. "Błędny wniosek postawiono dla Bielska-Blałej równiez na stronie 11	21	Tymczasem strony miały odmienne stanowiska. Nie doszło do porozumienia Zespołu co do zasięgu : Strony samorządowa i społeczna stały na stanowisku objęcia zasięgiem całości omawianego terenu, odrębne stanowisko obcinającego obszar o około połowę przedstawiły LP. Ostatecznie to MKIS zdecydowało o zasięgu wskazanym przez strony samorządową i społeczną. Uzgodniono ze po pilotażu również Nadleśnictwa Ustroń i Andrychów będące lasami ochronnymi wokół Bielska-Białej będą objęte pracami ustalenia lasów społecznych. Str 52 – raport prawidłowo opisuje sytuację : W kwestii zasięgu przedstawiciele organizacji społecznych oraz samorządów postulowali ustanowienie lasów społecznych na całym omawianym obszarze obejmującym 5490 ha. Lasy Państwowe przedstawiły trzy propozycje, z których ostatnia, najszersza, obejmowała łącznie 2625 ha.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Poprawiono zapisy w tabeli.
136.	Nadleśnictwo Solec Kujawski	4.1 Dyskurs i ramy pojęciowe procesu	Pojęcie lasów społecznych nie posiada ugruntowanej definicji w polskim prawie, co jak słusznie zauważono w raporcie	24	Brak jednej definicji dotyczycącej lasów społecznych prowadzi do rozbieżności interpretacji oraz nieporozumień w relacjach	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Brak wypracowanego katalogu pojęć i definicji dotyczących lasów społecznych oraz różnice w rozumieniu społecznych funkcji lasu jest główną

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			przekładało się na trudności komunikacyjne ze stroną społeczną.		ze stroną społeczną. Z tego względu szczególnie istotne jest jednoznaczne zdefiniowanie lasów społecznych, które są przedmiotem aktualnych konsultacji, co pozwoli zwiększyć przejrzystość podejmowanych działań.			bariera pilotażu wskazaną w Raporcie. Ponadto w Raporcie zarekomendowano jako niezbędne „stworzenie solidnych formalnych i prawnych ram wyznaczania lasów społecznych, które określą definicję lasu społecznego i innych pojęć niezbędnych dla czytelności procesu, tryb formalizowania i wdrażania ustaleń i role poszczególnych interesariuszy lasów społecznych.”
137.	Nadleśnictwo Solec Kujawski	5. Wnioski z analizy i rekomendacje	Brak ram formalno-prawnych procesu wyznaczania lasów społecznych.	38	Prowadzenie procesu wyznaczania lasów społecznych bez jasno określonych ram formalno-prawnych utrudnia koordynację działań pomiędzy zaangażowanymi instytucjami. W związku z tym zasadne jest szybkie ustanowienie spójnych ram prawnych regulujących przebieg procesu oraz role poszczególnych podmiotów. Podczas tworzenia regulacji, należy wziąć pod uwagę dynamikę zmian potrzeb społecznych, również w zakresie korzystania z zasobów przyrodniczych.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Kwestia ram formalno-prawnych jest ujęta w części dot. barier i związanych z nimi problemów, natomiast postulaty działań sformułowane są w części dot. rekomendacji (sformułowanych na poziomie działań i instrumentów, a nie ogólnych zasad).
138.	Nadleśnictwo Solec Kujawski	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach	Podczas dyskusji nad zasadami gospodarowania zwrócono uwagę na potrzebę uwzględnienia w pracach nad lasami społecznymi również lasów prywatnych; w związku z tym wskazano na konieczność wypracowania odgórnych wytycznych dotyczących gospodarowania w lasach prywatnych, tak aby także na tych terenach zapewnić dostępność dla obywateli - analogicznie do lasów społecznych wyznaczonych na gruntach w zarządzie LP.	54	Należy rozważyć włączenie w proces wyznaczania lasów społecznych, lasów innych form własności, zarządzanych przez samorządy, osoby prywatne itp.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Podczas dyskusji nad zasadami gospodarowania zwrócono uwagę na potrzebę uwzględnienia w pracach nad lasami społecznymi również lasów prywatnych; w związku z tym wskazano na konieczność wypracowania odgórnych wytycznych dotyczących gospodarowania w lasach prywatnych. W Raporcie uwzględniono te postulaty.
139.	Nadleśnictwo Solec Kujawski	4.1 Dyskurs i ramy pojęciowe procesu	Fragment dotyczy bezpieczeństwa. W Raporcie słusznie zauważono, że kwestia bezpieczeństwa w lasach o wiodącej funkcji społecznej jest przedmiotem dyskusji. Zasadne jest takie podejście do	27	Odpowiedzialność prawna leży aktualnie po stronie zarządcy terenu. Należy mieć świadomość, iż zwiększenie funkcji społecznej danego obszaru lasu stwarza potencjalnie większe zagrożenie dla	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Omawiany fragment ma na celu opis dyskusji i ram pojęciowych (w tym wątku bezpieczeństwa), natomiast rekomendacje i postulaty regulacyjne są sformułowane w odrębnym rozdziale i obejmują postulat zmiany przepisów dotyczących

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			gospodarowania w tych lasach by bezpieczeństwo ich użytkowników było jednym z priorytetów.		korzystających z lasu. Stąd na podkreślenie zasługuję konieczność nowych regulacji w zakresie odpowiedzialności Nadleśniczego za bezpieczeństwo osób przebywających w lesie.			odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo.
140.	Nadleśnictwo Toruń	Argumenty i różnica stanowisk	tzw. hodowli lasu zmienić na hodowli lasu	28	nie ma czegoś takiego jak tzw. hodowla lasu. Termin ten jest przyjęty i dobrze znany oraz zdefiniowany.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona.	Skorygowano zapis.
141.	Nadleśnictwo Toruń	4.2 Pilotaż jako proces partycypacyjny	Uczestnicy inni niż przedstawiciele organizacji społecznych byli powoływani do lokalnych zespołów przez regionalne dyrekcje LP, które miały swobodę wyboru konkretnych przedstawicieli wskazanych podmiotów.	28	Jest to nieprawda, RDLP nie miały swobody wyboru. MKiŚ dokonywało ostatecznego wyboru.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Skorygowano treść Raportu poprzez wykreślenie zdania.
142.	Nadleśnictwo Toruń	4.2 Pilotaż jako proces partycypacyjny	informacja o możliwości przekazywania wniosków i uwag dot. wyznaczania lasów społecznych nie była rozpowszechniana	29	skąd ta teza?	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Osoby spoza lokalnych zespołów przekazywały uwagi doraźnie (np. pisma do RDLP), jednak nie funkcjonował ustrukturyzowany, powszechnie komunikowany kanał zbierania wniosków i uwag od wszystkich zainteresowanych.
143.	Nadleśnictwo Toruń	4.2 Pilotaż jako proces partycypacyjny	Skład lokalnych zespołów był modyfikowany (rozszerzany) podczas trwania pilotażu.	29	Skąd ta informacja. Nic takiego nie miało miejsca, z tego co mi wiadomo.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Informacja wynika z udokumentowanych przypadków rozszerzania składu zespołów w trakcie prac (np. dołączenie dodatkowej JST/uczestników w aglomeracji łódzkiej).
144.	Nadleśnictwo Toruń	4.2 Pilotaż jako proces partycypacyjny	Udział społeczeństwa nie miał też charakteru współdecydowania.	29	Czy powinien? Konsultacje społeczne mają różne stopnie partycypacji od opiniowania do decydowania. Zarządzanie lasami wymaga wiedzy przyrodniczej i specjalistycznej, podobnie jak chirurgia nie odbywa się metodą głosowania większości.	Opinia	Uwaga nieuwzględniona.	Zapis ma charakter opisowy i nie rozstrzyga, jaki model powinien obowiązywać. Partycypacja może przyjmować różne formy i poziomy — od informowania i konsultowania po współdecydowanie.
145.	Nadleśnictwo Toruń	4.2 Pilotaż jako proces partycypacyjny	Materiały procesu wskazują jednak, że rola Lasów Państwowych w pilotażu budziła wątpliwości jego uczestników. Z jednej strony zwracano uwagę, że Lasy Państwowe występują w procesie w podwójnej roli – jako uczestnik czy też	30	Takie usytuowanie LP w procesie nie zależało od LP, ale nie ma zdania o tym w raporcie.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Doprecyzowano, że podwójna rola LP wynikała z organizacji pilotażu. Nie zmienia to wniosku, że taki układ budził wątpliwości części uczestników. Wyjaśniono, że wynikało to z przyjętej konstrukcji i organizacji pilotażu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			„strona” oraz jako organizator procesu odpowiedzialny za przygotowanie organizacyjno-merytoryczne i realizację spotkań zespołu.					
146.	Nadleśnictwo Toruń	4.2 Pilotaż jako proces partycypacyjny	Z drugiej strony pojawiały się głosy, że w pilotażu wyznaczania lasów społecznych Lasy Państwowe, czyli zarządca przedmiotowych lasów, powinny być traktowane jako (współ-)decydent, tj. wspierać proces organizacyjnie i merytorycznie, ale nie uczestniczyć w decydowaniu, tylko po zakończeniu procesu przyjąć ustalenia od jego uczestników.	30	Czyli były to głosy za całkowitą eliminacją leśników z procesu. Co to znaczy, że pojawiały się takie głosy i gdzie one się pojawiały? Ile było takich głosów? Czy o wszystkich pojedynczych głosach raport wspomina?	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	W tekście mowa o dyskusji dotyczącej podziału ról (w tym roli decyzyjnej) – przy założeniu wsparcia organizacyjno-merytorycznego ze strony LP. Sformułowanie "pojawiały się głosy" odnosi się do wniosków jakościowych z analizowanego materiału dotyczącego pilotażu.
147.	Nadleśnictwo Toruń	4.2 Pilotaż jako proces partycypacyjny	Analiza materiałów z pilotażu oraz wyniki ankiety wskazują, że w trakcie prac lokalnych zespołów uczestnicy nie zawsze trzymali się przypisanych im ról, co przejawiało się między innymi:	30	Skąd taka obserwacja?	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Obserwacja wynika z analizy materiałów dot. pilotażu oraz wyników badania ankietowego.
148.	Nadleśnictwo Toruń	4.2 Pilotaż jako proces partycypacyjny	Osoby pełniące te role w pracach lokalnych zespołów były zatrudnione przez RDLP oraz zaakceptowane przez MKiŚ.	30	Proces był kierowany przez MKiŚ i wszelkie decyzje tam zapadały. Nie było to zatrudnianie.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Zastąpiono słowo "zatrudniane" słowem "angażowane".
149.	Osoba fizyczna	3	Zbyt szeroki obszar zaplanowany do objęcia lasami społecznymi.	63	Bardzo ciężko określić skutki proponowanych zmian, ponieważ na tą chwilę nie mamy nawet zdefiniowanych podstawowych pojęć. Bardzo trudno określić skutki wprowadzenia zmian w gospodarce leśnej, rolnej oraz w łowiectwie. Dla większości społeczeństwa nie jest jasne jakie konkretne ograniczenia będą obowiązywać w lasach społecznych. Powinno się ograniczyć obszar potencjalnych lasów społecznych do lasów bezpośrednio znajdujących się na terenach aglomeracji.	Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych w gospodarce leśnej, rolnej oraz w łowiectwie. Raport porusza kwestie Omawiany fragment opisuje przebieg pilotażu w Łodzi i prezentowane w jego trakcie argumenty stron.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					Ograniczenie różnorakiego użytkowania lasów na terenach wiejskich może znacząco wpłynąć na wielkość szkód łowieckich. Produkcja rolna jest strategicznym aspektem funkcjonowania państwa.			
150.	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	Streszczenie	Raport opisuje pilotaż lasów o wiodącej funkcji społecznej jako proces, który od początku powinien prowadzić do realnych i uzgodnionych rozstrzygnięć przestrzennych. Należy jednak wyraźnie zaznaczyć, że proces ten został uruchomiony bez wskazania podstawy prawnej, bez wskazania jego wiążącego charakteru oraz bez określenia relacji ewentualnych ustaleń do obowiązujących planów urządzenia lasu. Zdaniem Lasów Państwowych raport nie uwzględnia w dostatecznym stopniu faktu, że PGL LP realizowały pilotaż jako działanie o charakterze eksperymentalnym i konsultacyjnym, przy jednoczesnym braku realnych kompetencji decyzyjnych w zakresie wdrażania jego potencjalnych rezultatów.			Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Pilotaż był procesem służącym przetestowaniu rozwiązań w zakresie partycypacyjnego zarządzania zasobem publicznym, jakim są lasy należące do Skarbu Państwa. Uprawnienie do zainicjowania tego procesu wynika z kompetencji Ministra Klimatu i Środowiska do prowadzenia polityki leśnej państwa, w ramach których Minister może prowadzić konsultacje polityk publicznych w obszarze leśnictwa. Dotyczy to również konsultacji w formie procesów partycypacyjnych pilotażowo testujących rozwiązania rozważane do szerszego wdrożenia. Celem pilotażu było wypracowanie przez interesariuszy, w tym przedstawicieli LP, wspólnych propozycji zasięgów i sposobów gospodarowania w lasach społecznych. Sposób wdrożenia propozycji wypracowanych w jedenastu pilotażowych lokalizacjach miał zostać określony na późniejszym etapie, przy czym mogły zostać w tym celu użyte istniejące instrumenty prawne, takie jak przepisy o rocznych planach finansowo-gospodarczych dla każdej jednostki (RDLP, nadleśnictwa), plany urządzania lasu (tryb nowego PUL lub aneksu do istniejącego PUL), czy decyzje o ustanowieniu lasów ochronnych, również wdrażane poprzez instrumenty planowania urządzeniowego. Powyższe instrumenty są omawiane w Raporcie a ich stosowanie leży w kompetencjach decyzyjnych Lasów Państwowych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
151.	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	Kalendarium	Precyzyjne odtworzenie sekwencji zdarzeń nie ma w tym przypadku wyłącznie znaczenia porządkującego, lecz wpływa bezpośrednio na interpretację odpowiedzialności poszczególnych instytucji za przebieg i rezultaty pilotażu. Uproszczenia chronologiczne mogą prowadzić do błędnego wniosku, że proces wyznaczania lasów społecznych w zaproponowanej formule był naturalną konsekwencją dialogu prowadzonego w ramach ONoL, podczas gdy w rzeczywistości został on zainicjowany równolegle, a częściowo niezależnie od jego wyników.	9-10	1. Informacja, jakoby 22 kwietnia 2024 r. odbyła się I tura Ogólnopolskiej Narady o Lasach jest nieprawdziwa. W rzeczywistości tego dnia miała miejsce wyłącznie inauguracja procesu. Dnia 23 kwietnia odbyła się pierwsza sesja prac grup roboczych (podstolików), zwieńczona plenarnym podsumowaniem. Dalszy ciąg narady realizowany był w grupach tematycznych. Określenie inauguracji mianem pierwszej tury ONoL sugeruje, jakoby przyniosła ona konsensualne wnioski, w tym dotyczące lasów społecznych. W rzeczywistości takie wnioski ani rekomendacje nie były znane przez kilka kolejnych miesięcy. Precyzyjne wskazanie tej okoliczności jest istotne dla zobrazowania faktu, że proces wyznaczania lasów społecznych rozpoczął się facto przed opracowaniem ostatecznej treści wytycznych i przynajmniej w początkowej fazie nie można go uznać za następstwo dialogu społecznego. 2. W kalendarium pominięto pierwotny termin realizacji polecenia MKiŚ skierowanego do Dyrektora Generalnego LP w dniu 26 kwietnia 2024 r., podczas gdy przy kolejnych poleceniach i dyspozycjach takie terminy są wskazywane. Dla ukazania realiów procesu niezbędne jest wskazanie, że w pierwotnym brzmieniu polecenia MKiŚ oczekiwało przedstawienia szczegółowej propozycji lasów społecznych, wypracowanej w zespołach o skonkretyzowanym składzie, w terminie zaledwie dwóch miesięcy. Uwzględnienie tej daty obrazuje presję czasową, jakiej od początku podlegały Lasy Państwowe jako operator i wykonawca procesu.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Elementy interpretacyjne pozostają poza zakresem kalendarium. Raport nie zawiera informacji sugerujących, że pierwsza sesja plenarna ONoL przyniosła uzgodnione wnioski. Wskazuje, że była to inauguracja dłuższego procesu. Niemniej doprecyzowano zapis.Kalendarium ma charakter syntetyczny. Informacje o pierwotnym dwumiesięcznym terminie jest podana w rozdziale 3.7. Treść polecenia z 26 kwietnia 2024 r. jest omówiona w Raporcie. Materiały procesu nie obejmowały zapisu konferencji prasowej z 25 kwietnia 2024 r.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					3. Brak wzmianki o konferencji prasowej kierownictwa MKiŚ z dnia 25 kwietnia 2024 r. Koncepcja wyznaczenia lasów społecznych wokół dziewięciu aglomeracji została faktycznie zaprezentowana 25 kwietnia 2024 r., dwa dni po zakończeniu obrad inauguracyjnych ONoL. Przedstawiono wówczas treść polecenia, które dzień później, tj. 26 kwietnia 2024 r., zostało formalnie skierowane do Lasów Państwowych. Proces lasów społecznych zaprezentowano wówczas jednoznacznie jako efekt prac ONoL. Zakres działań wokół dziewięciu aglomeracji, skład zespołów oraz dwumiesięczny termin realizacji został określony jako element umowy pomiędzy Lasami Państwowymi a stroną społeczną. Uczestnicy obrad ONoL nie potwierdzają, by te szczegóły były przedmiotem dyskusji i uzgodnień. W trakcie konferencji padły również sformułowania dotyczące „ograniczenia wycinek", które wobec faktycznego braku wytycznych i rekomendacji ONoL mogły być interpretowane jako faktyczny kierunek pilotażu lasów społecznych.			
152.	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	rozdz. 2.3 Ogólnopolska Narada o Lasach (ONoL)	Zadaniem Ogólnopolskiej Narady o Lasach było wypracowanie podstaw procesu wyznaczania lasów społecznych, dlatego należy uznać ją za element fundamentalny dla całego przedsięwzięcia. Rozdział raportu poświęcony ONoL nie uwzględnia jednak w wystarczającym stopniu rzeczywistej chronologii podejmowanych decyzji ani nie eksponuje w sposób dostateczny sprzeczności pomiędzy deklarowanymi założeniami ONoL a dalszą praktyką ich realizacji. W konsekwencji prowadzi to	14-15	1. Nastąpiła rażąca niespójność pomiędzy deklarowanym, długofalowym charakterem ONoL a faktycznym uruchomieniem procesu wyznaczania lasów społecznych niemal natychmiast po rozpoczęciu narady. W ocenie Lasów Państwowych stanowi to zasadniczą sprzeczność logiczną, której raport nie problematyzuje w sposób wystarczający. Raport przedstawia ONoL jako proces etapowy, oparty na pracy stolików tematycznych i zmierzający do wypracowania wytycznych oraz rekomendacji. Jak informował organizator	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nieuwzględniona.	Raport opisuje przebieg procesu i stanowiska uczestników na podstawie dokumentacji, nie rozstrzygając sporów interpretacyjnych, co do intencji organizatora ani formalnego statusu poszczególnych materiałów. Uwaga zostaje odnotowana bez zmiany treści opracowania.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			pośrednio do kierowania odpowiedzialności za dalszy przebieg procesu na Lasy Państwowe.		narady w Biuletynie Informacji Publicznej, ONoL miał stanowić cykl działań, spotkań i konsultacji społecznych, których celem było wypracowanie wytycznych i rekomendacji dla Ministerstwa Klimatu i Środowiska dotyczących transformacji modelu gospodarki leśnej. Jednocześnie projekt wyznaczenia lasów społecznych w dziewięciu lokalizacjach został ogłoszony już 25 kwietnia 2024 r., w trakcie konferencji prasowej MKiŚ, a więc po panelu inauguracyjnym i pierwszej sesji prac grup roboczych (podstolików) ONoL, które miały charakter wyłącznie otwierający proces, a nie etap wypracowywania finalnych wniosków, rekomendacji czy wytycznych w ramach Narady.			
153.	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	rozdz. 2.3 Ogólnopolska Narada o Lasach (ONoL)	Zadaniem Ogólnopolskiej Narady o Lasach było wypracowanie podstaw procesu wyznaczania lasów społecznych, dlatego należy uznać ją za element fundamentalny dla całego przedsięwzięcia. Rozdział raportu poświęcony ONoL nie uwzględnia jednak w wystarczającym stopniu rzeczywistej chronologii podejmowanych decyzji ani nie eksponuje w sposób dostateczny sprzeczności pomiędzy deklarowanymi założeniami ONoL a dalszą praktyką ich realizacji. W konsekwencji prowadzi to pośrednio do kierowania odpowiedzialności za dalszy przebieg procesu na Lasy Państwowe.	14-15	2. Raport błędnie wskazuje, jakoby „harmonogram dalszych prac” ONoL został opublikowany przy okazji sesji plenarnej Narady. Najprawdopodobniej do momentu wydania polecenia MKiŚ z dnia 26 kwietnia 2024 r. harmonogram taki nie istniał. Dokument, na który powołuje się raport, powstał co najmniej półtora miesiąca później, co potwierdzają zarówno zawarte w nim odniesienia do wydłużenia procesu lasów społecznych do 31 października 2024 r. (polecenie w tej sprawie wydano w połowie czerwca), jak i właściwości pliku wskazujące 10 lipca 2024 r. jako datę jego utworzenia. Harmonogram ten został przekazany Lasom Państwowym pismem z dnia 15 lipca 2024 r.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga uwzględniona.	Sprecyzowano zapis, zgodnie z treścią uwagi.
154.	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	rozdz. 2.3 Ogólnopolska Narada o Lasach (ONoL)	Zadaniem Ogólnopolskiej Narady o Lasach było wypracowanie podstaw procesu wyznaczania lasów społecznych, dlatego należy uznać ją za element	14-15	3. Raport opisuje napięcia i frustracje uczestników procesu, jednak nie wiąże ich w sposób jednoznaczny z faktem, że ONoL został de facto uprzedzony poleceniem	Idea lasów społecznych lub założenia	Uwaga nieuwzględniona.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych wokół jedenastu aglomeracji. Raport relacjonuje kwestie poruszane w debatach Zespołów ds. wyznaczania lasów

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			fundamentalny dla całego przedsięwzięcia. Rozdział raportu poświęcony ONoL nie uwzględnia jednak w wystarczającym stopniu rzeczywistej chronologii podejmowanych decyzji ani nie eksponuje w sposób dostateczny sprzeczności pomiędzy deklarowanymi założeniami ONoL a dalszą praktyką ich realizacji. W konsekwencji prowadzi to pośrednio do kierowania odpowiedzialności za dalszy przebieg procesu na Lasy Państwowe.		administracyjnym. Wydanie polecenia dotyczącego wyznaczania lasów społecznych na samym początku procesu pozbawiło stoliki tematyczne realnego znaczenia partycypacyjnego, osłabiło zaufanie uczestników do sensu i wiarygodności Narady oraz stworzyło wrażenie, że kluczowe decyzje zapadły niezależnie od ONoL.	procesu ich wyznaczania		społecznych na podstawie dokumentacji procesu. Doświadczenia uczestników ONoL nie są przedmiotem Raportu.
155.	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	rozdz. 2.3 Ogólnopolska Narada o Lasach (ONoL)	Zadaniem Ogólnopolskiej Narady o Lasach było wypracowanie podstaw procesu wyznaczania lasów społecznych, dlatego należy uznać ją za element fundamentalny dla całego przedsięwzięcia. Rozdział raportu poświęcony ONoL nie uwzględnia jednak w wystarczającym stopniu rzeczywistej chronologii podejmowanych decyzji ani nie eksponuje w sposób dostateczny sprzeczności pomiędzy deklarowanymi założeniami ONoL a dalszą praktyką ich realizacji. W konsekwencji prowadzi to pośrednio do kierowania odpowiedzialności za dalszy przebieg procesu na Lasy Państwowe.	14-15	4. Autorzy raportu niewłaściwie określają charakter dokumentu „Wytyczne i rekomendacje ONoL” jako ekspercki. Aby materiał mógł zostać uznany za ekspercki, powinien być sporządzony przez autora lub autorów znanych z imienia i nazwiska, posiadających specjalistyczną wiedzę w danej dziedzinie, odpowiednie kwalifikacje formalne (wykształcenie, uprawnienia zawodowe, certyfikaty), doświadczenie praktyczne lub naukowe oraz rozpoznawalność w środowisku (np. dorobek publikacyjny, wydawane opinie, pełnione funkcje). Ponadto treść dokumentu musi mieścić się ściśle w zakresie wiedzy eksperckiej jego autora. Takich cech nie posiadają „Wytyczne i rekomendacje ONoL”.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga uwzględniona.	Sprecyzowano zapis w rozdz. 2.3.
156.	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	rozdz. 3. Charakterystyka pilotażu wyznaczania lasów społecznych w 2024 r.	Jednym z kluczowych problemów procesu pilotażu było jego uruchomienie bez uprzedniego zamknięcia fazy projektowej. W konsekwencji pilotaż cechowała zmienność reguł jego prowadzenia. Okoliczność ta nie została w raporcie wskazana w sposób jednoznaczny ani wystarczająco zaakcentowana. Zdaniem Lasów Państwowych w rozdziale tym			Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nieuwzględniona.	W analizowanej dokumentacji (pisma, regulaminy, materiały przekazywane zespołom, raporty końcowe) nie zidentyfikowano jednoznacznych podstaw do sformułowania w rozdziale 3 tez o „braku harmonogramu”, „braku kryteriów” czy „nieokreślonych kompetencjach” w sposób, w jaki przedstawia to uwaga. Jednocześnie kwestie potrzeby domknięcia fazy projektowej, jasnego podziału ról, kryteriów i harmonogramu zostały

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			należy wyraźnie wskazać następujące wątki szczegółowe: – brak harmonogramu określającego etapy i terminy prac, – nieokreślony zakres kompetencji poszczególnych uczestników, reprezentantów stron oraz dołączanie kolejnych podmiotów w trakcie procesu, – brak jasno sformułowanych kryteriów merytorycznych, – wprowadzanie kolejnych wytycznych już w trakcie realizacji pilotażu. W konsekwencji pilotaż pełnił jednocześnie funkcję testu, procesu konsultacyjnego oraz etapu wdrożeniowego, przy braku jednoznacznego rozdzielenia tych ról. Taka konstrukcja prowadziła do sytuacji, w której reguły procesu były doprecyzowywane w trakcie jego trwania, a nie określone na etapie projektowym.					ujęte w rekomendacjach dotyczących projektowania drugiego etapu pilotażu.
157.	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	Ad. rozdz. 3.1–3.3 Geneza i cele pilotażu	Określenie procesu mianem „pilotażu” nie pojawiło się na jego początku. Raport opisuje genezę działań jako odpowiedź na postulaty społeczne i potrzebę nowego modelu zarządzania lasami, jednak nie wskazuje jednoznacznie, że cele procesu nie zostały jasno zdefiniowane w momencie jego uruchomienia. W szczególności nie dokonano rozróżnienia pomiędzy celami deklarowanymi (dialog społeczny, test partycypacji, wypracowanie rozwiązań modelowych) a celami komunikowanymi publicznie (ograniczenie tzw. wycinek, ochrona funkcji społecznych lasu). Nie określono również, czy proces miał prowadzić do sformułowania rekomendacji, propozycji			Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nieuwzględniona.	Uwaga dotyczy sposobu opisu genezy procesu i precyzji w przedstawieniu jego celów na etapie uruchamiania, w tym rozróżnienia między celami deklarowanymi, celami komunikowanymi publicznie oraz oczekiwanym charakterem rezultatów. Raport opisuje przedstawiane w uwadze rozbieżności w różnych częściach analizy (w tym w odniesieniu do ram formalno-prawnych i przebiegu procesu partycypacyjnego). Raport nie rekonstruuje w sposób rozstrzygający „pierwotnej” hierarchii przyczyn napięć, ani nie przesądza intencji komunikacyjnych towarzyszących uruchomieniu procesu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			decyzyjnych czy faktycznych zmian w gospodarce leśnej. Brak tej precyzji miał istotny wpływ na rozbieżność oczekiwań uczestników i powinien zostać jednoznacznie wskazany jako czynnik pierwotny wobec późniejszych napięć i rozczarowań.					
158.	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	Ad. rozdz. 3.5 Powołanie lokalnych zespołów ds. lasów społecznych	Raport pomija istotną okoliczność, jaką był siedmiodniowy termin zgłoszeń do zespołów, ogłoszony przez MKiŚ w dniu 10 maja 2024 r. Dla części organizacji działających na szczeblu lokalnym krótki termin, przy jednoczesnym braku jasno określonych celów, podstaw merytorycznych oraz regulaminu działania zespołów, stanowił niewątpliwą barierę zaangażowania. W tych okolicznościach nie można mówić o równych warunkach udziału wszystkich potencjalnie zainteresowanych stron. Nabór organizacji do zespołów prowadzony był w okresie, gdy obowiązywał jeszcze pierwotny, dwumiesięczny termin realizacji pilotażu. Warto podkreślić, że Lasy Państwowe nie otrzymały listy akredytowanych przez MKiŚ przedstawicieli organizacji do momentu przedłużenia procesu. Pomimo przedłużenia terminu realizacji pilotażu naboru nie wznowiono.			Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Rozdz. 3.5 stanowi syntetyczny opis procesu powoływania Zespołów. Kwestie reprezentatywności członków Zespołów i równości warunków udziału są omówione w Rozdz. 4.2.
159.	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	Ad. rozdz. 3.5 Powołanie lokalnych zespołów ds. lasów społecznych	Raport pomija również fakt braku jasnego mandatu zespołów do podejmowania wiążących ustaleń. Na żadnym etapie procesu nie określono w sposób jednoznaczny, czy lokalne zespoły ds. lasów społecznych miały charakter opiniodawczo-konsultacyjny, czy też były uprawnione do formułowania ustaleń o			Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Raport szeroko opisuje problemy związane z konstrukcją procesu, zwracając uwagę na niejasności co do modelu partycypacji, jaki miał być realizowany oraz charakteru wyników. Z analizy dokumentów procesu wynika, że w odbiorze uczestników, w tym również przedstawicieli Lasów Państwowych, celem procesu było osiągnięcie porozumienia.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			charakterze wiążącym dla Lasów Państwowych lub innych organów administracji publicznej. Nie wskazano również, wobec kogo i w jakim trybie ewentualne ustalenia zespołów miałyby wywoływać skutki prawne lub organizacyjne					
160.	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	Ad. rozdz. 3.5 Powołanie lokalnych zespołów ds. lasów społecznych	Raport wskazuje, że w skład zespołów weszli reprezentanci samorządów, których terytorium obejmowała pierwsza, wyjściowa propozycja zasięgu lasów społecznych. Faktycznie jednak taka propozycja nie istniała. Jednym z istotnych mankamentów procesu był brak precyzji w geograficznym określeniu jego zasięgu. W komunikacji posługiwano się niejednoznacznymi sformułowaniami „aglomeracja” oraz „wokół miast”, które pojawiły się w poleceniu MKiŚ i nie zostały doprecyzowane. W rezultacie Lasy Państwowe przyjęły jako obszar pilotażu tereny gmin bezpośrednio sąsiadujących z miastami wymienionymi w poleceniu.			Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Poprawiono zapis. Kwestia braku precyzji w określeniu geograficznego zasięgu procesu pilotażu została omówiona w Rozdz. 4.1. Raportu.
161.	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	Uwaga ogólna do całości raportu	Lasy Państwowe podkreślają, że kluczowym ograniczeniem procesu pilotażu była asymetria odpowiedzialności pomiędzy podmiotem inicjującym proces a jego wykonawcą. Decyzje o charakterze kierunkowym zapadały poza strukturami LP, podczas gdy ciężar organizacyjny, operacyjny i komunikacyjny realizacji pilotażu spoczywał w całości na Lasach Państwowych. Zdaniem Lasów Państwowych rzetelna ocena pilotażu lasów społecznych wymaga wyraźnego oddzielenia problemów wynikających z konstrukcji i sposobu zainicjowania			Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Uwaga wskazuje na znaczenie rozróżnienia pomiędzy poziomem decyzji kierunkowych (inicjowanie i ramy procesu) a poziomem realizacyjnym (organizacja i prowadzenie działań operacyjnych). Ta perspektywa jest obecna w Raporcie w opisie ról i uwarunkowań instytucjonalnych procesu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			procesu od działań podejmowanych przez jego operatora. Bez takiego rozróżnienia istnieje ryzyko, że wnioski raportu zostaną wykorzystane do obciążenia odpowiedzialnością instytucji wykonawczej za decyzje i uwarunkowania, na które nie miała ona realnego wpływu.					
162.	Nadleśnictwo Toruń	Tytuł	Podtytuł "Zidentyfikowane problemy i bariery oraz rekomendacje dla dalszych etapów" wskazuje jedynie na negatywne zjawiska zaobserwowane w trakcie procesu i rekomendacje, a nie mówi o osiągnięciach.	1	Ten sposób formułowania tytułu podsuwa interpretację o negatywnym wymiarze procesu.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Podtytuł odzwierciedla zakres Raportu, który koncentruje się na barierach i rekomendacjach dla kolejnych etapów. Kwestie pozytywnych efektów i uczenia się procesu zostały ujęte w treści wniosków.
163.	Nadleśnictwo Toruń	Ramy formalno-prawne procesu wyznaczania lasów społecznych	Sformułowanie "lasy społeczne" jest mało trafne i nie powinno być stosowane zamiennie z terminem "Lasy o Wiodącej Funkcji Społecznej".	8	Wszystkie lasy są społeczne i w obiegu winien funkcjonować raczej termin LoWFS, który uwypukla dominację funkcji społecznej.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Raport uwzględnia problem niejednoznacznego i zamiennego używania tych określeń w trakcie pilotażu, a także braku formalnej definicji lasów społecznych. W Raporcie uporządkowano i wyjaśniono słownictwo używane w pierwszym etapie pilotażu (patrz: Załącznik 5. Słownik pojęć stosowanych w procesie wyznaczania lasów społecznych).
164.	Nadleśnictwo Toruń	2.2 Znaczenie usług ekosystemowych przy wyznaczaniu lasów społecznych	Opublikowane w ostatnich latach prace na ten temat, wspólnie uzasadniają tezę, że jeśli uwzględnić pełne spektrum usług ekosystemowych, zwłaszcza usług regulacyjnych i kulturowych, to ich łączna wartość może być znacznie wyższa niż zysk z produkcji drewna i innych surowców, a lekceważenie tych wartości prowadzi do systemowego niedoszacowania roli lasów w gospodarce i polityce rozwoju.	14	Słowo "lekceważenie" zamienić na "pomijanie". Problematyka wyceny pozaprodukcyjnych funkcji lasów jest przedmiotem rozważań naukowych od wielu lat. Zapis w raporcie pomija kwestię trudności wyceny, ponieważ usługi te nie mają ceny rynkowej, co wymaga stosowania metod opartych na gotowości do zapłaty lub kosztach podróży.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Zmieniono sformułowanie „lekceważenie” na „pomijanie”. Kwestie trudności metodologicznych i doboru metod wyceny usług nierynkowych omówiono szerzej w Załączniku 2.
165.	Nadleśnictwo Toruń		Szersze omówienie prac naukowych nt. usług ekosystemowych lasów przedstawiono w Załączniku 2.	14	Załącznik przywołuje jedynie kilkanaście prac od 2005 r. Z drugiej strony, przywoływanie prac naukowych nie jest potrzebne, bo	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Załącznik omawia, w jaki sposób w ramach pilotażu uczestnicy odwoływali się do koncepcji usług

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			zmienić na: Szersze omówienie wybranych prac naukowych nt. usług ekosystemowych lasów przedstawiono w Załączniku 2.		problematyka wyceny pozaprodukcyjnych funkcji lasów nie jest niczym nowym i nie trzeba tego udowadniać.			ekosystemowych. Celem załącznika nie jest zaprezentowanie wyników przeglądu literatury.
166.	Nadleśnictwo Toruń	4.1 Dyskurs i ramy pojęciowe procesu	Pojęcie lasów społecznych/ lasy o zwiększonej funkcji społecznej	24	patrz uwaga 2	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Raport uwzględnia problem niejednoznacznego i zamiennego używania tych określeń w trakcie pilotażu, a także braku formalnej definicji lasów społecznych. W Raporcie uporządkowano i wyjaśniono słownictwo używane w pierwszym etapie pilotażu (patrz: Załącznik 5. Słownik pojęć stosowanych w procesie wyznaczania lasów społecznych).
167.	Nadleśnictwo Toruń	4.1 Dyskurs i ramy pojęciowe procesu	LP posługują się ustawową definicją lasu, kładącą nacisk na jego gospodarcze funkcje.	25	Jest to stwierdzenie nieprawdziwe. Gdzie jest zapis o nacisku na funkcje gospodarcze? Lasem w rozumieniu ustawy jest grunt: 1) o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryty roślinnością leśną (uprawami leśnymi) – drzewami i krzewami oraz runem leśnym – lub przejściowo jej pozbawiony: a) przeznaczony do produkcji leśnej lub b) stanowiący rezerwat przyrody lub wchodzący w skład parku narodowego albo c) wpisany do rejestru zabytków; 2) związany z gospodarką leśną, zajęty pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywany na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Sformułowanie dotyczy sposobu eksponowania przez LP elementów związanych z produkcją leśną w argumentacji, a nie literalnej oceny brzmienia przepisu.
168.	Nadleśnictwo Toruń	4.1 Dyskurs i ramy pojęciowe procesu	Tymczasem strona społeczna przystępowała do procesu postrzegając las przede wszystkim jako naturalny ekosystem, który wykształca się	25	Po pierwsze nikt nie kwestionuje, że las nie potrzebuje gospodarki leśnej by istnieć, po drugie skąd wiemy, że strona społeczna postrzegała las przede wszystkim (co to	Idea lasów społecznych lub założenia	Uwaga nieuwzględniona.	W Raporcie przedstawiono opis akcentów argumentacji części uczestników strony społecznej na podstawie dokumentacji pilotażu; „przede wszystkim” odnosi się do dominujących wątków

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			samoistnie i nie potrzebuje gospodarki leśnej by istnieć, a jego integralnym elementem są naturalne procesy, w tym również zamieranie drzew i samorzutne odnawianie się lasu. Kluczową cechą tego ujęcia lasu jest ciągła warstwa drzew, a wycinanie drzew jest ingerencją w naturalne procesy.		znaczy przede wszystkim?) jako naturalny ekosystem, po trzecie, czy strona społeczna zdaje sobie sprawę z tego, że odstąpienie od jakichkolwiek zabiegów nie sprawi, że będzie naturalny w ciągu nawet kilku dekad i co się z tym wiąże jeśli chodzi o dostępność, bezpieczeństwo i zagrożenia.	procesu ich wyznaczania		tej argumentacji, a nie do uogólnienia na całość strony społecznej. Raport nie ocenia gospodarki leśnej ani skutków tworzenia lasów społecznych dla gospodarki leśnej.
169.	Nadleśnictwo Toruń	Sposoby rozumienia społecznych funkcji lasu	Dyskusje w ramach procesu ujawniły także różne sposoby rozumienia pojęcia „społecznych funkcji lasu”. W wypowiedziach przedstawicieli Lasów Państwowych społeczne funkcje lasu obejmowały przede wszystkim funkcję rekreacyjną, uzupełnioną o funkcję zdrowotną i turystyczną, co było spójne z zapisami Zarządzania nr 58. W tym znaczeniu lasem o zwiększonej funkcji społecznej jest las intensywnie użytkowany rekreacyjne. W kontekście Ogólnopolskiej Narady o Lasach funkcje społeczne rozumiano szerzej jako obejmujące również znaczenie lasu dla lokalnej tożsamości i kultury, a także funkcje ochronne i regulacyjne, takie jak ochrona przed hałasem, regulacja mikroklimatu, zapobieganie powodziom i osuwiskom, zaopatrzenie lokalnej ludności w wodę, zapobieganie rozlewaniu się miast. Funkcje rekreacyjne, turystyczne i zdrowotne w ONoL były ujęte szerzej niż w Zarządzeniu nr 58.	26	Czy w tak szerokim rozumieniu funkcja dostarczania drewna na rynek nie jest funkcją społeczną?	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nieuwzględniona.	W przytoczonym fragmencie odtworzono sposób rozróżniania pojęć przyjmowany w dokumentach i wypowiedziach uczestników pilotażu, w których funkcja produkcyjna jest zwykle ujmowana odrębnie od funkcji społecznych (rekreacyjnych, zdrowotnych, kulturowych i regulacyjnych).
170.	Nadleśnictwo Toruń	Argumenty i różnica stanowisk	Bezpieczeństwo było argumentem za wyłączeniem lasów z użytkowania (np. w przypadku lasów wodochronnych), albo za kontynuacją gospodarki leśnej, traktowanej jako remedium na ryzyko	27	słowo remedium brzmi pejoratywnie. Sugeruję zapis: Bezpieczeństwo było argumentem za wyłączeniem lasów z użytkowania (np. w przypadku lasów wodochronnych), albo za kontynuacją	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Sformułowanie „remedium” zostało użyte w znaczeniu opisowym (jako skrótowe oddanie argumentacji części uczestników), bez intencji wartościowania. Zaproponowana alternatywa wprowadza dodatkowe tezy merytoryczne

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			wypadków z udziałem zamierających drzew.		gospodarki leśnej wyprzedzającej naturalne procesy zamierania drzew i obniżającej ryzyko wypadków z ich udziałem.			(„wyprzedzanie procesów", „obniżanie ryzyka"), wykraczające poza funkcję tego zdania, które ma odtworzyć różnicę argumentów przedstawianych w debacie.
171.	Nadleśnictwo Toruń	Argumenty i różnica stanowisk	przedsiębiorstwa Lasy Państwowe bądź całej gospodarki, a więc nie powinna być elementem dyskusji w ramach lokalnych zespołów.	28	LP nie są przedsiębiorstwem	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona.	Zmieniono zapis.
172.	Nadleśnictwo Gryfino	Argumenty i różnica stanowisk Zagadnienie bezpieczeństwa ludzi w lesie wiąże się również z problemem prawnej odpowiedzialności nadleśniczych za to bezpieczeństwo. Obecne zapisy Ustawy o lasach oraz interpretacja sądów wskazują, że oprócz odpowiedzialności cywilnej zarządca lasu może być pociągnięty również do odpowiedzialności karnej za narażenie człowieka na utratę zdrowia i życia. Perspektywa potencjalnej odpowiedzialności cywilnej i karnej tworzy presję na	Zagadnienie bezpieczeństwa ludzi w lesie wiąże się również z problemem prawnej odpowiedzialności nadleśniczych i imiennie leśniczych za to bezpieczeństwo. Obecne zapisy Ustawy o lasach oraz interpretacja sądów wskazują, że oprócz odpowiedzialności cywilnej zarządca lasu może być pociągnięty również do odpowiedzialności karnej za narażenie człowieka na utratę zdrowia i życia. Perspektywa potencjalnej odpowiedzialności cywilnej i karnej tworzy presję na zarządców lasów. Mimo różnych stanowisk co do sposobów i zakresu zapewnienia bezpieczeństwa w lesie, strony zgadzały się co do tego, że kwestia odpowiedzialności nadleśniczych i imiennie leśniczych za bezpieczeństwo osób przebywających w lesie wymaga nowego uregulowania. Uczestnicy posługiwali się argumentami dotyczącymi bezpieczeństwa, skutków ekonomicznych czy stanowiska nauki, które wypływały z odmiennych zestawów założeń i należały do odmiennych dyskursów - naukowych czy publicznych. Na możliwości osiągnięcia przez strony porozumienia zaważyło to, że przed przystąpieniem do pilotażu nie rozwiązano kwestii odpowiedzialności	27 i 36	W Nadleśnictwie Gryfino, na terenie RDLP w Szczecinie prowadzone są postępowania - karne i kilka cywilnych - wobec dwóch leśniczych. Wobec tego, nie tylko nadleśniczy odpowiada za bezpieczeństwo, ale również imiennie leśniczowie, co było podkreślane podczas spotkań ZLW w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie. Dlatego należy dopisać również leśniczych.	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Kwestia odpowiedzialności nadleśniczych została uwzględniona w Raporcie, także w Rekomendacjach, gdzie wskazano na konieczność zmiany obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie. Przepisy te nie stosują się do leśniczych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		zarządców lasów. Mimo różnych stanowisk co do sposobów i zakresu zapewnienia bezpieczeństwa w lesie, strony zgadzały się co do tego, że kwestia odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo osób przebywających w lesie wymaga nowego uregulowania. 5. Wnioski z analizy i rekomendacje. Uczestnicy posługiwali się argumentami dotyczącymi bezpieczeństwa, skutków ekonomicznych czy stanowiska nauki, które wypływały z odmiennych zestawów założeń i należały do odmiennych dyskursów - naukowych czy publicznych. Na możliwości osiągnięcia przez strony porozumienia zaważyło to, że	prawnej nadleśniczych i imiennie leśniczych za bezpieczeństwo osób przebywających w lesie oraz możliwych skutków ekonomiczno-finansowych powoływania lasów społecznych dla poszczególnych nadleśnictw.					

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		przed przystąpieniem do pilotażu nie rozwiązano kwestii odpowiedzialności prawnej nadleśniczych za bezpieczeństwo osób przebywających w lesie oraz możliwych skutków ekonomiczno-finansowych powoływania lasów społecznych dla poszczególnych nadleśnictw.						
173.	Nadleśnictwo Gryfino	5. Wnioski z analizy i rekomendacje. 4. Brak ram formalno-prawnych był także źródłem niepewności co do potencjalnych konsekwencji prawnych i finansowo-ekonomicznych ustanowienia lasów społecznych. Dotyczyło to w szczególności kwestii odpowiedzialności prawnej nadleśniczych za bezpieczeństwo osób	4. Brak ram formalno-prawnych był także źródłem niepewności co do potencjalnych konsekwencji prawnych i finansowo-ekonomicznych ustanowienia lasów społecznych. Dotyczyło to w szczególności kwestii odpowiedzialności prawnej nadleśniczych i leśniczych za bezpieczeństwo osób przebywających w lasach i potencjalnie zwiększonego ryzyka prawnego w przypadku zaniechania zabiegów w lasach wyłączanych z pozyskania drewna (aczkolwiek zapisy ONoL przewidują wyjątki służące zapewnieniu bezpieczeństwa).	39	W Nadleśnictwie Gryfino, na terenie RDLP w Szczecinie prowadzone są postępowania - karne i kilka cywilnych - wobec dwóch leśniczych. Wobec tego, nie tylko nadleśniczy odpowiada za bezpieczeństwo, ale również imiennie leśniczowie, co było podkreślane podczas spotkań ZLW w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie. Dlatego należy dopisać również leśniczych.	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Kwestia odpowiedzialności nadleśniczych została uwzględniona w Raporcie, także w Rekomendacjach, gdzie wskazano na konieczność zmiany obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie. Przepisy te nie stosują się do leśniczych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		przebywających w lasach i potencjalnie zwiększonego ryzyka prawnego w przypadku zaniechania zabiegów w lasach wyłączanych z pozyskania drewna (aczkolwiek zapisy ONoL przewidują wyjątki służące zapewnieniu bezpieczeństwa).						
174.	Nadleśnictwo Gryfino	5. Wnioski z analizy i rekomendacje. 5. Ustalenia wynikające z ONoL dawały podstawę by oczekiwać, że pilotaż doprowadzi do szybkiego tymczasowego zabezpieczenia wyznaczonych lasów społecznych przed dalszą degradacją ich społecznie istotnych walorów przez prowadzoną dotychczas gospodarkę leśną. Założenie to jest trudne do zrealizowania za pomocą istniejących	5. Ustalenia wynikające z ONoL dawały podstawę by oczekiwać, że pilotaż doprowadzi do szybkiego tymczasowego zabezpieczenia wyznaczonych lasów społecznych przed dalszą degradacją ich społecznie istotnych walorów przez prowadzoną dotychczas gospodarkę leśną. Założenie to jest trudne do zrealizowania za pomocą istniejących instrumentów prawnych, a brak skutecznego zabezpieczenia podważa zaufanie uczestników do dalszych etapów procesu.	39	Z założenia gospodarka leśna nie prowadzi do degradacji walorów przyrodniczych, gdyż dzięki prowadzonej w taki sposób gospodarce leśnej, mamy zachowanych w stanie właściwym wiele siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, a także osobliwości przyrodniczych i form ochrony przyrody w lasach. Wobec powyższego, zapis ten należy usunąć, gdyż jest niezasadny.	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nieuwzględniona.	Zapis odnosi się do potrzeby tymczasowego zabezpieczenia lasów społecznych przed utratą istotnych dla społeczeństwa walorów. Sformułowanie „degradacja społecznie istotnych walorów” odnosi się do kontekstu pilotażu i obaw części uczestników, związanych z kontynuacją działań gospodarczych na obszarach proponowanych jako lasy społeczne.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		instrumentów prawnych, a brak skutecznego zabezpieczenia podważa zaufanie uczestników do dalszych etapów procesu.						
175.	Nadleśnictwo Gryfino	5. Wnioski z analizy i rekomendacje. Podsumowując, pierwszy etap pilotażu wyznaczania lasów społecznych miał miejsce w warunkach narastającego konfliktu o lasy pomiędzy organizacjami sprzeciwiającymi się tzw. wycinkom i Lasami Państwowymi.	Podsumowując, pierwszy etap pilotażu wyznaczania lasów społecznych miał miejsce w warunkach braku kompromisu pomiędzy organizacjami sprzeciwiającymi się tzw. wycinkom i Lasami Państwowymi.	39	Nie można mówić o „warunkach narastającego konfliktu”, gdyż spotkania ZLW odbywały się w przyjaznej atmosferze. Brak uzyskanego kompromisu wynikał z odmiennych stanowisk i braku podstaw prawnych do niektórych propozycji. Istotnym elementem, który miał wpływ na nie osiągnięcie końcowego kompromisu – był brak czasu i niemożność zorganizowania kolejnych, 1 lub 2 spotkań (rokowania dla obszaru wokół m. Szczecin były bardzo dobre w tym zakresie).	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Opis dotyczy sytuacji społecznej, w której był realizowany proces, a nie atmosfery podczas spotkań. Niemniej przeredagowano zapis.
176.	Nadleśnictwo Gryfino	5. Wnioski z analizy i rekomendacje. 6. Konieczna jest także zmiana obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie, czemu powinno towarzyszyć	6. Konieczna jest także zmiana obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych i leśniczych za bezpieczeństwo w lesie, czemu powinno towarzyszyć wypracowanie i wdrożenie planów zarządzania ryzykiem w lasach społecznych. Tę rekomendację również należy zrealizować centralnie przed wznowieniem prac na poziomie lokalnym.	41	W Nadleśnictwie Gryfino, na terenie RDLP w Szczecinie prowadzone są postępowania - karne i kilka cywilnych - wobec dwóch leśniczych. Wobec tego, nie tylko nadleśniczy odpowiada za bezpieczeństwo, ale również imiennie leśniczowie, co było podkreślane podczas spotkań ZLW w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie. Dlatego należy dopisać również leśniczych.	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Kwestia odpowiedzialności nadleśniczych została uwzględniona w Raporcie, także w Rekomendacjach, gdzie wskazano na konieczność zmiany obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie. Przepisy te nie stosują się do leśniczych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		wypracowanie i wdrożenie planów zarządzania ryzykiem w lasach społecznych. Tę rekomendację również należy zrealizować centralnie przed wznowieniem prac na poziomie lokalnym.						
177.	Nadleśnictwo Gryfino	5. Wnioski z analizy i rekomendacje. Partycypacja społeczna i transparentność.	16. W przypadku prowadzenia w nadleśnictwach prac nad PUL, prace II etapu pilotażu należy przenieść do ZLW powołanego w ramach prac nad PUL, biorąc pod uwagę ww. rekomendacje i partycypacje.	42	W dziale Partycypacja społeczna i transparentność, należy dodać pkt 16 o ww. treści, aby było możliwe wdrożenie wypracowanych przez ZLW rekomendacji do PUL.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Wniosek dotyczący sytuacji nakładania się w czasie prac nad PUL i dyskusji o lasach społecznych wprowadzono do rekomendacji 3. Należy podkreślić, że tryb powoływania i funkcjonowania ZLW jest różny z założeniami pilotażu (m. in. nie odwołuje się do ONOL).
178.	Nadleśnictwo Gryfino	5. Wnioski z analizy i rekomendacje. Zabezpieczenie wyznaczonych lasów społecznych 16. Podjęte do tej pory przez Lasy Państwowe prospołeczne modyfikacje gospodarki leśnej i środki zabezpieczające walory przyrodnicze powinny zostać poddane ocenie pod kątem skuteczności w zabezpieczaniu	17. Podjęte do tej pory przez Lasy Państwowe prospołeczne modyfikacje gospodarki leśnej i środki zabezpieczające walory przyrodnicze powinny zostać poddane ocenie pod kątem skuteczności w zabezpieczaniu społecznie ważnych walorów lasów. Na tej podstawie Ministerstwo Klimatu i Środowiska powinno podjąć decyzję o ew. wprowadzeniu nowych narzędzi umożliwiających skuteczne tymczasowe zabezpieczenie funkcji społecznych w wyznaczonych lasach społecznych lub poprzez ich wdrożenie w ramach prac ZLW nad PUL.	42	W dziale Zabezpieczenie wyznaczonych lasów społecznych, należy zamienić pkt 16 na 17 o ww. treści, aby było możliwe wdrożenie wypracowanych przez ZLW rekomendacji do PUL.	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga uwzględniona.	Rekomendacja została uzupełniona: „Podjęte do tej pory przez Lasy Państwowe prospołeczne modyfikacje gospodarki leśnej i środki zabezpieczające walory przyrodnicze powinny zostać poddane ocenie pod kątem skuteczności w zabezpieczaniu społecznie ważnych walorów lasów. Na tej podstawie Ministerstwo Klimatu i Środowiska powinno podjąć decyzję o ew. wprowadzeniu nowych narzędzi umożliwiających skuteczne tymczasowe zabezpieczenie funkcji społecznych w wyznaczonych lasach społecznych. Tam, gdzie równolegle prowadzone są prace nad PUL, należy dążyć do koordynacji tego zabezpieczenia z procesami partycypacyjnymi prowadzonymi w ramach prac nad PUL (w tym w formule ZLW), o ile pozwalają na to uwarunkowania organizacyjne i harmonogramowe.”

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		społecznie ważnych walorów lasów. Na tej podstawie Ministerstwo Klimatu i Środowiska powinno podjąć decyzję o ew. wprowadzeniu nowych narzędzi umożliwiających skuteczne tymczasowe zabezpieczenie funkcji społecznych w wyznaczonych lasach społecznych.						
179.	Nadleśnictwo Gryfino	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach. RDLP w Szczecnie i Nadleśnictwo Gryfino popierały przyjęte przez Lasy Państwowe zasady wzmocnienia ochrony Puszczy Bukowej, polegające na wyłączeniu z cięć drzewostanów w wieku ponad 70 lat, natomiast pracownicy nadleśnictwa reprezentujący	Podczas dyskusji dotyczącej wzmocnienia ochrony Puszczy Bukowej przedstawiono rozbieżne stanowiska dotyczące zasad gospodarowania, od wyłączenia z cięć drzewostanów w wieku ponad 80 lat dla gatunków liściastych, zgłaszanych przez organizacje społeczne do stanowiska przedstawicieli związków zawodowych o liberalizację tych zasad i szersze cięcia. Natomiast RDOŚ przedstawił rozwiązanie pośrednie między powyższymi stanowiskami.	67	Proponujemy powyższy zapis, który urealnia poszczególne stanowiska. Przedstawiciele związków zawodowych, nie uczestniczyli w roli pracowników Nadleśnictwa, więc zapis należy zmienić. Natomiast Nadleśnictwo Gryfino wskazało wyłączenie z cięć drzewostanów w wieku powyżej 80 lat, jako jedną z opcji wymagającą odrębnych uzgodnień (tak duży obszar wymaga wielu analiz przyrodniczo-ekonomicznych). Przyjęte rozwiązanie dla Puszczy Bukowej zaprzestania cięć w drzewostanach powyżej 70-80 lat było rozwiązaniem czasowym i schematycznym, wskazanym na okres do momentu pojawienia się nowych uregulowań prawnych (na zasadzie moratorium) i nie powinno być docelowym rozwiązaniem dla Puszczy Bukowej. W dłuższej perspektywie czasowej jest rozwiązaniem, które stoi w sprzeczności z aktualnie obowiązującym prawem i naukami leśnymi. Decyzje dotyczące lasów	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Skorygowano zapis dot. wieku drzewostanów. Sprawdzono opis i zweryfikowano go w świetle dokumentacji procesu. Dokumentacja nie potwierdza, by podczas procesu Nadleśnictwo podnosiło "tymczasowość" zaprzestania cięć i by kwestionowało merytorycznie to rozwiązanie. Usunięto zapis dot. związków zawodowych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		związki zawodowe postulowali liberalizację tych zasad i szersze cięcia. Stanowiskiem organizacji przyrodniczych było utrzymanie aktualnych zasad ochrony Puszczy Bukowej, zaś RDOŚ próbował przedstawić rozwiązanie pośrednie między powyższymi.			społecznych powinny być każdorazowo oceniane pod kątem ich wpływu na przyszłą strukturę gatunkową, wiekową i przestrzenną drzewostanów, wynikać z potrzeb lasu oraz zapewniać ciągłość i trwałość lasu.			
180.	Nadleśnictwo Gryfino	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach. Przedstawiciele LP jako zarządcy terenu podkreślali, że zapewnienie bezpieczeństwa w lasach jest ich obowiązkiem, zwłaszcza na terenach w pobliżu terenów zabudowanych, infrastruktury turystycznej czy w drzewostanach, które zagrażają odwiedzającym.	Przedstawiciele LP jako zarządcy terenu podkreślali, że zapewnienie bezpieczeństwa w lasach jest ich obowiązkiem, zwłaszcza na terenach w pobliżu terenów zabudowanych, infrastruktury turystycznej czy w drzewostanach, które zagrażają odwiedzającym. Stali na stanowisku, że drzewostany te wymagają regularnych cięć, przebudowy, obalania martwych i przewracających się drzew. Natomiast strona społeczna postulowała o zapewnienie bezpieczeństwa poprzez odpowiednie zarządzanie ryzykiem.	68	Proponujemy zmianę powyższego zapisu, gdyż Nadleśnictwo Gryfino nie proponowało usuwania drzew niebezpiecznych, lecz ich obalania, w celu zasilenia depozytu martwego drewna.	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Dokumenty procesu wskazują, że zamiarem Lasów Państwowych było usuwanie i wykorzystywanie martwego drewna. Kwestia odpowiedzialności nadleśniczych została uwzględniona w Raporcie, także w Rekomendacjach, gdzie wskazano na konieczność zmiany obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		Stali na stanowisku, że drzewostany te wymagają regularnych cięć, przebudowy, usuwania martwych i przewracających się drzew. Natomiast strona społeczna postulowała o zapewnienie bezpieczeństwa poprzez odpowiednie zarządzanie ryzykiem.						
181.	Nadleśnictwo Gryfino	Załącznik 7. Propozycje rozwiązań zgłoszone przez uczestników Procesu. 12. Konieczna jest zmiana przepisów o odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo. Obecny kształt przepisów, zgodnie z którymi nadleśniczowie ponoszą odpowiedzialność prawną za wypadki w lesie, był wskazywany przez	12. Konieczna jest zmiana przepisów o odpowiedzialności leśników za bezpieczeństwo. Obecny kształt przepisów, zgodnie z którymi leśnicy ponoszą odpowiedzialność prawną za wypadki w lesie, był wskazywany przez wszystkie strony biorące udział w pilotażu jako bariera utrudniająca leśnikom uwzględnianie oczekiwań strony społecznej.	97	W Nadleśnictwie Gryfino, na terenie RDLP w Szczecinie prowadzone są postępowania - karne i kilka cywilnych - wobec dwóch leśniczych. Wobec tego, nie tylko nadleśniczy odpowiada za bezpieczeństwo, ale również imiennie leśniczowie, co było podkreślane podczas spotkań ZLW w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie. Dlatego należy dopisać również leśniczych.	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Kwestia odpowiedzialności nadleśniczych została uwzględniona w Raporcie, także w Rekomendacjach, gdzie wskazano na konieczność zmiany obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie. Przepisy te nie stosują się do leśniczych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		wszystkie strony biorące udział w pilotażu jako bariera utrudniająca leśnikom uwzględnianie oczekiwań strony społecznej.						
182.	Nadleśnictwo Żołędowo	Streszczenie	Niezwykle ważne dla powodzenia procesu pilotażu jest również skuteczne tymczasowe zabezpieczenie wyznaczonych lasów społecznych przed degradacją ich społecznie ważnych funkcji.	8	Raport co do zasady powinien być bezstronny, a sformułowanie, że działalność Lasów Państwowych "degraduje" społeczne funkcje wyraźnie stygmatyzuje.	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nieuwzględniona.	W Raporcie pojęcie „degradacja” odnosi się do ryzyka ograniczania społecznie ważnych funkcji na obszarach wskazywanych jako lasy społeczne. Zapis nie stanowi krytyki konkretnej instytucji, lecz opisuje kontekst i cel zabezpieczenia wskazywany w pilotażu.
183.	Nadleśnictwo Żołędowo	Kontekst procesu ...	W ostatnich latach zaczął się formować ruch społeczny, łączący początkowo odizolowane miejscowe protesty przeciwko rozległym pracom zrębowym w lasach ważnych dla lokalnych społeczności.	12	W raporcie nie ma jasnego progu powierzchni prac zrębowych na podstawie których można przyjąć, że są one rozległe.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Określenie „rozległe” zostało użyte jako opis jakościowy w odniesieniu do sposobu postrzegania skali prac zrębowych przez część uczestników i protestujących. Użyty termin nie odnosi się do zdefiniowanego progu powierzchni.
184.	Nadleśnictwo Żołędowo	5. Wnioski z analizy	... wyznaczonych lasów społecznych przed dalszą degradacją ich społecznie istotnych walorów przez prowadzoną dotychczas gospodarkę leśną.	39	Brak wskazań mierzalnych i prawnych jak dotychczasowa gospodarka leśna degraduje istotne walory społeczne. Użyte słowa są skierowane pod adresem lasów państwowych, bez kontekstu jak podobna gospodarka leśna prowadzona jest w lasach prywatnych i komunalnych.	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nieuwzględniona.	W Raporcie pojęcie „degradacja” odnosi się do ryzyka ograniczania społecznie ważnych funkcji na obszarach wskazywanych jako lasy społeczne. Zapis nie stanowi krytyki konkretnej instytucji, lecz opisuje kontekst i cel zabezpieczenia wskazywany w pilotażu. Raport nie obejmuje analizy porównawczej praktyk gospodarki leśnej w lasach różnych form własności. Wprowadzenie takiego kontekstu wykracza poza zakres opracowania.
185.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu	3.8 Przebieg i efekty procesu w poszczególnych aglomeracjach	Zasięg obszarów oraz sposoby gospodarowania: Toruń: Osiągnięto pełne porozumienie stron zarówno w zakresie zasięgu lasów społecznych, jak i sposobów gospodarowania.	21`	Obecne brzmienie raportu jest nieprecyzyjne i wymaga korekty ze względu na stan faktyczny: Potwierdzenie konsensusu w Toruniu: Raport błędnie sumuje wyniki dla obu miast. W Toruniu proces zakończył się pełnym	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Doprecyzowano zapis w tabeli w rozdz. 3.8 tak, aby jednoznacznie oddzielać ustalenia wypracowane w toku spotkań Zespołu od propozycji zgłoszonych po zakończeniu obrad, które nie były wspólnie wypracowane. Teraz zapis brzmi: Nie uzgodniono w całości zasad

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			Bydgoszcz: Osiągnięto porozumienie w zakresie zasięgu obszarów oraz zasad gospodarowania wypracowanych podczas spotkań Zespołu. Dodatkowe propozycje, które wpłynęły po zakończeniu obrad, a przed przekazaniem Raportu przez Wojewodę, nie były przedmiotem wspólnych ustaleń i nie zostały rozstrzygnięte w toku prac Zespołu.		uzgodnieniem wszystkich parametrów (zasięg i zasady), co powinno zostać wyraźnie odnotowane jako zakończony sukcesem etap prac. Rozróżnienie ustaleń od jednostronnych wniosków: W przypadku Bydgoszczy sformułowanie o "nieuzgodnieniu w całości zasad" jest mylące. Strony wypracowały wspólne stanowisko podczas spotkań. Propozycje, które wpłynęły po terminie ostatniego spotkania zespołu, nie mogą być traktowane jako element "braku porozumienia", lecz jako nowe postulaty, które ze względów proceduralnych (brak kolejnych spotkań) nie mogły zostać poddane analizie ani rozstrzygnięte przez Zespół. Rzetelność sprawozdawcza: Zapis powinien jasno oddzielać to, co zostało wspólnie wypracowane i zaakceptowane w toku dialogu, od propozycji, które wpłynęły poza trybem warsztatowym i nie uzyskały akceptacji stron. Obecny zapis sugeruje ogólny brak porozumienia, co jest krzywdzące dla dotychczasowego wysiłku negocjacyjnego wszystkich zaangażowanych podmiotów.			gospodarowania, w szczególności w zakresie propozycji zgłoszonych po zakończeniu spotkań Zespołu.
186.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach Bydgoszcz i Toruń	W obszarze Torunia osiągnięto zakładany rezultat w postaci pełnego uzgodnienia zasięgu lasów społecznych oraz zasad gospodarowania. W obszarze Bydgoszczy osiągnięto porozumienie w zakresie wypracowanym podczas spotkań Zespołu. Uwagi zgłoszone po zakończeniu obrad, a przed przekazaniem Raportu przez Wojewodę, ze względów proceduralnych i braku możliwości ich merytorycznego przepracowania, pozostają postulatami	54	Stwierdzenie o „nieosiągnięciu zakładanego rezultatu” w odniesieniu do Torunia jest bezpośrednio sprzeczne z faktami. W tym ośrodku proces zakończył się wypracowaniem pełnego i bezspornego konsensusu. Stosowanie uogólnień obejmujących całą aglomerację zniekształca obraz rzeczywistych postępów prac. Istotą prac Zespołu była wspólna analiza i akceptacja rozwiązań. Postulaty zgłoszone w trybie pozawarsztatowym, tuż przed przekazaniem Raportu, nie mogą być	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Poprawiono informacje w Raporcie.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			nierozstrzygniętymi i nie stanowią przedmiotu uzgodnienia.		traktowane jako składowa „braku porozumienia”. Stanowią one jedynie zewnętrzny wniosek, który nie przeszedł drogi merytorycznej weryfikacji przez wszystkich członków Zespołu i jako taki nie powinien rzutować na ocenę wcześniej wypracowanych kompromisów. Przyjęty w raporcie zapis sugeruje ogólny impas decyzyjny, podczas gdy sytuacja dotyczy wyłącznie braku możliwości odniesienia się do nowych, spóźnionych propozycji. Skuteczność prac Zespołu powinna być oceniana przez pryzmat tematów, które były przedmiotem wspólnego procedowania, a nie jednostronnych wniosków wpływających po zamknięciu dyskusji. Przeredagowanie zapisu jest niezbędne, aby oddać sprawiedliwość stronom, które w toku dialogu zbliżyły swoje stanowiska i doprowadziły do wiążących ustaleń w Bydgoszczy w zakresie pierwotnie procedowanego materiału.			
187.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach Bydgoszcz i Toruń	Wnoszę o uzupełnienie i doprecyzowanie zapisu w sekcji rekomendacji w następujący sposób: W toku prac Zespołu szeroka reprezentacja strony społecznej oraz przedstawiciele samorządów formułowali stanowisko, według którego kategoria lasu społecznego nie powinna być utożsamiana z całkowitym wyłączeniem z gospodarki leśnej. Wskazano, że całkowite wyłączenia z użytkowania powinny ograniczać się do rezerwatów przyrody oraz innych obszarów wyłączonych ze względu na ich wysokie walory przyrodnicze. W przypadku lasów społecznych, ze względu na konieczność	54	Należy wyraźnie rozróżnić przesłanki merytoryczne leżące u podstaw różnych form ochrony lasu. O ile wysokie walory przyrodnicze (np. w rezerwatach) uzasadniają stosowanie ochrony biernej i całkowite wyłączenie z gospodarki leśnej, o tyle w przypadku lasów społecznych nadrzędnym celem jest ich bezpieczne udostępnianie mieszkańcom. Kluczowym wnioskiem z prac Zespołu jest fakt, że to szeroka reprezentacja strony samorządowej oraz organizacji społecznych – a nie wyłącznie zarządca terenu – opowiedziała się przeciwko całkowitemu zaniechaniu prac leśnych. Wskazano, że lasy o intensywnej funkcji rekreacyjnej wymagają	Opinia	Uwaga nieuwzględniona.	Załącznik 3 ma charakter sprawozdawczy i odtwarza przebieg dyskusji oraz stanowiska stron, bez wprowadzania rozbudowanej argumentacji normatywnej, wykraczającej poza udokumentowany opis spotkań.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			zapewnienia bezpieczeństwa publicznego oraz utrzymania funkcji rekreacyjnej, właściwym instrumentem powinny być modyfikacje i ograniczenia gospodarki leśnej, a nie jej całkowite zaniechanie.		stałego, aktywnego dbania o stan sanitarny. Przyjęcie modelu modyfikacji gospodarki zamiast jej wyłączenia pozwala skutecznie chronić funkcje społeczne lasu, zapewniając jednocześnie leśnikom niezbędne narzędzia do usuwania zagrożeń. Jest to jedyne racjonalne rozwiązanie, które pozwala zarządcy wywiązać się z ustawowej odpowiedzialności za bezpieczeństwo publiczne, zapobiegając sytuacji, w której brak możliwości interwencji technicznej zagrażałby zdrowiu i życiu użytkowników.			
188.	PGL LP Nadleśnictwo Siewierz	3.5 Powołanie lokalnych zespołów ds. lasów społecznych	Raport mocno akcentuje partycypację społeczną. Może to prowadzić do rozmycia odpowiedzialności za trwałość gospodarki leśnej. W regionie śląskim lasy często pełnią funkcję: bufora klimatycznego i zdrowotnego dla obszarów silnie obciążonych smogiem, terenów kompensacyjnych po szkodach górniczych. Tymczasem wnioski raportu nie dość wyraźnie podkreślają, że nie każda potrzeba rekreacyjna czy plan urbanistyczny powinna mieć pierwszeństwo przed funkcją ochronną i produkcyjną lasu.	19		Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport ma charakter sprawozdawczy i opiera się na analizie dokumentów z pilotażu, odtwarzając przebieg procesu i udokumentowane stanowiska stron. Zagadnienia związane z różnymi funkcjami lasów prezentowane w podczas pilotażu są opisane w Raporcie. Raport nie ocenia skutków ustanowienia lasów społecznych.
189.	PGL LP Nadleśnictwo Siewierz	Sposoby rozumienia społecznych funkcji lasu	W lasach społecznych LP mają promować „naturalność” (martwe drewno, ograniczoną ingerencję), ale jednocześnie odpowiadają za: bezpieczeństwo użytkowników, drożność szlaków, ryzyko pożarowe i wiatrołomy W regionach zurbanizowanych rośnie presja, by las był jednocześnie: „dziki jak rezerwat i bezpieczny jak park miejski”. To cel wewnętrznie sprzeczny, który przerzuca na LP odpowiedzialność za	26		Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport odtwarza przebieg dyskusji i stanowiska stron w zakresie, w jakim zostały zapisane w dokumentach, bez rozbudowywania argumentacji normatywnej. Raport nie ocenia skutków ustanowienia lasów społecznych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			oczekiwania, których nie da się w pełni pogodzić.					
190.	PGL LP Nadleśnictwo Siewierz	Sposoby rozumienia społecznych funkcji lasu	Lasy społeczne wokół aglomeracji pełnią w praktyce rolę rozszerzonej infrastruktury miejskiej (odpowiednik parków, terenów rekreacyjnych i „zielonych płuc"), lecz pozostają zarządzane i finansowane przez Lasy Państwowe. To gminy: odpowiadają za jakość życia mieszkańców, planują przestrzeń, transport i rozwój mieszkaniowy i inne. Tymczasem finansowe i prawne skutki intensywnego użytkowania lasów społecznych (utrzymanie infrastruktury, bezpieczeństwo, sprzątanie, obsługa ruchu, konsultacje społeczne) są w dużej mierze przerzucane na Lasy Państwowe. Sprzeczność systemowa: Powstaje asymetria, w której: gmina kształtuje popyt na funkcje społeczne lasu, ale Lasy Państwowe ponoszą koszty i ryzyk ich realizacji. Wniosek praktyczny: Cele lasów społecznych powinny być w większym stopniu włączone w formalne kompetencje i budżety gmin — np. poprzez: współfinansowanie infrastruktury rekreacyjnej, umowy o współzarządzanie wybranymi obszarami, lokalne fundusze utrzymania lasów społecznych powiązane z planowaniem przestrzennym i polityką zdrowotną. Tylko wtedy odpowiedzialność polityczna, finansowa i organizacyjna będzie spójna z faktycznym wpływem gmin na sposób korzystania z tych terenów. W przeciwnym razie istnieje realne ryzyko tworzenia oczekiwań i roszczeń niekoniecznie uzasadnionych ze względu	26		Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych. Przedmiotem Raportu nie jest formułowanie modele instytucjonalnych. Kwestie finansowe zostały uwzględnione w Raporcie, także rekomendacja 13 została poświęcona tej kwestii.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			na podstawową kwestie – brak odpowiedzialności za realizację w tym odpowiedzialność finansową.					
191.	RDLP Łódź	3.9 Działania MKiŚ po zakończeniu pierwszego etapu pilotażu	Wyliczając wskaźnik nie wzięto powierzchni lasów innych form własności - powinno się wziąć do wyliczania wskaźnika w przypadku Łodzi Las Łagiewnicki oraz pozostałe lasy, których jest znaczna powierzchnia. W ogóle wyliczanie wskaźnika na jakiś stan jest bezzasadne ponieważ ilość mieszkańców się ciągle zmienia jest dużo kompleksów w ogóle nie odwiedzanych, niedostępnych, nie wzbudzających zainteresowania.	23		Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Raport przedstawia wskaźniki w ujęciu wynikającym z materiałów pilotażu. Przedmiotem Raportu nie jest sposób konstrukcji wskaźnika oraz proponowanie metody ich obliczania.
192.	RDLP Łódź	3.5 Powołanie lokalnych zespołów ds. lasów społecznych	We wstępnej fazie nie było wyjściowej, pierwszej propozycji zasięgu lasów społecznych.	19		Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Poprawiono zapis. Kwestię braku precyzji w określeniu geograficznego zasięgu procesu została w Raporcie omówiona w Rozdz. 4.1.
193.	RDLP Łódź	5. Wnioski z analizy i rekomendacje, Niedoskonałośc procesu partycypacyjnego	Samorządy zwracały uwagę na problem, że proces wyznaczania LoWFS nie był odpowiednio przygotowany. Przygotowanie wytycznych całego procesu było rolą MKiŚ (dopracowany jednolity dla wszystkich zespołów regulamin, definicje - wyjaśnienie, ewentualne wcześniejsze przygotowanie propozycji zasięgu, itp.).	37		Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	W Raporcie przedstawiono problemy związane z udziałem samorządu w pilotażu.
194.	RDLP Łódź	Niedoskonałość procesu partycypacyjnego, punkt 2	Była to rola wiodąca MKiŚ, które organizowało cały proces. W związku z tym przed przystąpieniem do prac zespołów, wszelkie zasady i wytyczne powinny być znane dużo wcześniej interesariuszom. Jasne wytyczne co do kryteriów uznawania LoWFS pojawiły się dopiero pod koniec września 2024 - tuż	37		Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Raport omawia niedoskonałości procesu partycypacyjnego na podstawie materiałów z pilotażu. Kwestie podnoszone w uwadze zostały przedstawione w Raporcie.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			przed pierwszymi spotkaniami zespołów. Wcześniej nie było żadnych konkretnych wytycznych. Lista uczestników zespołów była ściśle określona i zamknięta przez MKiŚ. Dokonywanie wszelkich zmian (w tym zastępstw) każdorazowo wymagało aprobaty MKIŚ.					
195.	RDLP Łódź	Niedoskonałość procesu partycypacyjnego, punkt 5	Udział LP był ściśle ograniczony przez MKiŚ, a przedstawiciele LP stanowili mniej niż 10% składu zespołu.	37		Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Raport opisuje skład i sposób powoływania zespołów oraz wskazuje problemy reprezentatywności i równowagi stron.
196.	RDLP Łódź	Partycypacja społeczna i transparentność, punkt 8	Na poziomie krajowym to powinni być tylko przedstawiciele MKiŚ i DGLP - pozostali interesariusze powinni być tylko z danego regionu. Nie powinno się dopuścić, żeby ktoś np. z terenu RDLP Kraków decydował co ma się dziać na terenie RDLP Gdańsk.	41		Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport rekomenduje mapowanie interesariuszy na poziomie krajowym i lokalnym, aby zapewnić adekwatny dobór uczestników do zakresu rozstrzyganych kwestii, bez przesądzania z góry jednolitego modelu reprezentacji.
197.	RDLP Łódź	Łódź	LP na polecenie MKiŚ redagowały raporty, ale każdy miał możliwość wniesienia uwag do raportu. Z uwagi na rozbieżność stanowisk raport prezentował wszystkie zaproponowane rozwiązania jako równoważne - bez wskazywania na rozwiązanie którejkolwiek strony. Wszystkie zasady co do składu zespołu, pracy zespołu (w tym regulamin) i ról w zespole ustaliło MKiŚ. Nie może być mowy o asymetrii skoro skład zespołu był ściśle ustalony przez MKiŚ, a lista z propozycją członków zespołu oraz facylitator zostały zaakceptowane przez MKiŚ.	64		Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Przeredagowano zapisy oraz usunięto zbędne komentarze.
198.	Lasy Państwowe Regionalna Dyrekcja Lasów	Załącznik 7. Propozycje rozwiązań	12. Konieczna jest zmiana przepisów o odpowiedzialności (proponujemy zmianę sformułowania „nadleśniczych” na	97	W Nadleśnictwie Gryfino, na terenie RDLP w Szczecinie prowadzone są postępowania - karne i kilka cywilnych - wobec dwóch	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Kwestia odpowiedzialności nadleśniczych została uwzględniona w Raporcie, także w Rekomendacjach, gdzie wskazano

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
	Państwowych w Szczecinie	zgłoszone przez uczestników Procesu.	”leśników”) za bezpieczeństwo. Obecny kształt przepisów, zgodnie z którymi leśnicy ponoszą odpowiedzialność prawną za wypadki w lesie, był wskazywany przez wszystkie strony biorące udział w pilotażu jako bariera utrudniająca leśnikom uwzględnianie oczekiwań strony społecznej.		leśniczych. Wobec tego, nie tylko nadleśniczy odpowiada za bezpieczeństwo, ale również imiennie leśniczowie, co było podkreślane podczas spotkań ZLW w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie. Dlatego należy dopisać również leśniczych.			na konieczność zmiany obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie. Przepisy te nie stosują się do leśniczych.
199.	Lasy Państwowe Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	Załącznik 7. Propozycje rozwiązań zgłoszone przez uczestników	Podkreślić, że wiodącą funkcję lasów społecznych jest funkcja rekreacyjna i wypoczynkowa, gdyż takie są faktyczne oczekiwania mieszkańców. Ochrona walorów przyrodniczych jest całkowicie odrębnym procesem.	94-97	Potrzeba uzupełnienia raportu o uwagi zgłaszane również podczas posiedzeń Zespołu oraz podczas spotkań on-line.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nieuwzględniona.	Raport przedstawia stanowiska stron w sprawie funkcji lasów. Nie ma podstaw do formułowania tezy, że „ochrona walorów przyrodniczych jest całkowicie odrębnym procesem”. Sprawozdania ze spotkań zespołów oraz nagrania, jeśli były dostępne, były przedmiotem analizy podczas prac nad Raportem, w tym w zakresie zgłaszanych propozycji rozwiązań.
200.	Lasy Państwowe Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	Załącznik 7. Propozycje rozwiązań zgłoszone przez uczestników	Nie można pogodzić wyłączeń i ograniczeń użytkowania z zapewnieniem bezpieczeństwa. Sama zmiana przepisów dotyczących odpowiedzialności zarządcy lasu za wypadki tego bezpieczeństwa nie zwiększy. Między innymi z tego względu modyfikacje prospołeczne w gospodarce leśnej są najlepszym modelem zagospodarowania tych lasów. Raport wymaga doprecyzowania, że lasy społeczne nie są obszarami biernej ochrony. Ograniczanie lub wstrzymywanie zabiegów hodowlanych, zwłaszcza w lasach intensywnie użytkowanych rekreacyjnie, może prowadzić do pogorszenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zwiększenia zagrożeń dla bezpieczeństwa publicznego. Lasy społeczne mogą skutecznie łączyć potrzeby społeczne z funkcjami przyrodniczymi pod warunkiem	94-97	Potrzeba uzupełnienia raportu o uwagi zgłaszane również podczas posiedzeń Zespołu oraz podczas spotkań on-line.	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Kwestia bezpieczeństwa w stanowiskach uczestników pilotażu została opisana w Raporcie. Sprawozdania ze spotkań zespołów oraz nagrania, jeśli były dostępne, były przedmiotem analizy podczas prac nad Raportem, w tym w zakresie zgłaszanych propozycji rozwiązań.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			zachowania nadrzędności trwałości lasu, możliwości prowadzenia aktywnej hodowli oraz spójności z obowiązującymi Planami Urządzenia Lasu					
201.	Lasy Państwowe Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	Załącznik 7. Propozycje rozwiązań zgłoszone przez uczestników	W raporcie pominięto rolę Lasów Miejskich miasta Szczecina, (choć nie były uczestnikiem omawianego projektu pilotażowego MKiŚ) które już wypełniają z powodzeniem funkcję lasów społecznych, a bezpośrednio sąsiadują z lasami w zarządzie nadleśnictw.	94-97	Potrzeba uzupełnienia raportu o uwagi zgłaszane również podczas posiedzeń Zespołu oraz podczas spotkań on-line.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Pilotażem były objęte lasy zarządzane przez PGL LP; nie dotyczył on lasów miejskich. Sprawozdania ze spotkań zespołów oraz nagrania, jeśli były dostępne, były przedmiotem analizy podczas prac nad Raportem, w tym w zakresie zgłaszanych propozycji rozwiązań.
202.	Lasy Państwowe Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	Rozdział 4.2 – Pilotaż jako proces partycypacyjny, podrozdział Ramy czasowe pilotażu	Raport wskazuje na presję czasową, jako jedną z barier procesu, jednak nie odnosi się w wystarczającym stopniu do jej wpływu na możliwość rzetelnego wykorzystania wiedzy praktycznej zdobytej przez przedstawicieli pracowników LP.	31	Krótkie terminy ograniczały możliwość przeprowadzenia pogłębionych analiz terenowych, konsultacji wewnętrznych oraz przygotowania wariantowych rozwiązań. Uwzględnienie tej perspektywy pozwoli lepiej zaplanować harmonogram kolejnych etapów prac.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Raport zawiera odniesienia do zidentyfikowanych ograniczeń organizacyjnych pilotażu, w tym dotyczących harmonogramu oraz ram czasowych realizacji działań. Czynniki te miały wpływ na zakres dostępnych materiałów oraz stopień ich przygotowania, co zostało uwzględnione w analizie jako jedno z istotnych uwarunkowań procesu.
203.	Lasy Państwowe Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	4.2 Pilotaż jako proces partycypacyjny	Zasadne wydaje się rozważenie wprowadzenia możliwości pisemnego zgłaszania uwag i stanowisk w trakcie prac lokalnych zespołów, z jednoczesnym krótkim wprowadzeniem ustnym oraz pisemnym uzasadnieniem zgłaszanego głosu.	31	Takie rozwiązanie mogłoby usprawnić przebieg spotkań, uporządkować dyskusję oraz umożliwić pełniejsze i bardziej precyzyjne przedstawienie stanowisk stron.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Doprecyzowano zapisy rekomendacji 7. Rekomendacje mają charakter kierunkowy. Konkretne rozwiązania zostaną wypracowana na potrzeby drugiego etapu pilotażu. Uwzględnione zostaną procedury, które wzmocnią przejrzystość procesu, ułatwią dokumentowanie zgłaszanych uwag oraz będą sprzyjać skutecznemu włączeniu perspektyw różnych interesariuszy.
204.	Lasy Państwowe Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	4.1 Argumenty i różnica stanowisk	Zagadnienie bezpieczeństwa ludzi w lesie wiąże się również z problemem prawnej odpowiedzialności nadleśniczych (należy dodać: i imiennie leśniczych) za to bezpieczeństwo. Obecne zapisy Ustawy o lasach oraz interpretacja sądów wskazują, że oprócz odpowiedzialności cywilnej zarządca lasu może być pociągnięty również do odpowiedzialności karnej za narażenie człowieka na utratę zdrowia i	27	W Nadleśnictwie Gryfino, na terenie RDLP w Szczecinie prowadzone są postępowania - karne i kilka cywilnych - wobec dwóch leśniczych. Wobec tego, nie tylko nadleśniczy odpowiada za bezpieczeństwo, ale również imiennie leśniczowie, co było podkreślane podczas spotkań ZLW w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie. Dlatego należy dopisać również leśniczych.	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Kwestia odpowiedzialności nadleśniczych została uwzględniona w Raporcie, także w Rekomendacjach, gdzie wskazano na konieczność zmiany obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			życia. Perspektywa potencjalnej odpowiedzialności cywilnej i karnej tworzy presję na zarządców lasów. Mimo różnych stanowisk co do sposobów i zakresu zapewnienia bezpieczeństwa w lesie, strony zgadzały się co do tego, że kwestia odpowiedzialności nadleśniczych (należy dodać: i imiennie leśniczych) za bezpieczeństwo osób przebywających w lesie wymaga nowego uregulowania.					
205.	Lasy Państwowe Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	5. Wnioski z analizy i rekomendacje	Uczestnicy posługiwali się argumentami dotyczącymi bezpieczeństwa, skutków ekonomicznych czy stanowiska nauki, które wypływały z odmiennych zestawów założeń i należały do odmiennych dyskursów - naukowych czy publicznych. Na możliwości osiągnięcia przez strony porozumienia zaważyło to, że przed przystąpieniem do pilotażu nie rozwiązano kwestii odpowiedzialności prawnej nadleśniczych (należy dodać: i imiennie leśniczych) za bezpieczeństwo osób przebywających w lesie oraz możliwych skutków ekonomiczno-finansowych powoływania lasów społecznych dla poszczególnych nadleśnictw.	36	W Nadleśnictwie Gryfino, na terenie RDLP w Szczecinie prowadzone są postępowania - karne i kilka cywilnych - wobec dwóch leśniczych. Wobec tego, nie tylko nadleśniczy odpowiada za bezpieczeństwo, ale również imiennie leśniczowie, co było podkreślane podczas spotkań ZLW w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie. Dlatego należy dopisać również leśniczych.	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Kwestia odpowiedzialności nadleśniczych została uwzględniona w Raporcie, także w Rekomendacjach, gdzie wskazano na konieczność zmiany obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie. Przepisy te nie stosują się do leśniczych.
206.	Lasy Państwowe Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	5. Wnioski z analizy i rekomendacje	4. Brak ram formalno-prawnych był także źródłem niepewności co do potencjalnych konsekwencji prawnych i finansowo-ekonomicznych ustanowienia lasów społecznych. Dotyczyło to w szczególności kwestii odpowiedzialności prawnej nadleśniczych (należy dodać: i leśniczych) za bezpieczeństwo osób przebywających w lasach i potencjalnie zwiększonego ryzyka prawnego w przypadku zaniechania zabiegów w lasach	39	W Nadleśnictwie Gryfino, na terenie RDLP w Szczecinie prowadzone są postępowania - karne i kilka cywilnych - wobec dwóch leśniczych. Wobec tego, nie tylko nadleśniczy odpowiada za bezpieczeństwo, ale również imiennie leśniczowie, co było podkreślane podczas spotkań ZLW w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie. Dlatego należy dopisać również leśniczych.	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Kwestia odpowiedzialności nadleśniczych została uwzględniona w Raporcie, także w Rekomendacjach, gdzie wskazano na konieczność zmiany obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie. Przepisy te nie stosują się do leśniczych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			wyłączanych z pozyskania drewna (aczkolwiek zapisy ONoL przewidują wyjątki służące zapewnieniu bezpieczeństwa).					
207.	Lasy Państwowe Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	5. Wnioski z analizy i rekomendacje	Ustalenia wynikające z ONoL dawały podstawę by oczekiwać, że pilotaż doprowadzi do szybkiego tymczasowego zabezpieczenia wyznaczonych lasów społecznych (należ wykreślić: przed dalszą degradacją ich społecznie istotnych walorów przez prowadzoną dotychczas gospodarkę leśną). Założenie to jest trudne do zrealizowania za pomocą istniejących instrumentów prawnych, a brak skutecznego zabezpieczenia podważa zaufanie uczestników do dalszych etapów procesu.	39	Z założenia gospodarka leśna nie prowadzi do degradacji walorów przyrodniczych, gdyż dzięki prowadzonej w taki sposób gospodarce leśnej, mamy zachowanych w stanie właściwym wiele siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, a także osobliwości przyrodniczych i form ochrony przyrody w lasach. Wobec powyższego, zapis ten należy usunąć, gdyż jest niezasadny.	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nieuwzględniona.	Raport nie ocenia gospodarki leśnej, zapis odnosi się do potrzeby tymczasowego zabezpieczenia lasów społecznych przed utratą istotnych dla społeczeństwa walorów. Sformułowanie „degradacja społecznie istotnych walorów” odnosi się do kontekstu pilotażu i obaw części uczestników związanych z kontynuacją działań gospodarczych na obszarach proponowanych jako lasy społeczne.
208.	Lasy Państwowe Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	5. Wnioski z analizy i rekomendacje.	Podsumowując, pierwszy etap pilotażu wyznaczania lasów społecznych miał miejsce w warunkach (sformułowanie: "narastającego konfliktu o lasy", zamieć na: "braku kompromisu") pomiędzy organizacjami sprzeciwiającymi się tzw. wycinkom i Lasami Państwowymi.	39	Nie można mówić o „warunkach narastającego konfliktu”, gdyż spotkania ZLW odbywały się w przyjaznej atmosferze. Brak uzyskanego kompromisu wynikał z odmiennych stanowisk i braku podstaw prawnych do niektórych propozycji. Istotnym elementem, który miał wpływ na nie osiągnięcie końcowego kompromisu – był brak czasu i niemożność zorganizowania kolejnych, 1 lub 2 spotkań (rokowania dla obszaru wokół m. Szczecin były bardzo dobre w tym zakresie).	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Opis dotyczy sytuacji społecznej, w której był realizowany proces, a nie atmosfery podczas spotkań. Niemniej przeredagowano zapis.
209.	Lasy Państwowe Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	5. Wnioski z analizy i rekomendacje.	6. Konieczna jest także zmiana obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych (należy dodać: i leśniczych) za bezpieczeństwo w lesie, czemu powinno towarzyszyć wypracowanie i wdrożenie planów zarządzania ryzykiem w lasach społecznych. Tę rekomendację również	41	W Nadleśnictwie Gryfino, na terenie RDLP w Szczecinie prowadzone są postępowania - karne i kilka cywilnych - wobec dwóch leśniczych. Wobec tego, nie tylko nadleśniczy odpowiada za bezpieczeństwo, ale również imiennie leśniczowie, co było podkreślane podczas spotkań ZLW w Zachodniopomorskim Urzędzie	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Kwestia odpowiedzialności nadleśniczych została uwzględniona w Raporcie, także w Rekomendacjach, gdzie wskazano na konieczność zmiany obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie. Przepisy te nie stosują się do leśniczych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			należy zrealizować centralnie przed wznowieniem prac na poziomie lokalnym.		Wojewódzkim w Szczecinie. Dlatego należy dopisać również leśniczych.			
210.	Lasy Państwowe Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	5. Wnioski z analizy i rekomendacje.	Należy dodać pkt 16. W przypadku prowadzenia w nadleśnictwach prac nad PUL, prace II etapu pilotażu należy przenieść do ZLW powołanego w ramach prac nad PUL, biorąc pod uwagę ww. rekomendacje i partycypacje.	42	W dziale Partycypacja społeczna i transparentność, należy dodać pkt 16 o ww. treści, aby było możliwe wdrożenie wypracowanych przez ZLW rekomendacji do PUL.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Wniosek dotyczący sytuacji nakładania się w czasie prac nad PUL i dyskusji o lasach społecznych wprowadzono do rekomendacji 3. Należy podkreślić, że tryb powoływania i funkcjonowania ZLW jest różny z założeniami pilotażu (m. in. nie odwołuje się do ONOL).
211.	Lasy Państwowe Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	5. Wnioski z analizy i rekomendacje.	Należy zamienić pkt 16 na 17 o treści: 17. Podjęte do tej pory przez Lasy Państwowe prospołeczne modyfikacje gospodarki leśnej i środki zabezpieczające walory przyrodnicze powinny zostać poddane ocenie pod kątem skuteczności w zabezpieczaniu społecznie ważnych walorów lasów. Na tej podstawie ministerstwo Klimatu i Środowiska powinno podjąć decyzję o ew. wprowadzeniu nowych narzędzi umożliwiających skuteczne tymczasowe zabezpieczenie funkcji społecznych w wyznaczonych lasach społecznych lub poprzez ich wdrożenie w ramach prac ZLW nad PUL.	42	W dziale Zabezpieczenie wyznaczonych lasów społecznych, należy zamienić pkt 16 na 17 o ww. treści, aby było możliwe wdrożenie wypracowanych przez ZLW rekomendacji do PUL.	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga uwzględniona.	Rekomendacja została uzupełniona: „Podjęte do tej pory przez Lasy Państwowe prospołeczne modyfikacje gospodarki leśnej i środki zabezpieczające walory przyrodnicze powinny zostać poddane ocenie pod kątem skuteczności w zabezpieczaniu społecznie ważnych walorów lasów. Na tej podstawie Ministerstwo Klimatu i Środowiska powinno podjąć decyzję o ew. wprowadzeniu nowych narzędzi umożliwiających skuteczne tymczasowe zabezpieczenie funkcji społecznych w wyznaczonych lasach społecznych. Tam, gdzie równolegle prowadzone są prace nad PUL, należy dążyć do koordynacji tego zabezpieczenia z procesami partycypacyjnymi prowadzonymi w ramach prac nad PUL (w tym w formule ZLW), o ile pozwalają na to uwarunkowania organizacyjne i harmonogramowe.
212.	Lasy Państwowe Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach.	Podczas dyskusji dotyczącej wzmocnienia ochrony Puszczy Bukowej przedstawiono rozbieżne stanowiska dotyczące zasad gospodarowania, od wyłączenia z cięć drzewostanów w wieku ponad 80 lat dla gatunków liściastych, zgłaszanych przez organizacje społeczne do stanowiska przedstawicieli związków zawodowych o liberalizację tych zasad i szersze cięcia. Natomiast RDOŚ przedstawił rozwiązanie	67	Proponujemy powyższy zapis, który urealnia poszczególne stanowiska. Przedstawiciele związków zawodowych, nie uczestniczyli w roli pracowników Nadleśnictwa, więc zapis należy zmienić. Natomiast Nadleśnictwo Gryfino wskazało wyłączenie z cięć drzewostanów w wieku powyżej 80 lat, jako jedną z opcji wymagającą odrębnych uzgodnień (tak duży obszar wymaga wielu analiz przyrodniczo-ekonomicznych). Przyjęte rozwiązanie dla Puszczy Bukowej	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Skorygowano zapis dot. wieku drzewostanów. Sprawdzono opis i zweryfikowano go w świetle dokumentacji procesu. Dokumentacja nie potwierdza, by podczas procesu Nadleśnictwo podnosiło "tymczasowość" zaprzestania cięć i by kwestionowało merytorycznie to rozwiązanie. Usunięto zapis dot. związków zawodowych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			pośrednie między powyższymi stanowiskami.		zaprzestania cięć w drzewostanach powyżej 70-80 lat było rozwiązaniem czasowym i schematycznym, wskazanym na okres do momentu pojawienia się nowych uregulowań prawnych (na zasadzie moratorium) i nie powinno być docelowym rozwiązaniem dla Puszczy Bukowej. W dłuższej perspektywie czasowej jest rozwiązaniem, które stoi w sprzeczności z aktualnie obowiązującym prawem i naukami leśnymi. Decyzje dotyczące lasów społecznych powinny być każdorazowo oceniane pod kątem ich wpływu na przyszłą strukturę gatunkową, wiekową i przestrzenną drzewostanów, wynikać z potrzeb lasu oraz zapewniać ciągłość i trwałość lasu.			
213.	Lasy Państwowe Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach.	Przedstawiciele LP jako zarządcy terenu podkreślali, że zapewnienie bezpieczeństwa w lasach jest ich obowiązkiem, zwłaszcza na terenach w pobliżu terenów zabudowanych, infrastruktury turystycznej czy w drzewostanach, które zagrażają odwiedzającym. Stali na stanowisku, że drzewostany te wymagają regularnych cięć, przebudowy, (zmienić sformułowanie: "usuwania" na "obalania") martwych i przewracających się drzew. Natomiast strona społeczna postulowała o zapewnienie bezpieczeństwa poprzez odpowiednie zarządzanie ryzykiem.	68	Proponujemy zmianę powyższego zapisu, gdyż Nadleśnictwo Gryfino nie proponowało usuwania drzew niebezpiecznych, lecz ich obalania, w celu zasilenia depozytu martwego drewna.	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Dokumenty procesu wskazują, że zamiarem Lasów Państwowych było usuwanie i wykorzystywanie martwego drewna. Kwestia odpowiedzialności nadleśniczych została uwzględniona w Raporcie, także w Rekomendacjach, gdzie wskazano na konieczność zmiany obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie.
214.	Osoba fizyczna	Całość	Cała inicjatywa jest źle przygotowana, brak jest ustaleń jak lasy społeczne powinny funkcjonować. Uważam, że obecną formą gospodarki leśnej jest właściwa, i zaspokaja potrzeby społeczne.			Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności tworzenia lasów społecznych ani gospodarki leśnej.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
215.	Osoba fizyczna	analiza treści dokumentów	metody określenia gospodarki leśnej w raporcie powinny uwzględniać konkretne przykłady wykonania tej gospodarki leśnej w kontekście incydentów od jakich dochodziło w obszarze lasów społecznych w czasie i po rozmowach	43	nadleśnictwo Babki informuje : w oddz. 92 g - 99 - L. Mieczewo w roku 2026 planowana jest rębnia IIB na całym wydzieleniu z wyłączeniem kępy ekologicznej. Rębnia została zmodyfikowana z pierwotnie planowanej IIIA. To las 131 letni sosnowy ze spałami żywiczarskimi. Jest w granicach lasu społecznego i jest wskazany jako starolas do weryfikacji. Nie widać by w ostatnich latach były w nim prowadzone jakieś prace, natomiast w podszycie jest czeremcha. Wzorem wydzielenia obok nadleśnictwo zapewne zamierza wyczyścić wszystkie piętra poza właściwym do zera, zniszczyc runo leśne oraz kultywowac monokulturę zamiast wspomóc naturalne procesy odnowień, które już się zainicjowały pomimo wprowadzenia czeremchy przez leśników oraz brak realnie skutecznych działań naprawczych. Sprawa wymaga jeszcze doprecyzowania przez nadleśnictwo, ale są obawy: - Rębnia IIB to szerokie pojęcie i może być różnie wykonana. - Powinna być wstrzymana przynajmniej do czasu zakończenia weryfikacji starolasu - Rebnia nie może prowadzić do monokultury czy zatrzymania wzbogacania runa leśnego przez wywózke martwego drewna. Brak informacji od nadleśnictwa jak właściwie zamierza prowadzić tę rębnie i czy uszanuje kulturowe znaczenie tego lasu w kontekście lasu społęcznego, ale również starolasu. lista 27 incydentów na terenie aglomeracji Poznań https://docs.google.com/spreadsheets/d/1ygQWaK8CSB-	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga uwzględniona częściowo.	Celem raportu jest analiza procesu społecznego, a nie analiza gospodarki leśnej i skuteczności zabezpieczenia drzewostanów. Niemniej w rozdz. 4.3 uzupełniono informacje o społecznym odbiorze rezultatów procesu i tymczasowych zabezpieczeń.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					okz0IraJemwjPACKEqKvazTgbxHtXoXQ/edit?usp=sharing			
216.	Osoba fizyczna	Wnioski i analizy załącznik nr 3	Powierzchnia lasów społecznych wokół Łodzi jest zbyt duża.		Tak duża powierzchnia lasów wokół Łodzi spowoduje nienadzorowane zwiększenie zagęszczenia zwierząt dziko żyjących takich jak: dziki, sarny, lisy, co będzie stanowiło zagrożenie dla ruchu pojazdów oraz dla osób spacerujących. Ponadto w okolicy Łodzi znajduje się kilka watach wilków, kiedy zabraknie im pożywienia będą się przemieszczały w okolice miast, gdzie będą miały pożywienie. Już teraz w naszym mieście jest problem ze zwierzętami : dzikami, lisami i sarnami.	Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych.
217.	Osoba fizyczna	Wnioski i analizy załącznik nr 3	Brak nadzoru ze strony leśników spowoduje degradację lasów, co może być zagrożeniem dla mieszkańców.		Kiedy leśnicy nie będą nadzorować lasu, pojawiają się różnego rodzaju szkodniki, które doprowadzą do degradacji lasu, co może być w następstwie zagrożeniem dla osób spacerujących po lesie.	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny skutków tworzenia lasów społecznych dla gospodarki leśnej. Kwestia bezpieczeństwa w lasach z perspektywy uczestników pilotażu została opisana w Raporcie.
218.	Osoba fizyczna	Załącznik 2. Usługi ekosystemowe w debacie o lasach społecznych	Zamożni mieszkańcy miast i podmiejskich osiedli, którzy postawili domy na terenach leśnych i zieleni obecnie ograniczają gospodarowanie właścicielom i zarządcom sąsiednich gruntów. Klasyczny syndrom NIMBy w polskim wydaniu polegający na podporządkowanie sobie w ramach tzw. lasów społecznych sąsiednich nieruchomości przy pomocy polityków i naukowców. Takie postępowanie będzie rodziło konflikty i niesprawiedliwości społeczne wywołane przez zamożnych mieszkańcy, którzy właściwie za darmo dla własnych celów będą korzystać z terenów sąsiadów. Bogaci mieszkańcy miast budując domy			Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie ocenia kwestii związanych z rozprzestrzenianiem się zabudowy.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			na wsi negują gospodarkę rolna sąsiadów. Produkcja leśna i rolna dla bogatych ludzi jest nieakceptowalna dla ich prywatnych celów.					
219.	Osoba fizyczna	4. Analiza barier i problemów zidentyfikowanych w procesie wyznaczania lasów społecznych	Brak odpowiednio prowadzonej gospodarki leśnej (usuwanie starych i chorych drzewostanów, itp.) mogą nieodwracalnie zniszczyć te obszary. Wiatrołomy itp. mogą również stanowić zagrożenie dla potencjalnych użytkowników lasów społecznych, tj spacerujących i korzystających rekreacyjnie. Proponowane obszary lasów społecznych, ze względu na swoją rozległość, mogą mieć negatywne skutki w gospodarce rolnej.			Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie dokonuje oceny skutków tworzenia lasów społecznych dla gospodarki leśnej czy rolnictwa. Kwestie bezpieczeństwa z perspektywy uczestników pilotażu została opisana w Raporcie.
220.	Osoba fizyczna	Całość	Lasy państwowe zawsze pełniły funkcje społeczne i nie tylko.	Całość	Lasy zawsze były udostępniane dla społeczeństwa, więc obecny twór wprowadza tylko chaos i niepotrzebne nikomu dywagacje. Lasy są były i będą społeczne a gospodarka musi być prowadzona jak dotychczas.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie ocenia zasadności tworzenia lasów społecznych.
221.	Osoba fizyczna	całość	Nie ma potrzeby wyłączać dziwnego tworu pod nazwą lasy społeczne	wszystkie	Lasy zawsze były społeczne, bo są ogólnie dostępne. Kwestie ograniczeń w gospodarowaniu można regulować w trakcie ustalania szczegółów PUL.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie ocenia zasadności tworzenia lasów społecznych.
222.	Osoba fizyczna		Cała ustawa to jakaś pomyłka! Nie będzie kontroli nad tym tworem! Nie dla lasów społecznych! Tylko osoby z wykształceniem leśniczym mają wiedzę jak zarządzać lasem! Nie dla lasów społecznych!!!!			Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie ocenia zasadności tworzenia lasów społecznych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
223.	Osoba fizyczna		Lasy Państwowe od zawsze pełniły ważne funkcje społeczne. Zasługą leśników jest ochrona i zrównoważone gospodarowanie lasami, tak aby służyły one zarówno przyrodzie, jak i ludziom. Leśnicy dbają o zachowanie bioróżnorodności, odnawianie drzewostanów, ochronę przyrody oraz bezpieczeństwo lasów przed pożarami i szkodnikami. Prowadzą także działania edukacyjne, ucząc społeczeństwo szacunku do natury. Lasy Państwowe pełnią rolę gospodarczą, przyrodniczą i społeczną. Zapewniają dostęp do lasów dla wszystkich obywateli, umożliwiają wypoczynek, rekreację i kontakt z naturą. Jednocześnie chronią środowisko naturalne, wpływają na poprawę jakości powietrza i wody oraz przeciwdziałają zmianom klimatu. Dzięki swojej działalności Lasy Państwowe łączą potrzeby człowieka z ochroną przyrody.		Lasy Państwowe od zawsze pełniły ważne funkcje społeczne. Zasługą leśników jest ochrona i zrównoważone gospodarowanie lasami, tak aby służyły one zarówno przyrodzie, jak i ludziom. Leśnicy dbają o zachowanie bioróżnorodności, odnawianie drzewostanów, ochronę przyrody oraz bezpieczeństwo lasów przed pożarami i szkodnikami. Prowadzą także działania edukacyjne, ucząc społeczeństwo szacunku do natury. Lasy Państwowe pełnią rolę gospodarczą, przyrodniczą i społeczną. Zapewniają dostęp do lasów dla wszystkich obywateli, umożliwiają wypoczynek, rekreację i kontakt z naturą. Jednocześnie chronią środowisko naturalne, wpływają na poprawę jakości powietrza i wody oraz przeciwdziałają zmianom klimatu. Dzięki swojej działalności Lasy Państwowe łączą potrzeby człowieka z ochroną przyrody.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie ocenia zasadności tworzenia lasów społecznych ani dotychczas prowadzonej gospodarki leśnej.
224.	PGL LP Nadleśnictwo Brzeziny	Partycypacja społeczna i transparentność 11	Prace lokalnych zespołów w drugim etapie pilotażu powinny być prowadzone na podstawie jasnego wskazania stopnia partycypacji (konsultacje społeczne albo współdecydowanie), z odpowiednio do danej formuły określonymi rolami interesariuszy (w tym decydentów) i zakresami udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji. Powinny zostać ustalone jasne i zrozumiałe dla uczestników zasady dotyczące postępowania w przypadku braku porozumienia i możliwości kontynuowania dialogu.	41	• Współdecydowanie powinno mieć charakter wyjątkowy. • Partnerem do wypracowania jednolitego stanowiska powinny być samorządy, które są głównym reprezentantem społeczeństwa na danym terenie. • W przypadku braku porozumienia decyzję podejmuje nadleśniczy LP wraz z formalnym uzasadnieniem przyjętego stanowiska, od którego można odwołać się do właściwej regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Rekomendacje mają charakter kierunkowy. Konkretne rozwiązania zostaną wypracowane na potrzeby drugiego etapu pilotażu. Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia samorządów w proces i w części dotyczącej rekomendacji wskazuje na potrzebę współpracy z tymi podmiotami. Sugestie dot. drugiego etapu pilotażu zostały odnotowane i będą uwzględnione w projektowaniu prac tym etapie.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
225.	PGL LP Nadleśnictwo Brzeziny	Partycypacja społeczna i transparentność 12	Rezultaty drugiego etapu pilotażu - proponowane zasady gospodarki leśnej w lasach społecznych, będące wynikiem prac lokalnych zespołów - powinny zostać poddane otwartym konsultacjom społecznym, poprzedzonym skutecznym poinformowaniem o ich prowadzeniu. W konsultacjach powinna być zapewniona możliwość składania uwag i wniosków przez wszystkich zainteresowanych. W trakcie trwania drugiego etapu konieczne jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do bieżących informacji na temat procesu wyznaczania lasów społecznych. Społeczeństwo musi zostać poinformowane o sposobie rozstrzygania zgłaszanych uwag, a skonsultowane rezultaty pilotażu muszą zostać zakomunikowane i podane do publicznej wiadomości.	41	• Konsultacje nie mogą podważać obowiązujących dokumentów planistycznych. • Konsultacje powinny odnosić się do społeczeństwa zamieszkałego na terenie gminy, której dotyczą konsultacje. • Należy jasno rozróżnić uwagi wiążące i opiniodawcze.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Rekomendacje mają charakter kierunkowy. Konkretne rozwiązania zostaną wypracowana na potrzeby drugiego etapu pilotażu. Ideę procesu partycypacyjnego jest powszechność. Uwagi zgłaszane w konsultacjach nie mają charakteru "wiążącego". Zasadą procesu partycypacyjnego jest powszechność, zasada ta została przyjęta także w pilotażu. Sugestie dot. drugiego etapu pilotażu zostały odnotowane i będą uwzględnione w projektowaniu prac tym etapie.
226.	PGL LP Nadleśnictwo Brzeziny	Partycypacja społeczna i transparentność 13	Niezbędne jest wyjaśnienie i wypracowanie wspólnego podejścia do kwestii ekonomicznych oraz ocena finansowych skutków wyznaczania lasów społecznych z punktu widzenia zaangażowanych nadleśnictw i samorządów oraz strony społecznej. Potrzebne jest w szczególności określenie zasad finansowania lasów społecznych, w tym infrastruktury związanej z ich udostępnianiem oraz zasad transparentności finansowej funkcjonowania lasów społecznych. Rozstrzygnięte powinny być zarówno kwestie ponoszenia kosztów za kategorie realizowanych zadań, a także uzyskiwanych korzyści z gospodarowania w lesie społecznym.	42	• Ograniczenia pozyskania muszą być poprzedzone analizą ekonomiczną. • Konieczne są mechanizmy rekompensat. • Brak rekompensat nie może obniżać dostępności drewna.	Kwestie finansowe	Uwaga nieuwzględniona.	Rekomendacje mają charakter kierunkowy. Rozwiązania w zakresie finasowania lasów społecznych nie są przedmiotem Raportu. Zagadnienie dostępności opału jest ujęte w Załączniku 7.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
227.	PGL LP Nadleśnictwo Brzeziny	Partycypacja społeczna i transparentność 14	Drugi etap pilotażu nie powinien odbywać się pod presją czasu, jednocześnie ramy czasu powinny być dookreślone. Wypracowanie kompromisu w sprawie sposobów gospodarowania w lesie wymaga możliwości przedyskutowania ich szczegółowo, na podstawie dokładnych danych i z możliwością realizacji obserwacji terenowych. Zaprojektowanie dalszego procesu partycypacji musi obejmować określenie realistycznego harmonogramu i terminu zakończenia pracy, który będzie uwzględniał odpowiedni czas na przygotowanie się zainteresowanych stron do zaangażowania w proces. Niezbędne jest uwzględnienie czasu potrzebnego stronom na „budowanie” zaangażowania na bazie jasnych informacji o lasach społecznych i procesie ich wyznaczania	42	• Harmonogram musi uwzględniać sezonowość prac leśnych. • Proces nie może blokować bieżącej gospodarki.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Rekomendacje mają charakter kierunkowy. Konkretne rozwiązania zostaną wypracowana na potrzeby drugiego etapu pilotażu. Proces partycypacyjny może być prowadzony niezależnie od "sezonowości prac". Kwestia bieżącej gospodarki w lasach wyznaczonych jako lasy społeczne została przedstawiona w rekomendacji 16.
228.	PGL LP Nadleśnictwo Brzeziny	Partycypacja społeczna i transparentność 15	Przed kontynuowaniem procesu w jedenastu aglomeracjach wskazane jest przeprowadzenie wśród interesariuszy procesu debaty dotyczącej kwestii horyzontalnych, takich jak definicja lasu społecznego, formuła partycypacji czy wybór metod i narzędzi do dalszych prac w aglomeracjach.	42	• Debata powinna uwzględniać krajowy bilans drewna. • Lasy społeczne są uzupełnieniem, nie alternatywą gospodarki leśnej.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Zgodnie z rekomendacją 13 kwestie związane z ekonomicznymi skutkami wyznaczenia lasów społecznych powinny być przeanalizowane. Raport nie wskazuje, że lasy społeczne są alternatywą gospodarki leśnej.
229.	PGL LP Nadleśnictwo Brzeziny	Partycypacja społeczna i transparentność 16	Podjęte do tej pory przez Lasy Państwowe prospołeczne modyfikacje gospodarki leśnej i środki zabezpieczające walory przyrodnicze powinny zostać poddane ocenie pod kątem skuteczności w zabezpieczaniu społecznie ważnych walorów lasów. Na tej podstawie Ministerstwo Klimatu i Środowiska powinno podjąć decyzję o ew.	42	• Nowe narzędzia nie mogą trwale ograniczać użytkowania lasu. • Niezbędna jest okresowa ocena skutków. • Status lasu społecznego powinien posiadać możliwość zmiany (powoływanie i odwoływanie, np. po budowie CPK tereny przy magistralach kolejowych nie będą atrakcyjne do wypoczynku). • Należy jednoznacznie wskazać źródło	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nieuwzględniona.	Pierwszy etap pilotażu w wielu miejscach nie wpłynął na sposoby prowadzenia gospodarki leśnej w objętych nim lasach, w efekcie zaplanowany proces społeczny nie osiągnął celu, dlatego w Raporcie sformułowano rekomendację dotyczącą zabezpieczenia lasów przed zmianami czyniącymi pilotaż bezprzedmiotowym. Rekomendacja dot. zabezpieczenia lasów wskazuje na konieczność zabezpieczenia lasów społecznych

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			wprowadzeniu nowych narzędzi umożliwiających skuteczne tymczasowe zabezpieczenie funkcji społecznych w wyznaczonych lasach społecznych.		finansowania zadań wykonywanych dla zapewnienia bezpieczeństwa osobom przebywającym w lesie (szlaki turystyczne, ścieżki, itp.) oraz usuwanie skutków zwiększonej antropopresji (sprzątanie śmieci).			na czas pilotażu, jednak nie przesądza o rozwiązaniach, które powinno zastosować MKiŚ. Zgodnie z rekomendacją 13 kwestie związane z ekonomicznymi skutkami wyznaczenia lasów społecznych powinny być przeanalizowane. Rekomendacje mają charakter kierunkowy. Konkretne rozwiązania zostaną wypracowana na potrzeby drugiego etapu pilotażu. Zgłoszone szczegółowe kwestie zostaną wzięte pod uwagę.
230.	PGL LP Nadleśnictwo Brzeziny	Rekomendacje 1	Niezbędne jest stworzenie solidnych formalnych i prawnych ram wyznaczania lasów społecznych, które określą definicję lasu społecznego i innych pojęć niezbędnych dla czytelności procesu, tryb formalizowania i wdrażania ustaleń i role poszczególnych interesariuszy lasów społecznych. Uporządkowania i ugruntowania wymaga katalog kluczowych terminów dotyczących lasów społecznych. Pozwoli to na budowanie wspólnego języka i ograniczy skutki nieporozumień pomiędzy interesariuszami. Docelowo ramy te powinny zostać ustanowione przepisami prawa.	40	• Definicja lasu społecznego musi jednoznacznie wskazywać, że pozostaje on lasem gospodarczym z uwzględnieniem realizacji zadań hodowlanych. • Las społeczny nie może stanowić nowej formy ochrony przyrody ani prowadzić do wyłączenia pozyskania drewna, a tym samym do zaprzestania realizacji zadań hodowlanych. • Ramy prawne muszą zachować nadrzędność ustawy o lasach oraz planu urządzenia lasu.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga uwzględniona częściowo.	Raport wskazuje, że do kontynuacji procesu konieczne są podstawy w postaci zdefiniowania (i wspólnego rozumienia) pojęcia lasu społecznego. Raport nie przesądza, jak ta definicja ma brzmieć, ponieważ rekomenduje, że to także powinno być wypracowane w procesie partycypacyjnym. Rekomendacje mają charakter kierunkowy. Konkretne rozwiązania zostaną wypracowana na potrzeby drugiego etapu pilotażu. Zgłoszone szczegółowe kwestie zostaną wzięte pod uwagę.
231.	PGL LP Nadleśnictwo Brzeziny	Rekomendacja 2	Do czasu wprowadzenia zmian prawnych na potrzeby drugiego etapu powinna powstać robocza definicja lasu społecznego. Definicja ta powinna uwzględniać charakter lasów społecznych zarówno w kontekście funkcji pełnionych przez las dla społeczeństwa, jak i w kontekście zakresu udziału społeczeństwa w zarządzaniu lasem – w tym prawa i obowiązki obywateli. Opracowanie definicji powinno być wynikiem debaty w gronie interesariuszy.	40	• Udział społeczeństwa w zarządzaniu lasem powinien mieć charakter konsultacyjny, a nie decyzyjny. • Należy doprecyzować definicję reprezentantów społeczeństwa i sposobów wyłonienia ich przedstawicieli lub metody (sposoby) przeprowadzania tych konsultacji. • Należy jasno określić granice praw i obowiązków obywateli. • Definicja musi dopuszczać prowadzenie zabiegów gospodarczych, przebudowę drzewostanów, realizację PZO dla obszarów	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga uwzględniona częściowo.	W Raporcie zarekomendowano jako niezbędne „stworzenie solidnych formalnych i prawnych ram wyznaczania lasów społecznych, które określą definicję lasu społecznego i innych pojęć niezbędnych dla czytelności procesu, tryb formalizowania i wdrażania ustaleń i role poszczególnych interesariuszy lasów społecznych.” Rekomendacje mają charakter kierunkowy. Konkretne rozwiązania zostaną wypracowana na potrzeby drugiego etapu pilotażu. Zgłoszone szczegółowe kwestie zostaną wzięte pod uwagę.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					chronionych i siedlisk przyrodniczych, w tym pozyskanie drewna.			
232.	PGL LP Nadleśnictwo Brzeziny	Rekomendacja 3	W celu zapewnienia trwałości efektów pilotażu, do czasu przyjęcia zmian prawnych wprowadzających pojęcie lasu społecznego do porządku prawnego i określających prawny tryb tworzenia takich lasów, ustalenia lokalnych zespołów powinny być formalizowane w postaci lokalnych „umów społecznych" pomiędzy Lasami Państwowymi, władzami samorządowymi, organizacjami społecznymi i innymi uczestnikami procesu. Umowy te powinny mieć charakter dokumentów formalnych, obowiązujących strony je przyjmujące. Ustalenia wynikające z „umów społecznych" powinny obligatoryjnie znajdować odzwierciedlenie w planowaniu rocznym nadleśnictwa, pracach nad nowym planem urządzenia lasu lub, jeśli jest to niezbędne dla zrealizowania celów danej umowy, w aneksie do bieżącego planu urządzenia lasu.	40	• Umowy społeczne nie mogą naruszać zatwierdzonego planu urządzenia lasu. • Należy określić definicję lokalnych grup społecznych. • Ustalenia powinny mieć charakter czasowy i podlegać okresowej weryfikacji. • Niezbędne są klauzule umożliwiające odstąpienie od ustaleń w sytuacjach zagrożenia.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Rekomendacje mają charakter kierunkowy. Konkretne rozwiązania zostaną wypracowana na potrzeby drugiego etapu pilotażu. W treści rekomendacji 3 wskazano, że docelowo ustalenia wyrażone w umowach społecznych kończących pilotaż powinny być utrwalane w planach urządzenia lasu. Sugestie dot. drugiego etapu pilotażu zostały odnotowane i będą uwzględnione w projektowaniu prac tym etapie.
233.	PGL LP Nadleśnictwo Brzeziny	Rekomendacja 4	Doraźnie konieczne jest także pilne uspójnienie wewnętrznych regulacji Lasów Państwowych z ustaleniami Ogólnopolskiej Narady o Lasach. Obecne Zarządzenie nr 58, przyjęte dwa lata przed rozpoczęciem pilotażu w zupełnie innych okolicznościach, nie umożliwia uwzględnienia całego zakresu działań, jaki wynika z ustaleń ONoL i wyników pilotażu. W szczególności rewizji wymagają zapisy dotyczące kryteriów wyznaczania lasów społecznych oraz zakresu dopuszczalnych zmian w	40	• Rewizja Zarządzenia nr 58 powinna określać maksymalny zakres ograniczeń gospodarki leśnej. • Należy wykluczyć interpretacje prowadzące do faktycznego wyłączania lasów z użytkowania.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Założeniem procesu są zmiany polegające także na wyłączeniu niektórych fragmentów lasu z użytkowania.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			gospodarce leśnej, tak by wewnętrzne przepisy Lasów Państwowych uwzględniały wszystkie scenariusze przewidziane w ONoL, w tym ograniczenia i wyłączenia. Ponadto konieczne jest wypracowanie precyzyjnych wytycznych dla Lasów Państwowych, dotyczących formalizowania i wdrażania ustaleń dotyczących lasów społecznych w ramach planowania rocznego oraz aneksów do planów urządzenia lasu.					
234.	PGL LP Nadleśnictwo Brzeziny	Rekomendacja 5	W określeniu ram formalnych dla lasów społecznych należy uwzględnić system dokumentów z zakresu zintegrowanego planowania rozwoju samorządów (w tym zwłaszcza strategie rozwoju gminy, plany zagospodarowania przestrzennego i miejskie plany adaptacji), a także zagospodarowanie przestrzenne w gospodarowaniu lasami społecznymi. Pozwoli to na uwzględnianie terenów lasów społecznych w dokumentach planistycznych gmin, zminimalizuje ryzyko występowania konfliktów funkcji oraz nada lasom odpowiednią rangę w znaczeniu budowania odporności klimatycznej, a także w przypadku wielu lokalizacji znaczenie dla lokalnej gospodarki.	40	• Dokumenty samorządowe nie mogą narzucać LP ograniczeń wykraczających poza ustawę o lasach. • Lasy społeczne nie mogą służyć zmianie przeznaczenia gruntów leśnych. • Należy zachować nadrzędność planowania leśnego.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Lasy Państwowe nie są eksterytorialne i zarządzanie nimi powinno służyć dobru wspólnemu. Urządzanie lasu i gospodarka leśna muszą być zgodne nie tylko z ustawą o lasach, ale z całym prawem powszechnym, a strategie i plany samorządów powinny być brane pod uwagę także w planowaniu leśnym. Omawiana Rekomendacja dotyczy uwzględnienia planowania na szczeblu samorządów w tworzeniu ram formalnych dla lasów społecznych. Nie implikuje to nadrzędności tego planowania nad planami wynikającymi z Ustawy o lasach.
235.	PGL LP Nadleśnictwo Brzeziny	Rekomendacja 6	Konieczna jest także zmiana obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie, czemu powinno towarzyszyć wypracowanie i wdrożenie planów zarządzania ryzykiem w lasach społecznych. Tę rekomendację również	41	• Popieramy wniosek – należy zdjąć odpowiedzialność nadleśniczego za bezpieczeństwo osób przebywające również w lasach gospodarczych. • Zmiany odpowiedzialności muszą zachować decyzyjność nadleśniczego. • Plany zarządzania ryzykiem nie mogą blokować działań gospodarczych.	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga uwzględniona częściowo.	Kwestia odpowiedzialności nadleśniczych została uwzględniona w Raporcie, także w Rekomendacjach, gdzie wskazano na konieczność zmiany obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie. Zgłoszone szczegółowe kwestie zostaną wzięte pod uwagę.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			należy zrealizować centralnie przed wznowieniem prac na poziomie lokalnym.		• Niezbędna jest możliwość szybkiej reakcji interwencyjnej.			
236.	PGL LP Nadleśnictwo Brzeziny	Partycypacja społeczna i transparentność7	Właściwe zaprojektowanie i przeprowadzenie drugiego etapu pilotażu jako procesu partycypacyjnego jest jednym z fundamentów osiągnięcia jego zakładanych rezultatów. „Siedem zasad konsultacji" pozostaje podstawą prac w drugim etapie pilotażu. Uzasadnione jest, aby każda zasada została zoperacjonalizowana na potrzeby prowadzenia prac w ramach wyznaczania lasów społecznych. Konieczne jest przede wszystkim zapewnienie poczucia sprawczości stronom oraz transparentności procesu, w tym skutecznego przepływu informacji pomiędzy interesariuszami.	41	• Partycypacja nie może prowadzić do paraliżu decyzyjnego. • Transparentność powinna obejmować także kwestie surowcowe.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Rekomendacje mają charakter kierunkowy. Konkretne rozwiązania zostaną wypracowana na potrzeby drugiego etapu pilotażu. Zgłoszone szczegółowe kwestie zostaną wzięte pod uwagę.
237.	PGL LP Nadleśnictwo Brzeziny	Partycypacja społeczna i transparentność8	Przed przystąpieniem do drugiego etapu pilotażu należy przeprowadzić mapowanie interesariuszy, zarówno na poziomie krajowym, jak i dla każdej aglomeracji w pilotażu. Powinno to gwarantować udział w procesie wszystkim grupom i podmiotom, dla których istotne są jego skutki, oraz będzie służyło transparentności w angażowaniu interesariuszy. Mapowanie interesariuszy powinno uwzględniać wkład wniesiony przez interesariuszy w pierwszym etapie pilotażu, a także poprzedzające pilotaż procesy dialogu, np. w ramach zespołów lokalnej współpracy oraz zaangażowanie interesariuszy w ochronę lokalnej przyrody, w tym lasów.	41	• Mapowanie interesariuszy musi obejmować przemysł drzewny i pracowników LP. • Należy unikać nadreprezentacji jednej grupy interesu.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Rekomendacje mają charakter kierunkowy. Konkretne rozwiązania zostaną wypracowana na potrzeby drugiego etapu pilotażu. Sugestie zostały odnotowane i będą uwzględnione w projektowaniu prac tym etapie.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
238.	PGL LP Nadleśnictwo Brzeziny	Partycypacja społeczna i transparentność9	Precyzyjne zdefiniowanie ról interesariuszy procesu wyznaczania lasów społecznych, w tym decydentów, powinno gwarantować zrozumienie przez wszystkich uczestników ról poszczególnych interesariuszy w wypracowywaniu decyzji oraz zapewnić równowagę stron.	41	• Role decyzyjne muszą pozostać po stronie LP i administracji publicznej.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Rola decyzyjna należy z definicji do władzy publicznej.
239.	PGL LP Nadleśnictwo Brzeziny	Partycypacja społeczna i transparentność10	Niezbędne jest nadanie samorządom odpowiedniej rangi w procesie wyznaczania i funkcjonowania lasów społecznych. Istotne jest uwzględnienie roli samorządu jako reprezentanta mieszkańców oraz jako władzy lokalnej. Samorządy powinny mieć wiedzę na temat procesu wyznaczania lasów społecznych odpowiednio wcześnie, aby mogły rozpoznać stanowiska mieszkańców i wszystkich kluczowych stron.	41	• Samorządy powinny pełnić funkcję opiniodawczą. • Nie mogą posiadać prawa weta wobec gospodarki leśnej.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Rekomendacje mają charakter kierunkowy. Konkretne rozwiązania zostaną wypracowana na potrzeby drugiego etapu pilotażu. W procesie partycypacyjnym żadna z jego stron nie może mieć „prawa veta”.
240.	Osoba fizyczna	Uwaga generalna	Ustawa o lasach z 1991 r. powstała jako konsensus i konsekwencja negocjacji w ramach Okrągłego Stołu. Zapisane w niej w rozdz. 2 artykułach 7-9 zadania i funkcje są ewidentnie związane z zapewnieniem realizacji wszystkich społecznych funkcji lasów. Zarówno zadania z zakresu gospodarki, ochrony różnorodności, zapewnienia trwałości i udostępnienie są funkcjami społecznymi!!! Opisywanie jakichś szczególnych walorów lasów „społecznych” jest w rzeczywistości działaniem przeciwnym do zamierzeń werbalnych i niepotrzebnie podnosi koszty zapewnienia bezpieczeństwa			Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie ocenia zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			powszechnego i publicznego w lasach wokół aglomeracji.					
241.	Osoba fizyczna	Lasy społeczne	Uważam że stworzenie lasów społecznych bardzo negatywnie wpłynie na bezpieczeństwo ludzi. Obecna sytuacja związana z lasami państwowymi nikomu nie zabrania korzystania z ich zasobu w pełni. Obostrzenia wynikające z wprowadzenia lasów społecznych mogą przynieść katastrofalne skutki dla przyrody pozostawionej na samowolkę ludzi dla których będzie to darmowe śmietnisko i darmowy opał.			Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie ocenia zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych. Kwestia bezpieczeństwa w lasach z perspektywy uczestników procesu została opisana w Raporcie.
242.	Osoba fizyczna	Całość raportu	Idea lasów społecznych to szkodliwa inicjatywa.		Lasy społeczne to szkodliwa inicjatywa, która uniemożliwia prawidłową i zrównoważoną gospodarkę leśną oraz łowiecką, a także wprowadza do lasów niepokój, który zagłodzi dzikim zwierzętom. Jako mieszkaniec terenów wiejskich jestem przeciwny tworzeniu lasów społecznych.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie ocenia zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych.
243.	Klub Miłośników Knieji	całość raportu	Składamy stanowczy protest przeciwko metodom ograniczania gospodarki leśnej, dostępności drewna opałowego, możliwości wykorzystywania lasu w obecny sposób, narzucania nieuzasadnionych pomysłów ochrony przyrody.	całość	Z uwagi na nieuwzględnienie nas w trakcie trwania prac zespołu zaskarżamy niniejszym jako niemający podstawy prawnej raport.	Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport nie ocenia zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych. Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia mieszkańców w proces i w części dotyczącej rekomendacji wskazuje na potrzebę lepszej polityki informacyjnej.
244.	Osoba fizyczna		Zbyt rozległy obszar powodujący znaczne szkody w gospodarce rolnej. Brak gospodarki leśnej przerębowej może spowodować niebezpieczeństwo dla spacerowiczów i zniszczyć las.			Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport nie ocenia zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych.
245.	Gmina Police	Całość raportu	Dlaczego autor raportu pomija kwestię podnoszoną wielokrotnie podczas prac zespołów i ONoL to jest ograniczenia gospodarki łowieckiej na terenie lasów o	66	W raporcie jedynie wzmiankowany jest pomysł na ograniczenie możliwości polowań. Jest to pomysł wielokrotnie podnoszony przez aktywistów antyłowieckich. Nie ma on	Łowiectwo	Uwaga nieuwzględniona.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Zagadnienia związane z gospodarką łowiecką pojawiły się w pracach zespołów w niektórych aglomeracjach,

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			zwiększonej funkcji społecznej? Proszę o jednoznaczne zajęcie stanowiska.		uzasadnienia, jest gospodarczo nieuzasadniony, niepoparty badaniami i nie uwzględnia kosztów, dlatego kwestia tego pomysłu winna zostać dodana do raportu i opracowana.			skutki gospodarki łowieckiej w lasach społecznych nie były jednak przedmiotem analiz w Raporcie.
246.	Natural Forest Foundation	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach	Uwagi uczestników Zespołów Lasów Społecznych zestawione tabelarycznie. Incydenty były zbierane w okresie maj2024 - sierpień 2024 r. Link do zestawienia Incydentów w procesie powoływania ZLS: https://docs.google.com/spreadsheets/d/1ygQWaK8CSB-okz0IraJemwjPACKEqKvazTgbxHtXoXQ/edit?usp=sharing	52		Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga uwzględniona częściowo.	W rozdz. 4.3 uzupełniono informację o zdarzeniach postrzeganych przez niektórych partnerów społecznych jako naruszenie idei lasu społecznego lub naruszanie wypracowanych uzgodnień. Zachowano jednak syntetyczny charakter tej informacji - przedmiotem raportu jest proces społeczny, a nie gospodarka w rozważanych lasach.
247.	Osoba fizyczna		dotyczy całego raportu		cały raport to bzdura jakie lasy społeczne społeczny to był kiedyś czyn a nie las.	Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie ocenia zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych.
248.	Osoba fizyczna	Całość	Brak prawidłowej regulacji populacji zwierząt dziko żyjących przez myśliwych oraz zaprzestanie prac w lesie przez leśników doprowadzi do degradacji środowiska naturalnego sprzyjającego człowiekowi i będzie zagrażać bezpieczeństwu społeczności lokalnej.	Całość	Badania naukowe i długoletnią obserwacja zmian zachodzących w przyrodzie.	Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie ocenia zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych. Zagadnienia związane z gospodarką łowiecką pojawiły się w pracach zespołów w niektórych aglomeracjach, skutki gospodarki łowieckiej w lasach społecznych nie były jednak przedmiotem analiz w raporcie
249.	Osoba fizyczna	Całość projektu	Jako mieszkańcy chcieliśmy zgłosić duże zaniepokojenie i uzasadnione obawy, jakie ten projekt za sobą niesie. Obserwując od dawna działania MKiŚ zauważyć można duże zamieszanie i utrudnianie pracy przede wszystkim leśnikom. Nie można powiedzieć, że ministerstwo działa w tym momencie w interesie Lasów Panstwowcych a jego	26	Jak wyżej	Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie ocenia zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych. Raport porusza kwestie niedostatecznego włączenia mieszkańców w proces i w części dotyczącej rekomendacji wskazuje na potrzebę lepszej polityki informacyjnej.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			działania są zgodne z postulatami Lobbystów, którzy dziś otrzymują wiele grantów. Jako mieszkańcy sprzeciwiam się wprowadzaniu jakichkolwiek lasów społecznych, gdyż już dziś przy obecnym stanie rzeczy mamy swobodny dostęp do lasów i nie trzeba w tej kwestii żadnych zmian.					
250.	Nadleśnictwo Oborniki Śląskie	Wykaz autorów	Brak wskazania podmiotu, który reprezentują autorzy raportu.	2	Obawa o jednostronny przekaz raportu.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Autorami Raportu są pracownicy IOŚ-PIB.
251.	Nadleśnictwo Oborniki Śląskie	Katalog kluczowych pojęć	Brak definicji pojęć, w szczególności "lasów społecznych".	7	Brak ściśle zdefiniowanych pojęć rodzi wiele wątpliwości interpretacyjnych. Autorzy powinni po zapoznaniu się z całością procesu przynajmniej dać propozycje do katalogu pojęć.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Brak wypracowanego katalogu pojęć i definicji dotyczących lasów społecznych oraz różnice w rozumieniu społecznych funkcji lasu jest główną bariera pilotażu wskazaną w Raporcie. Ponadto w Raporcie zarekomendowano jako niezbędne „stworzenie solidnych formalnych i prawnych ram wyznaczania lasów społecznych, które określą definicję lasu społecznego i innych pojęć niezbędnych dla czytelności procesu, tryb formalizowania i wdrażania ustaleń i role poszczególnych interesariuszy lasów społecznych.”
252.	Nadleśnictwo Oborniki Śląskie	Analiza barier	Brak analiz ekonomicznych wprowadzenia "lasów społecznych" w szczególności brak wskazania kompensacji ewentualnych utraconych korzyści oraz sposobów finansowania zmiany gospodarowania.	24	Szczególnie ważny aspekt w zakresie zasady samofinansowania Lasów Państwowych oraz zarządzania majątkiem Skarbu Państwa.	Kwestie finansowe	Uwaga nieuwzględniona.	Zgodnie z rekomendacją 13 kwestie związane z ekonomicznymi skutkami wyznaczenia lasów społecznych powinny być przeanalizowane.
253.	Nadleśnictwo Oborniki Śląskie	Analiza barier	Brak analizy w jaki sposób aktualnie Lasy Państwowe realizują działania prospołeczne i na ile wypełnia to oczekiwania społeczeństwa (nie NGO).	24	Lasy Państwowe realizują spójną wielofunkcyjną gospodarkę leśną na całym obszarze zgodnie z zatwierdzonymi Planami Urządzania Lasu. Wyznaczenie "lasów społecznych" może budować sztuczny podział na lasy "społeczne" i "niespołeczne".	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Przedmiotem Raportu nie jest ocena działalności prospołecznej Lasów Państwowych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
254.	Osoba fizyczna	Łódź	Lasy Państwowe zgodnie ze statutem LP pełnią już funkcje społeczne, więc w praktyce „lasy społeczne” już istnieją. Powoływanie kolejnej 'formy ochrony obszarów leśnych; nie jest uzasadnione. Rozległy obszar może powodować znaczne szkody w gospodarce rolnej i leśnej.	66	Niejasny sposób finansowania 'lasów społecznych' oraz ocena efektów wdrożenia lasów społecznych.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nieuwzględniona.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie ocenia zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych dla gospodarki leśnej i rolnej. Zgodnie z rekomendacją 13 kwestie związane z ekonomicznymi skutkami wyznaczenia lasów społecznych powinny być przeanalizowane a rozwiązania ustalone.
255.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu	Uwaga do rozdz. 5. Wnioski z analizy i rekomendacje, Rekomendacje: Ramy formalno-prawne tworzenia lasów społecznych:	„Doraźnie konieczne jest także pilne uspójnienie wewnętrznych regulacji Lasów Państwowych z ustaleniami Ogólnopolskiej Narady o Lasach. Obecne Zarządzenie nr 58, przyjęte dwa lata przed rozpoczęciem pilotażu w zupełnie innych okolicznościach, nie umożliwia uwzględnienia całego zakresu działań, jaki wynika z ustaleń ONoL i wyników pilotażu. W szczególności rewizji wymagają zapisy dotyczące kryteriów wyznaczania lasów społecznych oraz zakresu dopuszczalnych zmian w gospodarce leśnej, tak by wewnętrzne przepisy Lasów Państwowych uwzględniały wszystkie scenariusze przewidziane w ONoL, w tym ograniczenia i wyłączenia. Ponadto konieczne jest wypracowanie precyzyjnych wytycznych dla Lasów Państwowych, dotyczących formalizowania i wdrażania ustaleń dotyczących lasów społecznych w ramach planowania rocznego oraz aneksów do planów urządzenia lasu. „ Ten fragment jest nadinterpretacja całego procesu i powinien zostać usunięty. Ustalenia ONoL są zapisami miękkimi bez charakteru dokumentów formalnych.	40	Ustalenia ONoL są zapisami miękkimi bez charakteru dokumentów formalnych.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga uwzględniona częściowo.	Przyjętym i opublikowanym przez Ministerstwo dokumentem są Wytyczne i Rekomendacje ONoL (opracowane przez Ministerstwo z wykorzystaniem wybranych ustaleń ONoL). Poprawiono sformułowanie. Co do istoty, podtrzymujemy jednak rekomendację uspójnienia wewnętrznych regulacji LP z polityką określona przez Ministra, wyrażoną przez WiR ONoL.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
256.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu	Rozdział 5	„W celu zapewnienia trwałości efektów pilotażu, do czasu przyjęcia zmian prawnych wprowadzających pojęcie lasu społecznego do porządku prawnego i określających prawny tryb tworzenia takich lasów, ustalenia lokalnych zespołów powinny być formalizowane w postaci lokalnych „umów społecznych” pomiędzy Lasami Państwowymi, władzami samorządowymi, organizacjami społecznymi i innymi uczestnikami procesu. Umowy te powinny mieć charakter dokumentów formalnych, obowiązujących strony je przyjmujące. Ustalenia wynikające z „umów społecznych” powinny obligatoryjnie znajdować odzwierciedlenie w planowaniu rocznym nadleśnictwa, pracach nad nowym planem urządzenia lasu lub, jeśli jest to niezbędne dla zrealizowania celów danej umowy, w aneksie do bieżącego planu urządzenia lasu” Lasy Państwowe ponoszą ustawową odpowiedzialność za zarządzanie lasami zgodnie z zatwierdzonymi przez ministra właściwego ds. środowiska planami urządzenia lasu. Do czasu wprowadzenia zmian systemowych i prawnych, PUL pozostaje podstawowym i wiążącym dokumentem planistycznym, determinującym zakres i formy prowadzenia gospodarki leśnej. Dlatego formalizowanie lasów społecznych powinno odbywać się na etapie opracowania nowych PUL , ewentualnie aneksów do już obowiązujących PUL. Opisana w opracowaniu rekomendacja „umowy społecznej „ nie gwarantuje zachowania trwałości tego procesu	40	Opisana w opracowaniu rekomendacja „umowy społecznej „ nie gwarantuje zachowania trwałości tego procesu	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Przeredagowano rekomendację, wyjaśniając dokładniej relacje między "umową społeczną" a planem urządzenia lasu. Umowy społeczne mogą zapewniać trwałość rezultatów procesu, pod warunkiem że będą dotrzymywane.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
257.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu	słownik pojęć	nieuzasadnione wprowadzenie dodatkowej nomenklatury, mnogość niedefiniowanych ustawowo pojęć np. funkcje społeczne, gospodarka w lasach społecznych, las aglomeracyjny, miejski, spokojny, dla ludzi, ruszt przyrodniczy, współzarządzanie.	84-90	mnogość niedefiniowanych ustawowo pojęć wprowadza chaos komunikacyjny i uniemożliwia prawidłowe zrozumienie treści raportu	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Raport a posteriori opisuje proces, który już się dokonał. Raport nie wprowadza żadnych nowych pojęć, a pojęcia zaistniałe już w obiegu, w tym używane w praktyce w I etapie pilotażu, systematyzuje za pomocą załącznika 5. Konkluzją Raportu jest m.in. postulat: "Uporządkowania i ugruntowania wymaga katalog kluczowych terminów dotyczących lasów społecznych" – co jak się wydaje, jest zbieżne z tezą uwagi.
258.	Osoba fizyczna	Gospodarka leśna	Nie uwzględniono możliwości prowadzenia gospodarki leśnej przerobowej, która pozwoliłaby usuwać drzewa zagrażające bezpieczeństwu oraz utrzymać dobrostan lasu. Rozległość lasów jest zbyt duża i może wpłynąć na gospodarkę rolną gospodarstw w sąsiedztwie.			Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Raport nie ocenia zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych. Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych.
259.	Osoba fizyczna	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Wyłączenie prowadzenia gospodarki łowieckiej w lasach społecznych	12	Wyłączenie gospodarki łowieckiej w lasach społecznych będzie miało taki sam skutek, jak zawieszenie odstrzału dzików w 2014r. w województwie podlaskim. Szkody wyrządzane przez dziki w kolejnych latach były tak duże, że poznałem nawet przypadek zawału serca rolnika, który zobaczył zniszczone uprawy na swoich gruntach	Łowiectwo	Uwaga nieuwzględniona.	Raport nie ocenia skutków utworzenia lasów społecznych dla gospodarki łowieckiej. Zagadnienia związane z gospodarką łowiecką pojawiły się w pracach zespołów w niektórych aglomeracjach, skutki gospodarki łowieckiej w lasach społecznych nie były jednak przedmiotem analiz w Raporcie.
260.	Osoba fizyczna	Całość	Lasy państwowe są od zawsze społeczne. Cały projekt to idiotyzm.		Ekodebilizm niech wyleci w kosmos!	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport nie ocenia zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych. Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych.
261.	Osoba fizyczna	Poznań	postulat objęcia wszystkich lasów na terenie poznańskiej aglomeracji nową kategorią lasów ochronnych – „lasy oddziaływania społecznego”	66	Wyłączenie lasów z "kategorii lasów gospodarczych", będzie oznaczało wyłaczenie, również z gospodarki łowieckiej. Co oznacza brak regulacji zwierzyny dzikiej na tych terenach, przez co zwiększenie ich obecności w aglomeracji miejskiej. Zwłaszcza	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport nie ocenia zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych. Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Zagadnienia związane z gospodarką leśną i łowiecką były dyskutowane w pracach zespołów w aglomeracjach, skutki lasów

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					zwierząt tj. Dzik, Lis i Szop pracz, który jako gatunek inwazyjny stwarza zagorożenie dla wszelkiej zwierzyny drobnej jak i ludzi. Szop pracz przenosi pasożyty groźne dla człowieka, psów itp. Brak odstrzału doprowadzi do nadmiernego rozrostu w/w zwierzyny dzikiej i jako "matecznik" te tereny będą generować problemy środowiskowe. będzie to widoczne już po 2-3 latach od zakazu prowadzenia gospodarki w tych lasach.			społecznych dla gospodarki leśnej i łowieckiej w nie były jednak przedmiotem analiz w Raporcie.
262.	Osoba fizyczna	Argumenty i różnica stanowisk	Możliwość tworzenia lasów społecznych na gruntach należących do właścicieli prywatnych, gminnych, wspólnot, starostw. Niekonstytucyjne jest odbieranie możliwości tworzenia lasów społecznych innym podmiotom.		W lasach innych własności wycinki drzew są mniejsze, użytkowanie lasu nie jest nastawione na produkcję drewna, bioróżnorodność jest większa, co przekłada na większe walory tak potrzebne w lasach społecznych, których na terenach zarządzanych przez Lasy Państwowe trudno uzyskać.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport analizuje proces pilotażu, który obejmował wyłącznie lasy należące do Skarbu Państwa i będące w zarządzie Lasów Państwowych. Omawiany fragment relacjonuje stanowiska i argumenty stron, które były prezentowane w trakcie procesu.
263.	Osoba fizyczna	Argumenty i różnica stanowisk	Obniżenie podatków, ustalenie ulg i dotacji za rezygnacje z produkcji drewna z lasu na rzecz udostępnienia terenu pod funkcje rekreacji dla okolicznych mieszkańców niezależnie od własności gruntów przeznaczonych pod tzw. „lasy społeczne”.			Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport analizuje proces pilotażu, który obejmował wyłącznie lasy należące do Skarbu Państwa i będące w zarządzie Lasów Państwowych. Omawiany fragment relacjonuje stanowiska i argumenty stron, które były prezentowane w trakcie procesu.
264.	Osoba fizyczna	Propozycje rozwiązań zgłoszone przez uczestników procesu	Przeznaczenie w planach przestrzennych obszarów tzw. lasów społecznych pod usługi turystyki, sportu i rekreacji niezależnie od własności gruntów. Budowa infrastruktury pod turystykę i rekreację na terenach objętych lasami społecznymi.			Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Raportu przedstawia wybrane propozycje zgłoszone podczas prac nad Raportem przez uczestników procesu. Zagadnienia związanie z planowaniem przestrzennym w gminach są uwzględnione w rekomendacji 5.
265.	Stowarzyszenie Przedsiębiorców	3.5 Powołanie lokalnych zespołów	Nie wspomniano o uzupełnieniu składu lokalnych zespołów o wojewodów oraz posłów lub senatorów na podstawie 3	19-20	MKiŚ Polecenie do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 11.07.2024 r. w sprawie uzupełnienia składu lokalnych	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Uzupełniono rozdział o informację na temat doproszenia wojewodów, posłów i senatorów. Szczegóły ich udziału, a także informacje o ich

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
	Leśnych w Gołuchowie	ds. lasów społecznych	poleceń MKiŚ. Nie opisano ich zaangażowania w pracach tych zespołów, czy uczestniczyli osobiście czy tylko przy udziale pełnomocnika. Nie opisano ich wypowiedzi lub stanowisk. Proponuję także uzupełnić o liczbę gmin zaproszonych do pracy zespołów i odnieść to do liczby gmin, które przyjęło zaproszenia i uczestniczyło w pracach zespołów.		zespołów o wojewodów oraz posłów lub senatorów wskazanych przez MKiŚ.			wypowiedziach, są udokumentowane w raportach z poszczególnych procesów i w załączonych do nich protokołach spotkań. Zapraszane były samorządy z odpowiedniego zakresu terytorialnego, a szczegółowa dokumentacja ich liczby znajduje się w Raportach z poszczególnych procesów. W tym Raporcie przedstawiono tylko syntezę informacji.
266.	Stowarzyszenie Przedsiębiorców Leśnych w Gołuchowie	Możliwe zmiany w sposobie gospodarowania	"Przejście na rębnie złożone z długim okresem odnowienia będzie skutkować cięciami w podobnym czasie na znacznym obszarze, co ma wady przyrodnicze i negatywne konsekwencje społeczne." Zupełnie nie zgadzam się z tym stwierdzeniem. Rębnie złożone z długim okresem odnowienia spowodują wydłużenie wieku rębności i mają zarówno zalety przyrodnicze jak i ograniczają negatywne konsekwencje społeczne. Następuje stopniowa wymiana pokoleń drzew na danej zazwyczaj małej powierzchni, przy jednoczesnym utrzymaniu osłony leśnej. Zalety przyrodnicze wynikają głównie z faktu, że jest to podejście zbliżone do naturalnych procesów w lesie. Z kolei cięcia w ramach tych rębni są często niezauważane przez społeczeństwo gdyż poszczególne cięcia odbywają się na dużym obszarze leśnym, są rozłożone w dłuższym okresie czasu i następuje stopniowa wymiana pokoleń drzew.	77-78	Zalety: Efekt ekologiczny: Stała osłona starodrzewu chroni glebę i mikroklimat, co sprzyja bioróżnorodności. Różnorodność gatunkowa: Długi czas pozwala na wykorzystanie wielu lat nasiennych różnych gatunków, co ułatwia tworzenie drzewostanów mieszanych (np. z jodłą, bukiem czy dębem). Naturalna selekcja: Sprzyjają odnowieniu naturalnemu, co obniża koszty sadzenia i pozwala na zachowanie lokalnej puli genowej. Stabilność: Młode drzewa od początku rosną w warunkach leśnych, co czyni je odporniejszymi na stresy środowiskowe.	Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raportu przedstawia porównanie między dwoma dokumentami: Zarządzeniem nr 58 (lasy o zwiększonej funkcji społecznej) a ONoL (lasy o szczególnych walorach społecznych). Tekst przywołany w uwadze jest cytatem z jednego z tych dokumentów.
267.	Stowarzyszenie Przedsiębiorców Leśnych w Gołuchowie	Możliwe zmiany w sposobie gospodarowania	"OGRANICZENIA UŻYTKOWANIA (POZYSKANIA DREWNA) Kryterium definiujące: gospodarka leśna zakłada, że większość (min. 50%)	81-82	Zmniejszenie z 50% do 25% pozwoli na elastyczniejsze działanie w zależności od danego ekosystemu leśnego i będzie bardziej akceptowalne do stosowania tego kryterium	Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	W uwadze mowa jest o zamieszczonym w Raporcie cytacie przytoczonym z innego dokumentu (WiR ONoL).

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			dojrzałego drzewostanu nie jest pozyskiwana; pozostaje aż do naturalnej śmierci drzew i ich rozkładu" Uważam, że aby to kryterium mogło mieć szersze zastosowanie to powinna zostać zmieniona jego treść. Moja propozycja zmiany: gospodarka leśna zakłada, że duża część (min. 25%) dojrzałego drzewostanu nie jest pozyskiwana; pozostaje aż do naturalnej śmierci drzew i ich rozkładu"		przez leśników. Sztywne 50% może spowodować, że będzie to szkodliwe dla danego ekosystemu leśnego, dla jego zdrowotności, trwałości i pozwoli na większą możliwość przebudowy drzewostanów jednogatunkowych i iglastych na mieszane z gatunkami bardziej odpornymi na zmiany klimatyczne.			
268.	Osoba fizyczna	Cel i zakres opracowania	Z treści raportu nie wynika dlaczego w pilotażu z 2024 roku (a także w dalszym przebiegu prac) nie osiągnięto zakładanych rezultatów. Proszę o wskazanie które organizacje społeczne wyrażały sprzeciw do wspólnych ustaleń i jakimi argumentami, u konsensusu, a jeśli wynika ona z braku zgody konkretnej grupy interesariuszy pow	11 i 21 i 52	W tak szczegółowym raporcie winna znaleźć się przyczyna braku konsensusu - czy wynikały one z nieprzygotowania zespołów, organizatora, braku definicji, celowego opóźniania prac. Winien być szczegółowy wykaz stron jakie brały udział i zgłaszanych przez nie stanowisk. Nie mam zaufania do ogólnikowych, przetworzonych treści określonych w raporcie.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Szczegółowe dane znajdują się w przytoczonych materiałach źródłowych, w tym w dokumentacji poszczególnych procesów. Raport przedstawia te treści w formie zgeneralizowanej. W Raporcie przedstawiono czynniki, jakie utrudniły osiągnięcie zakładanych rezultatów, ale te przyczyny były złożone. W żadnym mieście nie mogą one być sprowadzane do "braku zgody konkretnej grupy interesariuszy".
269.	Osoba fizyczna	Kontekst procesu wyznaczania lasów społecznych	Nieprawdą jest, że w latach poprzedzających pilotaż wyznaczania lasów społecznych w Polsce narastał społeczny sprzeciw wobec sposobu prowadzenia gospodarki leśnej przez Lasy Państwowe. Proszę o wycofanie tej manipulacji z raportu.	12 i 24	Zdecydowana większość powierzchni leśnej na której prowadzono gospodarkę leśną nigdy nie była przedmiotem zgłaszania jakichkolwiek uwag. Co więcej - raport dotyczący lasów o zwiększonej funkcji społecznej ma na celu zmodyfikowanie prowadzenia gospodarki leśnej w lasach wokół niektórych miast na powierzchni około 158 tys. ha (wobec 7,3 mln ha w PGL LP).	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Istotnym kontekstem dyskusji o "lasach społecznych" były obecne w debacie publicznej głosy krytyki gospodarki leśnej prowadzonej przez Lasy Państwowe. Raport nie ocenia słuszności tych głosów społecznych, ale musi zauważyć zjawisko i jego trend, ponieważ rzutowało ono na przebieg analizowanego procesu.
270.	Osoba fizyczna	4.1 Dyskurs i ramy pojęciowe procesu	Dlaczego mimo upływu dwóch lat, ani podczas ONoL, ani w dalszych pracach, ani także w raporcie nie określono definicji lasów o zwiększonych funkcjach społecznych? Brak jednolitej i ostatecznej definicji uniemożliwia dalsze prace.	24 i 25	Jeśli lasy o zwiększonej funkcji społecznej mają zapewniać bezpieczny wypoczynek przy trwałym utrzymaniu lasów - niezbędne jest racjonalne utrzymanie gospodarki leśnej zapewniającej przemianę pokoleń i istnienie żywotnych, młodych drzewostanów. Społeczeństwo korzystające z lasu na	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Brak wypracowanego katalogu pojęć i definicji dotyczących lasów społecznych oraz różnice w rozumieniu społecznych funkcji lasu jest główną bariera pilotażu wskazaną w Raporcie. Ponadto w Raporcie zarekomendowano jako niezbędne „stworzenie solidnych formalnych i prawnych ram wyznaczania lasów społecznych, które określą

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					potrzeby spacerów i rekreacji wcale nie pragnie zwiększenia ochrony przyrody - a zwiększenia ilości bezpiecznych parkingów, przystosowanych do potrzeb ludnosci tras spacerowych (w tym wózków), biegowych, rowerowych o przebiegu niepokrywającym się z drogami wywozowymi i pożarowymi. Dla istnienia zwiększonej turystyki las winien mieć również większą infrastukturę turystyczną i przeciwpożarową.			definicję lasu społecznego i innych pojęć niezbędnych dla czytelności procesu, tryb formalizowania i wdrażania ustaleń i role poszczególnych interesariuszy lasów społecznych.”
271.	Osoba fizyczna	Role Poszczególnych uczestników	Dlaczego raport pomija istotną kwestię - to jest niesprawiedliwego traktowania głosu różnych członków zespołu? Czy nie należałoby podczas dalszego przebiegu wprowadzić metod weryfikacji liczebności stowarzyszeń?	30	Wielokrotnie przewijał się obraz jakoby tylko kilka osób narzucało przebieg prac. Głos przyrodników podających się za reprezentantów społeczeństwa działających przy wskazanych przez Ministra "ekspertach" znaczył więcej niż dziesiątek leśników zarządzających lasami, samorządowców reprezentujących tysiące mieszkańców gminy, czy przedstawicieli kół łowieckich zrzeszających setki członków. Ich uwagi często nie były brane pod dyskusję. Za to osoba podająca się w nazwie za klub, organizację, czy NGO za którą w rzeczywistości nie stał nawet żaden lokalny mieszkaniec dyktowała sposób przebiegu prac.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Kwestie związane z nierównym traktowaniem głosów różnych członków zespołu są uwzględnione w Raporcie. Przedstawiono także problem braku reprezentatywności Zespołów. W Raporcie rekomenduje się, aby dla wyrównania szans wszystkich zainteresowanych osób, elementem prac w II etapie procesu były także otwarte konsultacje społeczne.
272.	Osoba fizyczna	Analiza pierwszego etapu pilotażu wyznaczania lasów społecznych w jedenastu aglomeracjach 34 rekreacyjne, turystyczne i zdrowotne w dokumentach ONoL są ujęte szerzej niż w	W przytoczonym tekście nie wskazano realnej podstawy prawnej do odstąpienia od realizacji zadań gospodarki leśnej. Proszę o uszczegółowienie w odniesieniu do istniejących przepisów prawa.	34	Pisma Ministerstwa wskazane w tekście oraz próby ich realizacji uwzględnione w zarządzeniu Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych są próbą wyjścia z opresji jakie zgotowało całkowite nieprzygotowanie już na etapie ONoL.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nieuwzględniona.	Raport zwraca uwagę na problem braku solidnych ram formalnych i prawnych i wskazuje, że niezbędne jest stworzenie solidnych formalnych i prawnych ram wyznaczania lasów społecznych, które określą definicję lasu społecznego i innych pojęć niezbędnych dla czytelności procesu, tryb formalizowania i wdrażania ustaleń i role poszczególnych interesariuszy lasów społecznych

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		Zarządzeniu nr 58. Po pierwsze, jest tam wskazany szerszy katalog obiektów noclegowych, których sąsiedztwo przesądza o społecznej funkcji lasów. Po drugie, w kontekście funkcji zdrowotnych dokumenty ONoL uwzględniają również strefy uzdrowiskowe kategorii C (wyznaczane przez gminy) oraz lasy, które formalnie nie mają charakteru uzdrowiskowego, ale są użytkowane w celach zdrowotnych i kuracyjnych. Wreszcie, w myśl dokumentów ONoL lasami społecznymi są także lasy położone w sąsiedztwie ośrodków miejskich, których obecność ułatwia kontrolowanie rozlewania się zabudowy (kryterium S4). Różnice między						

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		założeniami wynikającymi z ONoL a możliwościami w ramach istniejących przepisów przedstawia szczegółowo Załącznik 4. Potencjalne sposoby gospodarowania w lasach społecznych Zarządzenie nr 58 i dokumenty ONoL różniły się także w zapisach dotyczących sposobów gospodarowania w wyznaczonych lasach społecznych. Wewnętrzne Zarządzenie DGLP umożliwiało wprowadzanie zmian odpowiadających w przybliżeniu schematowi modyfikacji zdefiniowanemu w ramach ONoL, zgodnie z którym „większość dojrzałego drzewostanu jest pozyskiwana, ale w sposób ograniczający						

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		negatywny wpływ na wartości przyrodnicze i społeczne.” Zarządzenie nr 58 przewiduje m.in. możliwość stosowania rębni stopniowych i przerębowych i naturalnych odnowień, a także zaleca ochronę elementów przyrodniczych w użytkowanych gospodarczo lasach oraz wykonywanie prac gospodarczych poza okresem intensywnego użytkowania rekreacyjnego. Zarządzenie nr 58 nie dawało jednak nadleśnictwom biorącym udział w pilotażu formalnych podstaw do wprowadzania ograniczeń i wyłączeń. Nie przewiduje ono bowiem zmian wypełniających definicję ograniczeń („gospodarka leśna zakłada, że						

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		większość (min. 50%) dojrzałego drzewostanu nie jest pozyskiwana; pozostaje aż do naturalnej śmierci drzew i ich rozkładu") i wyłączeń („gospodarka leśna zakłada brak pozyskania drewna, pozostawianie drzew aż do naturalnej śmierci i ich rozkładu")47. W rezultacie w ramach pilotażu nadleśnictwa z reguły zgadzały się na proponowane wyłączenia wtedy, gdy były one oparte na innych podstawach i uzasadnione innymi względami, np. gdy teren lasu społecznego był proponowany do objęcia ochroną jako rezerwat48. Różnice między założeniami wynikającymi z ONoL a możliwościami w ramach istniejących przepisów przedstawiają						

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		przedstawia szczegółowo Załącznik 4. Tymczasowe zabezpieczenie społecznych wartości lasów						
273.	Osoba fizyczna	Przebieg prac pilotażu	Czy jest możliwe dołączenie oryginalnych skanów protokołów z przebiegu wszystkich prac jako załącznika do raportu?	52	Załącznik jaki byłby faktycznym protokołem byłby bardziej wiarygodny niż uogólnienie oraz interpretacja przebiegu.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Protokoły są dostępne na stronach Lasów Państwowych. Na końcu Raportu podano materiały źródłowe wykorzystane w Raporcie wraz z linkami do dokumentacji z poszczególnych miasta.
274.	Osoba fizyczna	Załącznik 2. Usługi ekosystemowe w debacie o lasach społecznych	Raport posługuje się "wartością" która choć szacowana nie jest rzeczywista. Czy w toku prac była wyartykuowana możliwość ustalenia wartości "usług społecznych" lasu poprzez dobrowolne datki za korzystanie z fragmentu lasu o zwiększonych funkcjach społecznych?	46	Znana ekonomiczna maksyma - wartość/cena jest subiektywna i ostatecznie definiowana przez cenę, jaką nabywca jest skłonny zapłaci. Nie jest natomiast równa szacunkowi choćby opartemu o najbardziej szczegółowe wyliczenia.	Opinia	Uwaga nieuwzględniona.	Raport sygnalizuje metody wyceny usług ekosystemów. Usługi ekosystemów są rzadko kupowane bezpośrednio, nigdy nie dochodzi więc do transakcji określającej "cenę jaką nabywca jest skłonny zapłacić", ale jedną z metod wyceny wartości "usług społecznych" fragmentu lasu jest m. in. wysokość kosztów jaki nabywcy realnie ponoszą, by skorzystać z danego fragmentu lasu.
275.	Osoba fizyczna	Całość raportu	Czy ktokolwiek zajął się sposobem prowadzenia poszczególnych typów drzewostanów i siedlisk przyrodniczych w lasach o zwiększonej funkcji społecznej?	całość	Zakładając zatwierdzenie i wdrożenie ustaleń - leśnicy zostaną postawieni przed faktem dokonanym. Już na etapie prowadzenia pilotażu nakazywano odstąpienie i modyfikację prac w strefach buforowych i konkretnych lokalizacjach, rezygnację z konkretnych rębni. Po zatwierdzeniu leśnikom pozostanie dopasować gospodarkę leśną do zamierzeń - dla przykładu utrzymywać i prowadzić las w typie drzewostanu sosnowego (np. siedlisku Leucobryo-Pinetum) z zaniechaniem rębni zupełnych. Czy eksperci zgrupowani przy ministerstwie potrafią odpowiedzieć na pytanie - jak prowadzić siedlisko sosnowe w rębni częściowej przy jednoczesnym pełnieniu wszystkich założonych funkcji lasu?	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Zagadnieniem zajmowała się grupa ekspercka przy MKiŚ po I etapie pilotażu, o czym wspomniano w Raporcie, jednak rezultaty prac tej grupy nie są częścią I etapu, lecz raczej elementem do II etapu pilotażu, ich przedstawianie wykracza więc poza zakres Raportu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
276.	Osoba fizyczna	Rekomendacje – ewaluacja wdrożenia i monitoring efektów	Jakie wskaźniki sukcesu (KPI) proponuje raport, aby ocenić skuteczność lasów społecznych (społeczne, przyrodnicze, bezpieczeństwa, koszty utrzymania)? Czy MKiŚ przyjmie obowiązek monitoringu i okresowego raportowania efektów (jawnie, publicznie)?	74	Raport wskazuje potrzebę monitoringu efektów i raportowania, ale bez KPI nie da się porównać „co działa, co nie”. Tu nie chodzi o wrażenia – tylko o mierzalne skutki.	Opinia	Uwaga uwzględniona częściowo.	Pytanie zainspirowało do uzupełnienia raportu o wskazanie zakresu i metod proponowanego monitoringu – przez odwołanie do odpowiedniego rozdziału WiR ONoL. Monitoring nie powinien być ograniczony tylko do "lasów społecznych". Predefiniowanie KPI dla procesu "lasów społecznych" może nie być zasadne, ponieważ jest to proces partycypacyjny, tj. pozwalający na ewolucję rozumienia "sukcesu" przez uczestników procesu. Predefiniowane KPI nie są właściwym sposobem zarządzania takimi procesami.
277.	Osoba fizyczna	Zasięg i dobór 11 aglomeracji / wskaźniki (mieszkańcy na ha lasu)	Dlaczego pilotaż objął tylko 11 aglomeracji i na jakiej podstawie je dobrano? Czy w raporcie uwzględniono potrzeby innych miast (np. Wrocławia w kontekście całej aglomeracji i presji rekreacyjnej) oraz czy planowane jest rozszerzenie programu na kolejne ośrodki?	23	Raport wskazuje podejście oparte o wskaźnik mieszkańców/ha lasu – proszę o pełne uzasadnienie doboru aglomeracji i kryteriów. Bez tego decyzja wygląda na uznaniową, nie metodyczną.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Pytanie wykracza poza zakres raportu. Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Wybór aglomeracji był decyzją MKiŚ.
278.	Osoba fizyczna	Rozdz. 4.2 – konflikt, rola moderatora i procedury rozwiązywania sporów	Czy raport opisuje procedury rozwiązywania konfliktów w zespołach lokalnych (mediacje, arbitraż, niezależny fasylitator)? Kto miał kompetencje do rozstrzygnięcia sporów i jakie były skutki braku takich procedur?	31	Raport sam wskazuje na rolę moderatorów i bariery dialogu. Bez formalnej ścieżki rozwiązywania sporów konsultacje kończą się „impasem”, a potem wszyscy udają zdziwionych.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport diagnozuje, że m.in. brak takich reguł był problemem w I etapie pilotażu i rekomenduje, że w drugim etapie pilotażu powinny zostać ustalone jasne i zrozumiałe dla uczestników zasady dotyczące postępowania w przypadku braku porozumienia i możliwości kontynuowania dialogu. Rekomendacje mają charakter kierunkowy. Konkretne rozwiązania zostaną wypracowana na potrzeby drugiego etapu pilotażu.
279.	Osoba fizyczna	Opis pilotażu – powiązanie z moratorium MKiŚ i celem 20%	Czy raport analizuje merytoryczne i prawne podstawy „moratorium” oraz celu wyłączenia >20% powierzchni do biernej ochrony w kontekście lasów społecznych? Czy wskazuje skutki gospodarcze i przyrodnicze takich wyłączeń (w tym wpływ na PUL i bezpieczeństwo)? Jeśli nie – dlaczego pominięto kluczowy kontekst decyzyjny?	13	Pilotaż nie funkcjonuje w próżni – jest sprzęgnięty z polityką MKiŚ (20%, moratoria). Brak analizy tego kontekstu to luka, bo bez niej nie da się ocenić realnych skutków społecznych, gospodarczych i prawnych.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Zakres Raportu dotyczy przeprowadzonego w 2024 roku pilotaż związany z tworzeniem lasów społecznych. Ocena merytoryczna moratorium nie była przedmiotem Raportu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
280.	Osoba fizyczna	Rozdz. 4.1 „Dyskurs i ramy pojęciowe procesu…" – „Pojęcia dotyczące lasów społecznych i ich definicje"	Czy raport jednoznacznie definiuje, czym są „lasy społeczne"? Jeśli tak, proszę o wskazanie tej definicji (z odniesieniem do prawa lub literatury). Jeśli nie, to na jakiej podstawie merytorycznej IOŚ-PIB i MKiŚ prowadziły pilotaż, skoro brak ustawowej definicji i jasnego zakresu pojęciowego?	24	W raporcie wprost pojawia się problem braku definicji/katalogu pojęć i rozjeżdżających się interpretacji. Bez definicji „przedmiotu konsultacji" konsultacje są formalnie „o wszystkim i o niczym" – a merytorycznie nieporównywalne między aglomeracjami. Por. też s. 36 oraz wnioski streszczenia	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Brak wypracowanego katalogu pojęć i definicji dotyczących lasów społecznych oraz różnice w rozumieniu społecznych funkcji lasu jest główną barierą pilotażu wskazaną w Raporcie. Ponadto w Raporcie zarekomendowano jako niezbędne „stworzenie solidnych formalnych i prawnych ram wyznaczania lasów społecznych, które określą definicję lasu społecznego i innych pojęć niezbędnych dla czytelności procesu, tryb formalizowania i wdrażania ustaleń i role poszczególnych interesariuszy lasów społecznych."
281.	Osoba fizyczna	Rozdz. 4.3 „Ramy formalno-prawne procesu wyznaczania lasów społecznych"	Czy raport wskazuje, jaka jest formalna podstawa prawna wyznaczania lasów społecznych i czy MKiŚ planuje wprowadzenie zmian ustawowych, aby nadać tym ustaleniom moc prawną? Jeśli tak, proszę o wskazanie konkretnych projektów aktów prawnych i etapów legislacyjnych.	32	Raport diagnozuje problem „ram formalno-prawnych" – ale konsultacje społeczne bez planu legislacyjnego są w praktyce ćwiczeniem PR, nie polityką publiczną. Proszę o wskazanie konkretów (projekty, harmonogram, odpowiedzialne komórki MKiŚ).	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Brak ram formalno-prawnych lasów społecznych jest główną barierą pilotażu wskazaną w Raporcie. Tworzenie legislacji jest kompetencją MKiŚ. Raport rekomenduje jako niezbędne stworzenie solidnych formalnych i prawnych ram wyznaczania lasów społecznych, które określą definicję lasu społecznego i innych pojęć niezbędnych dla czytelności procesu, tryb formalizowania i wdrażania ustaleń i role poszczególnych interesariuszy lasów społecznych. Konkretne rozwiązania zostaną wypracowana na potrzeby drugiego etapu pilotażu.
282.	Osoba fizyczna	Rozdz. 4.3 – „Tymczasowe zabezpieczenie społecznych wartości lasów"	Jakie konkretne mechanizmy wdrożeniowe przewidziano po pilotażu, aby ustalenia miały realny skutek (np. w PUL, instrukcjach, zarządzeniach)? Czy przewidziano wiążące wytyczne Dyrektora Generalnego LP? Czy istnieje plan implementacji rezultatów pilotażu, czy jest to wyłącznie dokument diagnostyczny bez dalszego ciągu?	34	Raport dotyka „tymczasowego zabezpieczenia", ale bez twardych narzędzi wdrożeniowych ustalenia łatwo pozostają w sferze „ładnych intencji". Proszę o wykaz mechanizmów: co, kto, kiedy i na jakiej podstawie wdraża.	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nieuwzględniona.	Raport rekomenduje wdrożenie takich mechanizmów, rekomendacja 16 poświęcona jest zabezpieczeniu lasów. Konkretne rozwiązania zostaną wypracowana na potrzeby drugiego etapu pilotażu. Wybór mechanizmów i ich wdrożenie należy do MKiŚ.
283.	Osoba fizyczna	Rozdz. 5 „Wnioski i rekomendacje" – bezpieczeństwo i odpowiedzialność prawna	Kto będzie ponosił odpowiedzialność prawną i organizacyjną za bezpieczeństwo publiczne (np. martwe drzewa, ryzyko złamań, wypadki) w lasach społecznych, jeśli ograniczy się	41	Raport identyfikuje napięcie między funkcją społeczną a bezpieczeństwem/odpowiedzialnością. W praktyce brak rozstrzygnięcia = przerzucanie	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Kwestia odpowiedzialności za Bezpieczeństwo w lasach została uwzględniona w Raporcie, także w Rekomendacjach, gdzie wskazano na konieczność zmiany obecnych przepisów dotyczących

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			zabiegi gospodarcze? Czy MKiŚ planuje zmiany w przepisach, aby nie przerzucać ryzyka na nadleśniczych i wykonawców?		ryzyka na zarządcę. Por. też opis problemu odpowiedzialności i bezpieczeństwa (s. 39).			odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie.
284.	Osoba fizyczna	Rozdz. 5 „Wnioski i rekomendacje" – skutki finansowe/ekonomiczne i finansowanie	Dlaczego raport nie zawiera pełnej analizy kosztów i skutków finansowych utworzenia lasów społecznych (m.in. spadek pozyskania drewna, koszty infrastruktury, sprzątania, bezpieczeństwa, utrzymania)? Czy MKiŚ przygotowało jakiekolwiek wyliczenia kosztów/rekompensat i źródeł finansowania? Jeśli tak – proszę o udostępnienie.	42	Raport sam wskazuje potrzebę analizy konsekwencji ekonomicznych, ale bez liczb projekt jest „na wiarę". Funkcje społeczne są realne – i realnie kosztują. Brak wyliczeń utrudnia ocenę skutków dla LP, JST i budżetu państwa.	Kwestie finansowe	Uwaga nieuwzględniona.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie ocenia zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych dla gospodarki leśnej i rolnej. Zgodnie z rekomendacją 13 kwestie wiedza o uwarunkowaniach ekonomicznych powinna być przesłanką przy kontynuacji procesu: „Niezbędne jest wyjaśnienie i wypracowanie wspólnego podejścia do kwestii ekonomicznych oraz ocena finansowych skutków wyznaczania lasów społecznych z punktu widzenia zaangażowanych nadleśnictw i samorządów oraz strony społecznej. Potrzebne jest w szczególności określenie zasad finansowania lasów społecznych, w tym infrastruktury związanej z ich udostępnianiem, oraz zasad transparentności finansowej funkcjonowania lasów społecznych. Rozstrzygnięte powinny być zarówno kwestie ponoszenia kosztów za kategorie realizowanych zadań, a także uzyskiwanych korzyści z gospodarowania w lesie społecznym."
285.	Osoba fizyczna	Rozdz. 3 – kryteria wyznaczania lasów społecznych (7 kryteriów / ONoL)	Jakie konkretnie kryteria przyjęto do wyznaczania lasów społecznych w pilotażu i jakie były ich wagi? Czy raport wskazuje, jak rozstrzygano konflikty między kryteriami (np. społeczne vs. przyrodnicze vs. gospodarcze)? Czy istnieje metodyka punktowa lub algorytm, czy była to decyzja uznaniowa?	17	Na stronie opisano „kryteria", ale bez wag/algorytmu trudno mówić o metodyce porównywalnej między miastami. Wtedy wynik jest bardziej „opinią procesu" niż rezultatem obiektywizacji.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nieuwzględniona.	Raport w rozdziale "Kryteria wyznaczania lasów społecznych" opisuje, jakie kryteria były przyjmowane w I etapie pilotażu. Kryteria dla procesu kwalifikujące las jako społeczny (S1-S7) określał dokument MKiŚ na podstawie ONoL, a kwalifikatorem lasu jako społeczny było spełnienie przynajmniej jednego z kryteriów.
286.	Osoba fizyczna	Analizy aglomeracyjne – postulaty dot. badań potrzeb	Czy w raporcie zgromadzono dane empiryczne o natężeniu ruchu turystycznego i potrzebach mieszkańców (np. ankiety reprezentatywne), czy oparto się głównie na opiniach uczestników	67	Raport wskazuje wprost potrzebę wiązania rozmiaru lasów społecznych z populacją/ruchem oraz pojawia się postulat „ankiet" – ale bez reprezentatywnych danych ryzykujemy decyzje na podstawie	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nieuwzględniona.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych, na potrzeby jego opracowania nie prowadzono takich analiz, gdyż było to poza zakresem prac. W pilotażu niektóre zespoły wykorzystywały dane ilościowe. Raport nie

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		mieszkańców / natężenia ruchu	zespołów? Jeśli brak danych – dlaczego? Czy raport postuluje przeprowadzenie szerokich badań ankietowych mieszkańców (nie tylko uczestników konsultacji)?		głośności, nie faktów. Por. też wątek wskaźników/normatywów (s. 95).			wskazuje na "potrzebę wiązania rozmiar lasów społecznych" z ilościowo mierzonym natężeniem ruchu; kryteria ONoL zwracają uwagę, że nawet kryterium S2 należy interpretować z uwzględnieniem różnych form rekreacji i turystyki. Intensywność użytkowania rekreacyjnego lub turystycznego może mieć wymiar ilościowy (liczba ludzi) lub jakościowy (unikatowe możliwości aktywności). Specjalne badanie natężenia ruchu turystycznego w zaproponowany sposób wnosiłoby wartość dodaną nieproporcjonalnie małą w stosunku do kosztów takiego badania.
287.	Osoba fizyczna	Rozdz. 5 – partycypacja społeczna i transparentność	Czy w ramach pilotażu powstał kompletny, publicznie dostępny rejestr uwag i odpowiedzi (kto zgłosił, jak rozpatrzono, co zmieniono), wraz z protokołami i materiałami roboczymi? Jeśli nie – dlaczego raport nie rekomenduje obowiązkowego standardu jawności dla kolejnych etapów?	41	Raport opisuje problem transparentności i rekomenduje standardy procesu, ale bez publicznego rejestru uwag konsultacje są nieaudytowalne. To jest fundament wiarygodności – nie „dodatkowy bajer”.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	W ramach procesów pilotażu w 11 aglomeracjach powstała szczegółowa dokumentacja w formie raportów z załącznikami (protokołami spotkań, oświadczeniami stron). Raport nie rekomenduje standardu, ponieważ rekomendacje mają charakter kierunkowy, a konkretne rozwiązania zostaną wypracowana na potrzeby drugiego etapu pilotażu. Dokumentacja z pierwszego etapu pilotażu dostępna jest na stronach Lasów Państwowych. Na końcu Raportu podano materiały źródłowe wykorzystane w Raporcie wraz z linkami do dokumentacji z poszczególnych miasta.
288.	Osoba fizyczna	Rozdz. 5 – standard konsultacji, kanały udziału, dostępność dla mieszkańców	Czy raport określa minimalne standardy konsultacji społecznych (czas trwania, dostępność materiałów, narzędzia online, odpowiedzi na uwagi), tak aby udział społeczeństwa był realny, a nie symboliczny? Czy MKiŚ wdroży te standardy w kolejnych etapach?	41	Bez standardu konsultacji „partycypacja” bywa tylko hasłem. Raport wskazuje bariery procesu – proszę o przeniesienie rekomendacji w realny standard MKiŚ, obowiązujący w całym kraju.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Raport zawiera jedynie kierunkowe rekomendacje, a konkretne rozwiązania zostaną wypracowane w ramach prac poprzedzających drugi etapu pilotażu. Sugestie dot. drugiego etapu pilotażu zostały odnotowane i będą uwzględnione w projektowaniu prac tym etapie.
289.	Osoba fizyczna	Rozdz. 4.2 – role stron i organizacja procesu (moderacja/facylitacja)	Czy raport wskazuje, jaka powinna być rola stron (LP, samorządów, NGO, mieszkańców) w procesie: współdecydowanie czy opiniowanie? Czy	31	Raport opisuje problem „nieczytelnych ról” oraz rolę moderatorów. Bez jasnego modelu decyzyjnego mamy spory o zasady gry, zamiast pracy nad treścią.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Raport wskazuje, że role poszczególnych stron muszą być jasne i nie powinny być "podwójne". Konkretne rozwiązania zostaną wypracowane w ramach prac poprzedzających drugi etapu pilotażu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			przewidziano niezależną moderację, aby ograniczyć konflikt i „przeciąganie liny”?					Sugestie dot. drugiego etapu pilotażu zostały odnotowane i będą uwzględnione w projektowaniu prac tym etapie.
290.	Bydgoskie Forum Ekologiczne	Całość	Raport jest zbyt obszerny. Jest przejawem typowej polityki zagadania tematu i nie przedstawia prawdziwie poruszanych problemów. Jego zadaniem jest bardziej pochwała MKiŚ i chęć przyjrzenia się problemowi LS i znalezienia rozwiązania.	strona 7, 8	Lasy społeczne wyznaczono już w 2023 roku, proces ten nie jest więc pilotażowy tylko wtórny. W niektórych przypadkach (Bydgoszcz) doprowadzono do końca konsultacje. Nie wywiązało się ze swoich zadań MKiŚ - opracowanie zasad gospodarowania w LS. Nie uwzględniono konieczność stosowania pojęć i definicji z nauki leśnej. W przypadku wyznaczenia LS należy wdrożyć zasady gospodarowania w nich i w ten sposób sprawdzić ich funkcjonowanie. Najgorszą rzeczą jaką mogą zrobić politycy to ponowne prace na LS.	Opinia	Uwaga nieuwzględniona.	Raport opisuje proces pilotażowego wyznaczania lasów społecznych, który odbył się w 2024 r. Jego obszerność wynika w dużej mierze z ilości analizowanego materiału oraz złożoności tematyki. Treści, które są szczegółowe przeniesiono do załączników, a zasadnicze kwestie są przedstawione w sposób syntetyczny w głównej części Raportu.
291.	Bydgoskie Forum Ekologiczne	Cel i zakres	Raport nie zawiera prawdziwych informacji - w Bydgoszczy wyznaczono LS w 2023 roku w oparciu o szerokie konsultacje społeczne, w tym z udziałem mieszkańców osobiście, a nie przez stowarzyszenia. W Bydgoszczy osiągnięto całkowite porozumienie. Konsultacje zakończyły się uzgodnieniem powierzchni LS i rodzaju realizacji zadań w nich prowadzonych.	11 i 12 i 14	W ramach zgłoszonych sporów dotyczących lasów w okolicach Bydgoszczy - została zgłoszona skarga na niewyrównaną drogę oraz przekazanie terenów leśnych pod przemysł. MKiŚ miał możliwość wycofania decyzji wylesieniowej, ale nie zrealizował tego - nie przychylił się do wniosków, które zostały również zgłoszone w trakcie konsultacji dotyczących LS ONoL wypracował szereg postulatów dotyczących lasów w Polsce, a MKiŚ realizuje największy program wylesień po 1989 roku.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Raport opisuje konkretny proces zainicjowany w 2024 r. przez MKiŚ. Sygnalizuje tło wcześniejszych prac nad "lasami społecznymi", opartych na Zarządzeniu 58 DGLP, które miały miejsce w całej Polsce, zwraca uwagę na częściowe nakładanie się tych procesów i na różnice między nimi, oceniając to jako problem. Dotyczy to też relacji procesu w 2024 r. w Bydgoszczy i Toruniu do wcześniejszych ustaleń z 2023 r. Dokumentacja nie potwierdza, by proces w Bydgoszczy i Toruniu został zakończony (pozostały uwagi i wnioski, które nie zostały przedyskutowane z braku czasu).
292.	Bydgoskie Forum Ekologiczne	Charakterystyka pilotażu	W Bydgoszczy ustalono całkowicie zarówno powierzchnię LS jak i rodzaj gospodarowania w nich.			Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Dokumentacja nie potwierdza, by proces w Bydgoszczy i Toruniu został zakończony (pozostały uwagi i wnioski, które nie zostały przedyskutowane z braku czasu).
293.	Bydgoskie Forum Ekologiczne	Analiza barier	Główna barierą w procesie LS był brak przygotowania ze strony MKiŚ podstaw merytorycznych procesu. Zmienność zasad w trakcie konsultacji i negowanie	27 do 32	Sprawa bezpieczeństwa w lesie - to nie tylko problem odpowiedzialności, ale pytanie czy udostępniamy las, który stwarza zagrożenie społeczeństwu. Nawet jak zdejmiemy	Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Niedoskonałości procesu partycypacyjnego są przedstawione w Raporcie. Kwestie związane z finansowaniem lasów społecznych, zgodnie z rekomendacją 13 powinny zostać przeanalizowane

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			ich wyników. Tak prowadzone przez MKIŚ konsultacje zamiast przekonać społeczeństwo do ich sensowności zniechęciło całkowicie do realizacji postaw obywatelskich.		ustawowo odpowiedzialność za utratę zdrowia i życia z nadleśnictwa problem się nie rozwiąże. Chyba, że zakładamy iż LS mogą zabijać i ranić ich uczestników. Utrzymanie LS musi mieć podstawę finansową opartą o zadania zlecone przez MKiŚ, a więc z budżetu. Przebieg konsultacji był realizowany w oparciu o wytyczne MKiŚ i to ministerstwo ponosi pełna odpowiedzialność za przebieg prac.			i ustalone. MKiŚ jest właścicielem procesu wyznacza lasów społecznych.
294.	Bydgoskie Forum Ekologiczne	Przebieg i ustalenia ...	Główna troską pilotażu w Bydgoszczy było masowe przeznaczanie lasów (niezależnie od własności) na cele zabudowy. Ten problem zespół zgłosił jako kluczowy dla terenów leśnych w Bydgoszczy i okolicach - w raporcie ten temat jest zbagatelizowany. Część grup wręcz zgłaszała, że cięcia prowadzone przez nadleśnictwa (nawet duże) nie są problemem jeśli w szybkiej perspektywie ponownie jest sadzony las. Prace się zakończyły ustaleniem powierzchni LS i zakresu prac leśnych możliwych do prowadzenia w nich.			Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Uzupełniono opis procesu w Bydgoszczy i Toruniu. Dokumentacja nie potwierdza jednak, by proces w Bydgoszczy i Toruniu został zakończony (pozostały uwagi i wnioski, które nie zostały przedyskutowane z braku czasu).
295.	Bydgoskie Forum Ekologiczne	Analiza barier	W Bydgoszczy prace odbywały się w oparciu o siedem kryteriów ONoL. Jednak między kolejnymi spotkaniami zasady te się zmieniały. Pracownik MKiŚ nie potrafił podać przyczyny tego faktu, ani nie zapewnił, że jest to wersja ostateczna dokumentu.			Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Ani w dostępnej dokumentacji, ani w informacjach przekazywanych przez innych uczestników procesów, nie udało się potwierdzić, by kryteria ONoL S1-S7 i wskazówki do ich interpretacji przekazywane przez MKiŚ zmieniały się w trakcie procesu.
296.	Bydgoskie Forum Ekologiczne	Załącznik nr 4	Niezrozumiałym jest, najpierw pomijanie istnienia zarządzenia nr 58, a teraz krytykowanie jego zapisów. Było wystarczająca ilość czasu na wprowadzenie nowego zarządzenia, które porządkowało by wszystkie aspekty			Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Raport nie pomija istnienia zarządzenia 58 i w kilku miejscach się do niego odwołuje. Należy jednak pamiętać, że opisywany w raporcie proces nie był opierany na tym zarządzeniu. Niespójność różnych podstaw "uspołeczniania" decyzji o lasach jest jednym z wniosków Raportu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			LS w oparciu o przepisy obowiązujące w LP.					
297.	Bydgoskie Forum Ekologiczne	Słownik pojęć	Jest to wreszcie jakaś metoda usystematyzowania dyskusji.			Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Uwaga została odnotowana bez zmiany treści opracowania.
298.	Osoba fizyczna	wyznaczanie lasów społęcznych w Poznaniu	Ministerstwo poleciło utworzenie lasów społęcznych LP, ale te nigdy ich nie chciały, a więc dążyły do jak najmnijszego ich zakresu Ministerstwo nigdy nie potrafiło wskazac na czym te lasy społęczne mają dokładnie polegać, tylko pozostawiły ich zakres całkowicie LP. Ostatecnie w okolicach Poznania zostały wyznaczone granice i to umozliwiło pewne zakazy poleceniem ministerialnym, jednakże ministerstwo nigdy nie wskazało nakazów w zakresie gospodarki i jej prowadzenia.	65	W ustawie już są w obiegu takie funkcje jak właśnie OCH MIAST, jednakże ministerstwo nie potrafiło zabezpieczyć dla lasów społecznych choćby części z wytycznych tam obowiazujących tak by były respektowane, a nie zbywane.	Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Uwaga nie dotyczy treści ani zakresu Raportu oraz nie zawiera propozycji zmiany zapisu.
299.	Osoba fizyczna	informowanie o procesie	Lasy Państwowe prowadzą interaktywna mapę banku danych o lasach, ale ministerstwo nie potrafi polecić LP aby zaczęli prezentowac tam planowane oraz wykonane wycinki. Ta wiedze trzeba wyrywać podstępem aby uzyskać rzetelne informacje. Ministerstwo równiez nie potrafi zaprezentoac tego na własnej mapie, przykładowo klonie BDL, bo nie potrafi zapanować nad strukturami LP i najzwyczajniej zapewne nie ma tej informacji i nie potrafi wykonać skutecznej roboczej kontroli bez udziału NIK. Sprawy nie ułatwia fakt, że zleceniobiorcy ZUL robią ostatecznie tak jak im wygodnie i ministerstwo nie potrafi skontrolować czy wycinka faktycznie odbyła się na	65	ministerstwo powinno doprowadzić prezentowania informacji o wycinkach na interaktywnej mapie z podkładem i funkcjami BDL	Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Uwaga nie dotyczy treści ani zakresu Raportu oraz nie zawiera propozycji zmiany zapisu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			polecenie nadleśniczego, czy doszło jednak do nieprawidłowości, a jeśli tak, to na jakim szczeblu.					
300.	Osoba fizyczna		Każde nadlesnictwo ma własna stronę internetową, ale idea lasów społecznych nie jest tam nawet prezentowana. Nie ma tam żadnych widocznych informacji odnośnie wykonanej oraz planowanej rębni. Nie ma ich tak wtedy jak i teraz To celowy zabieg podkopujący sprawczość i wiarygodność ministerstwa.	65	LP wydaja fortune na PR oczerniający ludzi działających społecznie dla dobra lasu, ale nie potrafia znaleźć funduszy na rzetelne informowanie społeczeństwa o tak ważnej inicjatywie jak lasy społeczne oraz gospodarki w nich prowadzonej. O ile ilość zrębów faktycznie została zahamowana, to sama gospodarka leśna prowadzona jest właśnie tak, by np wzrastający drzewostan był idealną monokultura na proste deski na przyszłość, a nie wielopiętrowym lasem bioróżnorodnym i z drzewami przekraczającymi 100 lat	Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Dokumentacje z pilotażu oraz inne materiały dotyczące lasów społecznych są dostępne na stronach Lasów Państwowych. Na końcu Raportu podano listę materiałów wraz z linkami do dokumentacji z poszczególnych miasta.
301.	Nadleśnictwo Myślenice	5. Wnioski z analizy i rekomendacje. Partycypacja społeczna i transparentność. Str. 41-42.	W raporcie poruszono konieczność uregulowania kwestii dotyczących finansowania lasów o wiodącej funkcji społecznej ale w ogóle nie poruszono konieczności zbadania wpływu wprowadzonych ewentualnie zasad zagospodarowania tych lasów na gospodarkę narodową w skali kraju i na gospodarkę danego regionu, ze względu na ograniczenie dostępności drewna.			Kwestie finansowe	Uwaga nieuwzględniona.	Raport nie ocenia skutków tworzenia lasów społecznych dla gospodarki narodowej. Zgodnie z rekomendacją 13 kwestie wiedza o uwarunkowaniach ekonomicznych powinna być przesłanką przy kontynuacji procesu: „Niezbędne jest wyjaśnienie i wypracowanie wspólnego podejścia do kwestii ekonomicznych oraz ocena finansowych skutków wyznaczania lasów społecznych Analiza ekonomiczna leży poza zakresem Raportu. Wiedza o uwarunkowaniach ekonomicznych powinna być przesłanką przy kontynuacji procesu, co wskazano w Rekomendacjach: „Niezbędne jest wyjaśnienie i wypracowanie wspólnego podejścia do kwestii ekonomicznych oraz ocena finansowych skutków wyznaczania lasów społecznych z punktu widzenia zaangażowanych nadleśnictw i samorządów oraz strony społecznej. Potrzebne jest w szczególności określenie zasad finansowania lasów społecznych, w tym infrastruktury związanej z ich udostępnianiem, oraz zasad transparentności finansowej funkcjonowania lasów społecznych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
								Rozstrzygnięte powinny być zarówno kwestie ponoszenia kosztów za kategorie realizowanych zadań, a także uzyskiwanych korzyści z gospodarowania w lesie społecznym.”
302.	Nadleśnictwo Myślenice	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach. Kraków. Str. 61. Str. 61. Str. 61. Str. 62. Str. 62. Str. 63.	W czasie prowadzonych w ramach pilotażu konsultacji społecznych nie wypracowano zasad prowadzenia gospodarki leśnej w lasach objętych pilotażem. W szczególności przyjęto ogólny podział tych lasów na lasy wyłączone z użytkowania oraz lasy objęte ograniczeniami lub modyfikacjami gospodarki leśnej bez uściślenia (doprecyzowania) na czym modyfikacje lub ograniczenia miałyby polegać. Używanie w raporcie słowa kompromis w cudzysłowie („kompromis”) jest niewłaściwe i sugeruje, że dokonane przez większość członków zespołu powołanego przez MKiŚ ustalenia nie były rozwiązaniem kompromisowym. Zapis: „Strona społeczna sprzeciwiała się wąskiemu rozumieniu lasów społecznych – ograniczeniu ich funkcji jedynie do tych związanych z udostępnianiem. Takie wąskie – rozumienie lasów reprezentowali przedstawiciele LP oraz niektórzy samorządowcy.” Przypisywanie przedstawicielom LP iż w tak wąski sposób rozumieli funkcje lasów społecznych jest niezgodne z prawdą i fałszywe. W rzeczywistości to właśnie przedstawiciele LP dostrzegali, przedstawiali i omawiali w szerokim aspekcie (przyrodniczym, społecznym, gospodarczym i ekonomicznym) uwarunkowania i skutki utworzenia i funkcjonowania lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół aglomeracji 11 miast.			Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Przeredagowano zapisy dot. "wąskiego rozumienia". Poprawiono zauważone błędy pisarskie. „Kompromis” z definicji oznacza takie rozwiązanie kwestii spornej, które jest akceptowane przez wszystkie strony, choć dla żadnej z nich nie stanowi rozwiązania optymalnego. Wzięcie w cudzysłów sygnalizuje, że opisywane rozwiązanie było określane jako "kompromis" mimo że nie spełniało tej definicji, bo było kontestowane przez niektóre strony dyskusji. "Propozycja wspólna" jest cytowana tak, jak zostało to nazwane w procesie. Osie sporu zostały przedstawione na podstawie analizy dokumentacji z wszystkich lokalizacji pilotażu. Wszyscy uczestnicy dyskusji byli świadomi, że lasy pełnią różne funkcje, ale różnił ich pogląd, jaki zakres tych funkcji ma wzmacniać "las społeczny". Zagadnienia związane z głosowaniem i trybem pracy są wyczerpująco opisane.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			W tekście stwierdzono błędy pisarskie o istotnym znaczeniu tj. używanie słowa „włączeń” zamiast „wyłączeń”. Zapis: „W wyniku prac Zespołu ustalono obszar nazywany „propozycja wspólną”. Obejmowała ona całość propozycji nadleśnictw, gmin i części strony społecznej NGO1 – w zasięgu 20 km od centrum Krakowa, pomijając zachodni fragment Puszczy Niepołomickiej (położony w większej odległości niż 20 km od centrum Krakowa).” Zapis jest nieprecyzyjny i nieprawdziwy, bo mówi o jakiejś części wspólnej nie podając, że Nadleśnictwa zgodziły się na daleko idące zwiększenie obszaru lasów o wiodącej funkcji społecznej tj. na dwukrotnie większą powierzchnię niż ich w własna propozycja. Zapis: „Wąskie rozumienie funkcji społecznych lasów przez LP, odmienne podejście stron do obszaru, w jakim wyznaczane są lasy społeczne wokół aglomeracji, a także przeciwstawne podejście do gospodarki leśnej – stanowiły główną oś sporu w przypadku Krakowa. Spór wokół tych kwestii uniemożliwił osiągnięcie porozumienia. Choć proces pilotażu w Krakowie obarczony był różnymi wątpliwościami dot. organizacji, o braku porozumienia zdecydowały kwestie merytoryczne.” Ponowne twierdzenie jakoby przedstawiciela LP w wąski sposób rozumieli funkcje społeczne lasów jest niezgodne z prawdą. Porozumienie wypracowano jako wariant przyjęty przez większość członków Zespołu (zgodnie z obowiązującym regulaminem). Nie było jednomyślności członków Zespołu, ale					

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			porozumienie zostało uzgodnione i przyjęte większością głosów.					
303.	Nadleśnictwo Myślenice	Załącznik 5. Słownik pojęć stosowanych w procesie wyznaczania lasów społecznych. Słownik pojęć. Str. 84. Str. 86. Str. 86. Str. 87. Str. 87. Str. 87-88.	W zapisie (definicji): „Bufor ochronny Pas lasu lub innego terenu zieleni o określonej szerokości (np. 50 m od szlaku, 100 m od cieku lub zbiornika), wyznaczany w celu ochrony szczególnie wrażliwych miejsc (woda, szlaki, zabudowa, granice lasu).” Proponuje się podać przykładowe szerokości bufora jako „25m”, „30m”,” szerokość równa wysokości drzewostanu” t.j takie wartości jakie funkcjonują w różnych regulacjach prawnych. Zapis (definicja): „Las miejski” Definicja niewłaściwa – sugeruje własność lasu – gruntu jako własność miasta. Zapis (definicja): „Lasy ochronne Lasy, którym ustawowo nadano specjalną kategorię ze względu na dominującą funkcję ochronną, np. ochronę gleb i stoków (przed erozją, osuwiskami), ochronę wód, ochronę przed zanieczyszczeniami, ochronę ważnej infrastruktury. Lasy ochronne mogą (ale nie muszą) jednocześnie być lasami społecznymi, jeśli spełniają kryteria ONoL (np. są ważne dla bezpieczeństwa mieszkańców czy jakości środowiska).” W definicji wprowadzono w sposób nieuzasadniony poniekąd nową definicję lasów społecznych w dodatku niespójną z podaną na str. 87 definicją lasów społecznych. Zapis (definicja): „Lasy społeczne			Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Słownik w Raporcie ma charakter nienormatywny. Celem jego opracowania nie było zestawienie definicji, ale przedstawienie rozumienia terminów używanych w dokumentach procesu i w debacie publicznej. Metoda opracowania Słownika została zamieszczona w Raporcie.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			W dokumentach związanych z pilotażem 2024 i debacie publicznej termin „lasy społeczne” funkcjonuje jako nazwa obszarów (np. „lasy społeczne wokół miasta X”) oraz jako część nazwy procesu („pilotaż lasów społecznych”). Pojęcie wymaga precyzyjnego zdefiniowania.” Używanie pojęcia lasów społecznych w odniesieniu do programu pilotażowego jest niewłaściwe i wprowadza chaos pojęciowy – wszystkie lasy zarządzane przez Lasy Państwowe są lasami społecznymi. Właściwym jest używanie pojęcia „lasy o zwiększonej funkcji społecznej” lub „lasów o dominującej funkcji społecznej). Zapis (definicja): „Ochrona przyrody w lasach Zbór działań i zasad, które mają na celu utrzymanie lub odtwarzanie różnorodności biologicznej, naturalnych procesów i elementów cennych przyrodniczo w lasach. Obejmuje m.in.: wyznaczanie powierzchni referencyjnych i drzew biocenotycznych, pozostawianie martwego drewna, ochronę gatunków chronionych i siedlisk, ograniczanie chemizacji oraz dostosowanie form cięć do wrażliwości ekosystemu. W lasach społecznych ochrona przyrody jest traktowana jako warunek długotrwałego pełnienia przez las funkcji społecznych.”Taki zapis o ochronie przyrody w „lasach społecznych” jest niewłaściwy i sugeruje błędnie jakoby w innych lasach tj. „nie społecznych” ochrona przyrody nie była prowadzona co jest nieprawdą. Ostatnie zdanie w tej definicji jest zbędne. Zapis (definicja): „Pozyskanie drewna					

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			Termin techniczny oznaczający usuwanie drzew lub ich części z lasu w celu wykorzystania drewna. Obejmuje różne rodzaje cięć (rębne, przedrębne, pielęgnacyjne, sanitarne itd.), o różnej skali i intensywności. W lasach społecznych pozyskanie drewna powinno być ograniczone (wyłączenia, ograniczenia, modyfikacje) i dostosowane do funkcji społecznych oraz przyrodniczych (np. unikanie dużych zrębów, stosowanie rozproszonych cięć, pozostawianie drzew biocenotycznych i martwego drewna)..” Druga część definicji jest zbędna i próbuje sankcjonować coś co nie zostało jeszcze uregulowane i doprecyzowane, w szczególności nie należy z góry zakładać (wykluczać), że w części tzw. lasów społecznych pozyskanie drewna pozostanie na podobnym poziomie np. w miejscach wymagających cięć pielęgnacyjnych.					
304.	Nadleśnictwo Myślenice	Załącznik 7. Propozycje rozwiązań zgłoszone przez uczestników Procesu. Str. 94. Str. 96.	W punkcie 3. powinni zostać dopisani inni zainteresowani np. przedstawiciele nauk leśnych związani z lokalnym światem nauki oraz przedstawiciele kół łowieckich, którzy np. w Krakowie nie mieli swojej reprezentacji z prawem głosu w zespole. W punkcie 8. Przenoszenie ustalania zasad gospodarowania w lasach na szczebel gminny może doprowadzić do chaosu. Dostępne metody gospodarowania w lasach o zwiększonej funkcji społecznej powinny zostać uregulowane centralnie. Natomiast szczegóły - lokalnie - spośród dostępnych metod powinny zostać wybrane i			Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Raport prezentuje rozwiązana zgłoszone przez uczestników procesu. Nie było celem Raportu uzasadnianie, opiniowanie lub udoskonalanie zaproponowanych rozwiązań.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			wprowadzone do PUL w ramach prac Zespołów Lokalnej Współpracy.					
305.	Nadleśnictwo Myślenice	3.5 Powołanie lokalnych zespołów ds. lasów społecznych. Str.20.	W tej części raportu brakuje informacji, że składy zespołów, a tym samym proporcje różnych grup interesariuszy zostały odgórnie ustalone przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska. W związku z tym niektóre grupy interesariuszy w ogóle nie były wzięte pod uwagę i nie były reprezentowane w zespołach.			Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Raport zawiera informację o tym, że składy zespołów i proporcje grup wynikały z decyzji Ministerstwa Klimatu i Środowiska (s. 19 i 20).
306.	Nadleśnictwo Myślenice	3.6 Organizacja prac lokalnych zespołów ds. lasów społecznych. Str.20.	Prace zespołów skupione były na wyznaczeniu zasięgu lasów o wiodącej funkcji społecznej, w tym zasięgu lasów wyłączonych z użytkowania. Zasady gospodarowania poza włączeniami nie zostały ustalone w związku z tym dyskusja nad zasięgiem lasów o wiodącej funkcji społecznej była obarczona niewiadomą co do skutków przyrodniczych, społecznych, gospodarczych i ekonomicznych przyjętych ustaleń.			Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Podnoszony problem niepewności co do skutków wyznaczania lasów społecznych jest podnoszony w raporcie (s. 39). Rozdział 3.6 dotyczy innego zagadnienia.
307.	Nadleśnictwo Myślenice	3.9 Działania MKiŚ po zakończeniu pierwszego etapu pilotażu. Str.23.	Decyzja o kontynuowaniu pilotażu do osiągnięcia porozumienia wobec rozbieżności stanowisk poszczególnych grup interesariuszy jest niezrozumiała. Obecny zapis sugeruje konieczność dążenia do osiągnięcia pełnej (tj. 100%) zgodności wszystkich grup interesariuszy co do zasięgu i funkcjonowania lasów o wiodącej funkcji społecznej, co jest nieprawdą. Nie było takiej konieczności. Należało dążyć do osiągnięcia porozumienia przez większość członków zespołu w trybie przeprowadzonego przez tych członków głosowania (porozumienie większościowe).			Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga uwzględniona częściowo.	Decyzje przedstawione w rozdziale 3.9 należą do MKiŚ. Raport nie ocenia tych decyzji. Doprecyzowano zapisy dotyczące polecenia zabezpieczenia oraz ustalenia zasięgu lasów o wiodącej funkcji społecznej przez Ministerstwo.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			Zapis: „Polecenie zabezpieczenia lasów. W dniu 17 czerwca 2025 r. Ministerstwo wystosowało do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych pismo, w którym zobowiązało go do tymczasowego zabezpieczenia lasów o szczególnym znaczeniu dla społeczeństwa poprzez podjęcie działań przewidzianych w Zarządzeniu nr 58 i innych wewnętrznych uregulowaniach Lasów Państwowych 32” jest niezgodny z treścią pisma z Ministerstwa, w którym co prawda powołano się na ww. Zarządzenie nr 58, ale następnie wskazano w piśmie na czym ma polegać w szczególności to zabezpieczenie – wymieniając działania nie znajdujące swojego odzwierciedlenia w zarządzeniu nr 58. Zapis informujący o arbitralnym ustaleniu zasięgu lasów o wiodącej funkcji społecznej przez Ministerstwo również sugeruje, że taki sposób ustalenia tego zasięgu jest nieprawidłowy, podczas gdy zasięg ten został ustalony w drodze kompromisu wypracowanego przez większość członków zespołu powołanego w tym celu przez MKiŚ					
308.	Nadleśnictwo Myślenice	4.1 Dyskurs i ramy pojęciowe procesu. Pojęcia dotyczące lasów społecznych i ich definicje. Str.25.	Zapis: „Tymczasem strona społeczna przystępowała do procesu postrzegając las przede wszystkim jako naturalny ekosystem, który wykształca się samoistnie i nie potrzebuje gospodarki leśnej by istnieć, a jego integralnym elementem są naturalne procesy, w tym również zamieranie drzew i samorzutne odnawianie się lasu. Kluczową cechą tego ujęcia lasu jest ciągła warstwa drzew, a wycinanie drzew jest ingerencją w naturalne procesy.” wskazuje przede			Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Uwaga przedstawia pogląd na przebieg procesu i nie zawiera propozycji zmiany zapisu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			wszystkim na niczym nieuzasadnione zawężenie postrzegania społecznych funkcji lasu do postrzegania tych funkcji wyłącznie przez przedstawicieli pewnych środowisk zainteresowanych utworzeniem lasów społecznych wokół aglomeracji miejskich jako szeroko pojętej ,,strony społecznej". W efekcie spowodowało zawężenie rzeczywistych społecznych funkcji lasu.					
309.	Nadleśnictwo Myślenice	4.3 Ramy formalno-prawne procesu wyznaczania lasów Społecznych. Kryteria wyznaczania lasów społecznych. Str. 33.	Zapis: „Strona społeczna jako podstawę procesu traktowała siedem kryteriów wypracowanych przez ONoL, podczas gdy Lasy Państwowe w swoich propozycjach opierały się na kryteriach zawartych w wewnętrznym Zarządzeniu nr 58 Dyrektora Generalnego LP." mija się z rzeczywistością ponieważ proces wyznaczania lasów o wiodącej funkcji społecznej w ramach pilotażu był realizowany niezależnie od kryteriów zawartych w Zarządzeniu nr 58.			Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Doprecyzowano zapis w rozdz. 4.3, wskazując, że Lasy Państwowe traktowały kryteria ONoL jako podstawę procesu, ale w swoich propozycjach nawiązywały do kryteriów zawartych w wewnętrznym Zarządzeniu nr 58.
310.	Nadleśnictwo Myślenice	4.3 Ramy formalno-prawne procesu wyznaczania lasów Społecznych. Tymczasowe zabezpieczenie społecznych wartości lasów. Str. 34.	W zapisie: „Podczas webinariów przeprowadzonych przez IOŚ-PIB we wrześniu 2025 r. strona społeczna wskazywała przykłady wyznaczonych lasów społecznych, w których gospodarka leśna po zakończeniu pierwszego etapu pilotażu była prowadzona dalej bez zmian (np. Puszcza Niepołomicka). W przywołanym podczas webinariów raporcie strony społecznej autorki zwracają uwagę, że wyniki rozmów zespołów lokalnych nie znalazły odzwierciedlenia w rozpisanych jesienią 2024 r." nie uwzględnia istotnego faktu, że sprawa tymczasowego zabezpieczeniowa lasów o wiodącej			Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nieuwzględniona.	Uwaga dotyczy wewnętrznych procedur LP, o których nie było mowy w badanych materiałach procesu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			funkcji społecznej była przez kilka miesięcy procedowana i była przedmiotem wymiany korespondencji między MKiŚ i DGLP. W konsekwencji polecenie służbowe Dyrektora GLP w sprawie tymczasowego zabezpieczenia lasów o wiodącej funkcji społecznej zostało wydane dnia 08.10.2025r., a do nadleśnictw dotarło po kilku lub kilkunastu dniach. W zapisie nie uwzględniono również w ogóle zasad i terminów budowania planu finansowo gospodarczego w LP. W raporcie brak jest w ogóle informacji o poleceniu DGLP z dnia 08.10.2025 r., którego zapisy nie są tożsame z zapisami pisma Ministerstwa z dnia 17.06.2025r.					
311.	Nadleśnictwo Myślenice	5. Wnioski z analizy i rekomendacje. Niedoskonałości procesu partycypacyjnego. Str. 37.	Zapis w pkt.6.: „Krótki czas wyznaczony na przeprowadzenie pilotażu był uzasadniany pilnością wypracowania rozwiązania, które pozwoliłoby zatrzymać nieakceptowane społecznie działania w lasach, ale przyczynił się istotnie do niepowodzenia pierwszego etapu pilotażu.” nadużywa pojęcia, że coś jest „nieakceptowane społecznie” w rzeczywistości chodzi o poglądy i przekonania niewielkiej części społeczeństwa oraz bardzo aktywną grupę „działaczy ekologicznych” i jest krzywdzący dla prowadzonych od wielu lat pozytywnych działań Lasów Państwowych w lasach objętych pilotażem.			Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nieuwzględniona.	Raport nie ocenie wieloletniej gospodarki leśnej, opisuje przebieg pilotażu oraz jego kontekst. Zacytowany fragment odnosi się do potrzeby tymczasowego zabezpieczenia lasów społecznych przed utratą istotnych dla społeczeństwa walorów.
312.	Nadleśnictwo Myślenice	5. Wnioski z analizy i rekomendacje. Brak ram formalno-prawnych procesu	Zapis: „W pilotażu funkcjonowały równolegle dwa odmienne zestawy kryteriów wyznaczania lasów społecznych i potencjalnych modeli gospodarowania			Idea lasów społecznych lub założenia	Uwaga uwzględniona.	Doprecyzowano zapis wskazując, że obie strony posługiwały się kryteriami wypracowanymi w ramach ONoL, ale propozycje przedstawiane przez

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		wyznaczania lasów społecznych. Str. 38	w nich. Pierwszy z nich pochodził z przyjętego dwa lata przed pilotażem Zarządzania nr 58 DGLP i nie dawał możliwości zrealizowania wszystkich opcji przewidzianych w ONoL, ale był osadzony w istniejących ramach prawnych i regulacjach obowiązujących nadleśniczych biorących udział w pilotażu. Drugi zestaw wynikał z ustaleń w ramach ONoL. Definiował on lasy społeczne szerzej niż Zarządzenie nr 58 i przewidywał dalej idące zmiany w sposobie gospodarowania, ale nie miał oparcia w przepisach.” mija się z rzeczywistością lub jest nieprecyzyjny, bo przynajmniej w pracach zespołu powołanego do opracowania koncepcji lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół Krakowa Zarządzenie nr 58 w ogóle nie było brane pod uwagę.			procesu ich wyznaczania		LP w toku procesu nawiązywały do kryteriów z Zarządzenia nr 58.
313.	Nadleśnictwo Myślenice	5. Wnioski z analizy i rekomendacje. Brak ram formalno-prawnych procesu wyznaczania lasów społecznych. Str. 39	Zapis: „Ustalenia wynikające z ONoL dawały podstawę by oczekiwać, że pilotaż doprowadzi do szybkiego tymczasowego zabezpieczenia wyznaczonych lasów społecznych przed dalszą degradacją ich społecznie istotnych walorów przez prowadzoną dotychczas gospodarkę leśną. Założenie to jest trudne do zrealizowania za pomocą istniejących instrumentów prawnych, a brak skutecznego zabezpieczenia podważa zaufanie uczestników do dalszych etapów procesu.” jest nieprawdziwy, gdyż to właśnie prowadzona przez Lasy Państwowe odpowiedzialna wielofunkcyjna i zrównoważona gospodarka leśna w lasach objętych pilotażem zadecydowała o obecnych walorach tych lasów.			Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nieuwzględniona.	Raport nie ocenie wieloletniej gospodarki leśnej, opisuje przebieg pilotażu oraz jego kontekst. Zacytowany fragment odnosi się do potrzeby tymczasowego zabezpieczenia lasów społecznych przed utratą istotnych dla społeczeństwa walorów. Sformułowanie „degradacja społecznie istotnych walorów” odnosi się do kontekstu pilotażu i obaw części uczestników związanych z kontynuacją działań gospodarczych na obszarach proponowanych jako lasy społeczne.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
314.	Nadleśnictwo Myślenice	5. Wnioski z analizy i rekomendacje. Rekomendacje. Str. 39.	Zobowiązanie do zawierania formalnych „Umów społecznych” w zakresie zagospodarowania lasów (określone w pkt. 3) nie może wynikać z niniejszych rekomendacji lecz musi opierać się na podstawach prawnych, a po stworzeniu odpowiednich podstaw prawnych ich zawieranie będzie zbędne.			Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Rekomendacja dot. utrwalania ustaleń w postaci umów społecznych wynika z faktu, że proces pilotażu jest realizowany w obecnych ramach prawnych. Rekomendacje mają charakter kierunkowy. Konkretne rozwiązania zostaną wypracowana na potrzeby drugiego etapu pilotażu.
315.	Stowarzyszenie Zagórze	pkt 4.3 Potencjalne sposoby gospodarowania w lasach społecznych	Brak możliwości odstępstwa przez Lasy Państwowe od ustalonego, gospodarczego traktowania lasów społecznych.	34	Wobec braku rzeczywistego odstąpienia od sposobu gospodarczego wykorzystania lasów społecznych rodzi się zwątpienie w sens tworzenia lasów społecznych- jeżeli nawet zostaną one utworzone w wyznaczonych aglomeracjach, to nadal prowadzona będzie w nich tradycyjna, dotychczasowa gospodarka leśna. Las nadal traktowany będzie jako przedsiębiorstwo generujące zysk ekonomiczny, z całkowitym pominięciem zysków społecznych, społecznej funkcji i społecznego współdecydowania o wykorzystaniu lasów. Idea stworzenia lasów społecznych odbiega od wizji wyłącznie ekonomicznego podejścia do lasu. Podejście decydentów w procesie nie akceptuje lasu jako części ekosystemu. Co do zasady utworzenie lasu społecznego ma chronić las, który jest także elementem życia społecznego, tymczasem Lasy Państwowe działają wyłącznie w ramach określonych wytycznych i poza prawną ochroną np. w postaci rezerwatu przyrody, nie uznają żadnej innej formy ochrony lasu. Powyższe prowadzi do konkluzji, że lasy społeczne będą nadal wykorzystywane w sposób ustalony i prowadzony metodą gospodarczą, bez jakiegokolwiek realnego społecznego wpływu- nie będą w żaden	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Wskazany w uwadze rozdział opisuje potencjalne sposoby gospodarowania w lasach społecznych z perspektywy dyskursu w trakcie pilotażu. Raport nie określa w jaki sposób będzie wyglądać gospodarka leśna w lasach społecznych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					sposób chronione- czyli jest to całkowicie sztuczny twór formalno- prawny.			
316.	Stowarzyszenie Zagórze	pkt 4.3 Tymczasowe zabezpieczenie społecznych wartości lasów	Całkowity brak zabezpieczenia potencjalnych lasów społecznych przed kontynuacją gospodarczego wykorzystania.	34, 35	Bardzo poważne zastrzeżenia budzi kontynuowanie przez Lasy Państwowe rębni w planowanych lasach społecznych i brak jakiejkolwiek ochrony lasów wskazywanych jako lasy społeczne. Proces tworzenia lasów społecznych nie wpłynął w żaden sposób na sposób wykorzystania lasów. Rodzi to pytanie jaki sens ma cały proces skoro części lasów, już po uznaniu ich za lasy społeczne zwyczajnie nie będzie bo zostaną wycięte? Jeżeli lasy społeczne mają funkcjonować tak jak wynika to z pkt 4.3 (Tymczasowe zabezpieczenie społecznych wartości lasów) raportu - czyli nie ma żadnej realnej ich ochrony przed wycięciem, to wszelkie prace dotychczasowe, zaangażowanie, poświęcony czas został zmarnotrawiony. Pismo MKiŚ z 17.06.2025 r. do DGLP niestety jest bezskuteczne- pozostaje to wyłącznie słuszną intencją, która nie kończy definitywnie prac związanych z rębniami w projektowanych lasach społecznych, a tylko oddala je w czasie.	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Uwaga jest zgodna z tezami Raportu. Raport zawiera zapisy o braku skutecznego zabezpieczenia. Uwaga nie zawiera propozycji zmiany zapisu.
317.	Stowarzyszenie Zagórze	pkt 4.3 Kryteria wyznaczania lasów społecznych	Brak ujednolicenia warstwy pojęciowej i kryteriów wyznaczania lasów społecznych.	33	Członkowie zespołów kierowali się całkowicie odrębnymi kryteriami pojmowania i wyznaczania lasów społecznych- efekt w postaci braku ujednolicenia tych warstw i wypracowania wspólnego stanowiska jest widoczny w postaci braku osiągnięcia porozumień w zakresie ustaleń co do sposobu wykorzystania lasów. Lasy Państwowe działały w oparciu o określone wytyczne (nieuwzględniające rozumienia lasu jako obszaru niepełniącego wyłącznie funkcji gospodarczej), które nie były w pełni	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Uwaga jest zgodna z tezami Raportu. Raport zawiera zapisy o niespójności kryteriów. Uwaga nie zawiera propozycji zmiany zapisu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					akceptowane przez przedstawicieli strony społecznej. Rozbieżność kryteriów i sztywne trzymanie się ustalonych odgórnie wytycznych nie pozwoliło na osiągnięcie porozumienia w istotnym zakresie.			
318.	Stowarzyszenie Zagórze	Podejmowanie decyzji	Brak jednolitego rozwiązania w zakresie regulaminu podejmowania decyzji w zespołach	32	Brak jednolitego rozwiązania w zakresie regulaminu podejmowania decyzji w zespołach całkowicie negatywnie wpływa na wyniki prac poszczególnych zespołów, które stosowały rozwiązania ad hoc, zamiast kierować się jasnym i transparentnym rozwiązaniem w tym zakresie. Rozbieżności w sposobach podejmowania decyzji w różnych zespołach może decydować w całości o braku wzięcia pod uwagę przyjmowanych rozwiązań i rozstrzygnięć, ponadto nieprawidłowym było poddawane pod rozstrzygniecie MKiŚ, co dodatkowo deregulowało cały proces- uczestnicy przy braku jasnych i jednolitych reguł podejmowania decyzji co do poszczególnych rozstrzygnięć nie mieli wiedzy jak rozwiązać pewne problemy. Regulamin i zasady powinny być jasne i czytelne i przewidywać pewne sytuacje. Jeśli ustala się regulamin to nie powinno być od niego odstępstw i decyzyjności MKiŚ ad hoc.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Uwaga jest zgodna z tezami Raportu. Podnoszone problemy dot. trybu podejmowania decyzji są poruszone w raporcie. Uwaga nie zawiera propozycji zmiany zapisu.
319.	Stowarzyszenie Zagórze	pkt 4.2 Dostępność materiałów	Brak informacji, braki zrozumienia materiałów i pojęć, brak transparentności.	31, 32	Informacja i ujednolicona siatka pojęciowa, sprawnie działający system przepływu informacji i dostępność oraz rzetelność materiałów do prowadzenia prac w zespołach są podstawą skutecznych działań. Tego zabrakło- z komentarzy wynika wprost, że cały proces nie został poprawnie przygotowany, nie było odpowiednio przygotowanej dokumentacji i danych. Cały proces tworzenia lasów społecznych powinien być odpowiednio przygotowany,	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Uwaga jest zgodna z tezami Raportu. Podnoszone problemy dot. przygotowania procesu są poruszone w Raporcie. Uwaga nie zawiera propozycji zmiany zapisu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					powinny być zgromadzone dane, które następnie winny zostać członkom zespołów przekazane, aby mogli się odpowiednio przygotować i brać udział w pracach zespołów, czego jednak zabrakło.			
320.	Stowarzyszenie Zagórze	pkt 4.2 Ramy czasowe pilotażu	Niewystarczający czas na realizację procesu.	31	Brak dostatecznych informacji i przygotowania, polityczna presja czasowa, brak rozpoznania i wyjaśniania kwestii wątpliwych, nieprawidłowości w moderowaniu prac wskutek braków informacyjnych wskazują, że cały proces nie został wystarczająco przygotowany i przemyślany. Lasy społeczne to nie jest kwestia stricte polityczna, ale społeczna, wymagająca odpowiedniego czasu i przygotowania. Powyższego nie wzięto pod uwagę i to powoduje swoistą pozorność całego procesu, który nie miał doprowadzić do powstania tworu w postaci lasów pozornie społecznych, ale konkretnych rozwiązań prawnych i społecznych.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Uwaga jest zgodna z tezami Raportu. Podnoszone problemy dot. przygotowania procesu i presji czasu są poruszone w raporcie. Uwaga nie zawiera propozycji zmiany zapisu.
321.	Stowarzyszenie Zagórze	pkt 4.2 Role poszczególnych uczestników	Nierównomierność i brak obiektywizmu w określeniu ról poszczególnych podmiotów w procesie.	30	Rola przyznana Lasom Państwowym jako organizatora i uczestnika prac zespołów wskazuje na całkowity brak obiektywizmu w toku całego procesu i wyraźnie wskazuje jaki podmiot jest rzeczywistym decydentem w całym procesie co w całości wpływa na poziom i sposób dyskusji oraz w ostateczności na wynik procesu. Koniecznym jest podkreślenie, iż przedstawicie samorządów terytorialnych nie reprezentowały w żadnym zakresie społeczności lokalnych, nie miały żadnej określonej w sposób jasny i przejrzysty roli, co wyklucza ten podmiot w dyskusji. Samorządowcy wobec braku jasno określonej funkcji reprezentanta społeczności kierowali się wyłącznie tym, jaki	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Uwaga jest zgodna z tezami Raportu. Podnoszone problemy dot. ról uczestników procesu są poruszone w Raporcie. Uwaga nie zawiera propozycji zmiany zapisu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					jest lokalny kurs polityczny i gospodarczy. Nieprawidłowym było także wyznaczenie pracowników Lasów Państwowych jako moderatorów prac zespołów. Niepokojąca jest akceptacja tego przez głównego decydenta – MKiŚ- wskazuje to wprost na całkowitą tendencyjność i już na wstępie wyznacza określony kierunek prac i ostateczny ich wynik.			
322.	Stowarzyszenie Zagórze	Pilotaż jako proces partycypacyjny- Charakter procesu	Brak rzeczywistego procesu partycypacyjnego i wykluczenie lokalnych społeczności.	29	Skoro wyznaczanie lasów społecznych miało odbywać się w trybie konsultacji, to tych konsultacji społecznych w całości nie było, a to narusza podstawy całego procesu i może być naruszeniem ww. przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Brak było określenia zasad zaangażowania społeczeństwa w proces, brak rzeczywistej partycypacji- powoduje to realne wykluczenie społeczeństwa w procesie decydowania o lasach społecznych.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Uwaga jest zgodna z tezami Raportu. Podnoszone problemy dot. wad partycypacji są poruszone w raporcie. Uwaga nie zawiera propozycji zmiany zapisu.
323.	Stowarzyszenie Zagórze	pkt 4.2 Pilotaż jako proces partycypacyjny- Sposób włączania interesariuszy lasów społecznych w proces ich wyznaczania	Nieprawidłowości w zakresie wyznaczania interesariuszy i brak zaangażowania społeczeństwa w proces.	28 i 29	Nieprawidłowym było wyznaczanie kręgu interesariuszy wyłącznie przez MKiŚ i wskazywanie konkretnych organizacji do udziału w pracach zespołów, bez umożliwienia innym zainteresowanym podmiotom wzięcia udziału w pracach zespołów. Takie działanie – sterowanie centralne i całkowite praktycznie wykluczenie rzeczywistej partycypacji społecznej jest sprzeczne z równomiernym rozłożeniem sił w zespołach co przekładało się na efekty prac uczestników zespołów. Nie wiadomo jakie kryteria zadecydowały o wyborze ,,tych a nie innych" podmiotów. Dlaczego uczestnicy byli wybierani według	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Uwaga jest zgodna z tezami Raportu. Podnoszone problemy dot. wad partycypacji są poruszone w raporcie. Uwaga nie zawiera propozycji zmiany zapisu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					określonego schematu oraz jak taki schemat został wygenerowany. Całkowicie nieakceptowalne było tez wyznaczenie Lasów Państwowych jako decydenta dobierającego przedstawicieli (poza częścią organizacji społecznych i ekologicznych), do lokalnych zespołów- świadczy to o stronniczości i braku obiektywizmu. Oczywistym było zatem, iż Lasy Państwowe będą dobierały do zespołów podmioty dla siebie ,,wygodne", które będą prezentowały stanowisko zgodne ze stanowiskiem Lasów Państwowych. Niezrozumiałym i nieakceptowalnym jest niemal całkowite pominięcie w całym procesie i w zespołach przedstawicieli mieszkańców i lokalnych społeczności – nie byli nawet informowani o całym procesie, możliwościach i prawach - możliwe jest w tej sytuacji naruszenie przepisów art. 5 oraz art. 29 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Lasy społeczne już na tym etapie praktycznie pozbawione zostały czynnika ,,społecznego" wskutek braku powszechnego informowania, publicznej dyskusji, umożliwienia czynnego udziału społeczeństwa w całym procesie.			
324.	Stowarzyszenie Zagórze	pkt 4.1 Sposoby rozumienia społecznych funkcji lasu/ Argumenty i różnica stanowisk	Brak jednolitej interpretacji pojęcia „lasy społeczne"	26, 27, 28	Brak ustalenia jednolitej warstwy pojęciowej i jej interpretacji jest kwestią zasadniczą, powodującą rozbieżności części stanowisk strony społecznej – dla której las to ekosystem, mający niepoliczalne ekonomicznie funkcje ze stanowiskiem Lasów Państwowych- traktujących las jako przedsiębiorstwo o funkcji ekonomicznej jako podstawowej, ze stanowiskiem strony	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Brak wypracowanego katalogu pojęć i definicji dotyczących lasów społecznych oraz różnice w rozumieniu społecznych funkcji lasu jest główną bariera pilotażu wskazaną w Raporcie. Ponadto w Raporcie zarekomendowano jako niezbędne „stworzenie solidnych formalnych i prawnych ram wyznaczania lasów społecznych, które określą definicję lasu społecznego i innych pojęć niezbędnych dla czytelności procesu, tryb

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					samorządu terytorialnego również istnieje całkowita rozbieżność – tu las także pojmowany jest wyłącznie pod względem instytucjonalnym i administracyjnym- jako koszt i konieczność podejmowania dodatkowych czynności i wydatków. Lasy społeczne są swoistym prawnym eksperymentem – na tym tle ścierają się różne podejścia i stanowiska- z przewagą ciągłego instytucjonalnego rozumienia lasu jako przestrzeni generującej zyski lub koszty, z całkowitym pominięciem ich społecznego znaczenia. Uwaga dotyczy całkowitego braku uzgodnienia jednolitej warstwy interpretacyjnej w zakresie społecznego pojmowania lasu stanowiska i brak wyjaśnienia wielu podmiotom, że lasy społeczne co do zasady nie mają pełnić wyłącznie funkcji ekonomicznej i przestrzeni administracyjnej, ale przede wszystkim stanowić przestrzeń zarządzaną społecznie z przewagą pojmowania lasu jako ekosystemu służącemu przyrodzie i społeczeństwu, generującą zyski społeczne a nie gospodarcze, zapewniającą bezpieczeństwo klimatyczne, hydrologiczne, bioróżnorodność i mającą pozytywny wpływ na funkcjonowanie całych lokalnych społeczności jak i poszczególnych osób.			formalizowania i wdrażania ustaleń i role poszczególnych interesariuszy lasów społecznych.”
325.	Stowarzyszenie Zagórze	pkt 3.8 Przebieg i efekty procesu w poszczególnych aglomeracjach	Tabelaryczne zestawienie pokazuje wprost brak zrozumienia potrzeb względem istnienia lasów społecznych	21 i 22	Lasy ze strony społecznej nie są traktowane jako gałąź gospodarki, ale pewien ekosystem, który nie powinien podlegać wyłącznie wizji Lasów Państwowych. Debata i wyznaczanie lasów społecznych niesie ze sobą konieczność negocjacji, co zakłada zarówno równorzędność partnerów w dyskusji, wzajemne zrozumienie stanowisk partnerów i ich wizji, częściową rezygnację z korzyści i doprowadzenie do konsensusu.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Zestawienie tabelaryczne na str. 21 i 22 pokazuje, co osiągnięto, a czego nie osiągnięto w poszczególnych miastach. Uwaga nie zawiera propozycji zmiany zapisu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					Tego w całości zabrakło- przeważa i decyduje wyłącznie ekonomiczne podejście do lasów i chęć osiągnięcia zysku, co powoduje niemal całościowy brak rezygnacji z dotychczasowego gospodarczego wykorzystania lasów mających być w przyszłości lasami społecznymi.			
326.	Stowarzyszenie Zagórze	Ramy czasowe i harmonogram realizacji pilotażu w 2024 r.	Nieprawidłowe określenie ram czasowych procesu	21	Niewystarczający bo zbyt krótki czas wyznaczono na realizację pilotażu. Wyznaczanie lasów społecznych jest to bardzo długi proces i powinien zakładać działania rozłożone na co najmniej 1 rok i około 12 ewentualnie 6 spotkań, poprzedzonych gruntownym przygotowaniem uczestników procesu – zarówno w warstwie podstawowych pojęć - ich ujednolicenia i interpretacji, jak również zebraniem dokładnych informacji co do samych lasów, uprzedniego przygotowania ankiet i zbadania zapotrzebowania społecznego oraz opracowaniem wyników badań co do wybranych obszarów projektowanych lasów, które mają zostać wyznaczone jako społeczne. W tym przypadku widać spory nacisk polityczny i silną presję czasu, w całości nieuzasadnioną, czego efektem jest brak dojścia do zakładanego konsensusu jak wynika z przedstawionych efektów procesu (ze wyjątkiem Wrocławia w pewnych zakresach).	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Uwaga jest zgodna z tezami Raportu. Raport zwraca uwagę na problem presji czasu jako jedną z barier dla osiągnięcia porozumienia oraz zawiera rekomendację dotyczącą zapewnienia odpowiedniego czasu na dyskusje na dalszych etapach procesu.
327.	Stowarzyszenie Zagórze	pkt 3.7 Organizacja prac lokalnych zespołów ds. lasów społecznych	Podporządkowanie koordynacji prac i przygotowanie zespołów pracownikom Lasów Państwowych	20	Nieakceptowalne jest powierzenie koordynacji prac zespołów, przygotowania materiałów, dokumentacji i raportów pracownikom Lasów Państwowych, zamiast zlecenie tych czynności podmiotom niezależnym. Takie działanie ma cechy stronniczości i nie jest obiektywne. Lasy	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Kwestia roli Lasów Państwowych jako organizatora procesu jest poruszona w Raporcie.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					Państwowe były zatem i organizatorem i członkiem zespołu negocjacyjnego, co narusza równowagę w dyskusji, negocjacjach i rodzi zastrzeżenia co do wydanych decyzji i rzetelności prac zespołów lokalnych			
328.	Stowarzyszenie Zagórze	pkt 3.5 Powołanie lokalnych zespołów ds. lasów społecznych	Nieprawidłowe wyznaczanie członków zespołów lokalnych	20	Nieprawidłowy i nieakceptowalny jest wyznaczony skład zespołów reprezentujący stronę społeczną obok organizacji ekologicznych- poza nimi uczestnikami byli przedstawiciele leśnych związków zawodowych, stowarzyszenia branżowego leśników, kół łowieckich(!!!)- przecież nie jest to żadna strona społeczna tylko grupy wspierające przede wszystkim interesy Lasów Państwowych - jest to całkowicie nieobiektywne dobieranie ,,partnerów" dyskusji i nie spełnia podstawowych norm równorzędnej dyskusji. Skoro cały proces dotyczy wyznaczenia lasów społecznych, a strona instytucjonalna jest nadreprezentowana (80% składu zespołów), zaś po stronie społecznej występują podmioty reprezentujące wielokrotnie wyłącznie interesy Lasów Państwowych to nie można mówić w zasadzie o lasach społecznych, tylko instytucjonalnych bądź wprost nadal o lasach państwowych. W ten sposób tworzy się kolejny byt prawny nie odróżniający się w żaden sposób od bytu lasów zarządzanych jak dotychczas- w sposób wyłącznie gospodarczy i nastawiony na zysk	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Informacje o składzie zespołów, jak i podnoszone podczas procesu wątpliwości, są przedstawione w Raporcie.
329.	Stowarzyszenie Zagórze	pkt 3.5 Powołanie lokalnych zespołów ds. lasów społecznych	Brak równorzędności w zespołach lokalnych	20	Całkowicie niezrozumiała i nieakceptowalna jest w zespołach lokalnych reprezentacja przedstawicieli ZUL i przemysłowych nabywców drewna- oczywistym jest przecież, że nie są to podmioty mające na celu ochronę lasów i jakiekolwiek względy	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Informacje o składzie zespołów, jak i podnoszone podczas procesu wątpliwości, są przedstawione w Raporcie.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					społeczne i środowiskowe- co jest albo powinno być głównym celem i ideą wyznaczenia i istnienia lasów społecznych. Te dwie grupy w zespołach oznaczają brak jakiegokolwiek obiektywizmu w dyskusji skoro ich przedstawiciele reprezentują wyłącznie ekonomiczne pojmowanie lasów zamiast jakiegokolwiek podejścia społecznego.			
330.	Stowarzyszenie Zagórze	pkt 3.5 Powołanie lokalnych zespołów ds. lasów społecznych	Nadreprezentacja samorządowców w zespołach lokalnych.	19 i 20	Zbędne jest wyznaczanie do zespołów tak wielu reprezentantów jednostek samorządów gminnych, powiatowych i wojewódzkich, często nie mających realnej wiedzy jakie jest społeczne zapotrzebowanie na korzystanie z danych lasów przez lokalne społeczności. Nie są to także najczęściej żadni specjaliści ani w kwestiach przyrodniczych ani społecznych. Zamiast tak licznej reprezentacji JST powinni zostać wyznaczeni chętni przedstawiciele lokalnych społeczności, lokalni działacze społeczni i ekologiczni, znający wyznaczone wstępnie obszary lasów społecznych i mający realną wiedzę o lokalnych uwarunkowaniach i potrzebach społecznych. Granice lasów wyznaczonych wstępnie do tego etapu procesu jako lasy społeczne nie pokrywają się z granicami administracyjnymi, zaś samorządowcy uczestniczący w zespołach są grupą zainteresowaną lasami od strony administracyjnej i kierują się co do zasady kierunkami lokalnej polityki, co nie ma wiele wspólnego z pojęciem ,,społeczny". W zespole w Warszawie ponad połowa jego członków była przedstawicielami samorządów lokalnych (reprezentujących zwykle lokalne interesy polityczne a nie potrzeby społeczne względem korzystania społeczeństwa lokalnego z lasów) - jest to	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Informacje o składzie zespołów, jak i podnoszone podczas procesu wątpliwości, są przedstawione w Raporcie. W skład lokalnych zespołów powołano „po 1 przedstawicielu każdej gminy, powiatu i województwa, właściwych dla danej planowanej lokalizacji lasu o wiodącej funkcji społecznej" zgodnie z poleceniem MKiŚ. Za gminy właściwe uznano jednostki samorządu terytorialnego, w granicach których położone jest miasto, objęte pilotażem oraz bezpośrednio sąsiadujące z tymi miastami. Samorządy lokalne w niektórych lokalizacjach pilotażu wskazywały na niewystarczające ich włączenie w proces.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					całkowita dysproporcja wobec przedstawicieli organizacji społecznych i ekologicznych, wręcz zaburzająca rozłożenie sił w dyskusji nad zakresem i wykorzystaniem lasów społecznych.			
331.	Stowarzyszenie Zagórze	pkt 3.5 Powołanie lokalnych zespołów ds. lasów społecznych	Możliwe dopuszczenie się naruszenia art. 5 oraz art. 29 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko	19	Utworzenie lasów społecznych co do zasady zakłada udział społeczeństwa m.in. w procesie ich tworzenia- tymczasem nie było praktycznie żadnych informacji publicznie dostępnych o konsultacjach społecznych dotyczących możliwości publicznej debaty i wzięcia udziału społeczeństwa w procesie wyznaczania lasów społecznych. Członkowie zespołów biorący udział w procesie byli powoływani przez wyznaczony organ (Lasy Państwowe), jednak nie przeprowadzono żadnych praktycznie debat publicznych w tym zakresie, tymczasem każdy ma prawo uczestniczyć w postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa. Strona społeczna nie była reprezentowana przez przedstawicieli lokalnych społeczności wskazanych aglomeracji, przy czym takimi przedstawicielami nie są w żadnej mierze samorządowcy na różnych szczeblach- zamiast samorządowców winny być wybierani przedstawiciele lokalnych społeczności, którzy mają pełną świadomość lokalnych spraw i potrzeb, niezależni od lokalnych polityk i interesów. Do współdecydowania o lasach społecznych zabrakło rzeczywistego udziału społeczeństwa w postaci zorganizowanych szerokich konsultacji społecznych i wyłonienia przedstawicieli społeczności mieszkających w pobliżu wskazanych aglomeracji, w otoczeniu których lasy społeczne były wyznaczane. Brak debaty publicznej i brak informowania	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Problem niedostatecznego poinformowania ogółu społeczeństwa o procesie pilotażu jest przedstawiony w Raporcie, który zawiera również rekomendację dotyczącą odpowiedniej polityki informacyjnej.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					społeczeństwa spowodował brak możliwości złożenia wniosków oraz uwag co do podjętego procesu wyznaczania lasów społecznych- nie było żadnej możliwości poddania społecznej krytyce decyzji o zasadach powoływania zespołów prowadzących prace w całym procesie oraz przede wszystkim o składzie tychże zespołów. Społeczności lokalne zostały pozbawione możliwości krytycznego odnoszenia się do podstawowych kwestii w procesie wyznaczania lasów społecznych. Wobec czego głównymi decydentami stały się organy, instytucje i podmioty ściśle powiązane z Lasami Państwowymi i reprezentujące interesy lokalnych polityk, co przeczy zasadom społecznej partycypacji w tak istotnych dla społeczeństwa kwestiach będących podstawą wyborczych obietnic dawanych społeczeństwu, co do możliwości współdecydowania o lasach			
332.	Osoba fizyczna	Calosc	Szanowni Państwo, nie ma potrzeby kreślic dyrdymałów. Wystarczy przestrzegac obowiazujacego prawa i pozostawic gospodarkę leśną Fachowcom a nie pseudoekologom nie majacyn pojecia o czym mowią. Przez ponad 100 lat pokazali, ze potrafią dbac o nasze zasoby poprzez wlasciwą gospodarkę tymi zasobami. Przeznaczcie pieniadze raczej na edukacje dla dewiantów ekologicznych, ktorzy nie wiedzą, ze las spelnia szereg funkcji i potrzebne są w kazdej postaci od nasadzen po kilkuset letnie drzewa. Od pokarmu dla zwierzat , przez meble po opał, i wystarczy wlasciwie zarzadzac tym co mamy. Mamy dowod na to , ze potrafimy wspaniale zarzadzac tymi zasobami i nie	Wszystkie	Do usuniecia caly ten chory pomysl.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie ocenia zasadności ani skutków tworzenia lasów społecznych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			potrzebujemy zadnej zmiany. Dziekuje i pozdrawiam					
333.	Nadleśnictwo Cierpiszewo	4.1 Dyskurs i ramy pojęciowe procesu – Pojęcia dotyczące lasów społecznych i ich definicje	Uzupełnić część definicyjną o jednoznaczne, operacyjne definicje pojęć używanych w terenie: „modyfikacje/ograniczenia/wyłączenia”, „okres intensywnego ruchu rekreacyjnego”, „tymczasowe zabezpieczenie”, „lasy o zwiększonej funkcji społecznej” vs „lasy społeczne”.	24	Bez jednolitego słownika każda strona rozumie pojęcia inaczej, co w praktyce generuje spory przy planowaniu zabiegów, udostępnianiu i komunikacji z mieszkańcami.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	W Raporcie zarekomendowano jako niezbędne „stworzenie solidnych formalnych i prawnych ram wyznaczania lasów społecznych, które określą definicję lasu społecznego i innych pojęć niezbędnych dla czytelności procesu, tryb formalizowania i wdrażania ustaleń i role poszczególnych interesariuszy lasów społecznych.”
334.	Nadleśnictwo Cierpiszewo	4.2 Pilotaż jako proces partycypacyjny – Ramy czasowe pilotażu	Wskazać minimalne wymogi organizacyjne etapu 2: czas na przygotowanie materiałów i stanowisk oraz obowiązkowe wizje terenowe (min. 1–2), a także zasadę publikowania materiałów z wyprzedzeniem (np. 7–14 dni).	31	Presja czasu i brak przygotowania były jedną z głównych barier. W terenie bez danych i czasu nie da się rzetelnie ocenić skutków dla bezpieczeństwa, hodowli i udostępnienia.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Opis w rozdz. 4.2 odnosi się do I etapu pilotażu. Organizacja etapu II pilotażu jest przedmiotem prac w kolejnej fazie projektu IOŚ-PIB.
335.	Nadleśnictwo Cierpiszewo	4.2 Pilotaż jako proces partycypacyjny – Podejmowanie decyzji	Wprowadzić jasny mechanizm decyzyjny: kiedy konsultacje, kiedy współdecydowanie, kto jest decydentem, jak rozstrzygane są rozbieżności (kryteria, terminy, protokołowanie uzasadnień).	32	Brak czytelnych reguł decyzji powoduje utratę poczucia sprawczości i spory o „kto ustala”. W terenie to się potem przekłada na skargi i chaos komunikacyjny	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Opis w rozdz. 4.2 odnosi się do I etapu pilotażu. Organizacja etapu II pilotażu, w tym sposobu podejmowanie decyzji, jest przedmiotem prac w kolejnej fazie projektu IOŚ-PIB.
336.	Nadleśnictwo Cierpiszewo	4.3 Ramy formalno-prawne – Tryb i forma wdrożenia rezultatów pilotażu	Doprecyzować ścieżkę wdrożenia ustaleń: co da się wykonać w ramach PUL i planowania rocznego, co wymaga aneksu/zmiany regulacji, oraz przygotować jednolite wzory zapisów do planu rocznego	32-33	Nadleśnictwa muszą działać w ramach PUL i odpowiedzialności służbowej. Jasna ścieżka wdrożenia ograniczy ryzyko prawne i spory o „czy wolno/nie wolno”.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Opis w rozdz. 4.3 odnosi się do I etapu pilotażu. Organizacja etapu II pilotażu, w tym sposób wdrożenia ustaleń, jest przedmiotem prac w kolejnej fazie projektu IOŚ-PIB.
337.	Nadleśnictwo Cierpiszewo	4.3 Ramy formalno-prawne – Kryteria wyznaczania lasów społecznych	Uzupełnić opis kryteriów o mierzalne wskaźniki i wagi (np. gęstość zaludnienia, dostępność wejść/parkingów, natężenie ruchu, sąsiedztwo infrastruktury rekreacyjnej, wrażliwość przyrodnicza) oraz sposób aktualizacji granic.	33	W terenie „kryteria ogólne” nie wystarczają. Mierzalność ogranicza uznaniowość i ułatwia obronę decyzji wobec interesariuszy	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Opis w rozdz. 4.3 odnosi się do pierwszego etapu pilotażu. Nie było przedmiotem Raportu uszczegółowienie kryteriów lasów społecznych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
338.	Nadleśnictwo Cierpiszewo	Potencjalne sposoby gospodarowania w lasach społecznych	Dopisać praktyczny katalog rozwiązań terenowych: „okna czasowe” dla prac, zasady czasowego zamykania odcinków, standard oznakowania i komunikatów, oraz minimalny zakres zabiegów dopuszczalnych dla bezpieczeństwa i stabilności drzewostanów	34-35	Raport słusznie mówi o unikaniu prac w okresach intensywnego ruchu, ale bez doprecyzowania i narzędzi operacyjnych nadleśnictwo zostaje z ryzykiem wypadków i pretensji	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Rozdział opisuje bariery I etapu pilotażu. Kierunki drugiego etapu pilotażu podane są w rekomendacjach. Konkretne rozwiązania zostaną wypracowana na potrzeby drugiego etapu pilotażu.
339.	Nadleśnictwo Cierpiszewo	5. Wnioski z analizy i rekomendacje – Partycypacja społeczna i transparentność	Wprowadzić wymóg publikowania „mapy dla mieszkańców” (z zasadami korzystania, ograniczeniami, czasowymi wyłączeniami) oraz jednolitego kanału komunikacji: aktualności, Q&A, raportowanie uwag i odpowiedzi	41	Transparentność to nie hasło — w praktyce obniża liczbę konfliktów, zgłoszeń i „interpretacji własnych” w terenie.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Rekomendacje mają charakter kierunkowy. Szczegóły organizacji partycypacji w etapie II pilotażu będą opracowane w kolejnej fazie projektu IOŚ-PIB. Sugestie dot. drugiego etapu pilotażu zostały odnotowane i będą uwzględnione w projektowaniu prac tym etapie.
340.	Nadleśnictwo Cierpiszewo	5. Wnioski z analizy i rekomendacje – (kwestie ekonomiczne, finansowanie)	Dodać obowiązek oceny skutków finansowych po stronie nadleśnictw i samorządów: utrzymanie infrastruktury, sprzątanie, patrole, naprawy, oznakowanie, a także zasady współfinansowania i rozliczania.	42	Bez pieniędzy i jasnych zasad kosztowych konsultacje będą „życzeniowe”, a ciężar spadnie na nadleśnictwo bez realnych narzędzi wykonawczych.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Problemy i wątpliwości finansowe jako przedmiot dyskusji w pracach zespołów w I etapie pilotażu są opisane w raporcie. Kwestiom tym poświęcono rekomendację 13.
341.	Nadleśnictwo Cierpiszewo	Załącznik 3 – Bydgoszcz i Toruń	Doprecyzować zapis o „braku uwag” dla Nadleśnictwa Cierpiszewo: czy chodziło o brak uwag do propozycji LP w zakresie zasięgu, czy szerzej do procesu/zasad.	54	Ten zapis może być interpretowany jako brak stanowiska. Dla rzetelności raportu warto precyzyjnie wskazać, czego dotyczył brak uwag (zakres i tryb ich zgłaszania).	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Doprecyzowano zapisy. Zgodnie z dokumentami pilotażu prace rozpoczęto od wstępnej propozycji lasów o wiodącej funkcji społecznej, opracowanej przez RDLP w Toruniu wraz z podległymi nadleśnictwami objętymi pracami. Do zasięgu lasów społecznych oraz proponowanych zasad gospodarki leśnej na terenie nadleśnictw Cierpiszewo, Gniewkowo i Solec Kujawski uczestnicy dyskusji nie wnieśli żadnych uwag na spotkaniach w dniach 23.09.2024 i 01.10.2024. W przypadku terenów nadleśnictw: Bydgoszcz, Dobrzejowice, Żołędowo i Toruń – uwagi zgłoszone podczas spotkań roboczych i w późniejszej korespondencji (prawdopodobnie do 18.10.2024 r.) zostały uwzględnione w końcowych propozycjach zasięgu lasów społecznych i zasad gospodarowania nimi.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
342.	Nadleśnictwo Cierpiszewo	Załącznik 4 – Różnice Zarządzenie nr 58 vs ustalenia ONoL	Dodać krótkie „tłumaczenie na praktykę”: co jest realnie wdrażalne na poziomie nadleśnictwa w ramach obecnych regulacji, a co wymaga decyzji centralnych i zmiany przepisów	76-77	To kluczowe dla wdrożenia bez ryzyka prawnego i bez rozjazdu oczekiwań społecznych z możliwościami LP	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Przedmiotem załącznika 4 jest porównanie dokumentów w kontekście etapu I pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie obejmuje analizy skutków regulacji.
343.	RDLP w Gdańsku	"Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach. Część: ""Gdańsk, Sopot, Gdynia"""	Proponuje się wykreślić zapis: "Scenariusz ten został też poparty przez Klub Przyrodników, którego przedstawiciel docenił niektóre zaproponowane rozwiązania."	56	Zapis sugeruje szczególne znaczenie Klubu Przyrodników dla prac Zespołu. Przedstawiciel Klubu Przyrodników przygotował swój scenariusz wspólnie z Urzędem Marszałkowskim i poparł go oddając na niego swój głos, a nie na na Scenatiusz Stowarzyszenia Bryza. Była to tylko wyrażona opinia.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Doprecyzowano zapis wskazując, że scenariusz Stowarzyszenia Bryza uzyskał poparcie organizacji proponującej inny, własny scenariusz, jako dopuszczalne alternatywne rozwiązanie.
344.	RDLP w Gdańsku	"Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach. Część: ""Gdańsk, Sopot, Gdynia"""	Proponuje się zmianę zapisu "[...] podpisało się pod nim 11 osób (przedstawiciele LP, kilku samorządowców, reprezentanci Biura Urządzania Lasu i Związku Gmin Pomorskich oraz przedsiębiorstw drzewnych – nie poparli go przedstawiciele organizacji społecznych)." na "[...] podpisało się pod nim 11 osób (przedstawiciele LP, samorządowcy, reprezentanci Biura Urządzania Lasu i Związku Gmin Pomorskich oraz przedsiębiorstw drzewnych)."	56	W przypadku żadnego z scenariuszy opisanych wyżej nie użyto sformułowania "kilku", nie przedstawiano też informacji, kto go nie poparł. Usunęcie pejoratywnych sformułaowań "kilku" i "nie poparli go przedstawiciele organizacji społecznych" pozwoli na obiektywny odbiór raportu i efektów prac Zespołu. Ponadto Stowarzyszenie Przedsiębiorców Leśnych jest organizacją społeczną zgodnie z definicją określoną w art. 5 § 2 pkt 5 Kodeksu postępowania administracyjnego (KPA).	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Poprawiono informacje w Załączniku 3.
345.	RDLP w Gdańsku	"Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach. Część: ""Gdańsk, Sopot, Gdynia"""	Postuluje się wykreślenie całości zapisu: "Czwarty scenariusz, przedstawiony przez Lasy Państwowe, został oceniony jako propozycja kontynuacji dotychczasowego modelu gospodarki, z niewielkimi udoskonaleniami faktycznymi, i przez to niespełniający oczekiwań dotyczących celów procesu wyznaczanie lasów społecznych."	57	"Scenariusze zostały przygotowane i przesłane po piątym, ostatnim spotkaniu Zespołu. Następnie zostały udostępnione członkom zespołu, którzy poparli wybrane przez siebie dokumenty. Nie dokonywano na forum Zespołu żadnej oceny merytorycznej scenariuszy. Zbliżoną opinię do zawartej w Projekcie konsultowanego Raportu wyraził mailowo jedynie jeden członek Zespołu - p. P. Pawlaczyk w dokumencie z dn. 19.10.2024. ""Stanowisko wobec	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Przeredagowano tekst i uzupełniono opis o istotne aspekty.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					‘scenariuszy” przedstawionych w ramach prac lokalnego zespołu do spraw lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół aglomeracji: Gdańsk – Sopot – Gdynia oraz zastrzeżenie dotyczące organizacji prac nad „scenariuszami” i roli „facilitatorów” w procesie"". Traktowanie tej jednej opinii w kontekście, że scenariusz poprła największa liczba członków jest ogromną nadinterpretacją i nierzetelnością w interpretacji faktów. Scenariusz ten powstał na podstawie wytycznych i rekomendacji w zakresie ochrony lasów ważnych społecznie wokół największych aglomeracji, wypracowanych w procesie Ogólnopolskiej Narady o Lasach przesłanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska pismem DLŁ_WNO.011.58.2024.MS."			
346.	RDLP w Gdańsku	"Załącznik 5. Słownik pojęć stosowanych w procesie wyznaczania lasów społecznych"	"Należy doprecyzować definicję Zespoły ds.. Lasów społecznych i proponuje się zmianę zapisu: ""Zespoły były powołane decyzjami regionalnych dyrektorów Lasów Państwowych właściwych dla lokalizacji pilotażu w miastach: (…)"" na: ""Zespoły zostały powołane decyzjami regionalnych dyrektorów Lasów Państwowych właściwych dla lokalizacji pilotażu w miastach: (…), działających na podstawie zarządzenia Dyrektora Generalnego LP oraz przy składzie osobowym ściśle określonym przez MKiŚ.""""	89	Wcześniejszy zapis sugeruje jakoby to dyrektorzy RDLP sami z własnej inicjatywy powoływali zespoły i samodzielnie określali ich skład.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Uzupełniono zapisy Raportu o informacje dotyczące Zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych oraz polecenia MKiŚ.
347.	RDLP w Gdańsku	"4.3 Ramy formalno-prawne procesu wyznaczania lasów społecznych.	"Należy zmienić narrację całego rozdziału, w szczególności usunięcie zapisu: ""Strona społeczna jako podstawę procesu traktowała siedem kryteriów wypracowanych przez ONoL, podczas gdy	33	"Stwierdzenie, że ""Lasy Państwowe w swoich propozycjach opierały się na kryteriach zawartych w wewnętrznym Zarządzeniu nr 58 Dyrektora Generalnego LP"" jest nieprawdziwe. Zgodnie z	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Doprecyzowano zapis w rozdz. 4.3, wskazując, że Lasy Państwowe traktowały kryteria ONoL jako podstawę procesu, ale w swoich propozycjach nawiązywały do kryteriów zawartych w wewnętrznym Zarządzeniu nr 58.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		Kryteria wyznaczania lasów społecznych."	Lasy Państwowe w swoich propozycjach opierały się na kryteriach zawartych w wewnętrznym Zarządzeniu nr 58 Dyrektora Generalnego LP.""""		propozycją wyznaczania lasów społecznych złożoną przez RDLP w Gdańsku (załącznik nr 9 do Raportu plik: komentarz do mapy lasów o wiodącej funkcji społecznej Lasy Państwowych) jasno wskazano kryteria S1-S7 na podstawie których wyznaczano propzycję lasów społecznych wraz z opisem sposobów wyznaczania tj. wskazaniem źródeł (m.in. badań naukowych, dokumentów gminnych, warstw geometrycznych GIS, aplikacji, weryfikacji terenowej). Powstała na tej podstawie mapa składa się wyłącznie z obszarów zakwalifikowanych do każdego z kryteriów S1-S7. Propozycja złożona przez organizacje wg scenariusza nr 2 (załącznik nr 7 do Raportu) w ogóle nie odnosi się do kryteriów S1-S7."			
348.	RDLP w Gdańsku	Streszczenie	Proponuje się zmianę zapisu: "Skład lokalnych zespołów opracowujących propozycje lasów społecznych powinien być ustalany z zachowaniem zasad transparentności." na: "Skład lokalnych zespołów opracowujących propozycje lasów społecznych powinien być ustalany z zachowaniem zasad transparentności pośród członków lokalnych interesariuszy".	7	Lokalny charakter potrzeb i oczekiwań wymaga lokalnej reprezentacji. Proces wyznaczania lasów społecznych odbywał się poprzez prace lokalnych zespołów ds. lasów społecznych wokół konkretnych miast i aglomeracji. Jego celem było uwzględnienie szczególnych potrzeb społecznych mieszkańców danych obszarów. Dlatego skład zespołów musi być dobierany przede wszystkim spośród lokalnych interesariuszy, którzy rzeczywiście korzystają z lasów i ich funkcje społeczne są dla nich istotne — a nie spoza regionu, których doświadczenia mogą być niespójne z lokalnymi uwarunkowaniami.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Zasadą przyjętą w pilotażu była zasada powszechności.
349.	RDLP w Gdańsku	1. Cel i zakres opracowania.	Proponuje się zmianę zapisu: "W Trójmieście zgodzono się roboczo co do zasięgu lasów objętych dyskusją, z zastrzeżeniem, że obszar lasów społecznych powinien być powiększony w drodze kolejnych uzgodnień" na: "W	11	Taki zapis sugeruje, że uzgodniono obszar lasów społecznych, a uzgodniono jedynie zasięg analizowanego obszaru - teren Nadleśnictwa Gdańsk, spośród którego dopiero analiza poszczególnych kompleksów leśnych pozwoli na wyznaczenie na tym	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Doprecyzowano zapisy Raportu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			Trójmieście roboczo uzgodniono, że analizie pod kątem wyznaczenia lasów społecznych podlegać będą tereny leśne położone w granicach administracyjnych Nadleśnictwa Gdańsk, przy czym zakres lasów społecznych zostanie określony w toku dalszych uzgodnień z możliwością powiększenia o dodatkowe obszary w kolejnym etapie procesu.		obszarze lasów o wiodącej funkcji społecznej. Wyrażają to propozycje poszczególnych sceneriuszy, na których zasięg proponowanych obszarów lasów społecznych jest różny. Scenariusz Lasów Państwowych przygotowany po piątym spotkaniu - propozycja lasów o wiodącej funkcji społecznej powstała na podstawie wytycznych i rekomendacji w zakresie ochrony lasów ważnych społecznie wokół największych aglomeracji, wypracowanych w procesie Ogólnopolskiej Narady o Lasach przesłanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska pismem DLŁ_WNO.011.58.2024.MS. Scenariusz zawiera szczegółowy opis powierzchni wg przedstawionych przez MKiŚ wytycznych i rekomendacji z Ogólnopolskiej Narady o Lasach wraz ze wskazaniem sposobów prowadzenia gospodarki na tym terenie. Nie obejmuje wszystkich lasów Nadleśnictwa Gdańsk. Scenariusz Lasów Państwowych poparła największa liczba członków Zespołu (11 osób).			
350.	RDLP w Gdańsku	3.5. Powołanie lokalnych zespołów ds. lasów społecznych	"Zdanie: ""Zespoły były formalnie powoływane przez Regionalnych Dyrektorów Lasów Państwowych w drodze decyzji."" należy uzupełnić o dodatkowe informacje, aby ostatecznie zapis otrzymał brzmienie: ""Zespoły były powoływane przez Regionalnych Dyrektorów Lasów Państwowych w drodze decyzji, wykonując postanowienia § 1 ust. 3 zarządzenia nr 109 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 30 sierpnia 2024 r. w sprawie powołania	20	"Formalnie to Dyrektor Generalny LP powoływał zespoły w swoim zarządzeniu nr 109 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 30 sierpnia 2024 r. w sprawie powołania lokalnych zespołów do spraw lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół miast: Bydgoszcz-Toruń, Gdańsk-Sopot-Gdynia, Katowice, Kraków, Łódź, Poznań, Szczecin, Warszawa, Wrocław (znak:OS.0210.10.2024). §1: ust. 1: ""Powołuję lokalne zespoły do spraw lasów o	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Uzupełniono zapisy Raportu o informacje dotyczące Zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			lokalnych zespołów do spraw lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół miast: Bydgoszcz- Toruń, Gdańsk-Sopot-Gdynia, Katowice, Kraków, Łódź, Poznań, Szczecin, Warszawa, Wrocław (znak: OS.0210.10.2024)."		wiodącej funkcji społecznej wokół miast: (...)"".			
351.	RDLP w Gdańsku	3.8 Przebieg i efekty procesu w poszczególnych aglomeracjach	"Proponuje się zmianę zapisu ""Zgodzono się również, że w przyszłości lasy w Nadleśnictwie Kolbudy również powinny stać się przedmiotem ustaleń w celu nadania im statusu lasów społecznych"" na: "Zgodzono się również, że w przyszłości część lasów Nadleśnictwa Kolbudy powinny stać się przedmiotem ustaleń w celu nadania im statusu lasów społecznych"	21	"Raport zawiera zbyt ogólny zapis. który może wprowadzać w błąd i sugerować cały teren Nadlesnictwa Kolbudy. Nie zgodzono się, że w przyszłości lasy Nadleśnictwa Kolbudy powinny stać się przedmiotem ustaleń w celu nadania im statusu lasów społecznych. W trakcie procesu padł jedynie taki wniosek w kontekście ok. 300 ha Nadleśnictwa w granicach administracyjnych miasta Gdańska. Zapisy w dokumentach opisujących i podsumowujących proces: 1. Podczas trzeciego spotkania warsztatowego uzgodniono ""że część Nadleśnictwa Kolbudy (ok. 300 ha) leży w granicach miasta Gdańsk, dlatego, w raporcie mogą znaleźć się uwagi odnoszące się do Nadleśnictwa Kolbudy znajdującego się na tym obszarze. Jednocześnie grupa rekomenduje rozpoczęcie w przyszłości pracy nad lasami społecznymi również na terenie Nadleśnictwa Kolbudy"" - Sprawozdania ze spotkań 3 i 4, str. 2 2. ""Wniesiono wniosek o włączenie w przyszłości do procesu ustanawiania Lasów o wiodącej funkcji społecznej Nadleśnictwa Kolbudy, które w niewielkiej części mieści się w granicach administracyjnych Gdańska"" Raport_lasy_społeczne_Gdansk_Sopot_Gdynia, str. 36"	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Przeredagowano zapis wskazany w uwadze.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
352.	RDLP w Gdańsku	4.2. Pilotaż jako proces partycypacyjny	"Proponuje się wykreślenie zapisu: "Uczestnicy inni niż przedstawiciele organizacji społecznych byli powoływani do lokalnych zespołów przez regionalne dyrekcje LP, które miały swobodę wyboru konkretnych przedstawicieli wskazanych podmiotów."	28	To stwierdzenie jest niezgodne z prawdą. Zgodnie z informacjami zawartymi w proponowanym Raporcie (rozdz. 3.5. str. 20) z polecenia MKiŚ jasno wynikło jakie instytucje miały wchodzić w skład zespołów. Polecenie MKiŚ wskazywało instytucje (JST) i to te instytucje same wytypowały swoich imiennych przedstawicieli, nie RDLP. RDLP w Gdańsku wysłała zaproszenie do udziału w Zespole imiennie na kierowników JST z zaproszeniem osobistym do udziału lub też wskazania swoich przedstwaicieli (pismo RDLP w Gdańsku znak spr.: DA.0070.2.2024 z dn. 21.06.2024 r.). Ponadto RDLP w Gdańsku chciała zaprosić do udziału w zespole ekspertów - przedstawicieli m.in. organizacji sportowych, naukowców (Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Morski) innych lokalnych organizacji przyrodniczych (łącznie 12 osób), jednak nie uzyskała akceptacji MKiŚ. Zatem nieprawdziwe jest stwierdzenie, że rdLP miały swobodę wyboru konkretnych przedstawicieli wskazanych podmiotów. Jedynie swoboda taka wynikała z wysłania zaproszenia do przedstawiciela reprezentującego lokalne zakłady usług leśnych (RDLP w Gdańsku wysłała zaproszenie do Stowarzyszenia Przedsiębiorców Leśnych, czyli organizacji zrzeszających i reprezentujących stanowisko wielu ZULi) oraz przedstawiciela reprezentującego lokalnego nabywcę przemysłowego drewna. Te branże również wskazało w swoim poleceniu MKiŚ.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Wykreślono zdanie.
353.	RDLP w Gdańsku	5. Wnioski z analizy i rekomendacje. Partycypacja	"Proponuje się zmianę zapisu w p. 12: "W konsultacjach powinna być zapewniona możliwość składania uwag i wniosków przez wszystkich zainteresowanych." na: ""W konsultacjach powinna być	41	Umożliwienie składania uwag wszystkim zainteresowanym to standardowa zasada partycypacji społecznej, ale to głosy lokalne powinny być szczególnie istotne, bo dotyczą osób i podmiotów, które bezpośrednio	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Proces pilotażu wyznaczania lasów społecznych bazuje na zasadach partycypacji, z których jedna to powszechność.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		społeczna i transparentność.	zapewniona możliwość składania uwag i wniosków przez wszystkich zainteresowanych, w szczególności lokalnych interesariuszy"".		korzystają z danego obszaru leśnego, ponoszą skutki decyzji dotyczących sposobu użytkowania lasów na swoim terenie, mają wiedzę o lokalnych konfliktach, sposobach użytkowania i potrzebach społecznych. Dlatego to właśnie uwagi lokalnych interesariuszy powinny stanowić najcenniejsze źródło informacji, rekomendacji i dopasowania ich do realnych warunków użytkowania. W tym kontekście lokalni interesariusze są kluczowi dla legitymizacji społecznej kierunków zmian, bo to ich doświadczenia i potrzeby proces ten ma przede wszystkim odzwierciedlać. Choć konsultacje publiczne powinny mieć charakter otwarty, w sprawach o wyraźnie lokalnym charakterze nieuzasadnione jest nadawanie jednakowej wagi uwagom zgłaszanym przez podmioty niezwiązane terytorialnie z danym obszarem. Decyzje te wywołują bezpośrednie skutki przede wszystkim dla społeczności lokalnych, które korzystają z danych zasobów i ponoszą konsekwencje przyjętych rozwiązań, podczas gdy nieograniczona możliwość składania uwag on-line, w tym z wykorzystaniem gotowych formularzy, sprzyja masowemu udziałowi podmiotów spoza regionu, prowadząc do rozmycia lokalnego kontekstu, obniżenia merytorycznej jakości konsultacji oraz utrudnienia wypracowania rozwiązań adekwatnych do rzeczywistych uwarunkowań i potrzeb lokalnych.			
354.	RDLP w Gdańsku	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach.	W akapicie drugim dot. Gdańsk, Sopot, Gdynia należy dopisać na końcu: Po pierwszym, organizacyjnym spotkaniu Zespołu rezygnację złożył przedstawiciel Krajowego Sekretariatu Zasobów Naturalnych, Ochrony Środowiska i	55	Przy opisie członków zespołu oraz ich udziału w poszczególnych spotkaniach należy dopisać istotną uwagę o rezygnacji jednego z członków Zespołu, który do udziału w Zespole został wyznaczony przez MKiŚ. Rezygnację przesłano mailowo pismem z dn.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	W załączniku zawarte są syntetyczne informacje. W przedmiotowym opisie wskazano kto uczestniczył w spotkaniach, nie zaś kto był członkiem zespołu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		Część: Gdańsk, Sopot, Gdynia	Leśnictwa NSZZ „Solidarność”, wyznaczony do udziału w Zespole przez MKiŚ. Jako powód wskazał brak wiary w powodzenie procesu – po pierwszym spotkaniu uznał, że tzw. organizacje ekologiczne pozostają przy niezmiennych stanowiskach i nie wykazują gotowości do kompromisu.		24.09.2024 r. (str.5 z zał. nr 5 do Raportu - korespondencja mailowa; plik: maile cz.1.).			
355.	RDLP w Gdańsku	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach. Część: Gdańsk, Sopot, Gdynia	Proponuje się zmianę zapisu: "W wyniku dyskusji strony porozumiały się co do tego, że cały obszar Nadleśnictwa Gdańsk należy uznać za lasy pełniące funkcje społeczne" na: "W wyniku dyskusji strony nie porozumiały się co do tego, że cały obszar Nadleśnictwa Gdańsk należy uznać za lasy pełniące funkcje społeczne. Nie uzgodniono obszaru ani sposobów prowadzenia gospodarki leśnej".	55	"Nie uzgodniono, że cały obszar Nadleśnictwa Gdańsk należy uznać za lasy pełniące funkcje społeczne. Stanowisko Lasów Państwowych brzmiało, że lasy społeczne powinny zostać wyznaczone na terenie Nadleśnictwa Gdańsk i takie propozycje padały ze strony Nadleśnictwa. Wyraża to scenariusz Lasów Państwowych przygotowany po piątym spotkaniu - propozycja lasów o wiodącej funkcji społecznej powstała na podstawie wytycznych i rekomendacji w zakresie ochrony lasów ważnych społecznie wokół największych aglomeracji, wypracowanych w procesie Ogólnopolskiej Narady o Lasach przesłanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska pismem DLŁ_WNO.011.58.2024.MS. Scenariusz zawiera szczegółowy opis powierzchni wg przedstawionych przez MKiŚ wytycznych i rekomendacji z Ogólnopolskiej Narady o Lasach wraz ze wskazaniem sposobów prowadzenia gospodarki na tym terenie. Nie obejmuje wszystkich lasó Nadleśnictwa Gdańsk. Scenariusz Lasów Państwowych poparła największa liczba członków Zespołu (11 osób, w skład której wchodzili przedstawiciele strony społecznej - samorządowcy, przemysł drzewny i usługi leśne działający na terenie lasów wokół	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Skorygowano zapisy Raportu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					Trójmiasta oraz przedstawiciele organizacji merytorycznie zajmujących się leśnictwem, odpowiedzialni za stan lasu). Uznać więc należy, że podczas piątego spotkania wynik wcześniejszych prac Zespołu - ustalenia co do obszaru jak i sposobów gospodarowania a także kryteriów wyznaczania lasów społecznych - został przez Zespół odrzucony. Członkowie zespołu przygotowali własne propozycje, które należy traktować jako zdania odrębne. W scenariuszu popartym przez największą liczbę członków lasy społeczne są wyznaczone na części lasów Nadleśnictwa Gdańsk. Znajduje to odzwierciedlenie w samym Raporcie sporządzonym przez IOŚ na str. 56, który mówi: ""Facylitatorzy próbowali dołączyć piąty, opracowany przez siebie „Scenariusz – podsumowanie wniosków i informacji ze spotkań zespołu", co zostało odebrane jako działanie nieuprawnione i skrytykowane jako próba przeforsowania stanowiska bliskiego Lasom Państwowym."" "			
356.	RDLP w Gdańsku	"Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach. Część: ""Gdańsk, Sopot, Gdynia"""	Proponuje się wykreślenie zapisu: "[…] jedynym punktem zbieżnym w dyskusji jest zgoda Zespołu co do zasięgu lasów społecznych, który powinien obejmować całe Nadleśnictwo Gdańsk […]" lub zmianę na: "[…] jedynym punktem zbieżnym w dyskusji jest zgoda Zespołu co do ustanowienia lasów społecznych w granicach administracyjnych Nadleśnictwa Gdańsk […]"	56	"Nie udało się wypracować zgody Zespołu co do zasięgu lasów społecznych, który powinien obejmować całe Nadleśnictwo Gdańsk. Podczas spotkań warsztatowych (3 i 4 spotkanie) członkowie Zespołu pracowali na mapach wrysowując obszary lasów społecznych. Te prace zostały podsumowane przez facylitatorów w prezentacji podczas 5 spotkania przedstawiającej wynik prac warsztatowych, która została odrzucona przez część członków Zespołu: 1. ""Facylitatorzy zaprezentowali szkic wizji Lasów Społecznych, oparty na informacjach i wnioskach przedstawionych podczas	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona	Przeredagowano opis, by dokładniej opisywał przebieg zdarzeń.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					wcześniejszych spotkań oraz przesyłanych po drugim spotkaniu warsztatowym. Zebrane informacje zostały skatalogowane zgodnie z kryteriami określonymi przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska. W prezentacji przedstawiono zarówno punkty zbieżne, jak i zdania odrębne dotyczące zakresu i metod zagospodarowania lasów."" - Sprawozdanie ze spotkania 5, str. 3. 2. ""Ze względu na dużą rozbieżność członków Zespołu w stosunku do wizji Lasów Społecznych i sposobów gospodarowania w takowych Zespół nie może wypracować wspólnego stanowiska dla całości, a także dla fragmentów lasu. Dyskusja ta doprowadziła do wniosku, by rezultaty pracy zespołu przedstawić w sposób wariantowy, jako zestawienie różnych wizji dla całości Lasów Społecznych w formie zdań odrębnych w finalnym raporcie. W odpowiedzi na to pod koniec spotkania uzgodniono dalszy sposób pracy zespołu."" Sprawozdanie ze spotkania 5, str. 5"			
357.	RDLP w Gdańsku	"Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach. Część: ""Gdańsk, Sopot, Gdynia"""	Proponuje się zmianę zapisu: "Scenariusz Urzędu Marszałkowskiego i Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego oraz Klubu Przyrodników, był oparty na planie ochrony Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego" na: "Scenariusz Urzędu Marszałkowskiego oraz Klubu Przyrodników, był oparty na planie ochrony Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego"	56	Trójmiejski Park Krajobrazowy nie był organizacją wskazaną w poleceniu MKiŚ, tym samym nie był członkiem Zespołu. W przesłanym zaproszeniu do JST, w tym przypadku do Marszałka Wojewódzka Pomorskiego, Pani Anna Moś, Kierownik TPK, reprezentowała Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Współautorka scenariusza desygnowana przez Urząd Marszałkowski jest Kierownikiem Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. W toku prac wielokrotnie podkreślała, że scenariusz odzwierciedla potrzeby ochrony Parku.
358.	PGL LP Nadleśnictwo Celestynów	„Ustalenia wynikające z ONoL dawały podstawę by oczekiwać, że pilotaż doprowadzi	Propozycja zmiany: Ustalenia wynikające z ONoL dawały podstawę by oczekiwać, że pilotaż doprowadzi do szybkiego tymczasowego zabezpieczenia wyznaczonych lasów	39	Sformułowanie „zabezpieczenia […] przed degradacją […] przez prowadzoną dotychczas gospodarkę leśną” ma charakter ocenny i przesądza związek przyczynowy bez wskazania miar i danych. Dla zachowania	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nieuwzględniona.	Zapis odnosi się do potrzeby tymczasowego zabezpieczenia lasów społecznych przed utratą istotnych dla społeczeństwa walorów. Sformułowanie „degradacja społecznie istotnych walorów” odnosi się do kontekstu pilotażu i obaw

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		do szybkiego tymczasowego zabezpieczenia wyznaczonych lasów społecznych przed dalszą degradacją ich społecznie istotnych walorów przez prowadzoną dotychczas gospodarkę leśną. Założenie to jest trudne do zrealizowania za pomocą istniejących instrumentów prawnych, a brak skutecznego zabezpieczenia podważa zaufanie uczestników do dalszych etapów procesu.”	społecznych przed postrzeganym przez część interesariuszy pogorszeniem istotnych walorów społecznych przez prowadzoną dotychczas gospodarkę leśną.		obiektywizmu rekomenduje się zastąpienie go sformułowaniem opisującym ryzyko/konflikt funkcji albo wskazaniem, że jest to percepcja części interesariuszy.			części uczestników związanych z kontynuacją działań gospodarczych na obszarach proponowanych jako lasy społeczne.
359.	PGL LP Nadleśnictwo Celestynów	Ramy formalno-prawne tworzenia lasów społecznych	Brak konkretów dotyczących sformalizowania umów społecznych	40	Proponowana forma „umów społecznych” rodzi poważne wątpliwości prawne i organizacyjne. Brak jest jasnego określenia ich charakteru prawnego, zakresu odpowiedzialności stron oraz relacji do obowiązujących dokumentów planistycznych, w szczególności Planów Urządzenia Lasu. Wprowadzanie zobowiązań wpływających na gospodarkę leśną poza procedurą przewidzianą w przepisach może prowadzić do konfliktów.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Treść rekomendacji 3 została uzupełniona. Wskazano, że docelowo ustalenia wyrażone w umowach społecznych kończących pilotaż powinny być utrwalane w PUL.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
360.	PGL LP Nadleśnictwo Celestynów	Słownik pojęć Bufor ochronny	Propozycja zbyt dużych szerokość buforów	84	Proponowane przykładowe szerokości buforów (np. 50 m od szlaku, 100 m od cieku) są nadmierne i nieuwzględniają zróżnicowania warunków terenowych, siedliskowych oraz rzeczywistego natężenia użytkowania rekreacyjnego. Tak szerokie strefy mogą w praktyce uniemożliwić prowadzenie niezbędnych zabiegów hodowlanych i sanitarnych, zwiększać ryzyko zagrożeń dla bezpieczeństwa publicznego oraz generować istotne koszty utrzymania drzewostanów. Zasadne byłoby indywidualne podejście oparte na analizie lokalnych uwarunkowań.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Słownik ma charakter nienormatywny: nie ustanawia obowiązujących definicji ani standardów, a jedynie porządkuje i wyjaśnia słownictwo używane w dokumentach i debacie w ramach pilotażu. Podane przykłady mają charakter ilustracyjny i nie przesądzają o stosowaniu konkretnych szerokości w praktyce.
361.	PGL LP Nadleśnictwo Celestynów	Słownik pojęć „Gospodarka leśna w lasach społecznych Zorganizowany system działań ochronnych, hodowlanych i użytkowych prowadzonych w lesie, w którym decyzje dotyczące lasu są podejmowane z udziałem społeczności (samorządów, NGO, mieszkańców), a priorytetem jest dobro wspólne i wielowymiarowa rola lasu, a nie przychody z	Propozycja zmiany: „Gospodarka leśna w lasach społecznych Zorganizowany system działań ochronnych, hodowlanych i użytkowych prowadzonych w lesie, w którym cele i zasady gospodarowania są ustalane z udziałem interesariuszy społecznych (samorządów, NGO, mieszkańców) w ramach określonego trybu konsultacyjnego, natomiast decyzje operacyjne podejmuje zarządca lasu zgodnie z obowiązującymi przepisami, planem urządzenia lasu oraz wymogami bezpieczeństwa. Priorytetem jest dobro wspólne oraz wiodąca funkcja społeczna i wielowymiarowa rola lasu, przy czym przychody z pozyskania drewna nie stanowią celu nadrzędnego, a pozyskanie jest dopuszczone w zakresie zgodnym z celami społecznymi i ochronnymi oraz przyjętymi zasadami gospodarowania.”	85	Sformułowanie „decyzje dotyczące lasu są podejmowane z udziałem społeczności (samorządów, NGO, mieszkańców)” jest nieprecyzyjne i może być interpretowane jako obowiązek współdecydowania o wszystkich decyzjach, w tym bieżących decyzjach operacyjnych (np. działaniach zapewniających bezpieczeństwo, reakcjach na szkody, zabiegach sanitarnych), co w praktyce jest niewykonalne i zwiększa ryzyko prawne po stronie zarządcy. Dla zachowania wykonalności i jasności kompetencji rekomenduje się doprecyzowanie, że udział społeczności dotyczy ustalania celów i zasad gospodarowania (poziom strategiczny i planistyczny) w określonym trybie konsultacyjnym, natomiast decyzje operacyjne pozostają w kompetencji zarządcy zgodnie z prawem i PUL. Zapis „a nie przychody z pozyskania drewna” warto doprecyzować, aby nie sugerował całkowitego wyłączenia działań gospodarczych. Dla spójności z celem lasów o wiodącej funkcji społecznej rekomenduje się wskazanie, że przychody z pozyskania	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Słownik ma nienormatywny charakter – porządkuje pojęcia używane w dokumentach i debacie w trakcie pilotażu. Nie odnosi się modelu kompetencyjnego ani trybu podejmowania decyzji.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		pozyskania drewna.”			drewna nie są celem nadrzędnym, a pozyskanie może być dopuszczone jako narzędzie realizacji celów społecznych i ochronnych (np. bezpieczeństwo, przebudowa drzewostanów, cięcia sanitarne) w zakresie zgodnym z przyjętymi zasadami.			
362.	PGL LP Nadleśnictwo Celestynów	Słownik pojęć „Interesariusze lasów społecznych […] W procesie LS interesariusze są kluczowi dla partycypacyjnego ustanawiania ich obszarów oraz współzarządzania.”	Propozycja zmiany: „W procesie LS interesariusze są kluczowi dla partycypacyjnego ustanawiania obszarów lasów społecznych oraz konsultowania celów i zasad ich funkcjonowania w ramach określonego trybu konsultacyjnego, przy zachowaniu odpowiedzialności decyzyjnej zarządcy wynikającej z obowiązujących przepisów.”	85	Sformułowanie „współzarządzania” jest nieprecyzyjne i może być interpretowane jako współdecydowanie o decyzjach zarządczych, w tym o bieżących decyzjach operacyjnych, co rodzi ryzyko oczekiwań niemożliwych do spełnienia oraz rozmywa odpowiedzialność prawną zarządcy lasu. Dla zachowania wykonalności procesu i jasnego podziału ról rekomenduje się zastąpienie „współzarządzania” określeniami odnoszącymi się do konsultacji i partycypacji (np. konsultowanie celów i zasad, dialog, monitoring i ewaluacja), przy jednoczesnym wskazaniu, że decyzje zarządcze pozostają w kompetencjach podmiotu odpowiedzialnego na mocy obowiązujących przepisów.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Słownik ma nienormatywny charakter – porządkuje pojęcia używane w dokumentach i debacie w trakcie pilotażu. Nie odnosi się modelu kompetencyjnego ani trybu podejmowania decyzji.
363.	PGL LP Nadleśnictwo Celestynów	Słownik pojęć Las	Niezasadne stwierdzenie, że sektor leśny postrzega lasy wyłącznie przez pryzmat produkcji drewna	86	Sektor leśny nie postrzega lasu wyłącznie przez pryzmat produkcji drewna, lecz realizuje koncepcję wielofunkcyjności lasu. Podkreślanie równorzędności funkcji produkcyjnej wobec społecznej i przyrodniczej jest niezbędne dla zachowania trwałości ekosystemów leśnych.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Przytoczone stwierdzenie nie pada w Raporcie. W Raporcie stwierdza się, że reprezentanci sektora leśnego odwoływali się do ujęcia gospodarczego i prawnego w dyskusjach w ramach pilotażu.
364.	PGL LP Nadleśnictwo Celestynów	Słownik pojęć Wycinka	Błędne stosowanie terminu „wycinka”	89	Z uwagi na silnie emocjonalny i nieprecyzyjny charakter terminu „wycinka” jego stosowanie w dokumencie o charakterze analitycznym i eksperckim jest niezasadne. Zaleca się konsekwentne używanie profesjonalnej, neutralnej terminologii leśnej, takiej jak „pozyskanie	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Słownik ma nienormatywny charakter – porządkuje pojęcia używane w dokumentach i debacie w trakcie pilotażu, także w formach potocznych. Termin „wycinka” jest ujmowany jako element funkcjonującego języka dyskusji.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					drewna” czy „cięcia pielęgnacyjne”, co pozwoli uniknąć niepotrzebnych uproszczeń i napięć społecznych.			
365.	PGL LP Nadleśnictwo Celestynów	Słownik pojęć Współzarządzanie	Niemożliwa do osiągniecia współodpowiedzialność za lasy przez wszystkie grupy interesariuszy	89	Rzeczywista współodpowiedzialność organizacji społecznych za lasy jest niemożliwa do osiągnięcia ze względu na brak umocowania prawnego i odpowiedzialności finansowej. W związku z tym organizacje społeczne nie powinny mieć prawa do współzarządzania na poziomie równym formalnemu zarządcy, jakim są Lasy Państwowe.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Słownik ma nienormatywny charakter – porządkuje pojęcia używane w dokumentach i debacie w trakcie pilotażu. Nie odnosi się modelu kompetencyjnego ani trybu podejmowania decyzji.
366.	PGL LP Nadleśnictwo Celestynów	Słownik pojęć Zaufanie (w kontekście lasów społecznych)	Niezasadne nazwanie planowych zabiegów „niespodziewanymi”	89	Zabiegi gospodarcze realizowane zgodnie z zatwierdzonym Planem Urządzenia Lasu nie mogą być uznawane za „niespodziewane”, gdyż PUL jest dokumentem publicznym, konsultowanym i obowiązującym przez określony czas. Wykonywanie zaplanowanych cięć nie powinno być interpretowane jako naruszenie zaufania, lecz jako realizacja wcześniej przyjętych, legalnych ustaleń.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Słownik ma nienormatywny charakter – porządkuje pojęcia używane w dokumentach i debacie w ramach pilotażu, w tym te odnoszące się do percepcji i doświadczeń uczestników procesu.
367.	PGL LP Nadleśnictwo Celestynów	2. Kontekst procesu wyznaczania lasów społecznych 2.1 Okoliczności poprzedzające pilotaż wyznaczania lasów społecznych	Niezasadne użycie terminu „rozległe prace zrębowe”	12	Użycie sformułowania „rozległe prace zrębowe” ma charakter stronniczy i nie znajduje potwierdzenia w danych. Zakres użytkowania rębnego realizowany był zgodnie z obowiązującymi Planami Urządzenia Lasu. Z perspektywy zarządcy lasu zasadne byłoby precyzyjne rozróżnienie pomiędzy społecznym odbiorem zabiegów pielęgnacyjnych a ich faktycznym zakresem wynikającym z dokumentów.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Zwrot „rozległe prace zrębowe” opisuje kontekst protestów i nie stanowi oceny skali cięć. Raport nie weryfikuje tego w danych, więc uwaga pozostaje stanowiskiem strony bez zmiany tekstu. Zakres Raportu nie obejmuje szczegółowej analizy praktyk gospodarki leśnej ani rozstrzygania sporów definicyjnych dotyczących kwalifikacji zabiegów.
368.	PGL LP Nadleśnictwo Celestynów	Siedem zasad konsultacji społecznych	Powszechność – każdy zainteresowany może wyrazić pogląd	18	Tworzy to sytuacje gdzie organizacje ekologiczne z poza terenu jakiegoś Nadleśnictwa wypowiadają się nie znając lokalnej charakterystyki i warunków	Idea lasów społecznych lub założenia	Uwaga nieuwzględniona.	„Siedem zasad konsultacji” było podstawą pilotażu. Zasada powszechności stanowi jedno z kluczowych założeń procesu opisanego w Raporcie.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					panujących. Prawo głosu powinni mieć lokalni interesariusze.	procesu ich wyznaczania		
369.	PGL LP Nadleśnictwo Celestynów	W całym dokumencie	Błędne określenie organizacji ekologicznych Stroną społeczną.	20,25,66, 68,72,86	Stroną społeczną można nazwać przedstawicieli Samorządów, bo oni w największym stopniu reprezentują społeczeństwo w danym terenie . Organizacje ekologiczne są reprezentantem tylko niewielkiej części społeczeństwa która popiera ich postulaty.	Opinia	Uwaga nieuwzględniona.	„Strona społeczna” to pojęcie opisujące umownie przedstawicieli organizacji społecznych. W Raporcie samorządy są traktowane jako odrębna kategoria interesariuszy (administracja publiczna).
370.	PGL LP Nadleśnictwo Celestynów	Pojęcia dotyczące lasów społecznych i ich definicje	Należałoby ujednolicić/ określić definicję lasów społecznych, wg zapisów na str. 24 jednolita definicja nie istnieje.	24	Każda ze stron posługuje się inną definicją, co sprawia zaburzenia w komunikacji między zainteresowanymi stronami. Powstanie jednolitej definicji ułatwiło by dalszą pracę nad porozumieniem i uzyskaniem odpowiedniego efektu dla obu stron.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Brak wypracowanego katalogu pojęć i definicji dotyczących lasów społecznych oraz różnice w rozumieniu społecznych funkcji lasu są główną barierą pilotażu wskazaną w Raporcie. Ponadto w Raporcie zarekomendowano jako niezbędne „stworzenie solidnych formalnych i prawnych ram wyznaczania lasów społecznych, które określą definicję lasu społecznego i innych pojęć niezbędnych dla czytelności procesu, tryb formalizowania i wdrażania ustaleń i role poszczególnych interesariuszy lasów społecznych.”
371.	PGL LP Nadleśnictwo Celestynów	„LP posługują się ustawową definicją lasu, kładącą nacisk na jego gospodarcze funkcje. W tym ujęciu las jest przedmiotem gospodarki leśnej i jest przez nią kształtowany, od niej także zależą trwałość i istnienie lasu.”.	Propozycja zmiany: „Lasy Państwowe, jako zarządca, posługują się definicją ustawową oraz planowaniem urządzeniowym, w ramach których uwzględnia się funkcje produkcyjne, ochronne i społeczne lasu.”	25	Sformułowanie „kładącą nacisk na jego gospodarcze funkcje” ma charakter wartościujący i upraszcza stanowisko Lasów Państwowych, sugerując dominację perspektywy produkcyjnej kosztem funkcji ochronnych i społecznych. Definicja ustawowa lasu nie przesądza hierarchii funkcji lasu ani nie „kładzie nacisku” na funkcje gospodarcze.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Wskazany fragment stanowi element opisu różnic perspektyw LP i strony społecznej; proponowana zmiana zmieniałaby akcenty relacji.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
372.	PGL LP Nadleśnictwo Celestynów	Sposoby rozumienia społecznych funkcji lasu	Niezasadne użycie przykładu lasów remebertowsko-okuniewskich	26	W analizowanym przypadku społeczne znaczenie tych terenów nie wynikało z pełnienia funkcji klimatycznych czy regulacyjnych, lecz ze zwyczajowego, nieformalnego korzystania rekreacyjnego przez mieszkańców, mimo jednoznacznych zakazów wstępu wynikających z użytkowania wojskowego. Dokument pomija fakt, że takie użytkowanie odbywa się wbrew obowiązującym przepisom i nie może stanowić podstawy do formalnego przypisywania funkcji społecznych ani do modyfikowania zasad gospodarki leśnej.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Raport nie twierdzi, że w lasach rembertowsko-okuniewskich „funkcje społeczne wynikają z rekreacji mimo zakazów". Przykład tych lasów został przywołany jako sytuacja, w której funkcje rekreacyjne były z góry wykluczone, a społeczne znaczenie wskazano przez pryzmat funkcji klimatycznych i regulacyjnych.
373.	PGL LP Nadleśnictwo Celestynów	Role poszczególnych uczestników	Role stron powinny być jasno określone, tak by nie było wątpliwości.	30	Do grupy po stronie społecznej powinni być zapraszani przede wszystkim przedstawiciele lokalnych samorządów, którzy są realnymi przedstawicielami społeczeństwa.	Opinia	Uwaga nieuwzględniona.	Raport we wskazanym fragmencie odnosi się do procesu, który miał miejsce w 2024 r. i opisuje role, jakie w procesie przyjmowali poszczególni uczestnicy. Rola samorządów jest kluczowa, dlatego w rekomendacjach: „Niezbędne jest nadanie samorządom odpowiedniej rangi w procesie wyznaczania i funkcjonowania lasów społecznych. Istotne jest uwzględnienie roli samorządu jako reprezentanta mieszkańców oraz jako władzy lokalnej. Samorządy powinny mieć wiedzę na temat procesu wyznaczania lasów społecznych odpowiednio wcześnie, aby mogły rozpoznać stanowiska mieszkańców i wszystkich kluczowych stron."
374.	PGL LP Nadleśnictwo Celestynów	4.Ramy formalno-prawne procesu wyznaczania lasów Społecznych s.34 i s.42 Załącznik 7. Propozycje rozwiązań zgłoszone przez uczestników Procesu	Należałoby wdrożyć ramy prawne pozwalające na wypełnianie uzgodnień dotyczących ograniczeń i wyłączeń w ramach obowiązującego PULu.	34, 42, 95	Obecnie nie ma takich możliwości prawnych, a podjęte ustalenia należy realizować.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga uwzględniona częściowo.	Raport wskazuje problem braku odpowiednich ram prawnych dla ustaleń zespoły ds. lasów społecznych. Doprecyzowano rekomendację 3. Ponadto, zgodnie z rekomendacją 4 konieczne jest wypracowanie precyzyjnych wytycznych dla Lasów Państwowych, dotyczących formalizowania i wdrażania ustaleń dotyczących lasów społecznych w ramach planowania rocznego oraz aneksów do planów urządzenia lasu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
375.	PGL LP Nadleśnictwo Celestynów	Brak wypracowanego katalogu pojęć i definicji dotyczących lasów społecznych oraz różnice w rozumieniu społecznych funkcji lasu	Błędnie traktowanie funkcji produkcyjnej jako najważniejszej dla LP	36	W dokumencie błędnie przedstawiono stanowisko Lasów Państwowych jako traktujących funkcję produkcyjną lasu jako nadrzędną. W praktyce LP realizują model trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, w którym funkcje produkcyjne, przyrodnicze i społeczne są traktowane równorzędnie, zgodnie z ustawą o lasach. Podkreślanie konieczności zachowania funkcji produkcyjnej nie oznacza jej dominacji, lecz wynika z odpowiedzialności za trwałość lasów, bezpieczeństwo publiczne oraz stabilność finansową, która umożliwia realizację pozostałych funkcji.	Opinia	Uwaga nieuwzględniona.	Raport relacjonuje różnice stanowisk ujawnione w pilotażu (w tym hierarchię funkcji w argumentacji stron). W tym ujęciu zapis ma charakter sprawozdawczy i nie stanowi normatywnej oceny modelu gospodarki leśnej.
376.	PGL LP Nadleśnictwo Celestynów	Brak ram formalno-prawnych procesu wyznaczania lasów społecznych	Pominięcie postulatów LP mających na celu dostosowanie obecnych przepisów prawa do planowanych zmian gospodarki leśnej	38	Oczekiwania Lasów Państwowych nie ograniczały się wyłącznie do działania w granicach obowiązującego prawa, lecz obejmowały również postulaty ewentualnych zmian legislacyjnych i wewnętrznych uregulowań, które umożliwiłyby wdrażanie nowych rozwiązań w sposób legalny, spójny i trwały. Podkreślenie potrzeby podstaw prawnych dla modyfikacji gospodarki leśnej nie wynika z braku otwartości na zmiany, lecz z odpowiedzialności instytucjonalnej zarządcy.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Uwaga odnosi się do sposobu ujęcia oczekiwań Lasów Państwowych w fragmencie dot. ram formalno-prawnych i proponuje ich szersze przedstawienie. Raport w tym miejscu koncentruje się na barierach wdrożeniowych oraz ograniczeniach wynikających z obowiązujących ram prawnych.
377.	Nadleśnictwo Krzeszowice	5. Wnioski z analizy i rekomendacje	Uwaga 11 - ciąg dalszy uwag (formularz ogranicza liczbę uwag do 10). Zdanie "umożliwią skuteczna ochronę ważnych społecznie funkcji lasów" zawiera tezę, że funkcje owe są zagrożone, natomiast nie wyjaśnia na czym polega to zagrożenie oraz przed kim i przed czym należy je chronić.	39	Słowo „ochrona” niestety jest wykorzystywane propagandowo. Po pierwsze wzbudza w czytelniku emocję związaną z poczuciem stanem zagrożenia oraz skłania go do poparcia „ochroniarza”. Znacznie lepsze moim zdaniem, neutralne i po prostu uczciwe byłoby użycie sformułowania o „wzmocnieniu”	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Raport posługuje się pojęciem „ochrony” w znaczeniu opisującym cel działań wobec ważnych społecznie funkcji lasu. Sformułowanie ma charakter ogólny.
378.	Nadleśnictwo Krzeszowice	5. Wnioski z analizy i rekomendacje	"Możliwości realizacji obserwacji terenowych" zakłada bardzo krótki	s.42	Skutki ograniczeń i modyfikacji będą odczuwalne przez co najmniej kilkadziesiąt lat, część z nich będzie nieodwracalna.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Postulowana w rekomendacja dotyczące możliwości przeprowadzenia obserwacji terenowych nie dotyczy skutków ograniczeń i

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			horyzont czasowy obserwacji skutków wdrożeń ograniczeń i modyfikacji GL		Przedstawienie zaniechania prowadzenia gospodarki leśnej jako sukcesu jest bardzo krótkowzroczne, wprowadza laika w błąd. Należy wyraźnie mówić o prawdopodobnych zmianach w perspektywie wieloletniej, w tym również zakładającej scenariusze gwałtownych zjawisk pogodowych, skutków ocieplania klimatu, presji IGO, pożarów itd.			modyfikacji gospodarki leśnej lecz ma służyć uzupełnieniu informacji o stanie obecnym lasu w trakcie trwania pilotażu.
379.	Nadleśnictwo Krzeszowice	Usługi ekosystemowe w debacie o lasach społecznych	Uwaga odnośnie akapitów o wycenach usług ekosyst. i produkcyjnych: są one przedstawione antagonistycznie.	47	Jest to kolejna ukryta teza. W rzeczywistości usługi te mogą być komplementarne, a ich antagonizm ma znaczenie w niektórych sytuacjach.	Opinia	Uwaga nieuwzględniona.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport relacjonuje kwestie poruszane w debatach zespołów ds. wyznaczania lasów społecznych. Opis usług ekosystemowych także opracowany jest z perspektywy stanowisk, które były prezentowane w pilotażu.
380.	Nadleśnictwo Krzeszowice	Kraków	Zdanie "NGO1 stały na stanowisku, że bufor dla koryt cieków bez gospodarki leśnej powinien wynosić 100 m." jest informacją niepełną.	s.62	W rzeczywistości bufor wynosi PO 100 m z każdej strony "cieku". przy czym za cieki uznaje się cieki stałe, okresowe, epizodyczne oraz rowy leśne.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Wprowadzono uściślenie: w obu kierunkach od osi cieku.
381.	Nadleśnictwo Krzeszowice	Kraków	"Wąskie rozumienie f.społecznej lasów przez LP" jest opinią oceniającą.	s.63	Rozumienie f. społecznej przez LP jest ODMIENNE od NGO1 i nie ogranicza się bynajmniej do turystycznego udostępnienia lasów.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nieuwzględniona.	Użyte w raporcie sformułowanie służy opisaniu różnicy podejść ujawnionej w pilotażu: w części wypowiedzi LP akcent padał na funkcje rekreacyjne/turystyczne/zdrowotne i standardy użytkowania, natomiast część strony społecznej ujmowała funkcje społeczne szerzej, włączając m.in. walory przyrodnicze i regulacyjne. Zapis ma charakter sprawozdawczy i odnosi się do rozbieżności stanowisk w procesie, a nie do oceny merytorycznej którejkolwiek ze stron.
382.	Nadleśnictwo Krzeszowice	Streszczenie	Metodyczna niepoprawność planowanych dalszych działań polegających na utworzeniu doraźnej definicji lasów społecznych, zanim zostanie ustanowiona ich prawna definicja.	8	Nie można zakładać, że prawna definicja będzie powieleniem doraźnej definicji. Różnice w ich treści mogą podważać, unieważniać itd. wyniki kolejnego procesu wyznaczania LS. Najpierw powinna zatem być ustanowiona solidna podstawa prawna, a potem proces wyznaczania.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga uwzględniona częściowo.	Raport rekomenduje stworzenie definicji roboczej, która byłaby definicją funkcjonalną, służącą do celów obecnego pilotażu i uwzględniającą obecny stan prawny. Przyszła definicja prawna będzie określać nowe prawne mechanizmy wdrażania i nie będzie podważać wyników obecnego pilotażu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
								Uzupełniono rekomendację 3 o zapis dot. obecnych przepisach prawnych.
383.	Nadleśnictwo Krzeszowice	2.2. Znaczenie usług ekosystemowych	Treść milcząco zakłada, że któryś z uczestników procesu (domyślnie LP) "ujmuje lasy tylko poprzez produkcję surowca drzewnego".	13	LP zgodnie z uol prowadzą wielofunkcyjną GL. Moza oczywiście dyskutować o proporcjach czy hierarchii jej celów i zasad, zarówno na poziomie teorii jak i praktyki. Założenie zatem o ujmowaniu przez LP lasu tylko z punktu widzenia producenta drewna są nieprawdziwe i wprowadzają uczestników/obserwatorów procesu w błąd.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Raport relacjonuje kwestie poruszane w debatach zespołów ds. wyznaczania lasów społecznych. Opis usług ekosystemowych także opracowany jest z perspektywy stanowisk, które były prezentowane w pilotażu.
384.	Nadleśnictwo Krzeszowice		Zdanie "LP posługują się ustawową definicją lasu, kładącą nacisk na jego gospodarcze funkcje" nie jest prawdziwe.		Ustawowa definicja lasu uwzględnia również lasy, w których nie jest prowadzona gospodarka leśna, choć w istocie jest to katalog zamknięty - rezerwaty, parki narodowe, zabytki.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Raport relacjonuje kwestie poruszane w debatach zespołów ds. wyznaczania lasów społecznych. Sformułowanie dotyczy sposobu eksponowania przez LP elementów związanych z produkcją leśną w argumentacji. Fragment ten nie odnosi się do przepisu.
385.	Nadleśnictwo Krzeszowice	3.3 Podstawy wyznaczania lasów społecznych w pilotażu	Schemat wyłączenia zakłada brak prowadzenia pozyskania drewna. Schemat ograniczenia użytkowania zakłada, że większość (min. 50%) dojrzałego drzewostanu nie jest pozyskiwana; pozostaje aż do naturalnej śmierci drzew i ich rozkładu. Nie opisuje dalszego postępowania.	18	Nie jest jasne, co i na jakich zasadach można realizować w drzewostanach z wyłączoną / ograniczoną GL w obszarach wyłączonych z użytkowania po śmierci drzew/rozpadzie istniejącego dstanu. Czu pozostawia się procesom naturalnym na zasadzie rezerwatu ścisłego? czy będzie tam zakaz wstępu? co z zagrożeniem pożarowym? co gatunkami inwazyjnymi? itd.	Przebudowa drzewostanów	Uwaga nieuwzględniona.	Raport wymienia schematy gospodarowania wypracowane w ramach ONoL jako propozycje omawiane w procesie. Ich pełne omówienie zawarte jest w przywołanym w Raporcie dokumencie WIR ONoL, gdzie omówiono szczegółowo wyjątki od wyłączeń. Dotyczą one bezpieczeństwa, zwalczania IGO, niezbędnych działań ochronnych i zabezpieczenia potrzeb lokalnej społeczności w zakresie dostępności drewna opałowego. Kwestie zamierania i przebudowy drzewostanów zostaną uwzględnione merytorycznie w pracach w ramach II etapu pilotażu
386.	Nadleśnictwo Krzeszowice	4.1. Pojęcia dotyczące lasów społecznych i ich definicje	W Zarządzeniu nr 58 DGLP z 2022 r. mowa jest o pracach zespołów lokalnej współpracy w okresie sporządzania PUL, a nie jego trwania. W dokumencie jest natomiast mowa, iż „W ramach tych zespołów nadleśnictwa mają prowadzić z lokalną społecznością dialog nt.	s.24	Informacja ta jest nieprzejrzysta i może wprowadzić w błąd uczestników/obserwatorów procesu.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona.	Przeredagowano zapis. Zgodnie z Zarządzeniem „Dialog społeczny należy prowadzić, na każdym etapie obowiązywania planu urządzenia lasu, a w okresie tworzenia jego projektu, ze szczególnym uwzględnieniem Komisji Założeń Planu, a następnie w ramach Zespołów Lokalnej Współpracy.”

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			planowanych zmian w planach urządzenia lasu”.					
387.	Nadleśnictwo Krzeszowice	3.5 Powołanie lokalnych zespołów ds. lasów społecznych	Brak w skaldzie zespołów przedstawicieli Wód Polskich oraz Parków Krajobrazowych	20	Sprawy kształtowania/ochrony krajobrazu oraz gospodarki wodnej są jednymi z najistotniejszych. Moim zdaniem przedstawiciele ww. instytucji powinny być powołani jako członkowie zespołów. Parki krajobrazowe - tak gdzie obszar LS pokrywa się z obszarem PK.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Raport ma charakter sprawozdawczy i opisuje przyjęty skład zespołów w pilotażu, nie przesądzając, jakie instytucje „powinny” być włączane w prace zespołów ds. wyznaczania lasów społecznych.
388.	Nadleśnictwo Krzeszowice	3.9 Działania MKiŚ po zakończeniu pierwszego etapu pilotażu	Jaka jest ranga prawna rozstrzygnięcia MKiŚ z 2.07.2025 r. ?	23	Rozstrzygnięcie MKiŚ z 2.07.205 nie posiada prawopodobnie rangi prawnej w rozumieniu KPA. Może być traktowane jako polecenie służbowe wydane GDLP.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Raport nie obejmuje analizy prawnej aktów i form działania organów administracji.
389.	Nadleśnictwo Krzeszowice	Tymczasowe zabezpieczenie społecznych wartości lasów	Cyt.: "wyniki rozmów zespołów lokalnych nie znalazły odzwierciedlenia w rozpisanych jesienią 2024 r. przetargach na prace leśne" sugeruje, że jest to nieprawidłowość, za którą winne są LP.	34	Celem prace zespołów lokalnych nie było ustalenie konkretnych wskazań do prowadzenia prac gospodarczych, lecz przygotowanie i przekazanie do MKIŚ materiałów do podjęcia stosownej decyzji.	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nieuwzględniona.	Raport opisuje brak przełożenia rezultatów rozmów na określony element działań (przetargi).
390.	Nadleśnictwo Krzeszowice	5. Wnioski z analizy i rekomendacje	Zdanie cyt.: "Ustalenia wynikające z ONoL dawały podstawę by oczekiwać, że pilotaż doprowadzi do szybkiego tymczasowego zabezpieczenia wyznaczonych lasów społecznych przed dalszą degradacją ich społecznie istotnych walorów przez prowadzoną dotychczas gospodarkę leśną" zawiera fałszywą tezę o szkodliwości prowadzenia gospodarki leśnej.	39	Autor tej wypowiedzi przyjął, nie wiadomo na jakiej podstawie/dowodach tezę, że dotychczas prowadzona gospodarka leśna „degraduje społecznie istotne walory lasów”. Teza ta jest kolejną opinią, zaszytą w tekście opracowania. Teza ta, zakłada antagonizm między „gospodarką leśną” i „funkcjami społecznymi” oraz w konsekwencji pełną synergię „zaprzestania gospodarki leśnej” i „funkcji społecznej”. Jest to jednak HIPOTEZA, w dodatku mocno dyskusyjna, a jednak jest kluczowa i mimo, że niewypowiedziana, to na niej opiera się główna oś dyskusji.	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nieuwzględniona.	Sformułowanie „degradacja społecznie istotnych walorów” odnosi się do kontekstu pilotażu i obaw części uczestników związanych z kontynuacją działań gospodarczych na obszarach proponowanych jako lasy społeczne.
391.	Nadleśnictwo Krzeszowice	5. Wnioski z analizy i rekomendacje	Zdanie cyt.: „Problem ten dotyczył w szczególności znaczenia przypisywanego funkcji produkcyjnej lasów, która z punktu widzenia przedstawicieli Lasów	36	Jest to opinia autorów raportu nie mająca pokrycia ani w przepisach prawa (uol art. 7 ust. 1, produkcja drewna jest wymieniona na samym końcu jako jeden z wielu celów	Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport relacjonuje różnice stanowisk ujawnione w procesie, a nie rozstrzyga hierarchii funkcji na

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			Państwowych pozostawała nadrzędną" nie jest prawdą.		prowadzenia GL), ani w stanowisku przedstawicieli LP uczestniczących w pilotażu. Moim zdaniem nie ma również odzwierciedlenia w rzeczywistości.Moim zdaniem nie ma również odzwierciedlenia w rzeczywistości.			podstawie przepisów prawa ani nie formułuje normatywnej oceny modelu gospodarki leśnej.
392.	Zakładowa Organizacja Związkowa w Nadleśnictwie Gryfino Związek Leśników Polskich w Rzeczypospolitej Polskiej	4. Analiza barier i problemów zidentyfikowanych w procesie wyznaczania lasów społecznych. Zagadnienie bezpieczeństwa ludzi w lesie wiąże się również z problemem prawnej odpowiedzialności nadleśniczych za to bezpieczeństwo. Obecne zapisy Ustawy o lasach oraz interpretacja sądów wskazują, że oprócz odpowiedzialności cywilnej zarządca lasu może być pociągnięty również do odpowiedzialności karnej za narażenie człowieka na utratę zdrowia i życia. Perspektywa potencjalnej odpowiedzialności cywilnej i karnej	Zagadnienie bezpieczeństwa ludzi w lesie wiąże się również z problemem prawnej odpowiedzialności nadleśniczych i imiennie leśniczych za to bezpieczeństwo. Obecne zapisy Ustawy o lasach oraz interpretacja sądów wskazują, że oprócz odpowiedzialności cywilnej zarządca lasu może być pociągnięty również do odpowiedzialności karnej za narażenie człowieka na utratę zdrowia i życia. Perspektywa potencjalnej odpowiedzialności cywilnej i karnej tworzy presję na zarządców lasów. Mimo różnych stanowisk co do sposobów i zakresu zapewnienia bezpieczeństwa w lesie, strony zgadzały się co do tego, że kwestia odpowiedzialności nadleśniczych i imiennie leśniczych za bezpieczeństwo osób przebywających w lesie wymaga nowego uregulowania.	27	W Nadleśnictwie Gryfino prowadzone są dwa postępowania karne i kilka cywilnych wobec dwóch leśniczych. Wobec tego, nie tylko nadleśniczy odpowiada za bezpieczeństwo, ale również imiennie leśniczowie, co było podkreślane podczas spotkań ZLW w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie. Dlatego należy dopisać również leśniczych. Wnoszę o zmianę zapisu na ww. treść.	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Kwestia odpowiedzialności nadleśniczych została uwzględniona w Raporcie, także w Rekomendacjach, gdzie wskazano na konieczność zmiany obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie. Przepisy te nie stosują się do leśniczych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		tworzy presję na zarządców lasów. Mimo różnych stanowisk co do sposobów i zakresu zapewnienia bezpieczeństwa w lesie, strony zgadzały się co do tego, że kwestia odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo osób przebywających w lesie wymaga nowego uregulowania.						
393.	Zakładowa Organizacja Związkowa w Nadleśnictwie Gryfino Związek Leśników Polskich w Rzeczypospolitej Polskiej	5. Wnioski z analizy i rekomendacje. Uczestnicy posługiwali się argumentami dotyczącymi bezpieczeństwa, skutków ekonomicznych czy stanowiska nauki, które wypływały z odmiennych zestawów założeń i należały do odmiennych dyskursów - naukowych czy publicznych. Na możliwości osiągnięcia przez strony	Uczestnicy posługiwali się argumentami dotyczącymi bezpieczeństwa, skutków ekonomicznych czy stanowiska nauki, które wypływały z odmiennych zestawów założeń i należały do odmiennych dyskursów - naukowych czy publicznych. Na możliwości osiągnięcia przez strony porozumienia zaważyło to, że przed przystąpieniem do pilotażu nie rozwiązano kwestii odpowiedzialności prawnej nadleśniczych i imiennie leśniczych za bezpieczeństwo osób przebywających w lesie oraz możliwych skutków ekonomiczno-finansowych powoływania lasów społecznych dla poszczególnych nadleśnictw.	36	W Nadleśnictwie Gryfino prowadzone są dwa postępowania karne i kilka cywilnych wobec dwóch leśniczych. Wobec tego, nie tylko nadleśniczy odpowiada za bezpieczeństwo, ale również imiennie leśniczowie, co było podkreślane podczas spotkań ZLW w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie. Dlatego należy dopisać również leśniczych. Wnoszę o zmianę zapisu na ww. treść.	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Kwestia odpowiedzialności nadleśniczych została uwzględniona w Raporcie, także w Rekomendacjach, gdzie wskazano na konieczność zmiany obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie. Przepisy te nie stosują się do leśniczych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		porozumienia zaważyło to, że przed przystąpieniem do pilotażu nie rozwiązano kwestii odpowiedzialności prawnej nadleśniczych za bezpieczeństwo osób przebywających w lesie oraz możliwych skutków ekonomiczno-finansowych powoływania lasów społecznych dla poszczególnych nadleśnictw.						
394.	Zakładowa Organizacja Związkowa w Nadleśnictwie Gryfino Związek Leśników Polskich w Rzeczypospolitej Polskiej	5. Wnioski z analizy i rekomendacje. 4. Brak ram formalno-prawnych był także źródłem niepewności co do potencjalnych konsekwencji pranych i finansowo-ekonomicznych ustanowienia lasów społecznych. Dotyczyło to w szczególności kwestii odpowiedzialności prawnej nadleśniczych za	4. Brak ram formalno-prawnych był także źródłem niepewności co do potencjalnych konsekwencji pranych i finansowo-ekonomicznych ustanowienia lasów społecznych. Dotyczyło to w szczególności kwestii odpowiedzialności prawnej nadleśniczych i leśniczych za bezpieczeństwo osób przebywających w lasach i potencjalnie zwiększonego ryzyka prawnego w przypadku zaniechania zabiegów w lasach wyłączanych z pozyskania drewna (aczkolwiek zapisy ONoL przewidują wyjątki służące zapewnieniu bezpieczeństwa).	39	W Nadleśnictwie Gryfino prowadzone są dwa postępowania karne i kilka cywilnych wobec dwóch leśniczych. Wobec tego, nie tylko nadleśniczy odpowiada za bezpieczeństwo, ale również imiennie leśniczowie, co było podkreślane podczas spotkań ZLW w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie. Dlatego należy dopisać również leśniczych. Wnoszę o zmianę zapisu na ww. treść.	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Kwestia odpowiedzialności nadleśniczych została uwzględniona w Raporcie, także w Rekomendacjach, gdzie wskazano na konieczność zmiany obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie. Przepisy te nie stosują się do leśniczych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		bezpieczeństwo osób przebywających w lasach i potencjalnie zwiększonego ryzyka prawnego w przypadku zaniechania zabiegów w lasach wyłączanych z pozyskania drewna (aczkolwiek zapisy ONoL przewidują wyjątki służące zapewnieniu bezpieczeństwa).						
395.	Zakładowa Organizacja Związkowa w Nadleśnictwie Gryfino Związek Leśników Polskich w Rzeczypospolitej Polskiej	5. Wnioski z analizy i rekomendacje. 5. Ustalenia wynikające z ONoL dawały podstawę by oczekiwać, że pilotaż doprowadzi do szybkiego tymczasowego zabezpieczenia wyznaczonych lasów społecznych przed dalszą degradacją ich społecznie istotnych walorów przez prowadzoną dotychczas gospodarkę leśną. Założenie to jest trudne do zrealizowania za	5. Ustalenia wynikające z ONoL dawały podstawę by oczekiwać, że pilotaż doprowadzi do szybkiego tymczasowego zabezpieczenia wyznaczonych lasów społecznych przed dalszą degradacją ich społecznie istotnych walorów przez prowadzoną dotychczas gospodarkę leśną. Założenie to jest trudne do zrealizowania za pomocą istniejących instrumentów prawnych, a brak skutecznego zabezpieczenia podważa zaufanie uczestników do dalszych etapów procesu.	39	Z założenia gospodarka leśna nie prowadzi do degradacji walorów przyrodniczych, gdyż dzięki prowadzonej w taki sposób gospodarce leśnej, mamy zachowanych w stanie właściwym wiele siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, a także osobliwości przyrodniczych i form ochrony przyrody w lasach. Wobec tego, zapis ten należy usunąć, gdyż jest niezasadny. Wnoszę o zmianę zapisu na ww. treść.	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nieuwzględniona.	Zapis odnosi się do potrzeby tymczasowego zabezpieczenia lasów społecznych przed utratą istotnych dla społeczeństwa walorów. Sformułowanie „degradacja społecznie istotnych walorów” odnosi się do kontekstu pilotażu i obaw części uczestników związanych z kontynuacją działań gospodarczych na obszarach proponowanych jako lasy społeczne.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		pomocą istniejących instrumentów prawnych, a brak skutecznego zabezpieczenia podważa zaufanie uczestników do dalszych etapów procesu.						
396.	Zakładowa Organizacja Związkowa w Nadleśnictwie Gryfino Związek Leśników Polskich w Rzeczypospolitej Polskiej	5. Wnioski z analizy i rekomendacje. Podsumowując, pierwszy etap pilotażu wyznaczania lasów społecznych miał miejsce w warunkach narastającego konfliktu o lasy pomiędzy organizacjami sprzeciwiającymi się tzw. wycinkom i Lasami Państwowymi.	Podsumowując, pierwszy etap pilotażu wyznaczania lasów społecznych miał miejsce w warunkach braku kompromisu pomiędzy organizacjami sprzeciwiającymi się tzw. wycinkom i Lasami Państwowymi.	39	Nie można mówić o „warunkach narastającego konfliktu", gdyż spotkania ZLW odbywały się w przyjaznej atmosferze. Brak uzyskanego kompromisu wynikał z odmiennych zdań i braku podstaw prawnych do niektórych propozycji, a nie zatargu, czy sprzeczki. Wnoszę o zmianę zapisu na ww. treść.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Opis dotyczy sytuacji społecznej, w której był realizowany proces, a nie atmosfery podczas spotkań. Niemniej przeredagowano zapis.
397.	Zakładowa Organizacja Związkowa w Nadleśnictwie Gryfino Związek Leśników Polskich w Rzeczypospolitej Polskiej	5. Wnioski z analizy i rekomendacje. 6. Konieczna jest także zmiana obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie, czemu	6. Konieczna jest także zmiana obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych i leśniczych za bezpieczeństwo w lesie, czemu powinno towarzyszyć wypracowanie i wdrożenie planów zarządzania ryzykiem w lasach społecznych. Tę rekomendację również należy zrealizować centralnie przed wznowieniem prac na poziomie lokalnym.	41	W Nadleśnictwie Gryfino prowadzone są dwa postępowania karne i kilka cywilnych wobec dwóch leśniczych. Wobec tego, nie tylko nadleśniczy odpowiada za bezpieczeństwo, ale również imiennie leśniczowie, co było podkreślane podczas spotkań ZLW w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie. Dlatego należy dopisać również leśniczych. Wnoszę o zmianę zapisu na ww. treść.	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Kwestia odpowiedzialności nadleśniczych została uwzględniona w Raporcie, także w Rekomendacjach, gdzie wskazano na konieczność zmiany obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie. Przepisy te nie stosują się do leśniczych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		powinno towarzyszyć wypracowanie i wdrożenie planów zarządzania ryzykiem w lasach społecznych. Tę rekomendację również należy zrealizować centralnie przed wznowieniem prac na poziomie lokalnym.						
398.	Zakładowa Organizacja Związkowa w Nadleśnictwie Gryfino Związek Leśników Polskich w Rzeczypospolitej Polskiej	5. Wnioski z analizy i rekomendacje. Partycypacja społeczna i transparentność.	16. W przypadku prowadzenia w nadleśnictwach prac nad PUL, prace II etapu pilotażu należy przenieść do ZLW powołanego w ramach prac nad PUL, biorąc pod uwagę ww. rekomendacje i partycypacje.	42	W dziale Partycypacja społeczna i transparentność, należy dodać pkt 16 o ww. treści, aby było możliwe wdrożenie wypracowanych przez ZLW rekomendacji do PUL.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Wniosek dotyczący sytuacji nakładania się w czasie prac nad PUL i dyskusji o lasach społecznych wprowadzono do rekomendacji 3. Należy podkreślić, że tryb powoływania i funkcjonowania ZLW jest różny z założeniami pilotażu (m. in. nie odwołuje się do ONOL).
399.	Zakładowa Organizacja Związkowa w Nadleśnictwie Gryfino Związek Leśników Polskich w Rzeczypospolitej Polskiej	5. Wnioski z analizy i rekomendacje. Zabezpieczenie wyznaczonych lasów społecznych 16. Podjęte do tej pory przez Lasy Państwowe prospołeczne modyfikacje gospodarki leśnej i środki zabezpieczające walory przyrodnicze	17. Podjęte do tej pory przez Lasy Państwowe prospołeczne modyfikacje gospodarki leśnej i środki zabezpieczające walory przyrodnicze powinny zostać poddane ocenie pod kątem skuteczności w zabezpieczaniu społecznie ważnych walorów lasów. Na tej podstawie Ministerstwo Klimatu i Środowiska powinno podjąć decyzję o ew. wprowadzeniu nowych narzędzi umożliwiających skuteczne tymczasowe zabezpieczenie funkcji społecznych w wyznaczonych lasach społecznych lub poprzez ich wdrożenie w ramach prac ZLW nad PUL.	42	W dziale Zabezpieczenie wyznaczonych lasów społecznych, należy zamienić pkt 16 na 17 o ww. treści, aby było możliwe wdrożenie wypracowanych przez ZLW rekomendacji do PUL.	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga uwzględniona.	Rekomendacja została uzupełniona: „Podjęte do tej pory przez Lasy Państwowe prospołeczne modyfikacje gospodarki leśnej i środki zabezpieczające walory przyrodnicze powinny zostać poddane ocenie pod kątem skuteczności w zabezpieczaniu społecznie ważnych walorów lasów. Na tej podstawie Ministerstwo Klimatu i Środowiska powinno podjąć decyzję o ew. wprowadzeniu nowych narzędzi umożliwiających skuteczne tymczasowe zabezpieczenie funkcji społecznych w wyznaczonych lasach społecznych. Tam, gdzie równolegle prowadzone są prace nad planem urządzenia lasu (PUL), należy dążyć do koordynacji tego zabezpieczenia z procesami partycypacyjnymi prowadzonymi w ramach prac

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		powinny zostać poddane ocenie pod kątem skuteczności w zabezpieczaniu społecznie ważnych walorów lasów. Na tej podstawie Ministerstwo Klimatu i Środowiska powinno podjąć decyzję o ew. wprowadzeniu nowych narzędzi umożliwiających skuteczne tymczasowe zabezpieczenie funkcji społecznych w wyznaczonych lasach społecznych.						nad PUL (w tym w formule ZLW), o ile pozwalają na to uwarunkowania organizacyjne i harmonogramowe. ”
400.	Zakładowa Organizacja Związkowa w Nadleśnictwie Gryfino Związek Leśników Polskich w Rzeczypospolitej Polskiej	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach przez Lasy Państwowe zasady wzmocnienia ochrony Puszczy Bukowej, polegające na wyłączeniu z cięć drzewostanów w wieku ponad 70 lat, natomiast pracownicy	Podczas dyskusji dotyczącej wzmocnienia ochrony Puszczy Bukowej przedstawiono rozbieżne stanowiska dotyczące zasad gospodarowania, od wyłączenia z cięć drzewostanów, zgłaszanych przez organizacje społeczne do stanowiska przedstawicieli związków zawodowych o liberalizację tych zasad i szersze cięcia. Natomiast RDOŚ przedstawił rozwiązanie pośrednie między powyższymi stanowiskami.	67	Proponujemy powyższy zapis, który urealnił poszczególne stanowiska, a przedstawiciele związków zawodowych, nie uczestniczyli w roli pracowników nadleśnictwa, więc zapis należy zmienić.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona.	Usunięto zapis dot. związków zawodowych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		nadleśnictwa reprezentujący związki zawodowe postulowali liberalizację tych zasad i szersze cięcia. Stanowiskiem organizacji przyrodniczych było utrzymanie aktualnych zasad ochrony Puszczy Bukowej, zaś RDOŚ próbował przedstawić rozwiązanie pośrednie między powyższymi.						
401.	Zakładowa Organizacja Związkowa w Nadleśnictwie Gryfino Związek Leśników Polskich w Rzeczypospolitej Polskiej	Załącznik 3. Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach. Przedstawiciele leśnych związków zawodowych stali na stanowisku, że obumieranie lasów bukowych jest skutkiem zmian klimatu, dlatego też konieczne jest zapewnienie odpowiedniej zmodyfikowanej gospodarki leśnej, w celu zapewnienia	Przedstawiciele leśnych związków zawodowych stali na stanowisku, że obumieranie lasów bukowych jest skutkiem zmian klimatu, dlatego też konieczne jest zapewnienie odpowiednio zmodyfikowanej gospodarki leśnej, w celu zapewnienia trwałości drzewostanów bukowych oraz zapewnienia bezpieczeństwa dla użytkowników lasu. Uznali, że ochrona czynna (w tym zbliżonej do natury gospodarki leśnej) jest tak samo ważna jak ochrona bierna, zgodnie z zasadą rozpraszania ryzyka w sytuacji, w której jest wiele niewiadomych. Dlatego też, wydaje się rozsądnym wprowadzenie na znacznej części Puszczy Bukowej hodowli lasu bliskiej naturze, jako koncepcji adaptacji lasów do zmian klimatycznych, m.in.	68	Proponujemy powyższy zapis, który urealnił poszczególne stanowiska i uszczegółowił stanowisko leśnych związków zawodowych, aby doprecyzować zakres omawianych zagadnień podczas prac ZLW.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Uwaga zawiera rozbudowaną propozycję argumentacyjnego rozwinięcia stanowiska jednej ze stron, wykraczającą poza sprawozdawczy charakter Załącznika 3. Raport odtwarza syntetycznie główne stanowiska uczestników prac Zespołu i nie ma na celu szczegółowego referowania propozycji programowych ani technicznych poszczególnych stron.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		trwałości drzewostanów bukowych.	poprzez wprowadzenie rębni stopniowych i przerębowych, które wpłyną na kształtowanie zróżnicowanej struktury poziomej i pionowej drzewostanów, kontynuację bezzrębowego systemu gospodarowania, kształtowanie drzewostanów różnowiekowych, konsekwentne pozostawianie martwych drzew i ochrona najstarszych drzew oraz zachowanie bioróżnorodności fauny i flory.					
402.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	5 (w związku z brakiem możliwości wysłania więcej niż 10 uwag, zostaną one przekazane w kilku częściach, ta część nosi nr III)	Pkt 14 zaczynający się od zdania „Drugi etap pilotażu nie powinny być prowadzone pod presją czasu, jednocześnie ramy czasu powinny być dookreślone” należy zapisać w taki sposób, aby znalazły się tam konkretne terminy, np. „Drugi etap prac w ramach pilotażu należy rozpocząć w kwietniu 2026 r. i zakończyć w czerwcu 2026 r.”	42	Rozciągnięcie procesu w czasie to najpoważniejszy problem pilotażu. Pierwszy etap, przeprowadzony w okresie wrzesień-listopad 2024 r., aczkolwiek niedoskonały, przyniósł jednak konkretne rezultaty w postaci wypracowania raportów, które powinny stanowić dla Ministerstwa Klimatu i Środowiska podstawę do podjęcia ostatecznej decyzji co do obszarów lasów społecznych i sposobu prowadzenia w nich gospodarki leśnej. Tak się jednak nie stało. MKiŚ po ponad siedmiu miesiącach od otrzymania raportów podjęło decyzję zaledwie w zakresie obszaru lasów społecznych. Decyzja ta w praktyce nic nie zmieniła w sposobie prowadzenia gospodarki leśnej na tym terenie. Od tego czasu nie nastąpiły żadne praktyczne działania. Dalsze przewlekanie procesu będzie oznaczało jego całkowite fiasko. Zniweczone zostaną dotychczasowe działania, w tym zabiegi setek wolontariuszy. W praktyce spowoduje to wypalenie jednego z dwóch najważniejszych obok leśników uczestników procesu i fiasko całego przedsięwzięcia. Dlatego określenie postulowanych ram czasowych dalszych	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Raport podtrzymuje stanowisko, że dalsze prace nie powinny być prowadzone pod presją czasu i wymagają realistycznego harmonogramu z jasno określonymi etapami i terminami granicznymi. Nie wprowadzono proponowanych sztywnych dat kalendarzowych, ponieważ ich określenie wykracza poza zakres Raportu i powinno zostać ustalone przez organizatora procesu na etapie projektowania wdrożenia.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					działań powinno być najważniejszym elementem raportu.			
403.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	5	Pkt 15 należy usunąć.	42	Materiałów niezbędny do przesądzenia kwestii wymienionych w tym punkcie (kwestie horyzontalne, takie jak definicja lasu społecznego, formuła partycypacji czy wybór metod i narzędzi do dalszych prac) jest już po kilku latach debat wystarczająco dużo. Dalsze debatowanie nie przyniesie żadnych nowych rozwiązań, a może się jedynie przyczynić do odwlekania dalszych prac, wypalenia uczestników i w konsekwencji storpedowania całego procesu.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Jak wskazano w Raporcie, pilotaż ujawnił znaczące rozbieżności oczekiwań uczestników procesu co do kwestii horyzontalnych. Raport podtrzymuje stanowisko, że wypracowanie wspólnej, akceptowanej przez wszystkich uczestników wersji horyzontalnych warunków jest niezbędne dla powodzenia procesu. Niemniej doprecyzowano zapis.
404.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	5	W pkt 16 należy zapisać w sposób bardziej kategoryczny zalecenia dotyczące sposobu prowadzenia gospodarki leśnej w lasach społecznych. W szczególności należy zapisać zakaz prowadzenia w lasach społecznych rębni i cięć zupełnych, w tym także rębni zachowawczych (retencyjnych).	42	Dotychczasowa praktyka pokazuje, że Lasy Państwowe nie zmieniły sposobu prowadzenia gospodarki leśnej na terenach wskazanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska jako lasy społeczne i nadal prowadzą tam rębnie i cięcia zupełne. Jednocześnie, wobec braku jasnych wytycznych z strony MKiŚ, Lasy Państwowe twierdzą, że honorują wszystkie ustalenia dotyczące lasów społecznych.	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nieuwzględniona.	Pierwszy etap pilotażu w wielu miejscach nie wpłynął na sposoby prowadzenia gospodarki leśnej w objętych nim lasach, w efekcie zaplanowany proces społeczny nie osiągnął celu, dlatego w Raporcie sformułowano rekomendację dotyczącą zabezpieczenia lasów przed zmianami czyniącymi pilotaż bezprzedmiotowy. Rekomendacja wskazuje na konieczność zabezpieczenia lasów społecznych na czas pilotażu, jednak nie przesądza o rozwiązaniach, które powinno zastosować MKiŚ.
405.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	Załącznik 3	Zapisy dotyczące prac Zespołu ds. lasów społecznych wokół Warszawy należy uzupełnić o następujące informacje: „Zanim jeszcze rozpoczęły się oficjalne rozmowy strona społeczna przygotowała, w okresie wakacyjnym, własną propozycję mapy lasów społecznych i doprowadziła do tego, że była ona procedowana równorzędnie z projektem Lasów Państwowych. Strona społeczna doprowadziła do przyjęcia regulaminu zgodnego z jej postulatami oraz do jawności obrad (były one transmitowane	69-71	Proponowane do dodania informacje oddają specyfikę rozmów prowadzonych w Warszawie. Rozwiązania organizacyjne, które zastosowane w przypadku zespołu warszawskiego mogą zostać wykorzystane w trakcie drugiego etapu pilotażu w innych lokalizacjach.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Załącznik 3 ma charakter sprawozdawczy i syntetyczny oraz odtwarza przebieg dyskusji w oparciu o dokumentację procesu, bez rozbudowywania poszczególnych stanowisk ponad ujęty zakres. Materiały merytoryczne opracowane przez uczestników na potrzeby pilotażu zostaną wykorzystane w pracach drugiego etapu

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			on-line). Strona społeczna zaproponowała (i zostało to przyjęte), aby rozmowy prowadzone były na zasadach komisji trójstronnej (strony społeczna, samorządowa i Lasy Państwowe), z zastrzeżeniem, że każda ze stron ma takie same prawa. Powstało w związku z tym prezydium składające się z przewodniczącego (przedstawiciela Lasów Państwowych) i dwóch wiceprzewodniczących (reprezentujących strony społeczną i samorządową). Prezydium rozstrzygało wszelkie kwestie organizacyjne, które pojawiały się w trakcie obrad. Członkowie prezydium wypracowali też i podpisali ostateczną wersję raportu końcowego. Każde nadleśnictwo miało swojego koordynatora reprezentującego stronę społeczną i to organizacje pozarządowe z danego nadleśnictwa decydowały o tym jakie powinno być stanowisko strony społecznej w odniesieniu do projektowanych tam zmian gospodarki leśnej. W spotkaniach poświęconych poszczególnym nadleśnictwom rozmowy, w imieniu strony społecznej, prowadzili przedstawicie organizacji społecznych z danego nadleśnictwa, ale w spotkaniach tych uczestniczyli wszyscy przedstawiciele strony społecznej. Strona społeczna działała jako całość. Negocjowały organizacje z każdego nadleśnictwa, a pozostałe wspierały je. W trakcie obrad Zespołu uzgodniono, że lasy społeczne obejmą obszar 30 tys. ha w nadleśnictwach Celestynów, Chojnów, Drewnica i Jabłonna. To 61% lasów tych nadleśnictw. W trzech Nadleśnictwach, w					

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			których osiągnięto konsensus (Celestynów, Chojnów i Jabłonna) strona społeczna i Lasy Państwowe zgodziły się co do obszaru, jaki powinny zajmować lasy społeczne. W przypadku Nadleśnictwa Drewnica strona społeczna zaproponowała nieco większy obszar niż LP. Zbiorcze dane dla nadleśnictw Celestynów, Drewnica i Jabłonna są następujące: na 33% lasów społecznych strona społeczna i LP zgodzili się na wyłączenia i ograniczenia, a w 42% na modyfikacje. W przypadku pozostałych 25% powierzchni lasów społecznych nie osiągnięto porozumienia co do tego jak należy zmienić gospodarkę leśną – w ich przypadku decyzję miało podjąć Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Stanowiska strony społecznej i Lasów Państwowych były zbieżne w następujących proporcjach: w Nadleśnictwie Celestynów (60%), w Nadleśnictwie Chojnów (34%), w Nadleśnictwie Drewnica (67%) i w Nadleśnictwie Jabłonna (100%). O ile strona społeczna zaproponowała, aby wyłączenia i ograniczenia objęły 65% lasów społecznych, a modyfikacje 35%, to Lasy Państwowe widziały te proporcje odwrotnie: w ich opinii 35% powinny objąć wyłączenia i ograniczenia, a 65% modyfikacje. Kompromis, który udało się wypracować, oznaczał ustępstwa z obu stron. Strona społeczna uznała, że pierwotna propozycja LP była nie do przyjęcia i w konsekwencji obszar lasów społecznych został kilkakrotnie zwiększony w stosunku do pierwszej propozycji LP.”.					

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
406.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	4.2 (w związku z brakiem możliwości wysłania więcej niż 10 uwag, zostaną one przekazane w kilku częściach, ta część nosi nr II)	Zdanie ostatnie w części 4.2 („Podejmowanie decyzji") należy poprzedzić zdaniem w brzmieniu: „W zespole warszawskim decyzje podejmowane były na zasadzie konsensusu, a w przypadkach, gdy nie udawało się dojść do porozumienia na posiedzeniach plenarnych, zbierało się trzyosobowe prezydium reprezentujące strony społeczną i samorządową oraz Lasy Państwowe. Także dokument końcowy został zaaprobowany i podpisany przez wszystkie trzy strony uczestniczące w dialogu.".	32	W zespole warszawskim na samym początku ustalono zasady podejmowania decyzji co pozwoliło na usprawnienie przebiegu obrad i uniknięcie zbędnych sporów proceduralnych. Model komisji trójstronnej (strona społeczna, samorządowcy oraz leśnicy) i trzyosobowego prezydium umożliwił skupienie się na kwestiach merytorycznych oraz zminimalizowanie sporów organizacyjnych (w sytuacjach konfliktowych zbierało się prezydium). Wydaje się, że model ten można upowszechnić, bo pozwala on na sprawniejsze działanie.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Dodano informację o formie podejmowania decyzji - prezydium. Ta część raportu ma charakter ogólny, dlatego nie podano w niej informacji o konkretnych rozwiązaniach przyjętych w poszczególnych miastach.
407.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	5	Zdanie ostatnie w pkt 8 („Niedoskonałości procesu partycypacyjnego") należy poprzedzić zdaniem w brzmieniu: „W zespole warszawskim decyzje podejmowane były na zasadzie konsensusu, a w przypadkach, gdy nie udawało się dojść do posiedzenia na posiedzeniach plenarnych zbierało się trzyosobowe prezydium reprezentujące strony społeczną i samorządową oraz Lasy Państwowe. Także dokument końcowy został zaaprobowany i podpisany przez wszystkie trzy strony uczestniczące w dialogu.".	38	W zespole warszawskim na samym początku ustalono zasady podejmowania decyzji co pozwoliło na usprawnienie przebiegu obrad i uniknięcie zbędnych sporów proceduralnych. Model komisji trójstronnej (strona społeczna, samorządowcy oraz leśnicy) i trzyosobowego prezydium umożliwił skupienie się na kwestiach merytorycznych oraz zminimalizowanie sporów organizacyjnych (w sytuacjach konfliktowych zbierało się prezydium). Wydaje się, że model ten można upowszechnić, bo pozwala on na sprawniejsze działanie.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Przedmiotowa część Raportu prezentuje bariery i problemy procesu partycypacyjnego. Rozdział ma charakter ogólny dotyczy pilotażu we wszystkich lokalizacjach, dlatego nie podano w nim informacji o poszczególnych miastach.
408.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	5	Pkt 9 i 10 nic nie wnoszą.	41	Punkty te są przykładem wszechobecnego w raporcie pustosłowia. Można je zostawić, bo ich wymowa jest w zasadzie słuszna, ale nic one nie wnoszą.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Przedmiotowe punkty wskazują na fundamentalne zasady partycypacji, które powinny być zoperacjonalizowane w II etapie pilotażu.
409.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	5	Pkt 8 należy wykreślić.	41	Proponowane działanie nic nie wnosi. Jego efektem może być jedynie zbędne przedłużanie procesu i zbędny formalizm, który w konsekwencji może spowodować fiasko całego procesu.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Mapowanie interesariuszy jest podstawowym elementem przygotowania procesu partycypacyjnego. W pierwszym etapie pilotaży brak mapowania przyczynił się do niewystarczającego włączenia przedstawicieli

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
								samorządów i mieszkańców w proces wyznaczania lasów społecznych.
410.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	5	W pkt 3 należy dodać zdanie końcowe w brzmieniu: „W przypadku, gdy wspomniana „umowa społeczna” zawierała będzie także (jako jeden z elementów) protokół rozbieżności, ostateczną decyzję w kwestiach spornych podejmie Ministerstwo Klimatu i Środowiska.”.	40	Brak takiego zapisu może powodować, że rozmowy zakończą się fiaskiem. Co więcej, jedna ze stron (Lasy Państwowe), która nie jest zainteresowana wyznaczeniem lasów społecznych, może celowo sabotować proces, aby go odwlec w czasie i doprowadzić do sytuacji, w której lasy społeczne nie zostaną wyznaczone. Zapisanie, że to MKiŚ w przypadku braku porozumienia w określonym czasie, podejmie decyzję, będzie też mobilizowało uczestników rozmów do zawarcia porozumienia.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	W przypadku rozbieżności trudno będzie mówić o „umowie społecznej”. MKiŚ jako właściciel procesu jest w nim decydentem. Sposób rozstrzygania sporów zostanie określony w drugim etapie pilotażu. Być może rozstrzygająca rola MKiŚ będzie wymagana jedynie w niektórych aspektach wyznaczania lasów społecznych.
411.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	5	W pkt 3 w zdaniu pierwszym należy wykreślić pierwszy i drugi przecinek oraz wyrazy: „do czasu przyjęcia zmian prawnych wprowadzających pojęcie lasu społecznego do porządku prawnego i określających prawny tryb tworzenia takich lasów”.	40	Proponowany do wykreślenia zwrot jest zbędny, a wprowadza jedynie wątpliwość co do trwałości proponowanego rozwiązania. Zwrot „do czasu” sugeruje bowiem, że po przyjęciu postulowanych zmian prawnych proces należałoby powtórzyć. Zwrot ten nic nie wnosi, a rodzi jedynie wrażenie, że w intencji autorów raportu proponowane rozwiązanie ma mieć charakter tymczasowy.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Raport rekomenduje stworzenie definicji roboczej, która byłaby definicją funkcjonalną, służącą do celów obecnego pilotażu i uwzględniającą obecny stan prawny. Przyszła definicja prawna będzie określać nowe prawne mechanizmy wdrażania i nie będzie podważać wyników obecnego pilotażu.
412.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	5	W pkt 2 należy zapisać konkretne brzmienie definicji lasów społecznych i innych definicji niezbędnych do prowadzenia dalszych prac. Zdanie dotyczące debaty nad definicją należy wykreślić.	40	Opracowanie definicji jest postulatem słusznym, ale powinna ona zostać zaproponowana w raporcie. Materiałów niezbędnych do wypracowania takich definicji jest już po kilku latach debat wystarczająco dużo. Dalsze debatowanie nie przyniesie żadnych nowych rozwiązań, a może się jedynie przyczynić do odwlekania dalszych prac, wypalenia uczestników i w konsekwencji storpedowania całego procesu.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Jak wskazano w Raporcie, pilotaż ujawnił znaczące rozbieżności oczekiwań uczestników procesu co do kwestii horyzontalnych, w tym samego pojęcia lasów społecznych. Raport podtrzymuje stanowisko, że wypracowanie wspólnej, akceptowanej przez wszystkich uczestników wersji definicji jest niezbędne dla powodzenia procesu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
413.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	5	Ostatnie zdanie w pkt 11 należy zapisać w brzmieniu: „W przypadku braku porozumienia i możliwości kontynuowania dialogu w wyznaczonym czasie, rozstrzygnięcia w kwestiach spornych podejmie Ministerstwo Klimatu i Środowiska.”.	41	Doświadczenia pierwszego etapu pilotażu pokazują, że szanse na osiągnięcie całkowitego porozumienia są niewielkie. Dlatego musi zostać wskazana instytucja, która weźmie na siebie rozstrzygnięcie kwestii spornych, które pozostaną po zakończeniu rozmów. Instytucją taką może być wyłącznie Ministerstwo Klimatu i Środowiska.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	MKiŚ jest właścicielem procesu i decydentem. Rekomendacja ma charakter kierunkowy. Konkretne rozwiązania zostaną wypracowana na potrzeby drugiego etapu pilotażu.
414.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	5	Ostatnie zdanie w pkt 11 należy zapisać w brzmieniu: „W przypadku braku porozumienia i możliwości kontynuowania dialogu w wyznaczonym czasie, rozstrzygnięcia w kwestiach spornych podejmie Ministerstwo Klimatu i Środowiska.”. Ostatnie zdanie w pkt 12 powinno zostać poprzedzone zdaniem w brzmieniu: „Obrady plenarne drugiego etapu pilotażu powinny być jawne i transmitowane on-line.”	41	Wszyscy zainteresowani, którzy nie uczestniczą w obradach powinni mieć możliwość śledzenia wydarzenia na bieżąco. Metoda transmisji on-line sprawdziła się w trakcie obrad zespołu warszawskiego.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Doprecyzowano zapisy w rekomendacjach. Możliwość transmisji z obrad zostanie rozważona w projektowaniu drugiego etapu pilotażu.
415.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	5	Pkt 13 należy zapisać w brzmieniu: „Wszelkie koszty związane z funkcjonowaniem lasów społecznych pokrywa skarb państwa reprezentowany przez Lasy Państwowe.”.	42	Lasy społeczne są usytuowane wyłącznie na terenie lasów stanowiących własność skarbu państwa. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2025 r. poz. 567) lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa zarządza Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Tym samym w świetle obowiązującego prawa nie pozostaje wątpliwości, że wszelkie kwestie związane z zarządzaniem lasami społecznymi, w tym także kwestie ekonomiczne, należą do właściwości PGL LP.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Proces wyznaczania lasów społecznych wynika z woli właściciela lasów (Państwa Polskiego) co do celów i sposobów zarządzania realizowanego przez ich zarządcę (PGL LP). Raport nie kwestionuje tezy zawartej w uwadze. Punkt 13 dotyczy wypracowania szczegółowych zasad i mechanizmów finansowania potrzeb związanych z funkcjonowaniem lasów społecznych.
416.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	Uwaga ogólna (w związku z brakiem możliwości wysłania więcej niż	Raport nie zawiera precyzyjnych informacji i zaleceń kto i w jakim czasie powinien zrealizować liczne zawarte w nim rekomendacje. Są one pomieszczane	Całość raportu	Przyjęta konstrukcja raportu powoduje, że otrzymujemy dokument, który zamiast ułatwić realizację II etapu pilotażu może ją utrudnić, a w skrajnym przypadku nawet	Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport podsumowuje prace w etapie I pilotażu, a rekomendacje mają charakter kierunkowy. Szczegółowy sposób prac w etapie II pilotażu

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
		10 uwag, zostaną one przekazane w kilku częściach, ta część nosi nr I)	z ustaleniami. Należy wyraźnie rozdzielić opis sytuacji od rekomendacji oraz precyzyjnie wskazać kto i w jakim terminie powinien je zrealizować. Jeszcze lepszym rozwiązaniem byłoby wskazanie w raporcie propozycji konkretnych rozwiązań dotyczących kluczowych pojęć i definicji, sposobu zaprojektowania i przeprowadzenia pilotażu oraz ram formalno-prawnych procesu wyznaczania lasów społecznych. Konieczne jest też uzupełnienie rekomendacji o konkretny terminarz dalszych prac. Powyższe uwagi dotyczą w szczególności rekomendacji, które należy zdecydowanie przebudować, bo w obecnym kształcie pełne są pustych, nic nie znaczących stwierdzeń.		uniemożliwić. Sformułowanie wielu rekomendacji (często bez uzasadnienia), przy braku określenia czasu i podmiotu, który powinien je zrealizować sprawia wrażenia działania pozornego. W efekcie, przy mnożeniu różnego rodzaju zabiegów, które w ocenie autorów raportu należałoby przeprowadzić, cały proces może się skupić na powielaniu pustych, nieefektywnych czynności, które w efekcie doprowadzą do fiaska projektu. Mnożenie jałowych, nieprzynoszących efektów, czynności prowadziło natomiast będzie do naturalnego wypalania uczestników procesu, w szczególności strony społecznej.			zostanie zaprojektowany odpowiednio do ustalonego celu i przedmiotu prac.
417.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	Uwaga ogólna	Należy usunąć „sieroty”.	Całość raportu	Pozostawienie sierot jest błędem typograficznym.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona.	Raport został poddany korekcie.
418.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	streszczenie	W tekście zapisano „W wyniku analizy zidentyfikowano trzy główne obszary wymagające poprawy.” Tymczasem jak wynika z dalszej części tekstu zamiast „obszarów wymagających poprawy” przedstawiono rekomendacje. Należałoby, albo (zgodnie z brzmieniem wspomnianego zapisu) wpisać w tym miejscu dostrzeżone w trakcie analizy procesu problemy, albo też zmienić kwestionowana zdanie zaznaczając, że chodzi o rekomendacje i uzupełnić je o podmiot i czas realizacji rekomendacji. Biorąc pod uwagę analityczny charakter dokumentu, potrzebę zachowania logicznego toku tekstu i umieszczenie	7-8	W obecnej wersji tekst jest niespójny i nielogiczny. Należy go poprawić. Pozostawienie tekstu w obecnym brzmieniu może narazić autorów tekstu na zarzut powielania w dwóch różnych miejscach tych samych treści. W obecnej wersji, bez skonkretyzowania działań naprawczych, tekst razi pustosłowiem.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	W Raporcie zaprezentowano obszary wymagające poprawy opisując główne aspekty wymagające zmian.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			rekomendacji na końcu tekstu, właściwsze wydaje się dostosowanie tekstu rozpoczynającego się od słów „Katalog kluczowych pojęć i definicji dotyczących lasów społecznych” a kończącego na słowach „Dookreślony musi zostać zakres udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji, w tym sprecyzowana forma i tryb wdrażania ustaleń pilotażu.” do logicznego sensu zdania poprzedzającego, brzmiącego obecnie „W wyniku analizy zidentyfikowano trzy główne obszary wymagające poprawy.”. W przypadku wybrania wariantu drugiego należy zaproponować konkretne propozycje rozwiązań.					
419.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	streszczenie	Zdanie „Definicje muszą zostać wypracowane na podstawie współczesnej wiedzy o przyrodzie, społeczeństwie i gospodarce.” należy usunąć, podobnie jak inne podobne zdania w dalszej części tekstu. Warto przejrzeć cały tekst pod kątem podobnych, pustych stwierdzeń.	7	Zdanie to (i podobne) jest zbyt ogólne i nic nie wnosi.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona.	Przejrzano tekst pod katem truizmów. Niektóre usunięto lub przeredagowano.
420.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	streszczenie	Pierwszy akapit w części „Sposób zaprojektowania i przeprowadzenia pilotażu jako procesu partycypacyjnego” jest pełen ogólnikowych, nieprecyzyjnych stwierdzeń. Należy go zdecydowanie przebudować i doprecyzować.	7	Akapit ten jest mało precyzyjny. Jest pełen ogólnikowych, pustych sformułowań.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	W ocenie autorek i autorów zdania te są potrzebne. Ogólne stwierdzenia będą zoperacjonalizowane w projektowaniu etapu II pilotażu.
421.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	streszczenie	Pierwszy akapit w części „Sposób zaprojektowania i przeprowadzenia pilotażu jako procesu partycypacyjnego” zawiera wymagania, które są zbędę, a które mogą znacząco opóźnić realizację procesu (np. dokładniejsze mapowanie i	7	Realizacja wszystkich zawartych w tym akapicie postulatów przed uruchomieniem II etapu pilotażu znacznie opóźni proces i nie przyniesie żadnych renaultów. Będą to działania puste i pozorne.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	W ocenie autorek i autorów zdania te są potrzebne. Ogólne stwierdzenia będą zoperacjonalizowane w projektowaniu etapu II pilotażu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			analiza Interesariuszy). Należy wykreślić te z wymagań, które nic nie wnoszą, a tylko opóźnią proces.					
422.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	streszczenie	Uwaga nr 3 ma zastosowanie także w tym przypadku. Jednakże, w przypadku wybrania drugiego (niezalecanego) wariantu zaproponowanego w uwadze nr 3 wyrażenie „Dalsze prace w ramach pilotażu nie powinny być prowadzone pod presją czasu, choć ramy czasowe powinny być dookreślone” należy wykreślić i zapisać konkretne terminy, np. „Drugi etap prac w ramach pilotażu należy rozpocząć w kwietniu 2026 r. i zakończyć w czerwcu 2026 r.”	7	Rozciągnięcie procesu w czasie to najpoważniejszy problem pilotażu. Pierwszy etap, przeprowadzony w okresie wrzesień-listopad 2024 r., aczkolwiek niedoskonały, przyniósł jednak konkretne rezultaty w postaci wypracowania raportów, które powinny stanowić dla Ministerstwa Klimatu i Środowiska podstawę do podjęcia ostatecznej decyzji co do obszarów lasów społecznych i sposobu prowadzenia w nich gospodarki leśnej. Tak się jednak nie stało. MKiŚ po ponad siedmiu miesiącach od otrzymania raportów podjęło decyzję zaledwie w zakresie obszaru lasów społecznych. Decyzja ta w praktyce nic nie zmieniła w sposobie prowadzenia gospodarki leśnej na tych terenach. Od tego czasu nie nastąpiły żadne praktyczne działania. Dalsze przewlekanie procesu będzie oznaczało jego całkowite fiasko. Zniweczone zostaną dotychczasowe działania, w tym zabiegi setek wolontariuszy. W praktyce spowoduje to wypalenie jednego z dwóch najważniejszych obok leśników uczestników procesu i fiasko całego przedsięwzięcia. Dlatego określenie postulowanych ram czasowych dalszych działań powinno być najważniejszym elementem raportu.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Raport rekomenduje przeprowadzenie drugiego etapu procesu w dookreślonych ramach czasowych i przy realistycznym harmonogramie. Taki zapis wynika z analizy doświadczeń pierwszego etapu, w którym presja czasu była wskazywana przez wielu uczestników jako jedna z przyczyn nieosiągnięcia porozumienia. Zapisy Raportu dążą do pogodzenia pilności dokończenia procesu z koniecznością zapewnienia odpowiedniego czasu na poinformowanie interesariuszy, przygotowanie się uczestników i wypracowanie rozwiązań. Wskazanie konkretnych dat otwarcia i zakończenia procesu będzie możliwe po ostatecznym określeniu jego ram przez Ministerstwo.
423.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	streszczenie	Należy zapewnić zgodność logiczną zdania pierwszego i trzeciego w części „Ramy formalno-prawne procesu wyznaczania lasów społecznych”.	8	Pierwsze zdanie w części „Ramy formalno-prawne procesu wyznaczania lasów społecznych” jest sprzeczne ze zdaniami kolejnymi. Jeżeli bowiem „dalsze prace w ramach pilotażu wymagają stworzenia ram formalno-prawnych” to należy najpierw	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Robocza Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne jest potrzebna, gdyż proces legislacyjny może być długotrwały. Raport rekomenduje stworzenie definicji roboczej, która byłaby definicją funkcjonalną, służącą do celów obecnego pilotażu i uwzględniającą obecny stan

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					takie ramy stworzyć, a dopiero później kontynuować proces. Tymczasem w zdaniu trzecim postuluje się doraźne uzgodnienie roboczej definicji na potrzeby kontynuacji pilotażu. Takie postawienie sprawy, wobec trudności ze stworzeniem ram formalno-prawnych, może też oznaczać blokadę procesu.			prawny. Przyszła definicja prawna będzie określać nowe prawne mechanizmy wdrażania i nie będzie podważać wyników obecnego pilotażu.
424.	Stowarzyszenie Puszcza Mazowiecka	streszczenie	Uwaga nr 3 ma zastosowanie także w tym przypadku. Jednakże, w przypadku wybrania drugiego (niezalecanego) wariantu zaproponowanego w uwadze nr 3 pierwsze zdanie w części „Ramy formalno-prawne procesu wyznaczania lasów społecznych” należy zastąpić definicją lasów społecznych, a kolejne dwa zdania usunąć.	8	W obecnym kształcie użyte w tym miejscu sformułowania mają charakter luźnych, nic nie wnoszących dywagacji.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Przeredagowano zapisy Raportu. Postulatem Raportu jest wypracowanie definicji lasów społecznych w ramach kontynuacji procesu, ponieważ jednolita, akceptowana przez wszystkich interesariuszy i uczestników procesu definicja w tej chwili nie istnieje.
425.	Klub Przyrodników	Opis procesu we Wrocławiu i odwołania do procesu wrocławskiego w tekście głównym	Opis „case study” Wrocławia warto uzupełnić o wszelkie informacje, pokazujące czy osiągnięcia wrocławskie okazały się funkcjonalne. Ważne są wszystkie możliwe do zdobycia informacje mówiące, czy ten model działa (także wykraczające poza badany okres), np.: - czy „porozumienie” osiągnięte we Wrocławiu zostało w jakikolwiek sposób skonkretyzowane/spisane? Czy wszyscy jego uczestnicy jednoznacznie interpretują, na co się umówili? - czy strony osiągniętego „porozumienia” oceniają, że jest ono przestrzegane? - czy uzgodnione mechanizmy współpracy bieżącej działają, i czy strony porozumienia są zgodne w ocenie, że działają? - czy zostały poczynione dalsze kroki w kierunku formalnego utrwalenia			Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Informacje na temat przypadku Wrocławia zostały uzupełnione o informacje na temat późniejszych doświadczeń i problemu interpretacji porozumienia.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			porozumienia (np. wprowadzenie ustaleń do planów urządzenia lasu, wyznaczenie lasów ochronnych), i czy wszystkie strony ustaleń uznają, że te kroki faktycznie odzwierciedlają to, co ustalono. Prosimy o odpowiednie uzupełnienia (w razie potrzebny o zasięgnięcie odpowiednich informacji u uczestników procesu wrocławskiego), ponieważ ma to duże znaczenie dla pozostałych procesów. Prosimy o zwrócenie uwagi, że w styczniu 2026 w obiegu publicznym pojawiły się poważne zarzuty, ze LP nie przestrzegają porozumienia w Lesie Mokrzańskim i w Lesie Ratyńskim. Z oświadczeń stron wynikało, że strony nieco inaczej rozumieją, na co się umówiły. Z dalszych informacji wynika jednak, że podjęte zostały jakieś działania naprawcze, przynajmniej w formie spotkania i rozmowy. Takie informacje, zarówno złe jak i dobre, powinny się znaleźć w raporcie jako uzupełnienie opisu, co osiągnięto we Wrocławiu.					
426.	Stowarzyszenie Ligota Piękna		Uwagi mieszkańców dotyczące Lasu Ligocko Malińskiego i potrzeby jego ochrony Las Ligocko Maliński w gminie Wisznia Mała znajduje się na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Trzebnickich. W teorii powinien być miejscem szczególnej troski o krajobraz, bioróżnorodność i walory przyrodnicze. W praktyce mieszkańcy coraz częściej określają go jako „obszar zdewastowanego krajobrazu W ciągu ostatnich 10 lat prowadzono tu intensywną, rabunkową gospodarkę		Stowarzyszenie walczy o to i ma duże poparcie mieszkańców aby to co zostało z lasu Ligocko- Malińskiego objętego obszarem chronionego krajobrazu przestało być dewastowane, Pytają się wprost, gdzie są te piękne dęby pod którymi były ławeczki i przesiadywali starsi mieszkańcy.	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przekazane informacje zostały odnotowane i zostaną wzięte pod uwagę w pracach w ramach drugiego etapu pilotażu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			leśną, w tym: • wycinki gniazdowe i połaciowe, • usuwanie najcenniejszych drzew: dębów, jesionów, buków, grabów, • niszczenie struktury krajobrazu i ciągłości ekosystemów. Wstępne plany na rok 2026 przewidują kolejne 5 rębni gniazdowych, obejmujących łącznie ok. 8 ha, i to w najcenniejszych krajobrazowo fragmentach lasu. Najważniejsze postulaty mieszkańców STOP w Lesie Malinsko Ligockim: • ✕ Wycinkom gniazdowym, które niszczą krajobraz i strukturę lasu. • ✕ Wycinkom starodrzewu, kluczowego dla retencji, bioróżnorodności i mikroklimatu. • ✕ Wycinkom w rejonach bagien, źródeł i mokradeł, które pełnią funkcję naturalnych magazynów wody. • ✕ Naruszaniu strefy ochronnej gniazda bielika – w tym wjazdom ciężkiego sprzętu, które już doprowadziły do zniszczenia starodrzewu i wjazdu aż 80 m w stałą strefę ochrony. • ✕ Osuszaniu źródeł i bagien, które są kluczowe dla całego systemu hydrologicznego. • ✕ Niszczeniu tam bobrowych i żeremi, które stabilizują poziom wód i tworzą siedliska dla wielu gatunków. • ✕ Wjazdom harwesterów i ciężkiego sprzętu, które niszczą aleje leśne, drogi, dukty i glebę. Dlaczego ten las wymaga szczególnej ochrony? • To mały kompleks leśny, silnie powiązany z okolicznymi					

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			miejscowościami: o Ligota Piękna – Pierwoszów: 2,4 km o Ligota Piękna – Malin: 800 m o Ligota Piękna – ul. Łąkowa, leśniczówka 2,8 km • Pełni funkcję lasu społecznego – miejsca spacerów, rekreacji, edukacji, kontaktu z naturą. • Jest ważnym elementem korytarza ekologicznego Wzgórz Trzebnickich. • Chroni lokalny mikroklimat i retencję wody. • Jest domem dla gatunków chronionych, w tym bielika. • W dobie kryzysu klimatycznego małe lasy podmiejskie są najcenniejsze, bo pełnią funkcję naturalnych filtrów powietrza i „klimatyzatorów” terenów zabudowanych. • Wycinki gniazdowe w małych lasach prowadzą do efektu krawędziowego, który degraduje cały ekosystem, a nie tylko wycięty fragment. • Zniszczenie mokradeł i źródeł to działanie sprzeczne z polityką retencji wodnej państwa i UE. • Lasy społeczne powinny być zarządzane w sposób partycypacyjny, z udziałem mieszkańców – a nie wyłącznie według planów gospodarczych. Jerzy Domagała Członek Stowarzyszenia Ligota Piękna					
427.	Nadleśnictwo Chojnów		Uwagi do Raportu „Lasy Społeczne – Analiza pierwszego etapu pilotażu wyznaczania lasów społecznych w jedenastu aglomeracjach"			Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Zweryfikowano zapisy.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			sporządzonego przez Instytut Ochrony Środowiska, Państwowy Instytut Badawczy. Styczeń 2026 r. 1. Niespójność informacji zamieszczonych w Raporcie: str. 11 i 70 informacja, że w Nadleśnictwie Chojnów strony leśna i społeczna doszły do porozumienia w kwestii zasięgu lasów społecznych, zaś na stronie 22 stwierdzenie, że takiego porozumienia nie uzyskano. 2. Str. 70 – zapis dotyczący porozumienia w sprawie wyłączeń na powierzchni 1883,4 ha. Należy podkreślić, że w tej powierzchni Autor Raportu zawarł 1526 ha proponowanych wyłączeń i 362 ha istniejące rezerwaty i powierzchnie referencyjne, które zgodnie z zapisami regulaminu nie stanowią powierzchni wyłączonej. Ich ochrona wynika z innych uwarunkowań prawnych.					
428.	Ratujmy Las Mokrzański	4.3 Ramy formalno-prawne procesu wyznaczania lasów społecznych	W ramach kontynuacji procesu konieczne jest jasne zdefiniowanie nie tylko sposobów gospodarowania w danych lasach czy też ich fragmentach, ale również formalnych mechanizmów ich zmiany, za wiedzą i zgodą zainteresowanych stron. Ogromny obszar objęty pracami zespołów, a także ograniczone ramy czasowe nie dają absolutnie gwarancji, że przyjęte ustalenia (Wrocław), mimo iż zawarte w dobrej wierze, nie będą wymagały modyfikacji w przyszłości. Takie modyfikacje mogą być np. konieczne z przyczyn zewnętrznych (klęska żywiołowa). Dla niektórych fragmentów najlepszy sposób gospodarowania może się również zmienić np. w wyniku uzyskania dojrzałości przez drzewostan.	34 Potencjalne sposoby gospodarowania w lasach społecznych	Na ten moment brak wyczerpujących informacji, czy i jak planowane są obszarowe zmiany w przyjętych sposobach gospodarowania w lasach społecznych.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Kwestia mechanizmu zmiany ustaleń zostanie uwzględniona w pracach w ramach kontynuacji procesu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			Konieczność modyfikacji może też po prostu wynikać z błędnych decyzji podjętych bez pełnej wiedzy o faktycznej sytuacji na gruncie.					
429.	Ratujmy Las Mokrzański	4.3 Ramy formalno-prawne procesu wyznaczania lasów społecznych	W ramach kontynuacji procesu konieczne jest określenie sposobu rozwiązywania ewentualnych sporów wynikających bądź to z odmiennego rozumienia przyjętych rekomendacji (wyłączenia/ograniczenia/modyfikacje) bądź też całkowicie świadomego złamania przyjętych ustaleń przez stronę leśną. Strona społeczna (NGO, samorządy, mieszkańcy) jako słabsza i w praktyce mająca ograniczony wpływ na faktycznie podejmowane decyzje musi mieć zapewniony wiarygodny mechanizm zgłaszania i procedowania zgłaszanych incydentów dotyczących praktycznego funkcjonowania lasów społecznych.	34 Tymczasowe zabezpieczenie społecznych wartości lasów	Bez mechanizmów kontrolnych lasy społeczne pozostaną kolejnym papierowym mechanizmem kontrolnym wobec Lasów Państwowych. W polskim prawie już funkcjonuje pojęcie lasów ochronnych aglomeracji, które bardzo przypomina ideę lasów społecznych, ale w praktyce niewiele znaczy.	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Kwestia mechanizmu rozwiązywania sporów zostanie uwzględniona w pracach w ramach kontynuacji procesu.
430.	Stowarzyszenie Papierników Polskich	Cel i zakres	Proces pilotażu został zainicjowany poleceniem wydanym Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych przez Ministra Klimatu i Środowiska w dniu 26 kwietnia 2024 r., dotyczącym wypracowania propozycji zasięgów i sposobów gospodarowania w lasach społecznych przy jedenastu (pierwotnie dziewięciu) aglomeracjach. Zasadniczym elementem procesu było powołanie lokalnych zespołów ds. lasów społecznych, które pracowały w okresie od września do listopada 2024 r. Polecenie nie ma podstawy prawnej i zmienia akt prawny wyższego rzędu - Ustawę o lasach	11	Wadliwie wdrożona procedura - jak większość działań MKiŚ w obszarze LP: ONoL, lasy społeczne, moratoria, "starolasy", NPL etc. Brak podstawy prawnej takiego działania! Z mocy Ustawy o Lasach podstawowym dokumentem opisującym zasady prowadzenia planowej gospodarki leśnej są Plany Urządzania Lasu tworzone raz na 10 lat dla każdej podstawowej jednostki czyli nadleśnictwa. Przygotowanie PUL jest długotrwałym i złożonym procesem, w którym zaangażowane jest wiele instytucji publicznych ale także niepublicznych (jeśli wyrażą zainteresowanie). W tworzeniu PUL jest również miejsce na udział wszystkich interesariuszy którzy mają własne oczekiwania co do kształtu prowadzonej gospodarki leśnej na danym terenie. Na	Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Uprawnienie do zainicjowania procesu wyznaczania lasów społecznych wynika z kompetencji Ministra Klimatu i Środowiska do prowadzenia polityki leśnej państwa, w ramach których Minister może prowadzić konsultacje polityk publicznych w obszarze leśnictwa. Dotyczy to również konsultacji w formie procesów partycypacyjnych pilotażowo testujących rozwiązania rozważane do szerszego wdrożenia. Celem pilotażu było wypracowanie przez interesariuszy wspólnych propozycji zasięgów i sposobów gospodarowania w lasach społecznych. Sposób wdrożenia propozycji wypracowanych w jedenastu pilotażowych lokalizacjach miał zostać określony na późniejszym etapie, przy czym mogły zostać w tym celu użyte istniejące instrumenty prawne, takie jak przepisy o rocznych planach finansowo-gospodarczych dla każdej jednostki

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					bazie istniejących przepisów każdy zainteresowany może wziąć udział w tworzeniu PUL! To nie powinien być odrębny proces jak wygenerowany w tym przypadku przez MKiŚ proces konsultacji społecznych. Łamanie zasad i w konsekwencji modelowanie PUL poza przyjętym trybem prawnym i administracyjnym prowadzi wyłącznie do chaosu, zamieszania i niepokojów społecznych - na co mamy szereg przykładów. Czas się zatrzymać i zreflektować, że nie tędy droga! Las rośnie 100 lat a nawet więcej, procesy kształtujące jego status są także wieloletnie, oparte na rzetelnej wiedzy naukowej i praktycznej, która także przez lata ewoluuje, warto z tej wiedzy korzystać.			(RDLP, nadleśnictwa), plany urządzania lasu (tryb nowego PUL lub aneksu do istniejącego PUL), czy decyzje o ustanowieniu lasów ochronnych, również wdrażane poprzez instrumenty planowania urządzeniowego. Pilotaż nie stoi zatem w sprzeczności z zapisami UoL dotyczącymi PUL, nie unieważnia ich ani nie tworzy odrębnego procesu. Przeciwnie, wdrożenie jego rezultatów odbywałoby się poprzez zastosowanie tych przepisów, chyba że w międzyczasie wprowadzone zostałyby nowe przepisy i instrumenty prawne.
431.	Stowarzyszenie Papierników Polskich	jw	Ustalenia ONoL były zatem punktem wyjścia i konceptualną ramą dla procesu pilotażu wyznaczania lasów społecznych. W dokumencie zatytułowanym "Wzmocnienie ochrony lasów ważnych społecznie wokół miast w oparciu o wybrane rekomendacje i wytyczne Ogólnopolskiej Narady o Lasach" (dalej: WOLWS ONoL) jest mowa o konieczności podjęcia pilnych działań dla zachowania lasów wobec narastających zagrożeń wynikających ze zmiany klimatu, utraty różnorodności biologicznej i pogarszającego się stanu leśnych siedlisk przyrodniczych. W tym kontekście celem działań powinno być: „zapewnienie trwałej ochrony najcenniejszych ekosystemów leśnych, jak i postulowane: „uspołecznienie” zarządzania lasami, co jest m.in. koniecznością wdrożenia wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) o zaskarżaniu planów	15	Lasy pod zarządem Skarbu Państwa są z definicji społeczne, dezinformacją jest twierdzenie że jest inaczej. Z mocy ustawy mają być także wielofunkcyjne - nastawianie całej gospodarki leśnej wyłącznie na wypełnianie funkcji ochronnych jest pozaprawne i gospodarczo niezasadne. Funkcją społeczną jest także zapewnienie gospodarce surowca do przetwórstwa a obywatelom opału do ogrzania domów. Kasus zakładający możliwość zaskarżania PUL po procesie jego przygotowania, który jest długotrwały - biegnie przez dwa a czasem więcej lat, jest kuriozum logicznym i prawnym co najmniej. Najwyższa pora na zrewidowanie tego pomysłu. W trakcie procesu tworzenia PUL każdy ma prawo w nim uczestniczyć, jest to właściwy czas na wniesienie konstruktywnych uwag i ich ocenę. Należy zadbać o szeroką	Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Uwaga nie odnosi się do treści Raportu. Polemizuje z treścią przywołanego w Raporcie wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			urządzania lasów (PUL), jak też odpowiedzenia na zainteresowanie społeczeństwa". Według zapisów dokumentu cel ten ma zostać zrealizowany poprzez: „kompleksową transformację obecnego modelu gospodarki leśnej na obszarach cennych przyrodniczo i ważnych społecznie. Gospodarka leśna na tych terenach zostanie ukierunkowana na pełnienie funkcji ochronnych i społecznych. Brak podstawy prawnej		konsultację w tym właśnie czasie. Możliwość zaskarżania nie powinna mieć miejsca na końcu całego procesu, w tym momencie dokument (PUL) powinien być kompletny, jego zakwestionowanie może mieć miejsce w bardzo wyjątkowych przypadkach.			
432.	Stowarzyszenie Papierników Polskich	3.8 Przebieg procesu	Bydgoszcz i Toruń Osiągnięto porozumienie w sprawie zasięgu lasów społecznych. Po zakończeniu prac zostały zgłoszone dodatkowe propozycje. Nie uzgodniono w całości zasad gospodarowania. W toku pilotażu strony porozumiały się co do sposobów gospodarowania w niektórych omawianych obszarach. Osiągnięto porozumienie i konsensus we wszystkich obszarach.	21	Wg mojej wiedzy porozumienie zostało osiągnięte - kolejna dezinformacja. Kolejny przypadek dysfunkcjonalności tego procesu - po zamknięciu minął czas na uwagi. Procedując w ten sposób nigdy nie osiągnie się porozumienia.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Zapisy Raportu dot. przebiegu procesu pilotażu zostały doprecyzowane.
433.	Stowarzyszenie Papierników Polskich	4.1 Dyskurs i ramy pojęciowe procesu Pojęcia dotyczące lasów społecznych i ich definicje	Uwzględnić w procesie przygotowania PUL - dodatkowe instrukcje w formie zaleceń, procedur dla Urządzania Lasu itp.	24	PUL jest podstawowym dokumentem organizującym zasady działania w lesie - przynajmniej do momentu gdy nie zostanie zmieniona Ustawa o lasach w tym zakresie.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Kwestie podnoszone w uwadze znajdują odzwierciedlenie w rekomendacji 3.
434.	Stowarzyszenie Papierników Polskich	4.2	4.2 Pilotaż jako proces partycypacyjny Sposób włączania interesariuszy lasów społecznych w proces ich wyznaczania Brak powszechności i transparentności.	28	Proces nie był w pełni transparentny i nie zaproszono większości zainteresowanych stron korzystających z gospodarki leśnej. Wybór np. naszej firmy był całkowicie przypadkowy, byliśmy jedynym przedstawicielem przemysłu i mogliśmy uczestniczyć tylko w jednej aglomeracji mimo, że działamy na terenie całego kraju i jesteśmy jednym z największych partnerów	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	W Raporcie problem braku transparentności i powszechności został zidentyfikowany. Zawarto w nim również rekomendacje dotyczące poprawy transparentności procesu na dalszych etapach.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					PGL LP. Innych firm - w tym lokalnych w ogóle nie zaproszono, nie było także usługodawców LP - ZULi. Podobnie było w innych lokalizacjach.			
435.	Stowarzyszenie Papierników Polskich	4.3	4.3 Ramy formalno-prawne procesu wyznaczania lasów społecznych Istniejące obecnie ramy formalno-prawne, do których odwoływały się Lasy Państwowe w trakcie pilotażu, to przede wszystkim procedury planowania urządzeniowego lasu i zapisy Zarządzenia nr 58 z 2022 roku 43. W myśl Zarządzenia nr 58, formalną drogą ustanawiania lasów o zwiększonej funkcji społecznej jest wpisywanie wypracowanych ustaleń do planów urządzenia lasu podczas ich opracowywania na kolejny okres. Punkt 6 Zarządzenia mówi: Propozycję obszarów leśnych o zwiększonej funkcji społecznej przedstawia nadleśniczy podczas narady wstępnej do prac urządzeniowych i odpowiednio do akceptacji przez Komisję Założeń Planu44 (zwoływaną w ósmym roku obowiązywania danego PUL). Zgodnie z punktem 9 Zarządzenia tzw. strefy oddziaływania społecznego mają być uwzględniane w planowaniu gospodarki leśnej na kolejny okres obowiązywania planu urządzenia lasu. Procesowanie i zatwierdzenie PUL - jedynie słuszny kierunek i proces wdrażania zmian czy modyfikacji zasad gospodarki leśnej na danym terenie	32	Należy respektować obowiązujące przepisy prawa, a jeśli nie przystają do rzeczywistości czas je zmienić.	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Kwestie podnoszone w uwadze znajdują odzwierciedlenie w rekomendacji 3.
436.	Osoba fizyczna	Cały taport	Cały szum jest zbędny. Obecny stan jest całkowicie zadowalający i nie ma konieczności gmerania przy lasach.	Cały raport	Nie ma konieczności wywracania całego świata do góry nogami, obecny stan prawny Lasów jest wzorowy i nie ma konieczności wprowadzania zmian.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie ocenia zasadności tworzenia lasów społecznych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
437.	Fundacja Zielone Pierścienie Polskich Miast	rozdział 3.8 pt. „Przebieg i efekty procesu w poszczególnych aglomeracjach”.	Sprzeczność ze stroną 70. Nadleśnictwo Chojnów w wyniku rozmów zostało w całości uznane za lasy o wiodącej funkcji społecznej.	s. 22	W raporcie zespołu oraz na stronie ministerstwa jest informacja, że cały obszar nadleśnictwa Chojnów jest obszarem o wiodącej funkcji społecznej.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona.	Zweryfikowano zapisy dot. przebiegu procesu.
438.	Fundacja Zielone Pierścienie Polskich Miast	Załącznik nr 3, zatytułowany „Przebieg i ustalenia pierwszej części pilotażu w poszczególnych aglomeracjach”	Sprzeczność ze stroną 22. Zespół wypracował obszar lasów społecznych dla nadleśnictwa Chojnów. Całe nadleśnictwo Chojnów jest obszarem o wiodącej funkcji społecznej. Uwaga: W dyskusji o sposobach gospodarowania w Nadleśnictwie Chojnów strony nie porozumiały się w sprawie wyłączeń w żadnym zakresie!	s. 70	Raport zespołu lasów społecznych wokół Warszawy.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Zweryfikowano zapisy w Załączniku 3.
439.	Fundacja Zielone Pierścienie Polskich Miast	Rozdział 5: Wnioski z analizy i rekomendacje	Uwaga odnośnie rekomendacji 11. Wprowadzenie rekomendacji o pracy w mniejszych grupach roboczych może zostać odebrane przez organizacje społeczne jako próba „dziel i rządź”.	97	Istnieje obawa, że kluczowe decyzje będą zapadać w mniejszych, mniej transparentnych gronach, co obniży zaufanie społeczne do całego procesu.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	W Raporcie nie ma rekomendacji dot. pracy w małych grupach.
440.	Fundacja Zielone Pierścienie Polskich Miast	Rozdział 5: Wnioski z analizy i rekomendacje	Rekomendacje próbują pogodzić ogień z wodą. Próba zadowolenia wszystkich stron (leśników, samorządów, aktywistów i przemysłu) przy jednoczesnym braku twardych wytycznych, wskaźników i propozycji rozwiązań systemowych może sprawić, że drugi etap procesu utknie w martwym punkcie.			Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Rekomendacje mają charakter kierunkowy. W kolejnym etapie prac proces partycypacji zostanie zaprojektowany na odpowiednim poziomie szczegółowości.
441.	Nadleśnictwo Łopuchówko	Wnioski z pilotażu / organizacja procesu	Raport trafnie diagnozuje problemy systemowe, ale zbyt słabo pokazuje, jak przekładają się one na codzienną pracę nadleśnictw i leśnictw, a w szczególności na planowanie roczne, organizację prac w terenie i bieżące decyzje gospodarcze.	s. 7–10	W drugim etapie pilotażu potrzebne są nie tylko zasady partycypacji, ale również praktyczne instrukcje operacyjne: co wolno, czego nie wolno, kto odpowiada, kto decyduje i w jakim trybie na poziomie nadleśnictwa i leśnictwa. Bez tego ustalenia pozostaną trudne do wdrożenia w praktyce.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	W kolejnym etapie prac proces partycypacji zostanie zaprojektowany na odpowiednim poziomie szczegółowości. Kwestie podnoszone w uwadze zostały kierunkowo uwzględnione w rekomendacjach (1, 3, 4, 6). Sugestie dot. drugiego etapu pilotażu zostały odnotowane i będą uwzględnione w projektowaniu prac tym etapie.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
442.	Nadleśnictwo Łopuchówko	Skutki ekonomiczne i organizacyjne lasów społecznych	Raport porusza kwestie kosztów i skutków ekonomicznych, jednak robi to w sposób zbyt ogólny i niewystarczająco pokazujący realne obciążenia nadleśnictw	s. 32–35	Z perspektywy Nadleśnictwa Łopuchówko lasy społeczne oznaczają: więcej użytkowników lasu, więcej interwencji, więcej sprzątania, więcej zabezpieczeń, więcej konfliktów oraz znacznie więcej pracy administracyjnej. Raport powinien wyraźniej wskazać konieczność stworzenia dedykowanego systemu finansowania lasów społecznych, ponieważ bez tego ciężar reformy spada głównie na nadleśnictwa	Kwestie finansowe	Uwaga nieuwzględniona.	Raport opisuje i analizuje proces społeczny, jaki został przeprowadzony w 2024 r., a nie koncepcję wyznaczenia i funkcjonowania lasów społecznych. Analiza ekonomiczna leży poza zakresem Raportu. Wiedza o uwarunkowaniach ekonomicznych powinna być przesłanką przy kontynuacji procesu, co wskazano w Rekomendacjach: „Niezbędne jest wyjaśnienie i wypracowanie wspólnego podejścia do kwestii ekonomicznych oraz ocena finansowych skutków wyznaczania lasów społecznych z punktu widzenia zaangażowanych nadleśnictw i samorządów oraz strony społecznej. Potrzebne jest w szczególności określenie zasad finansowania lasów społecznych, w tym infrastruktury związanej z ich udostępnianiem, oraz zasad transparentności finansowej funkcjonowania lasów społecznych. Rozstrzygnięte powinny być zarówno kwestie ponoszenia kosztów za kategorie realizowanych zadań, a także uzyskiwanych korzyści z gospodarowania w lesie społecznym.”
443.	Nadleśnictwo Łopuchówko	Bezpieczeństwo w lasach społecznych	Raport nie rozstrzyga jednoznacznie kwestii odpowiedzialności za bezpieczeństwo użytkowników lasów społecznych	s. 34–36	Obecnie społeczeństwo oczekuje jednocześnie zachowania martwego drewna, naturalnych procesów i małej ingerencji oraz pełnego bezpieczeństwa. Konieczne jest ustawowe i jednoznaczne określenie odpowiedzialności za wypadki w lasach społecznych bez tego nadleśnictwa działają w stanie podwyższonego ryzyka prawnego	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Raport przedstawia główne problemy, które zidentyfikowano na podstawie etapu I pilotażu. Kwestia odpowiedzialności nadleśniczych została uwzględniona w Raporcie, także w Rekomendacjach, gdzie wskazano na konieczność zmiany obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie.
444.	Nadleśnictwo Łopuchówko	Zasady gospodarowania w lasach społecznych	Raport nie uwzględnia w wystarczającym stopniu zróżnicowania intensywności użytkowania lasów społecznych.	s. 22–27	W Nadleśnictwie Łopuchówko występują zarówno lasy intensywnie użytkowane rekreacyjnie (spacerowe, rodzinne, rowerowe), jak i lasy rzadziej odwiedzane. Nie można stosować wobec nich jednakowych zasad. Potrzebne jest wyraźne różnicowanie zasad gospodarowania: inne	Opinia	Uwaga nieuwzględniona.	Celem Raportu było omówienie dotychczasowych doświadczeń pilotażowego procesu wyznaczania lasów społecznych. Zasady gospodarowania i ich dostosowane do sposobów użytkowania lasów społecznych będą przedmiotem etapu II pilotażu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					dla stref intensywnej rekreacji, inne dla stref spokojnych i przyrodniczych			
445.	Nadleśnictwo Łopuchówko	Partycypacja społeczna	Raport koncentruje się głównie na jednorazowych procesach konsultacyjnych i zespołach projektowych	s. 15–21	Doświadczenia pilotażu pokazują, że emocje są największe na początku, potem następuje okres ciszy, a konflikty wracają przy pierwszych pracach gospodarczych. Potrzebne są stałe, lokalne mechanizmy dialogu, a nie tylko jednorazowe zespoły projektowe.	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Raport analizuje pilotażowy proces zapoczątkowany w 2024. Mechanizmy stałego dialogu z interesariuszami nt. zarządzania lasami społecznymi będą przedmiotem prac w II etapie.
446.	Nadleśnictwo Łopuchówko	Konflikty interesariuszy / oczekiwania społeczne	Raport nie podkreśla wystarczająco potrzeby jasnego określenia granic oczekiwań społecznych	s. 23–29	W pilotażu część uczestników oczekiwała niemal całkowitego wyłączenia gospodarki leśnej, inni tylko kosmetycznych zmian. Drugi etap pilotażu powinien zaczynać się od jasnego komunikatu: jakie warianty są realne, a jakie nie, aby nie budować nierealnych oczekiwań i nie generować konfliktów	Partycypacja w drugim etapie pilotażu	Uwaga nieuwzględniona.	Określanie przestrzeni dla społecznych oczekiwań wobec procesu nie jest rolą Raportu.
447.	Nadleśnictwo Łopuchówko	Ramy formalno-prawne / wdrażanie ustaleń	Raport wskazuje potrzebę formalizacji ustaleń, ale nie pokazuje prostych i szybkich ścieżek ich wdrażania	s. 38–42	Dla nadleśnictw kluczowe jest, czy zmiany można wprowadzać w planach rocznych, czy trzeba czekać na nowy PUL, czy konieczny jest aneks. Należy wypracować szybkie i czytelne procedury wdrażania ustaleń w PUL i planach rocznych inaczej proces pozostanie martwy	Opinia	Uwaga nieuwzględniona.	W Raporcie w rekomendacjach wskazano na kwestie dotyczące wdrożenia ustaleń z pilotażu (rekomendacje 3 i 4).
448.	Nadleśnictwo Łopuchówko	Podsumowanie i rekomendacje końcowe	Nadleśnictwo Łopuchówko jest nadleśnictwem silnie zurbanizowanym, działającym pod stałą presją społeczną i obsługującym bardzo dużą liczbę użytkowników lasu	s. 41–43	Popieramy dialog oraz wzmacnianie społecznych funkcji lasu, jednak aby ten kierunek był trwały i skuteczny, potrzebne są jasne zasady, solidne podstawy prawne i stabilne finansowanie. Lasy społeczne nie mogą być oparte wyłącznie na dobrej woli nadleśnictw, gdyż bez realnych narzędzi prawnych i finansowych staną się źródłem konfliktów i paraliżu decyzyjnego w terenie	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Jasne zasady, solidne podstawy prawne i stabilne finansowanie lasów społecznych są przedmiotem rekomendacji zawartych w Raporcie.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
449.	Osoba fizyczna		Wszystkie lasy w kraju z wyłączeniem lasów prywatnych i kościelnych, wspólnot są lasami ogólnodostępnymi dla ludności. Idea tworzenia dodatkowych kategorii lasów -> lasów społecznych jest chybiona i zbędna.			Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest przebieg pilotażu wyznaczania lasów społecznych. Raport nie ocenia zasadności tworzenia lasów społecznych.
450.	Osoba fizyczna	Załącznik 6. Wyniki badania ankietowego na temat partycypacji w pierwszym etapie pilotażu	Ten fragment raportu w sposób zbyt łagodny i nieprecyzyjny interpretuje wyniki ankiety, które jednoznacznie wskazują na brak woli dialogu po stronie części uczestników, przede wszystkim przedstawicieli organizacji pozarządowych. Deklarowany przez nich brak gotowości do zmiany stanowiska nawet w obliczu przekonujących argumentów oznacza odrzucenie podstawowej zasady dialogu i negocjacji. W takiej sytuacji proces nie mógł prowadzić do kompromisu ani do wspólnego wypracowania wytycznych, ponieważ jedna ze stron z góry wykluczała możliwość ustępstw. Raport unika wskazania tego wprost, sprowadzając problem do ogólnego „braku ducha dialogu”, co rozmywa odpowiedzialność i zaciera rzeczywisty charakter trudności. W efekcie dokument nie oddaje, że kluczową barierą pilotażu była postawa części NGO, a nie wyłącznie sposób organizacji procesu			Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Wyniki ankiety starano się przedstawić obiektywnie. Strony konfliktu wzajemnie wskazują siebie jako stronę, której postawa uniemożliwia porozumienie. Załącznik został poprawiony.
451.	Nadleśnictwo Kobiór	Niedoskonałości procesu partycypacyjnego	Stronami procesu zasadniczo była rozbudowana strona aktywistów/NGOsów oraz mniej liczna strona Lasów Państwowych. Zabrakło udziału strony SAMORZĄDOWEJ	37	To samorządowcy są wybierani w wyborach powszechnych przez ogół mieszkańców. NAleży przez to rozumieć że najlepiej powinni reprezentować miejscową ludność, tj. stanowić realną "stronę społeczną". Tymczasem tempo prac i brak wyczerpującego przekazu doprowadził do niedoinformowania, zagubienia i	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Problem niewystarczającego zaangażowania samorządów został w raporcie zidentyfikowany. Rekomendacja 10 wskazuje konieczność nadania samorządom odpowiedniej rangi w procesie wyznaczania i funkcjonowania lasów społecznych.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					niezrozumienia procesu przez stronę samorządową. Przedstawiciele samorządów byli najczęściej osobami przypadkowo wybranymi i oddelegowanymi przez włodarzy miast. Nie zabierali głosu w dyskusji, czuli się zagubieni i zdezorientowani. A to właśnie samorządowcy powinni najlepiej reprezentować różnorodne, złożone i często sprzeczne interesy lokalnych społeczności korzystających z lasów.			
452.	Osoba fizyczna	Załacznik 3 Wrocław oraz Łódź	proponuję wymienić słowo aktor (pojawiające się 2 razy w rapocie) na synonim.	64, 74	proponuję wymienić słowo "aktor" na trafniejsze wyrażenie. Sens aktora - jako uczestnika procesu jest zaburzony przez sens aktora - osoby udającą daną rolę, co może odbić się negatywnie na odbiorze tekstu przez osoby nie związane bezpośrednio z tematem.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Zgodnie z definicją nr 2 słowa „aktor” w Słowniku języka polskiego PWN, aktor to także "uczestnik jakichś wydarzeń".
453.	Osoba fizyczna	całość	Język raportu oraz sformułowanie Lasy społeczne (rozwinięcie)		Niestety, ale mam wrażenie jakoby raport ten stawiał jednak w złym świetle LP. W złym świetle nie ze względu na sposób użytkowania lasu nieakceptowany przez grupę społeczeństwa, ale generalnie poprzez język, formułowanie zdań wykazujących pewną stronniczość, negatywnie nastawiający do LP. W mojej ocenie, aby raport był raportem powinien być pozbawiony elementów pobocznych, zbytecznych, mogących modyfikować odczucia odbiorcy. No i generalnie tytuł "Lasy społeczne" stawia pytanie co z pozostałymi lasami? I to szczególnie wśród społeczeństwa. Zamiast edukować, że wszystkie lasy mają funkcję społeczną obok produkcji surowca i funkcji przyrodniczej, to sformułowanie Lasy Społeczne odnoszące się tylko do puli wybranych lasów, tylko pogłębia ten problem. Wręcz, trzeba to	Przebudowa drzewostanów	Uwaga uwzględniona częściowo.	W pracach nad Raportem zadbano o metodyczne podejście do analizy materiału. Zastosowano różne metody jakościowe i ilościowe, aby zapewnić systematyczną i obiektywną ocenę procesu. Raport został dodatkowo sprawdzony pod tym językowym. Kwestie zamierania i przebudowy drzewostanów zostaną uwzględnione merytorycznie w pracach w ramach II etapu pilotażu.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					napisać, dezinformuje. W mojej ocenie, jak już wcześniej wspominałem, tytuł powinien być inny. Obecny tytuł deprecjonuje funkcję społeczną lasów pod zarządem LP, co może zmniejszyć w nich presję społeczną - turystyczną i "pro przyrodniczą". Może również budzić podejrzenia o zmianę sposobu gospodarowania w pozostałych lasach, w celu uzupełnienia niedoborów drewna, spowodowanych tworzeniem Lasów aglomeracyjnych. Czy w pozostałych lasach będzie ograniczona funkcja społeczna? Zmniejszony wiek rębności? Samo w sobie rozwiązanie takie byłoby szkodliwe dla przyrody. Ponadto odtwarzany jest tam obecnie właściwy areał zespołów roślinnych poprzez cięcia rębne m. in. zniekształconych zespołów (i zbiorowisk zastępczych) i dostosowywanie składu gatunkowego do typu siedliskowego lasu. W mojej ocenie tworzenie lasów aglomeracyjnych nie uwzględnia w wystarczającym stopniu zniekształcenia zespołów roślinnych i reakcji oraz akceptacji społeczeństwa na działania rębne, których celem byłoby wykształcenie ich naturalnej struktury. Efektem słodko brzmiącej, trwającej 30-40 lat rębni IV może być bardzo szybki rozwój gatunków zniekształcających fizjonomię zespołu np. jeżyny, nawłoci. To widziałem. Następnie nie uwzględnia tego, że wiele gatunków na nizinnych żyznych siedliskach jak dąb, osika, brzoza, jodła świerk, sosna przegrywają konkurencję z grabem, bądź jaworem. Zaś w typie siedliskowym Ol i OlJ nie uwzględnia problemu braku lub symbolicznego naturalnego odnowienia drzewostanów olszowych i zagrożenie ciągłości zespołów łęgu jesionowo-olszowego, olsu porzeczkowego i pokrewnych. Wystarczy			

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					zajrzeć w tabele fitosocjologiczne opracowań fitosocjologicznych nadleśnictw, aby zauważyć, to o czym tu piszę. A w przypadku gatunków liściastych, oprócz tabel fitosocjologicznych można również zajrzeć do opisów taksacyjnych rezerwatów przyrody.			
454.	Stowarzyszenie Ekologiczne Przyjaciół Pokrzywnicy w Sławoborzu	Całość	Wnosimy o rozszerzenie kolejnych etapów pilotażu wyznaczania lasów społecznych również na obszary wiejskie oraz uwzględnienie w analizach i rekomendacjach raportu specyfiki społecznych funkcji lasów wiejskich i mechanizmów partycypacji mieszkańców tych obszarów.	Całość	Raport obejmuje pilotaż prowadzony wyłącznie w otoczeniu aglomeracji miejskich. Tak zawężony zakres terytorialny powoduje, że z analizy wyłączono lasy położone na obszarach wiejskich, które w wielu regionach kraju stanowią podstawowe i bezpośrednie środowisko życia lokalnych społeczności. W konsekwencji raport nie uwzględnia istotnej części realnych relacji społecznych, gospodarczych i kulturowych pomiędzy mieszkańcami wsi a lasem. Lasy wiejskie pełnią funkcje odmienne od lasów przyaglomeracyjnych. Są nie tylko przestrzenią rekreacji, lecz także elementem codziennego krajobrazu życia, miejscem pracy, źródłem lokalnych usług ekosystemowych oraz nośnikiem tożsamości kulturowej. Pominięcie tego typu obszarów w pilotażu powoduje, że wnioski i rekomendacje raportu odnoszą się wyłącznie do specyfiki miejskiej i nie tworzą pełnej podstawy do projektowania docelowego modelu lasów społecznych w skali kraju. Raport słusznie wskazuje na potrzebę rozwijania mechanizmów partycypacji społecznej. Jednak obecna analiza dotyczy głównie środowisk miejskich i organizacji działających w przestrzeni aglomeracyjnej. Mieszkańcy obszarów wiejskich, lokalne wspólnoty i organizacje społeczne są bezpośrednimi użytkownikami lasów wiejskich, a brak ich uwzględnienia w	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Choć prowadzony dla lasów wokół aglomeracji, miał charakter pilotażu, a więc testu rozwiązania przed potencjalnym wdrożeniem go na szerszą skalę. W Raporcie zwrócono uwagę na wykluczenie punktu widzenia mieszkańców obszarów wiejskich sąsiadujących z wyznaczanymi lasami społecznymi.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					pilotażu oznacza faktyczne wykluczenie tych społeczności z procesu kształtowania przyszłego modelu lasów społecznych. W efekcie istnieje ryzyko, że rozwiązania wypracowane na podstawie pilotażu miejskiego będą w przyszłości wdrażane również na obszarach wiejskich, mimo że nie zostały dla nich przetestowane ani skonsultowane z mieszkańcami tych terenów. Może to prowadzić do braku akceptacji społecznej dla nowych rozwiązań oraz pominięcia lokalnej wiedzy i potrzeb. Uwzględnienie lasów wiejskich w kolejnych etapach pilotażu pozwoli na stworzenie pełnego i reprezentatywnego modelu lasów społecznych w Polsce, opartego na rzeczywistych potrzebach wszystkich grup społecznych korzystających z lasów oraz na zasadzie równego dostępu obywateli do współdecydowania o środowisku, które bezpośrednio wpływa na jakość ich życia.			
455.	Osoba fizyczna	Załącznik 5	Ochrona przyrody w lasach	87	wspomnieć o renaturalizacji zbiorowisk do naturalnych zespołów i siedlisk Natura 2000. Chodzi o to, aby w lasach o zwiększonej funkcji społecznej położyć również nacisk na usuwanie monokultur sosnowych czy innych zbiorowisk zastępczych np, w miejscu siedliska 9170 czy innych siedlisk przyrodniczych.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Słownik skupia się na rozumieniu terminów używanych w trakcie pilotażu. Słownik w raporcie ma charakter roboczy, więc nie ustanawia „jedynie poprawnych” definicji. Jego celem jest ujednolicenie rozumienia terminów używanych w dokumentach procesu i w debacie publicznej – dlatego nie należy go oceniać jak słownika normatywnego.
456.	Osoba fizyczna	Załacznik 5	Pozyskanie drewna W lasach społecznych pozyskanie drewna powinno być ograniczone (wyłączenia, ograniczenia, modyfikacje) i dostosowane do funkcji społecznych oraz przyrodniczych (np. unikanie dużych zrębów, stosowanie rozproszonych cięć,	87	Należy zastanowić się nad przemodelowaniem lub usunięciem powyższego zdania, ponieważ w razie konieczności wykonania zrębów sanitarnych, bądź zrębów przebudowujących drzewostan, grupa społeczna może mieć zarzut, że pozyskanie drewna powinno być ograniczone.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Słownik skupia się na rozumieniu terminów używanych w trakcie pilotażu. Słownik w raporcie ma charakter roboczy, więc nie ustanawia „jedynie poprawnych” definicji. Jego celem jest ujednolicenie rozumienia terminów używanych w dokumentach procesu i w debacie publicznej – dlatego nie należy go oceniać jak słownika normatywnego.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			pozostawianie drzew biocenotycznych i martwego drewna).					
457.	Osoba fizyczna	Załącznik 5	PUL (Plan urządzenia lasu)	88	Jeżeli definiowany jest PUL, to zdefiniować również należałoby POP, ponieważ jest to dokument, z którego społeczeństwo może dowiedzieć jak się dba o usługi ekosystemowe w LP.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Słownik skupia się na rozumieniu terminów używanych w trakcie pilotażu. Słownik w raporcie ma charakter roboczy, więc nie ustanawia „jedynie poprawnych” definicji. Jego celem jest ujednolicenie rozumienia terminów używanych w dokumentach procesu i w debacie publicznej – dlatego nie należy go oceniać jak słownika normatywnego.
458.	Osoba fizyczna	Załącznik 5	usługi ekosystemowe Perspektywa usług ekosystemowych pozwala przejrzyście przedstawić konkretne korzyści, jakie lasy społeczne zapewniają przede wszystkim mieszkańcom terenów zurbanizowanych.	88	Raczej zdanie do usunięcia, ponieważ wyżej omówione w definicji usługi ekosystemowe zapewnione są również w lasach wielofunkcyjnych.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Zdanie odnosi się do podejścia do usług ekosystemowych w lasach społecznych stosowanego w dyskusjach w trakcie pilotażu.
459.	Osoba fizyczna	Załącznik 5	Uspołeczniony proces Proces planowania i decydowania dotyczący lasów faktycznie włączający interesariuszy . Oznacza to możliwość udziału w spotkaniach, zgłaszania uwag i propozycji, dostęp do informacji i danych oraz realny wpływ na kształt rozwiązań	88	Jak wcześniej opisane. Wpisywanie tu możliwości "realnego wpływu na kształt rozwiązań" bez usankcjonowania może być trudne. Zaś z usankcjonowaniem prawnym może prowadzić do paraliżu, ze względu na różne interesy określonych grup społecznych.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Opis odnosi się do podejścia, które wyłoniło się w pilotażu, nie odnosi się do konsekwencji zastosowania tego podejścia.
460.	Osoba fizyczna	Załącznik 6	Wykres	92	Przepraszam, ale na chwilę obecną nie rozumiem wykresu. Czy odnosi się on do Zasady Dobrej Wiary? To znaczy, że 16 osób nie zgodziło się, na zmianę zdania, o ile padną przekonujące argumenty? To nielogiczne. Wykres należy podpisać oraz w tekście omówić. A najlepiej zamieści wykresy z osobna dla każdego z akapitów strony 92.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona.	Przeredagowano opis pod wykresem. Poprawiono Załącznik 6.
461.	Osoba fizyczna	Załącznik 2.	Należałoby rozwinąć załącznik 2 albo dodać kolejny podrozdział.	cały załącznik	Lektura załącznika 2 pozostawia niedosyt. Jest to debata, więc należałoby wyjść od porównania jak realizuje się usługi ekosystemowe obecnie w lasach wielofunkcyjnych, a jak będą one realizowane w lasach o zwiększonej funkcji	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Załącznik omawia, w jaki sposób w ramach pilotażu uczestnicy odwoływali się do koncepcji usług ekosystemowych. Celem załącznika nie jest zaprezentowanie wyników przeglądu literatury. W załączniku uzupełniono informację o jego celu, aby

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					społecznej. Należałoby przedstawić zalety i wady obu modeli. Bardzo czytelna byłaby tu tabelka. Należałoby również skupić się na innych usługach poza wiązanych z zaprzestaniem użytkowania rębnego. Czyli należałoby opisać inne usługi ważne dla społeczeństwa jak turystyka i rekreacja, ochrona zdrowia i dobrostanu, zachowanie walorów krajobrazowych i tożsamości kulturowej, ale także PRODUKCJA SUROWCA. Może właściwym byłby tu kolejny podrozdział? Obecnie społeczeństwo nie widzi tego, że lasach o zwiększonej funkcji również będzie produkowany surowiec. Nie należy doprowadzać do dezinformacji w tej materii. Następnie należałoby przedstawić różnice w kosztach prowadzonej gospodarki obydwu modeli, aby społeczeństwo było świadome wyboru. Można by tego dokonać w obrębie danych typów siedliskowych lasu TSL. One decydują o charakterze danego regionu, więc byłoby to czytelne i miarodajne.			zakres przedstawionych informacji nie budził wątpliwości.
462.	Osoba fizyczna	Załącznik 3 - Łódź	Efekt końcowy został ukierunkowany w stronę rozwiązań preferowanych przez LP, czemu sprzyjała obecność w Zespole wielu aktorów publicznych i branżowych o zbieżnych z LP priorytetach. Krótki horyzont czasowy, a także brak bieżącej platformy do publikacji „uwaga – odpowiedź” oraz aktualizowanych warstw danych przestrzennych (GIS) potęgowały wrażenie, że LP kontrolują proces.	64	O co chodzi z tymi aktorami publicznymi? Czy to jest jakaś literówka? Fragment "potęgowały wrażenie, że LP kontrolują proces." jest po prostu stronniczy. Przyczyny są inne. W Polsce środkowej niewielu jest przyrodników, mających możliwość poświęcić swój czas, a i w dodatku jest tu nas mało. Następnie dalej jest wskazane, cytuję: "NGO i gminy wpłynęły nie tylko na powiększenie zasięgu lasów społecznych proponowanych przez LP, ale także na zakres praktyk gospodarki leśnej."	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona.	Przeredagowano zapis.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					Więc tak opisana "dominacja LP" wprowadza w błąd i warto byłoby ten fragment skorygować.			
463.	Osoba fizyczna	Załącznik 3 - Łódź	świetle powyższego można uznać, że asymetria instytucjonalna w składzie łódzkiego Zespołu oraz presja czasu przechyliły wynik dyskusji o lasach społecznych ku „logice” LP.	64	Co to jest ta "logika" LP? Tego typy sformułowania należy rozwijać, albo usuwać, ponieważ wyżej jest napisane, że ""w Łodzi ocena ta nie jest jednoznaczna" - tycząca się dominacji. Więc nie jest zrozumiałe, przynajmniej dla mnie, sformułowanie logika LP.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona.	Usunięto zdania komentujące wyniki prac zespołu w Łodzi.
464.	Osoba fizyczna	Załącznik 3 - Łódź	Jednak pilotaż w Łodzi nie był jedynie fasadą: debata toczyła się na spotkaniach Zespołu, była uzupełniana stanowiskami na piśmie, a głosy innych interesariuszy — przede wszystkim strony społecznej i samorządowej — wybrzmiały.	64	Podobnie termin "fasada" jest w mojej ocenie mało odpowiedni, w tej rangi dokumencie.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona.	Usunięto zdania komentujące wyniki prac zespołu w Łodzi.
465.	Osoba fizyczna	Załącznik 5	Bezpieczeństwo w lasach społecznych	84	należałoby rozwinąć jeszcze zagadnienie o bezpieczeństwo mienia publicznego	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Bezpieczeństwo publiczne to szeroki temat. Słownik skupia się na terminach i ich rozumieniu używanych w pilotażu. Słowik nie ma charakteru normatywnego.
466.	Osoba fizyczna	Załącznik 5	Funkcja produkcyjna lasu, rozumiana jako pozyskiwanie surowca drzewnego, może być w dalszym ciągu realizowana, jest jednak funkcją podporządkowaną ekologicznym i społecznym funkcjom lasu.	85	Zdanie sugeruje, jakoby pozyskanie surowca jest opcją w lasach o zwiększonej funkcji społecznej. Raczej należy ten temat rozwinąć, ponieważ dla realizacji wyżej opisanych celów konieczne jest użytkowanie lasów. Dla rekreacji i turystyki najważniejsze jest bezpieczeństwo. Należy pamiętać, że każde drzewo ma tzw. "pole rażenia". Im więcej drzew starych, z suchymi konarami, drzew zamierających i martwych, tym gorzej dla turystyki i rekreacji. Podobnie dla zdrowia i dobrostanu ważne jest poczucie bezpieczeństwa w lasach. A dla usług ekosystemowych bardzo ważne jest odtwarzanie zespołów naturalnych, szczególnie na żyznych siedliskach	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Zdanie mówi, że funkcja produkcyjna lasu może być w dalszym ciągu realizowana w lasach społecznych. Słownik skupia się na terminach i ich rozumieniu używanych w pilotażu. Słowik nie ma charakteru normatywnego.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					odbudowa powierzchni siedlisk naturowych w miejscu obecnych zbiorowisk zastępczych.			
467.	Osoba fizyczna	Załącznik 5	Gospodarka leśna w lasach społecznych Zorganizowany system działań ochronnych, hodowlanych i użytkowych prowadzonych w lesie, w którym decyzje dotyczące lasu są podejmowane z udziałem społeczności (samorządów, NGO, mieszkańców), a priorytetem jest dobro wspólne i wielowymiarowa rola lasu, a nie przychody z pozyskania drewna.	85	Fragment "a nie przychody z pozyskania drewna", sugeruje że jest to jedyny cel w lasach wielofunkcyjnych. Aby nie pozostawiać zbędnych niedomówień należałoby też napisać definicję Gospodarki leśnej w lasach wielofunkcyjnych	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Słownik skupia się na rozumieniu terminów używanych w trakcie pilotażu. Słownik w raporcie ma charakter roboczy, więc nie ustanawia „jedynie poprawnych” definicji. Jego celem jest ujednolicenie rozumienia terminów używanych w dokumentach procesu i w debacie publicznej – dlatego nie należy go oceniać jak słownika normatywnego.
468.	Osoba fizyczna	Załącznik 5	Osoby, grupy i instytucje, które są zainteresowane sposobem funkcjonowania lasów społecznych, odczuwają skutki decyzji lub mogą na nie wpływać. W szczególności: mieszkańcy i codzienni użytkownicy lasu, turyści, grupy rekreacyjne, organizatorzy wydarzeń, samorządy, Lasy Państwowe, organizacje społeczne, nauka, biznes lokalny oraz podmioty związane z gospodarką wodną, transportem, ochroną zdrowia. W procesie LS interesariusze są kluczowi dla partycypacyjnego ustanawiania ich obszarów oraz współzarządzania.	85	Wyżej wskazane zdanie "W procesie LS interesariusze są kluczowi dla partycypacyjnego ustanawiania ich obszarów oraz współzarządzania." stawia opinie ponad wiedzą przyrodniczą oraz techniczną. Może to skutkować nietrafionymi rozwiązaniami lub bezwładem decyzyjnym.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Zdanie mówi, że interesariusze są kluczowi dla partycypacyjnego ustanawiania ich obszarów oraz współzarządzania, nie mówi, że opinie są ważniejsze niż wiedza.
469.	Osoba fizyczna	Załącznik 5	Zbyt słabo rozwinięta definicja lasu w kontekście gospodarki leśnej.	85	Należy opisać co to jest wielofunkcyjna gospodarka leśna. Należy również podać definicję lasu z ustawy o lasach.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Słownik w raporcie ma charakter roboczy, więc nie ustanawia „jedynie poprawnych” definicji. Jego celem jest ujednolicenie rozumienia terminów używanych w dokumentach procesu i w debacie publicznej – dlatego nie należy go oceniać jak słownika normatywnego.
470.	Osoba fizyczna	Załącznik 5	Mapa, na której zaznaczone są obszary lasów, w stosunku do których istnieją najsilniejsze napięcia lub spory społeczne (np. planowane duże cięcia,	87	Termin "duże cięcia" jest bardzo nieprecyzyjny. Duży obszar na mapie może zajmować rębnia IV, a mały rębnia I.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	"Duże cięcia" to termin używany powszechnie w debatach. Jak wskazano w metodzie przygotowania słownika, ma on charakter roboczy i nienormatywny: porządkuje pojęcia tak, jak były

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			kontrowersyjne inwestycje). Służy do przejrzystego pokazania „gdzie się iskrzy” oraz skupienia dialogu i procesów mediacyjnych na najbardziej konfliktowych obszarach.					używane w praktyce procesu wyznaczania lasów społecznych.
471.	Osoba fizyczna	Partycypacja społeczna i transparentność	Prace lokalnych zespołów w drugim etapie pilotażu powinny być prowadzone na podstawie jasnego wskazania stopnia partycypacji (konsultacje społeczne albo współdecydowanie), z odpowiednio do danej formuły określonymi rolami interesariuszy (w tym decydentów) i zakresami udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji. Powinny zostać ustalone jasne i zrozumiałe dla uczestników zasady dotyczące postępowania w przypadku braku porozumienia i możliwości kontynuowania dialogu.	41	Należy usunąć fragment o współdecydowaniu, gdy nie jest to usankcjonowane prawnie.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Współdecydowanie jest formą partycypacji i w określonym zakresie może być przyjęte w procesie pilotażu.
472.	Osoba fizyczna	Zabezpieczenie wyznaczonych lasów społecznych	Podjęte do tej pory przez Lasy Państwowe prospołeczne modyfikacje gospodarki leśnej i środki zabezpieczające walory przyrodnicze powinny zostać poddane ocenie pod kątem skuteczności w zabezpieczaniu społecznie ważnych walorów lasów. Na tej podstawie Ministerstwo Klimatu i Środowiska powinno podjąć decyzję o ew. wprowadzeniu nowych narzędzi umożliwiających skuteczne tymczasowe zabezpieczenie funkcji społecznych w wyznaczonych lasach społecznych.	42	I tu nacisk powinien być położony, aby nie obejmować tym programem lasów silnie zniekształconych, lasów stanowiących ogniska gatunków inwazyjnych, lasów gdzie typ drzewostanu nie jest dostosowany to typu siedliskowego lasu. Czyli nie powinny być obejmowane fragmenty, gdzie zamiast zespołu naturalnego, jest zbiorowisko zastępcze. Inaczej Lasy o zwiększonej funkcji społecznej zahamują proces renaturalizacji drzewostanów.	Ochrona lasów przed wycinką (zabezpieczenie)	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Pierwszy etap pilotażu w wielu miejscach nie wpłynął na sposoby prowadzenia gospodarki leśnej w objętych nim lasach, w efekcie zaplanowany proces społeczny nie osiągnął celu, dlatego w Raporcie sformułowano rekomendację dotyczącą zabezpieczenia lasów przed zmianami czyniącymi pilotaż bezprzedmiotowy. Rekomendacja dot. zabezpieczenia lasów wskazuje na konieczność zabezpieczenia lasów społecznych na czas pilotażu, jednak nie przesądza o rozwiązaniach, które powinno zastosować MKiŚ.
473.	Osoba fizyczna	4.1	W konsekwencji argumenty naukowe były wykorzystywane do uzasadniania różnych propozycji odnośnie sposobów gospodarowania w lasach.	28	Zdanie niepotrzebne, nastawiające pejoratywnie do wyników badań naukowych. Każda ze stron powołuje się na określone publikacje.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Przeredagowano zdanie. Argumenty naukowe były używane dla uzasadnienia różnych stanowisk.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
474.	Osoba fizyczna	Załącznik 2.	Doświadczenia i dyskusje prowadzone w ramach pilotażu wyznaczania lasów społecznych (2024) wyraźnie pokazały, że przy określaniu tych obszarów kluczowym punktem odniesienia są pozaprodukcyjne wartości lasów, rozumiane w dużej mierze jako usługi świadczone przez ekosystemy leśne.	46	Mamy tu do czynienia z opisem z punktu widzenia tylko jednej ze stron. Lasu Państwowe przecież również realizują usługi ekosystemowe i stanowią one jedną z filarów wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. Kompletnie zostało tu to pominięte, jak Lasy Państwowe je realizują. Ponadto jeżeli jest tu mowa o debacie, załącznik powinien pokazać debatę. Debata powinna przedstawić zalety i wady danych podejść. Czyli przykładowo przy akapicie traktującym o lesie jako miejscu ciszy, rekreacji o "obronie lasu", to należałoby wskazać, że ten obraz lasu można zachować tylko przez określony czas, aż zacznie przechodzić on w fazę zamierania/fazę rozpadu. Oczywistym jest, że wówczas głos społeczny się zmieni, kiedy las stanie się niebezpieczny.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Załącznik ma na celu zaprezentowanie rozumienia i wykorzystania w pilotażu wiedzy na temat usług ekosystemowych. Celem opracowania Załącznika 2 nie była ocena zastosowania koncepcji usług ekosystemowych w praktyce leśnej. Treść odnosi się wyłącznie do tego, jak na tle wiedzy o usługach ekosystemowych uczestnicy pilotażu odnosili się do tej koncepcji w praktyce debat i dyskusji na temat lasów społecznych. W Załączniku uzupełniono informację o celu jego opracowania.
475.	Osoba fizyczna	Załącznik 2	Uczestnicy pilotażu odwoływali się do wyników badań naukowych wskazujących na znaczenie lasu nie tylko jako źródła drewna, lecz także jako przestrzeni pełniącej ważne funkcje przyrodnicze, społeczne i ochronne, które przekładają się na konkretne korzyści dla społeczeństwa.	46	Zamieszczono tu opis punktu widzenia jednej ze stron. Naprawdę nie ma naukowych publikacji jak lasy realizują usługi ekosystemowe? Zawsze można przedstawić skonsolidowane zapisy z Programów Ochrony Przyrody do PUL z lasów objętych programem. Byłoby to bardzo zasadne, aby społeczeństwo również zyskało wiedzę, jak w LP realizuje się usługo pozaekosystemowe.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Załącznik omawia w jaki sposób w ramach pilotażu uczestnicy odwoływali się do koncepcji usług ekosystemowych. W Załączniku uzupełniono informację o celu jego opracowania.
476.	Osoba fizyczna	Załącznik 2	Wyniki badań nad ekonomiczną wyceną polskich lasów konsekwentnie pokazują, że nierynkowe usługi ekosystemowe mogą być cenniejsze niż zysk z produkcji surowców. Badania dotyczące rekreacyjnej wartości Białowieskiego Parku Narodowego (Giergiczny 2009) i ekonomicznej wartości całej Puszczy Białowieskiej (Giergiczny 2011) wskazują, że strumień korzyści pozaprodukcyjnych związanych z ochroną tego obszaru	47	Zakres wskazanych publikacji jest zbyt wąski, aby był przekonujący. Jeżeli chce się podeprzeć ważny argument naukowo, to należałoby przytoczyć wiele publikacji.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Celem załącznika nie był przegląd literatury na temat koncepcji usług ekosystemowych. W Załączniku uzupełniono informację o celu jego opracowania.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			przewyższa zyski z eksploatacji drewna. Podobny wniosek płynie z raportu „Wycena pozaprodukcyjnych funkcji lasu”, w którym na podstawie ogólnopolskich badań preferencji ujawnionych i deklarowanych oszacowano wartość rekreacyjnych i innych pozaprodukcyjnych wartości lasów dla mieszkańców Polski (Żylicz i Giergiczny 2013).					
477.	Osoba fizyczna	Załącznik 2.	gotowość społeczeństwa do płacenia za możliwość korzystania z lasu i za utrzymanie jego walorów pozaprodukcyjnych jest bardzo wysoka.	47	Szanowni Państwo... Pozostawię to bez komentarza. Dzieci edukuje się ekologicznie. Następnie dzieci te dorastają i patrzą na rachunek ekonomiczny. Jest to jedna z przyczyn niskiej efektywności edukacji ekologicznej i braku rozwijania świadomości ekologicznej.	Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Załącznik omawia w jaki sposób w ramach pilotażu uczestnicy odwoływali się do koncepcji usług ekosystemowych.
478.	Osoba fizyczna	Załącznik 2.	Prace te uzasadniają tezę, że jeśli uwzględnić pełne spektrum usług ekosystemowych świadczonych przez lasy, zwłaszcza usług regulacyjnych i kulturowych, to ich łączna wartość może być znacznie wyższa niż zysk z produkcji drewna i innych surowców, a zlekceważenie tych wartości prowadzi do systemowego niedoszacowania roli lasów w gospodarce i polityce rozwoju.	47	Należałoby przedstawić realne wyliczenia, następnie jakie są koszty nierynkowych wartości i kto je poniesie. Niestety, ale tego typu akapity, bez solidnych fundamentów mogą być odbierane jako swoisty zabieg do ugruntowania opisywanych tez.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Celem załącznika nie była wycena usług ekosystemowych. Załącznik omawia w jaki sposób w ramach pilotażu uczestnicy odwoływali się do koncepcji usług ekosystemowych.
479.	Osoba fizyczna	Rekomendacje	Do czasu wprowadzenia zmian prawnych na potrzeby drugiego etapu powinna powstać robocza definicja lasu społecznego	40	I koniecznie definicja ta nie powinna nosić miano "Lasy społeczne", ponieważ wszystkie lasy zarządzane przez LP są społeczne. Obecna konstrukcja wręcz sugerowałaby, że protesty dotyczące gospodarki leśnej można tylko wnosić w obrębie lasów społecznych.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	W Raporcie zarekomendowano jako niezbędne „stworzenie solidnych formalnych i prawnych ram wyznaczania lasów społecznych, które określą definicję lasu społecznego i innych pojęć niezbędnych dla czytelności procesu, tryb formalizowania i wdrażania ustaleń i role poszczególnych interesariuszy lasów społecznych.”

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
480.	Osoba fizyczna	Rekomendacje	3. W celu zapewnienia trwałości efektów pilotażu, do czasu przyjęcia zmian prawnych wprowadzających pojęcie lasu społecznego do porządku prawnego i określających prawny tryb tworzenia takich lasów, ustalenia lokalnych zespołów powinny być formalizowane w postaci lokalnych „umów społecznych” pomiędzy Lasami Państwowymi, władzami samorządowymi, organizacjami społecznymi i innymi uczestnikami procesu. Umowy te powinny mieć charakter dokumentów formalnych, obowiązujących strony je przyjmujące. Ustalenia wynikające z „umów społecznych” powinny obligatoryjnie znajdować odzwierciedlenie w planowaniu rocznym nadleśnictwa, pracach nad nowym planem urządzenia lasu lub, jeśli jest to niezbędne dla zrealizowania celów danej umowy, w aneksie do bieżącego planu urządzenia lasu.	40	Ten akapit jest nielogiczny. Napisane jest tu, że nie ma podstaw prawnych i do czasu ich wprowadzenia, należy stosować OBLIGATORYJNIE umowy społeczne, które przecież nie mają podstaw prawnych. To w żaden sposób nie rozwiązuje problemu. Jak można wpływać dokumentami bez podstaw prawnych, na dokumenty usankcjonowane prawnie?	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona częściowo.	W rekomendacji zastosowano cudzysłów w odniesieniu do terminu "umowa społeczna", aby odróżnić to rozwiązanie o formalnej umowy. Obligatoryjność w tym ujęciu oznacza, że przystępując do dialogu LP biorą na siebie zobowiązanie do wdrożenia wspólnie wypracowanych rozwiązań i traktowania ich jako wiążących wytycznych w prawnie usankcjonowanym procesie planowania urządzeniowego. Przeredagowano zapis.
481.	Osoba fizyczna	Rekomendacje	W określeniu ram formalnych dla lasów społecznych należy uwzględnić system dokumentów z zakresu zintegrowanego planowania rozwoju samorządów (w tym zwłaszcza strategie rozwoju gminy, plany zagospodarowania przestrzennego i miejskie plany adaptacji), a także zagospodarowanie przestrzenne w gospodarowaniu lasami społecznymi	40	Raczej na odwrót. Dokumenty te muszą być zgodne z obowiązującym prawem, czyli zgodne z obowiązującymi rozporządzeniami w dotyczącymi lasów, w tym lasów o zwiększonej funkcji społecznej i innymi ustawami.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Tworząc przepisy w zakresie lasów społecznych należy wziąć pod uwagę istniejące instrumenty prawno-planistyczne w ramach systemu planowania rozwoju gmin i regionów.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
482.	Osoba fizyczna	4.1	Konieczna jest także zmiana obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie, czemu powinno towarzyszyć wypracowanie i wdrożenie planów zarządzania ryzykiem w lasach społecznych. Tę rekomendację również należy zrealizować centralnie przed wznowieniem prac na poziomie lokalnym.	Rekomendacje	Akapit ten wręcz sugeruje, że tzw. lasy społeczne będą niebezpieczne. Wprost jest napisane, że pogorszy się na tyle bezpieczeństwo, że odpowiedzialność trzeba zdjąć z nadleśnictwa. Czy lasy społeczne, to mają być lasy, w których wchodzi się na własną odpowiedzialność? Jeżeli tak, to wcale nie są lasy społeczne, a lasy o zwiększonej funcji przyrodniczej.	Bezpieczeństwo w lasach	Uwaga nieuwzględniona.	Kwestia odpowiedzialności nadleśniczych została uwzględniona w Raporcie, także w Rekomendacjach, gdzie wskazano na konieczność zmiany obecnych przepisów dotyczących odpowiedzialności nadleśniczych za bezpieczeństwo w lesie.
483.	Osoba fizyczna	4.1	Ponadto pojęcie lasu było definiowane na różne sposoby. LP posługują się ustawową definicją lasu, kładącą nacisk na jego gospodarcze funkcje. W tym ujęciu las jest przedmiotem gospodarki leśnej i jest przez nią kształtowany, od niej także zależą trwałość i istnienie lasu.	25	Zdanie mylnie sugeruje, że ustawa o lasach mówi, że las to tylko grunt gospodarczy. Artykuł 3 jasno określa co jest lasem. Ustawa jest również narzędziem do zarządzania lasem, co nie powinno przekładać się na odbiór określonych paragrafów przez autora niniejszego fragmentu tekstu.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Zdanie mówi, że las jest przedmiotem gospodarki leśnej i jest przez nią kształtowany, od gospodarki leśnej zależą trwałość i istnienie lasu.
484.	Osoba fizyczna	4.1	Tymczasem strona społeczna przystępowała do procesu postrzegając las przede wszystkim jako naturalny ekosystem, który wykształca się samoistnie i nie potrzebuje gospodarki leśnej by istnieć, a jego integralnym elementem są naturalne procesy, w tym również zamieranie drzew i samorzutne odnawianie się lasu.	25	Pojęcie nieprecyzyjne - strona społeczna. Są różne grupy społeczne. Dla jednych pozostawanie drewna będzie w zależności od preferencji pożądane i właściwe dla przyrody, a dla drugich będzie niegospodarnością i marnotrawieniem surowca. Ja jestem elementem strony społecznej wskazującej, że lasy gospodarowane to lasy bezpieczne i lasy, w której Otrzymuje i Utrzymuje się właściwą strukturę drzewostanów dla zespołów naturalnych.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Specyfiką pilotażu było uformowanie się „stron” dyskusji reprezentujących odmienne stanowiska w procesie. Pojęcie „strony społecznej” pochodzi z dokumentacji procesu, m.in. jest używane w niektórych raportach z prac zespołów ds. lasów o wiodącej funkcji społecznej, opracowanych przez Lasy Państwowe.
485.	Osoba fizyczna	4.1.	Różnice interpretacyjne dotyczyły także wpisanej do Ustawy o lasach koncepcji trwale zróżnicowanej wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.	25	Czym jest trwale zróżnicowana gospodarka leśna definiuje Ustawa o Lasach w art. 6.1.1a), a nie prywatne interpretacje. Zdanie do przeredagowania.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Mimo definicji w debacie pojawiły się różnice w interpretacji przedmiotowego pojęcia.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
486.	Osoba fizyczna	4.1	Wskazuje to na potrzebę ujęcia w przyszłej definicji lasu społecznego nie tylko kwestii społecznych funkcji lasu, ale także roli społeczeństwa w zarządzaniu takim lasem.	26	Zdanie do usunięcia, ponieważ cały podrozdział traktuje o tym co było mówione itd. Jest to relacja. Po co tu wtrącać jakiś wniosek? Zresztą szczególnie nieszczęśliwy, ponieważ podejmowanie decyzji na podstawie opinii nie zawsze popartych wiedzą przyrodniczą oraz techniczną może skutkować nietrafionymi rozwiązaniami również dla samej przyrody.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona.	Usunięto zapis. Akapit został przeniesiony do rozdz. 4.1.1 *Pojęcia dotyczące lasów społecznych i ich definicje* w ramach prac redakcyjnych nad Paportem.
487.	Osoba fizyczna	2.2	Dyskusje te odwoływały się do istniejącego już dorobku badawczego, który wskazywał na konieczność szerszego ujmowania roli lasów niż tylko poprzez produkcję surowca drzewnego.	13	Zdanie bardzo krzywdzące dla dorobku wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. Wręcz daje wrażenie, że rola została sprowadzona tylko do gospodarki surowcowej. Obecnie prowadzona wielofunkcyjna gospodarka leśna spełnia cele produkcyjne, przyrodnicze oraz społeczne i powinno to być jasno wyartykułowane. Powinny być wskazane podstawowe akty prawne i wskazane z nich przykłady jak chroni się elementy przyrodnicze i przede wszystkim odniesienie do Programu ochrony przyrody PUL, w którym są zapisy modyfikujące gospodarkę leśną.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona.	Zdanie przeredagowano.
488.	Osoba fizyczna	3.5	We wrześniu 2024 r. do składu zespołów dołączono trzech wskazanych przez Ministra ekspertów w zakresie ochrony przyrody25	20	Powinny zostać wyartykułowani eksperci. Nie powinno to być trudne, skoro jest ich tylko trzech. Odnośnik do pisma jest nieosiągalny dla przeciętnego obywatela.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Cytowana w raporcie korespondencja jest dostępna na stronie https://lasyspoleczne.lasy.gov.pl/
489.	Osoba fizyczna	3.3	Zgodnie z pismem dokument ten powinien być traktowany: „jak wiążące akty wewnętrzne w administracji leśnej”.	19	Zdanie to powinno zostać rozwinięte, ponieważ pozostawia niedopowiedzenie. Należy jasno wskazać podstawę dokumentu.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	W przypisach podano cytowane dokumenty.
490.	Osoba fizyczna	Streszczenie	Dotyczy: W 2024 r. Ministerstwo Klimatu i Środowiska zainicjowało pilotażowy proces wyznaczania lasów społecznych wokół jedenastu aglomeracji w Polsce...	7	Chyba były wyznaczane tzw. lasy o zwiększonej funkcji społecznej, a nie lasy społeczne.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	W raporcie przyjęto termin "lasy społeczne". W rozdziale 4.1 raportu opisano problemy pojęciowe.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
491.	Osoba fizyczna	Streszczenie	Pośpiech w dotychczasowych pracach był uzasadniany pilnością wypracowania rozwiązania, które pozwoliłoby zatrzymać nieakceptowane społecznie działania w lasach.	7	Zdanie sugeruje, że działania są nieakceptowane społecznie. Nic bardziej mylnego. Są to działania nieakceptowane przez pewne grupy społeczne, a nie przez społeczeństwo.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	Zdanie wskazuje, że prace odnosiły się do tych z działań, które są nieakceptowane społecznie.
492.	Osoba fizyczna	Streszczenie	Ten cel powinien jednak zostać zrealizowany innymi środkami, przede wszystkim poprzez skuteczne zabezpieczenie ważnych społecznie funkcji wyznaczonych lasów społecznych.	8	Zdanie sugeruje, że w lasach są niezabezpieczone funkcje społeczne. Nic bardziej mylnego. Lasy są ogólnodostępne i bezpieczne. Konstruowanie lasów o zwiększonych funkcjach przyrodniczych spowoduje ograniczenia w tych funkcjach, chociażby ze względów bezpieczeństwa	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga uwzględniona.	Dokonano redakcji w przedmiotowym fragmencie raportu.
493.	Osoba fizyczna	Streszczenie	Niezwykle ważne dla powodzenia procesu pilotażu jest również skuteczne tymczasowe zabezpieczenie wyznaczonych lasów społecznych przed degradacją ich społecznie ważnych funkcji.	8	O jaką degradację chodzi? O rębnie? Rębnie powodują, że las jest odmładzany i jest bezpieczny. Stary las to las, w którym nie da zagwarantować się bezpieczeństwa i wcześniej czy później będą ofiary. W mojej ocenie zachodzi degradacja funkcji społecznych w starszych drzewostanach, do których boję się wejść z dziećmi. Zagrożenie bezpieczeństwa to podstawowa przyczyna likwidacji szlaków turystycznych w rezerwatach przyrody.	Redakcja i edycja Raportu	Uwaga nieuwzględniona.	W Raporcie pojęcie „degradacja” odnosi się do ryzyka ograniczania społecznie ważnych funkcji na obszarach wskazywanych jako lasy społeczne. Zapis nie stanowi krytyki konkretnej instytucji, lecz opisuje kontekst i cel zabezpieczenia wskazywany w pilotażu.
494.	Osoba fizyczna	1. Cel i zakres opracowania	Raport omawia dotychczasowe doświadczenia pilotażowego procesu wyznaczania lasów społecznych1.	11	Koniecznie trzeba zmienić nazwę "Lasów społecznych". To na prawdę sugeruje, że pozostałe lasy to nie miejsce dla społeczeństwa i będzie wprowadzać ludzi w błąd.	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Raport uwzględnia problem niejednoznacznego i zamiennego używania określeń „lasy społeczne” i „lasy o wiodącej funkcji społecznej” w trakcie pilotażu, a także braku formalnej definicji lasów społecznych. W Raporcie uporządkowano i wyjaśniono słownictwo używane w pierwszym etapie pilotażu (patrz: Załącznik 5. Słownik pojęć stosowanych w procesie wyznaczania lasów społecznych).
495.	Osoba fizyczna	1	Tytuł opracowania	1	Tytuł "Lasy społeczne" sugeruje jakoby pozostałe lasy nie były lasami społecznymi. Myli to społeczeństwo. Lepszy już był tytuł Lasy o ZWIĘKSZONEJ funkcji społecznej, choć	Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	Raport uwzględnia problem niejednoznacznego i zamiennego używania tych określeń w trakcie pilotażu, a także braku formalnej definicji lasów społecznych. W Raporcie uporządkowano i

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
					tu też mijał się z prawdą, ponieważ tak na prawdę są to "Lasy o zwiększonej funkcji przyrodniczej".			wyjaśniono słownictwo używane w pierwszym etapie pilotażu (patrz: Załącznik 5. Słownik pojęć stosowanych w procesie wyznaczania lasów społecznych).
496.	Osoba fizyczna	Cały raport	Brak odniesienia do lasów stanowiących własność prywatną.	24	Zgodnie z ustawą o lasach zarówno grunty leśne Skarbu Państwa pozostające w zarządzie Lasów Państwowych, jak i grunty leśne własności prywatnej służą prowadzeniu gospodarki leśnej, jednakże nikt nie podjął się wyznaczania lasów o wiodącej funkcji społecznej na gruntach prywatnych, gdyż mogłoby to spowodować niechęć wobec władz lokalnych i rządu. Proszę mieć na uwadze, że głownie to lasy prywatne wokół aglomeracji miejskich są przeznaczane pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną w MPZP przez co doprowadza się do zmniejszania powierzchni leśnej.	Idea lasów społecznych lub założenia procesu ich wyznaczania	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Przedmiotem Raportu jest pilotażowy proces przeprowadzony w 2024 r., który dotyczył położonych wokół jedenastu aglomeracji lasów Skarbu Państwa w zarządzenie Lasów Państwowych. Dyskusja o potencjalnym tworzeniu lasów społecznych w lasach prywatnych leży poza zakresem Raportu.125
497.	Osoba fizyczna	Załącznik 3	Zawarte w treści raportu zdania: "W czasie tego spotkania RDLP w Gdańsku zaprezentowała także mapy do pracy warsztatowej dla zespołu, obejmujące teren Nadleśnictwa Gdańsk, które miały być podstawą do przygotowania propozycji obszarów lasów społecznych i zostały sporządzone przez RDLP w Gdańsku „zgodnie z interpretacją, że obszar problemowy dotyczy lasów Nadleśnictwa Gdańsk w granicach administracyjnych Gdańska, Sopotu i Gdyni oraz obrębów sąsiadujących”, oraz "Członkowie Zespołu postulowali objęcie pracami także obszaru Nadleśnictwa Kolbudy (część Nadleśnictwa Kolbudy, ok. 300 ha, leży w granicach miasta Gdańsk) i okolic Gniewowa, co okazało się niemożliwe ze względów czasowych i proceduralnych (brak możliwości	Strona 55	W tracie spotkania w dniu 25 września 2024 roku przedstawiciele RDLP Gdańsk i Nadleśnictwa Gdańsk zaprezentowali mapy do pracy warsztatowej obejmujące jedynie dwa z trzech obrębów Nadleśnictwa Gdańsk - tj. obręb Oliwa i obręb Chylonia. Pominięto natomiast obręb Gniewowo. W trakcie spotkania, po burzliwej dyskusji, i po wyrażeniu stanowiska przez przedstawiciela MKIŚ - Pana Łukasza Latałę - obręb Gniewowo został włączony do prac zespołu, jak również w znalazł się w ustalonych przez zespół granicach lasów o wiodącej funkcji społecznej Gdańsk, Sopot, Gdynia. Kwestia Nadleśnictwa Kolbudy została podniesiona przez niektórych członków zespołu w odpowiedzi na interpretację przedstawianą przez przedstawicieli PGL LP, zgodnie z którą w skład lasów o wiodącej funkcji społecznej miałyby wchodzić jedynie lasy znajdujące się	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Przeredagowano opis przebiegu prac w Gdańsku.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			formalnego włączenia przedstawicieli Nadleśnictwa Kolbudy w skład Zespołu)" nie odzwierciedlają prawdziwego przebiegu prac zespołu Gdańsk, Sopot, Gdynia.		w granicach administracyjnych miast Gdańsk, Sopot, Gdynia, lub z nimi sąsiadujące. W odpowiedzi przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz asystent społeczny posłanki Wiolety Tomczak wskazali, że istotna część Nadleśnictwa Kolbudy znajduje się w granicach administracyjnych Miasta Gdańska, a mimo to nie została włączona do prac zespołu, podczas gdy jednocześnie RDLP Gdańsk zaprosiła do pracy w zespole gminę Szemud - mimo, że w całości znajduje się ona na terenie obrębu Gniewowo. W tym kontekście organizacje pozarządowe zawnioskowały o włączenie Nadleśnictwa Kolbudy do prac zespołu. Ostatecznie osiągnięto kompromis polegający na włączeniu obrębu Gniewowo Nadleśnictwa Gdańsk do prac zespołu, oraz na uzgodnieniu, że kwestia włączenia części Nadleśnictwa Kolbudy leżącej w granicach administracyjnych Miasta Gdańska do obszaru lasów o wiodącej funkcji społecznej zostanie podjęta w przyszłości. Odzwierciedlenie w raporcie rzeczywistego przebiegu rozmów dotyczących obrębu Gniewowo i Nadleśnictwa Kolbudy jest istotne w celu pokazania problemów, z jakimi borykał się zespół Gdańsk, Sopot, Gdynia (próba jednostronnego i bezpodstawnego wyłączenia obrębu Gniewowo z prac zespołu podjęta przez RDLP Gdańsk i Nadleśnictwo Gdańsk), oraz czasu, który został zużyty w celu rozwiązania tych problemów (na tą kwestię poświęcono połowę spotkania w dniu 25 września 2024 roku)			

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
498.	Osoba fizyczna	Załącznik 3	W treści raportu brakuje informacji, że autorzy trzech pierwszych scenariuszy (Urząd Marszałkowski - Trójmiejski Park Krajobrazowy, Klub Przyrodników, Fundacja Las Naturalny, Stowarzyszenie Bryza, asystent społeczny posłanki Wiolety Tomczak) przedstawili wspólne stanowisko wskazując, że ich scenariusze mogą posłużyć do wypracowania nowych zasad prowadzenia gospodarki leśnej na obszarach lasów o wiodącej funkcji społecznej takich jak lasy Nadleśnictwa Gdańsk.	Strona 56	Scenariusze przedstawione przez: 1. Urząd Marszałkowski - Trójmiejski Park Krajobrazowy i Klub Przyrodników, 2. Fundację Las Naturalny, 3. Stowarzyszenie Bryza i asystenta społecznego posłanki Wiolety Tomczak, są scenariuszami synergicznymi, które mogą posłużyć do wypracowania jednolitych zasad prowadzenia gospodarki leśnej na obszarze Nadleśnictwa Gdańsk. Różnią się diametralnie od scenariusza przedstawionego przez PGL LP, który nie przewidywał praktycznie żadnych znaczących zmian w sposobie prowadzenia tej gospodarki. Spośród 27 członków zespołu, którzy wyrazili swoje stanowisko, 16 wskazało na scenariusze przewidujące daleko idące zmiany, które to scenariusze są pomiędzy sobą zbliżone, jednocześnie będąc diametralnie odmiennymi od scenariusza PGL LP. Facylitatotrzy podjęli próbę ukrycia wspólnego stanowiska autorów scenariuszy 1-3, i ostatecznie zgodzili się na włączenie go do załączników do materiałów z prac zespołu.	Partycypacja w pierwszym etapie pilotażu	Uwaga uwzględniona częściowo.	Przeredagowano opis przebiegu prac w Gdańsku.
499.	Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego	Całość	Raport słusznie wskazuje na brak jednoznacznej definicji pojęcia „las społeczny” oraz chaos towarzyszący procesowi pilotażu. Jednocześnie jednak autorzy raportu nie podejmują próby zaproponowania nawet roboczej, operacyjnej definicji tej kategorii lasów. Z punktu widzenia gospodarki leśnej oraz przemysłu drzewnego brak definicji nie jest wyłącznie problemem pojęciowym. Oznacza on w praktyce: • brak możliwości jednoznacznego przełożenia ustaleń na plany urządzenia lasu (PUL),			Definicja lasów społecznych i ramy formalno-prawne	Uwaga nieuwzględniona.	W Raporcie zarekomendowano jako niezbędne „stworzenie solidnych formalnych i prawnych ram wyznaczania lasów społecznych, które określą definicję lasu społecznego i innych pojęć niezbędnych dla czytelności procesu, tryb formalizowania i wdrażania ustaleń i role poszczególnych interesariuszy lasów społecznych.” Definicja ta zostanie więc wypracowana na kolejnym etapie pilotażu, nie w ramach prac nad Raportem.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			• niepewność prawną po stronie zarządców lasów – PGL Lasy Państwowe, • niepewność sektora drzewnego w zakresie wielkości pozyskania surowca, • niepewność Zakładów Usług Leśnych w zakresie zapotrzebowania na usługi związane z pozyskaniem i pielęgnacją, • niemożność oszacowania skutków surowcowych i finansowych, • poczucie niepewności, czy wszystkie strony w sposób identyczny rozumieją poruszane zagadnienie. Dokument o charakterze eksperckim, aspirujący do wyznaczania kierunków polityki publicznej, nie powinien ograniczać się wyłącznie do postulatu „wypracowania definicji w przyszłości”, lecz przedstawić co najmniej wariantowe propozycje rozwiązań.					
500.	Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego	Całość	Istotnym elementem nierównowagi w podejściu do analizowanego zagadnienia, jest brak realnego i systemowego uwzględnienia środowisk eksperckich bezpośrednio związanych z funkcjonowaniem gospodarki leśnej i przemysłu drzewnego. W szczególności w raporcie nie odnotowano znaczącego udziału ani pogłębionych analiz przygotowanych przez: • Instytut Badawczy Leśnictwa (IBL), jako wiodącą krajową jednostkę naukową w zakresie gospodarki leśnej, • wydziały leśne oraz wydziały technologii drewna uczelni wyższych, które od dekad kształcą kadry i prowadzą badania na styku ochrony przyrody, gospodarki leśnej i przemysłu drzewnego, • Sieci Badawczej PIT Łukasiewicz, w tym			Opinia	Uwaga nieuwzględniona.	Celem raportu było omówienie dotychczasowych doświadczeń pilotażowego procesu wyznaczania lasów społecznych. Nie było celem Raportu przeprowadzenie przeglądu stanowisk środowisk eksperckich bezpośrednio związanych z funkcjonowaniem gospodarki leśnej i przemysłu drzewnego ani prezentacja wyników takiej analizy. Kwestie technologii drewna i innowacji w sektorze drzewnym są leżą poza zakresem Raportu. Przedstawiciele IBL oraz wydziałów leśnych brali udział w procesie.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			jednostki zajmujące się innowacjami w sektorze drzewnym, biogospodarce oraz efektywnym wykorzystaniu surowców. Pominięcie tych środowisk powoduje, że raport opiera się w dużej mierze na jednym fragmencie zagadnienia dotyczącym kwestii ochronnych. Przy jednoczesnym niedostatku wiedzy eksperckiej dotyczącej realnych możliwości adaptacji gospodarki leśnej, technologii przetwarzania drewna, substytucyjności surowców oraz długofalowych skutków dla całego łańcucha wartości					
501.	Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego	Całość	W ocenie PIGPD raport cechuje się wyraźną nierównowagą w doborze i prezentacji perspektyw interesariuszy. Dominują w nim interpretacje i narracje charakterystyczne dla Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz organizacji pozarządowych, w tym podmiotów jawnie i konsekwentnie kwestionujących zasadność prowadzenia gospodarki leśnej. Perspektywa praktyki gospodarki leśnej oraz przemysłu drzewnego została ograniczona do przywoływania jej jako jednego z głosów w dyskusji, bez pogłębionej analizy jej znaczenia dla bezpieczeństwa surowcowego państwa, stabilności rynku pracy, funkcjonowania regionalnych gospodarek oraz funkcjonowania całego sektora gospodarki, zdominowanego przez MŚP. W szczególności niepokój budzi szerokie oparcie się na materiałach i analizach organizacji społecznych otwarcie przeciwstawiających się użytkowaniu lasu, przy jednoczesnym braku analogicznie pogłębionych analiz			Opinia	Uwaga nieuwzględniona.	Pilotaż był elementem procesu, którego celem jest wzmocnienie społecznych i przyrodniczych funkcji lasów, zatem skupiał się na tych funkcjach, nie zaś na potrzebach surowcowych przemysłu drzewnego. Był to proces z udziałem wielu interesariuszy, w którym perspektywa każdego z nich była „jednym głosem w dyskusji”. W analizowanych materiałach nie znajdujemy przykładów „kwestionowania zasadności prowadzenia gospodarki leśnej”.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			przygotowanych z perspektywy sektora drzewnego.					
502.	Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego	Całość	Najpoważniejszą słabością raportu jest praktyczny brak rzetelnej, ilościowej analizy ekonomicznej proponowanych zmian. Raport operuje w dużej mierze pojęciami abstrakcyjnymi i niemierzalnymi, takimi jak „wartość rekreacyjna", „wartość społeczna" czy ogólnie rozumiane „usługi ekosystemowe", nie podejmując próby osadzenia ich w realnym kontekście gospodarczym i finansowym. Takie podejście nie oddaje pełnego obrazu sieci zależności ekonomicznych związanych z funkcjonowaniem lasów w Polsce. W przeciwieństwie do wartości deklaratywnych lub percepcyjnych, wartość gospodarcza drewna i jego przetworów jest mierzalna, możliwa do wyliczenia oraz śledzona w całym łańcuchu wartości – od pozyskania surowca, przez transport, przetwórstwo, aż po finalne produkty i miejsca pracy. Raport nie odpowiada na kluczowe pytania ekonomiczne, w szczególności dotyczące: skali ograniczenia pozyskania drewna, wpływu tych ograniczeń na bezpieczeństwo dostaw surowca dla przemysłu drzewnego, konsekwencji dla zatrudnienia w sektorze leśno-drzewnym, potrzeby ewentualnych rekompensat finansowych dla Lasów Państwowych oraz źródeł finansowania infrastruktury rekreacyjnej i kosztów obsługi zwiększonego ruchu turystycznego. Pominięcie powyższych zagadnień prowadzi do prezentowania niepełnego obrazu skutków proponowanych			Kwestie finansowe	Uwaga nieuwzględniona.	Raport opisuje i analizuje proces społeczny, jaki został przeprowadzony w 2024 r., a nie koncepcję wyznaczenia i funkcjonowania lasów społecznych. Analiza ekonomiczna leży poza zakresem Raportu. Wiedza o uwarunkowaniach ekonomicznych powinna być przesłanką przy kontynuacji procesu, co wskazano w Rekomendacjach: „Niezbędne jest wyjaśnienie i wypracowanie wspólnego podejścia do kwestii ekonomicznych oraz ocena finansowych skutków wyznaczania lasów społecznych z punktu widzenia zaangażowanych nadleśnictw i samorządów oraz strony społecznej. Potrzebne jest w szczególności określenie zasad finansowania lasów społecznych, w tym infrastruktury związanej z ich udostępnianiem, oraz zasad transparentności finansowej funkcjonowania lasów społecznych. Rozstrzygnięte powinny być zarówno kwestie ponoszenia kosztów za kategorie realizowanych zadań, a także uzyskiwanych korzyści z gospodarowania w lesie społecznym."

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			rozwiązań i może skutkować podejmowaniem decyzji publicznych bez rzetelnej oceny ich konsekwencji dla gospodarki, rynku pracy oraz stabilności całego sektora leśno-drzewnego.					
503.	Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego	Całość	Raport nie przedstawia spójnej i realistycznej wizji docelowego funkcjonowania systemu lasów społecznych. Nie rozstrzyga podstawowych kwestii instytucjonalnych i prawnych, w tym statusu tych lasów w systemie prawa, modelu ich zarządzania, zakresu wpływu samorządów i społeczności lokalnych ani kryteriów oceny skuteczności przyjmowanych rozwiązań. Szczególnie problematyczne jest pominięcie zagadnienia odpowiedzialności prawnej nadleśnictw w sytuacji, gdy ustalenia o charakterze partycypacyjnym prowadziłyby do ograniczeń uniemożliwiających realizację obowiązujących planów urządzenia lasu. Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego stoi na stanowisku, że dalsze prace nad koncepcją lasów społecznych powinny być prowadzone wyłącznie przy spełnieniu następujących warunków: 1. opracowania jednoznacznej, ustawowej lub co najmniej operacyjnej definicji lasu społecznego, 2. przeprowadzenia rzetelnej, publicznie dostępnej analizy skutków ekonomicznych i surowcowych, 3. zapewnienia równoważnej reprezentacji perspektywy gospodarki leśnej i przemysłu drzewnego, 4. zapewnienie interdyscyplinarnego charakteru analizy poprzez udział środowiska naukowego związanego z			Opinia	Uwaga nie wymaga zmian w Raporcie.	Większość wymienionych zagadnień jest szczegółowo omówionych w Raporcie. Raport wymienia szereg elementów, których wypracowanie jest warunkiem powstania spójnej i realistycznej wizji docelowego funkcjonowania systemu lasów społecznych. Celem Raportu nie było wypracowanie tej koncepcji, ale rekomendacje uwzględniają kwestie podniesione w uwadze.

Lp.	Osoba lub podmiot zgłaszający uwagę	Część raportu	Treść uwagi	Strona raportu	Uzasadnienie	Kategoria uwagi	Sposób rozpatrzenia	Szczegóły rozpatrzenia
			sektorem leśno-drzewnym (IBL, wydziały leśne i technologii drewna uniwersytetów, Sieć Badawcza PIT Łukasiewicz), 5. jasnego określenia zasad finansowania oraz odpowiedzialności prawnej, 6. oddzielenia celów ochrony przyrody od funkcji rekreacyjnych i społecznych. Bez spełnienia powyższych warunków proces wyznaczania lasów społecznych będzie generował narastające konflikty społeczne, gospodarcze i prawne, zamiast prowadzić do trwałych i odpowiedzialnych rozwiązań.					